

Vlada Republike Hrvatske
Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina
Mesnička 23, 10 000 Zagreb

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI PREPORUKA PUČKE
PRAVOBRANITELJICE – IZVJEŠĆE PUČKE PRAVOBRANITELJICE
ZA 2023. GODINU**

ožujak 2025.

SADRŽAJ

1. Uvod.....	3
1.1. O izvješću pučke pravobraniteljice	3
1.2. Opis metodologije prikupljanja podataka o provedbi preporuka.....	4
2. Analiza prikupljenih odgovora nadležnih tijela/institucija.....	8
3. Dodatna analiza statusa provedbe	11
4. Preporuke za unapređenje procesa praćenja provedbe preporuka	13
Prilog 1. ODGOVORI TIJELA	14

1. Uvod

Prvi Zakon o pučkom pravobranitelju stupio je na snagu 1992. godine. Tijekom vremena institucija pučkog pravobranitelja razvijala¹ se i danas ima pet različitih mandata; ulogu ombudsmana - zaštita građana od nezakonitog postupanja tijela javne vlasti odnosno zaštita prava na dobro upravljanje i vladavina prava (razmatranje pritužbi o postojanju nezakonitosti i nepravilnosti); mandat nacionalne institucije za ljudska prava s najvišim stupnjem neovisnosti, tzv. Statusom A; mandat središnjeg tijela za suzbijanje diskriminacije, odnosno tijela za jednakost; mandat Nacionalnog preventivnog mehanizma za sprečavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanje i mandat tijela za zaštitu prijavitelja nepravilnosti.²

Kao opunomoćenik Hrvatskoga sabora za promicanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda utvrđenih Ustavom, zakonima i međunarodnim pravnim aktima o ljudskim pravima i slobodama koje je prihvatila Republika Hrvatska, pučki pravobranitelj/ica prati stanje i svake godine izdaje Izvješće koje obuhvaća svih pet mandata institucije i sadrži ocjenu stanja zaštite prava i sloboda u Republici Hrvatskoj kao i preporuke nadležnim tijelima za otklanjanje nedostataka i nepravilnosti koje dovode do povreda ustavnih i zakonskih prava građana.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ured) u skladu s propisanim djelokrugom³ prati provedbu preporuka pučkog pravobranitelja/ice u cilju jačanja sustava zaštite ljudskih prava te koordinira izradu izvješća o njihovoj provedbi.

1.1. O izvješću pučke pravobraniteljice

Izvješće pučke pravobraniteljice za 2023. godinu (u daljnjem tekstu Izvješće) treće je izvješće pučke pravobraniteljice Tene Šimonović Einwalter u njezinom osmogodišnjem mandatu. U Izvješću za 2023. godinu zadržan je koncept dosadašnjih izvješća; poglavlja su podijeljena po ljudskim pravima i preporuke su istaknute u dijelovima poglavlja u kojima se opisuju pripadajući problemi. Izvješće sadrži ocjenu stanja zaštite prava i sloboda u Republici Hrvatskoj kao i 147 preporuka nadležnim tijelima za otklanjanje nedostataka i nepravilnosti koje dovode do povreda ustavnih i zakonskih prava građana, što je u odnosu na 2022. godinu 23 preporuka manje.⁴ Od ukupnog broja preporuka njih 65 je ponavljajućih. U 2023. godini građani su se najčešće obraćali pučkoj pravobraniteljici zbog kršenja prava na zdravlje, slijede pritužbe na diskriminaciju u različitim područjima života, radne i službeničke odnose, gospodarstvo i obrt te pravosuđe, uključujući i ovrhe.

¹ Od 9. srpnja 2012. na snazi je Zakon o pučkom pravobranitelju (NN 76/12).

² Vezano za novu ulogu institucije u zaštiti tzv. „zviždača“ prema Zakonu o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (NN 46/22) još jednom je izmijenjen je i dopunjen Poslovnik pučkog pravobranitelja (NN 99/13 i NN 100/20).

³ Uredba Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske (NN 6/19) (v. članak 2 i članak 5.)

⁴ 2021. godina – 156 preporuka, 2022. godina – 170 preporuka od čega 39 ponavljajućih preporuka.

U Izvješću se navodi da su nadležna tijela postupala ili postupaju po 44,12 % preporuka iz Izvješća pučke pravobraniteljice za 2022. godinu što je neznatno manje u usporedbi s Izvješćem pučke pravobraniteljice za 2021. godinu kada su to činili po 45 % preporuka. Postotak preporuka koje nisu u provedbi iznosi 27,06 dok za 28,82% nema informacija o provedbi.

U odnosu na broj preporuka koje su upućene pojedinom tijelu/instituciji raspon se kreće od 1 do 28. Najveći broj preporuka upućen je Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (28), zatim Ministarstvu zdravstva (21), a slijede Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije (16) te Ministarstvo unutarnjih poslova s 10 preporuka. Ostalim tijelima/institucijama upućeno je do deset preporuka. Najviše ponavljajućih preporuka upućeno je Ministarstvu zdravstva (16), a slijede ga Ministarstvo unutarnjih poslova (7) te Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine i Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije sa 6 ponavljajućih preporuka dok ostala tijela/institucije imaju po pet i manje ponavljajućih preporuka. Najveći broj ponavljajućih preporuka odnosi se na poglavlje „pravo na stanovanje“ (10), u izvješću od prošle godine navedeno poglavlje je također imalo najveći broj ponavljajućih preporuka (8), a slijedi ga poglavlje „socijalna skrb“ (7) i „prava starijih osoba“ (6).

1.2. Opis metodologije prikupljanja podataka o provedbi preporuka

Nadležnim tijelima/institucijama upućen je *Upitnik za praćenje preporuka pučke pravobraniteljice 2023.* (u daljnjem tekstu: Upitnik) s onoliko pitanja koliko je pojedinom tijelu/instituciji upućeno preporuka.

Upitnik se sastojao od uvodnog dijela u kojem je objašnjena svrha prikupljanja podataka i kratki sadržaj upitnika, upute o popunjavanju te popis preporuka koje je Ured pučke pravobraniteljice uputio pojedinom nadležnom tijelu/instituciji. Za svaku preporuku u Upitniku zatražena je samoprocjena o provedbi preporuke kao i opis pridružen odabranoj kategoriji samoprocjene.

Naime, za svaku preporuku nadležna su tijela/institucije imala priliku odabrati jedan od četiri ponuđena odgovora kojima su, u uputi o popunjavanju, bila pridružena i objašnjena u kojima se navodi kada je predmetni odgovor primjeren tj. koje je njegovo značenje i što uključuje opis provedbe preporuke:

A) Preporuka je provedena – odgovor je primjeren u situaciji kada TDU smatra da je poduzetim aktivnostima u cijelosti ispunilo preporuku, da trenutno ne provodi aktivnosti koje se mogu povezati s preporukom niti ne planira provoditi aktivnosti koje se mogu dovoditi u vezu s preporukom u razdoblju od godinu dana od dana popunjavanja upitnika.

Ukoliko je odabran odgovor A) pod „Opis – odgovora A, B, C ili D“ potrebno je navesti konkretne aktivnosti koje je TDU provelo, kao i vremensko razdoblje njihove provedbe. Vrijeme provedbe potrebno je minimalno iskazivati u kvartalima (npr. I kvartal 2022.). Potom koji su rezultati provedbe (rezultati provedbe minimalno trebaju uključivati sljedeće informacije

- ukoliko je bilo potrebno provesti edukativne ili druge aktivnosti s ciljanim skupinama tada je u opis potrebno uključiti koliko je osoba sudjelovalo u edukativnim aktivnostima po pojedinoj ciljanoj skupini, koliko je aktivnosti ukupno održano te gdje;
- ukoliko je bilo potrebno izraditi zakonodavni akt ili usvojiti novi javno politički dokument tada je u opis minimalno potrebno uključiti kada je pokrenut proces izrade, tko je sudjelovao u procesu izrade (broj članova Radne skupine iz redova organizacija civilnog društva i/ili drugih nezavisnih institucija, broj članova iz redova tijela državne uprave), kada je dokument upućen u javnu raspravu i koliko je ista trajala, koje su promjene učinjene u odnosu na prethodno važeći zakonodavni ili javno-politički akt

B) Preporuka je u provedbi – odgovor je primjeren u slučajevima kada je TDU pokrenulo aktivnosti, postupke i sl. koje se mogu dovesti u vezu s provedbom preporuke (koje primjerice predstavljaju nužne prethodne korake ili čine tek dio aktivnosti koje je potrebno provesti kako bi se preporuka mogla smatrati provedenom)

Ukoliko je odabran odgovor B) pod „Opis – odgovora A, B, C ili D“ potrebno je navesti konkretne aktivnosti koje su do trenutka popunjavanja upitnika provedene, vremenski okvir njihove provedbe te aktivnosti koje su u planu s ciljem cjelovitog ispunjenja preporuke kao i vremenski okvir njihove provedbe. Vrijeme provedbe potrebno je minimalno iskazivati u kvartalima (npr. I kvartal 2023.). Opis provedenih aktivnosti do trenutka ispunjavanja upitnika treba sadržavati iste informacije kao kod opisa preporuka označenih oznakom A). Aktivnosti koje su planirane te kojima se, prema mišljenju adresata, ispunjava preporuka, a koje još nisu provedene potrebno je jasno pobrojati te navesti vremenski okvir njihove provedbe (npr. – *edukativne radionice za 100 liječnika opće prakse na temu specifičnih potreba žrtava trgovanja ljudima planirane su u četvrtom kvartalu 2025. godine; završetak izrade nacionalnog plana planiran je u trećem kvartalu 2024. godine, dok je javna rasprava na portalu E-savjetovanje u trajanju od mjesec dana planirana u listopadu 2024. godine, a usvajanje dokumenta od strane VRH u siječnju 2025.*).

C) Preporuka je u planu provedbe – odgovor je primjeren kada u trenutku popunjavanja upitnika TDU nije pokrenulo aktivnosti vezano uz ispunjenje preporuke, ali su konkretne aktivnosti povezane s ispunjenjem preporuke u planu provedbe.

Ukoliko je odabran odgovor C) pod „Opis – odgovora A, B, C ili D“ potrebno je navesti konkretne aktivnosti koje su u planu kao i kada je planirana njihova provedba. Vremenski okvir provedbe potrebno je minimalno iskazivati u kvartalima (npr. I kvartal 2024.). Opis planiranih radnji treba pružiti istu razinu informacije kao i radnje u provedbi kod preporuka označenih oznakom B).

D) Preporuka nije provedbena, nije u provedbi i nije u planu provedbe - odgovor je primjeren kada u trenutku popunjavanja upitnika TDU nije pokrenulo aktivnosti vezano uz ispunjenje preporuke i kada TDU niti ne planira pokretanje aktivnosti povezanih s ispunjenjem preporuke.

Ukoliko je odabran odgovor D) pod „Opis – odgovora A, B, C ili D “ potrebno je minimalno navesti obrazloženje zbog čega (iz kojih razloga) navedena preporuka nije provedena, nije u provedbi i nije u planu provedbe.

Dopisima (KLASA: 004-01/24-08/03; URBROJ: 50450-01/18-24-07 od 8. listopada 2024., KLASA: 004-01/24-08/03; URBROJ: 50450-01/18-24-25 od 30. prosinca 2024.), Ured je uputio zamolbu za ispunjavanjem predmetnog Upitnika te zatražio povratne informacije o provedbi preporuka pučke pravobraniteljice upućene u Izvješću za 2023. godinu. Budući da se preporuka pod rednim broj 2. prati u okviru Izvješća o vladavini prava kao i da je njenu provedbu, kao i provedbu preporuke broj 3 moguće pratiti iz javno dostupnih izvora - iste nisu upućene tijelima/institucijama na očitovanje.

Podaci su prikupljeni u razdoblju od 8. listopada 2024. do 10. veljače 2025. i prikupljeni su od 65 adresata. O provedbi su se očitovala 63 tijela/institucije: Hrvatski sabor, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo financija, Ured za zakonodavstvo, Ured za udruge, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Savjet za nacionalne manjine, Pravosudna akademija, Policijska akademija, Državni inspektorat, Državna škola za javnu upravu, Hrvatski zavod za socijalni rad, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Agencija za elektroničke medije, Hrvatska radiotelevizija, Hrvatska udruga poslodavaca, Akademija socijalne skrbi, Zagrebačka županija, Krapinsko-zagorska županija, Sisačko-moslavačka županija, Karlovačka županija, Varaždinska županija, Koprivničko-križevačka županija, Bjelovarsko-bilogorska županija, Primorsko-goranska županija, Ličko-senjska županija, Virovitičko-podravska županija, Požeško-slavonska županija, Brodsko-posavska županija, Zadarska županija, Vukovarsko-srijemska županija, Osječko-baranjska županija, Splitsko-dalmatinska županija, Istarska županija, Dubrovačko-neretvanska županija, Međimurska županija, Grad Osijek, Grad Zagreb, Grad Rijeka, Grad Split, Grad Zadar, Grad Pula, Grad Velika Gorica, Grad Slavonski Brod, Grad Varaždin, Grad Karlovac, Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županija i Nastavni zavod za javno zdravstvo, Osječko-baranjske županije. Odgovori nisu zaprimljeni od: Hrvatske elektroprivrede te od Šibensko-kninske županije. Odgovor Hrvatskih cesta (premda je upit upućen zasebno) upućen je na adresu nadležnog tijela te integriran s istim.

1.3. Opis metodologije dodatne analize podataka

Dodatna analiza statusa provedbe uključivala je usporedbu označenog statusa provedbe (A, B, C ili D) s opisom koje je nadležno tijelo/institucija pridružila statusu, pri čemu je usporedba pratila koliko se nadležno tijelo/institucija u opisu provedbenog statusa pridržavalo dane upute o sadržaju opisa i u kojoj mjeri opis provedbe odgovara iskazanom statusu provedbe. Ukoliko opis provedbe nije odgovarao iskazanom statusu provedbe, status je revidiran.

Prilikom revidiranja statusa provedbe uvedena je nova kategorija. U svim slučajevima:

- kada je izostao opis koji je trebao biti pridružen statusu provedbe (A, B, C ili D), kao i
- kada iz opisa nije bilo moguće zaključivati o istom;

status provedbe je preimenovan u „nije moguće procijeniti“.

Nadalje, u svim slučajevima u kojima su se nadležna tijela/institucije u opisu koji je pridružen statusu pozivala na opće propise (one koji su na snazi više godina i koji do trenutka popunjavanja Upitnika nisu doživjeli promjene), kao i na načelne konstatacije (poput tijelo/institucija „kontinuirano provodi“) – status provedbe je revidiran u status „D“.

Konačno, u slučajevima u kojima je više tijela/institucija (najviše tri tijela/institucija) dostavilo odgovor o provedbi iste preporuke i pod uvjetom da je statusu pridružilo adekvatan opis provedbe, revidirani status je onaj „nižeg statusa provedbe“ (primjerice ako je jedno tijelo opisalo i pridružilo statusu provedbe oznaku A, a drugo B – revidirani status označen je oznakom B). Pridruživanje „najnižeg statusa“ tijekom revidiranja tj. statusa „D“ izostalo je samo u slučajevima u kojima je jedno od tri adresata dostavilo odgovor o provedbi oznake „D“, dok su druga tijela/institucije (sunositelji provedbe) dostavila odgovor o provedbi većeg statusa („A“, „B“, „C“) te istom pridružila opis iz kojeg je moguće definirati revidirani status u skladu s prethodno navedenim kriterijima.

Konačno, ukoliko je riječ bila o generičkoj preporuci te je odgovor o provedbi zatražen od više od tri adresata (npr. svih tijela državne uprave i sl.) – statusi provedbe definirani su kao najučestaliji status tj. onaj kojem je pripao najveći udio u ukupnom postotku odgovora (npr. ako je statusom „A“ bio označen odgovor 34 adresata koji čine 58 % u odnosu na sve adresate, statusom „B“ – odgovor 15 adresata koji čine 25 % adresata, statusom „C“ i „D“ – odgovor 10 adresata koji su činili 17 %, – tada je provedba preporuke označena statusom „A“). Treba napomenuti da je u slučaju generičkih preporuka, status provedbe potrebno tumačiti kao status provedbe kod većine adresata, a ne svih onih kojima je preporuka upućena i/ili kojima je bio upućen Upitnik.

S ciljem upoznavanja tijela/institucija s načinom izrade ovoga Izvješća 30. rujna 2024. i 1. listopada 2024., održani su sastanci s predstavnicima tijela državne i javne uprave kao i ostalim organizacijama kojima su upućene preporuke pučke pravobraniteljice. Posebna pozornost na

oba sastanka je skrenuta na promjene u sadržaju ovog Izvješća, a koje sadržava i prilog sa svim zaprimljenim odgovorima adresata.⁵

2. Analiza prikupljenih odgovora nadležnih tijela/institucija

Analiza samoprocjene provedbe preporuka prikupljena spomenutim Upitnikom (Tablica 1.) ukazuje da je 59 % preporuka provedeno ili se provodi, 16 % preporuka je u provedbi, što čini ukupno 75 % preporuka.

Za 21 % preporuka nadležna tijela su navela da nisu provedene, da se ne provode ili nisu u planu provedbe, dok je 4 % preporuka ostalo bez određenog statusa provedbe. U odnosu na 4% preporuka za koje tijela/institucije nisu definirali/definirale status provedbe, u polovini slučajeva dostavljeno je obrazloženje koje u naknadnoj analizi omogućuje zaključivanje o statusu.

Tablica 1.: Samoprocjena provedbe preporuka nadležnih tijela/institucija

Samoprocjena	Čestina (f)	%	Suma %
A	41	28	59
B	46	31	
C	23	16	16
D	31	21	25
NIJE ODREĐEN STATUS	3	2	
NEMA ODGOVORA	3	2	

U odnosu na posebno istaknutih 65 ponovljenih preporuka, 36 preporuke su prema navodima tijela provedene i ili je njihova provedba u tijeku, jedanaest preporuka je u planu provedbe, dok za četiri preporuke tijela/institucije nisu dostavila status provedbe (pri čemu za dvije preporuke nije dostavljen niti opis provedbe iz kojeg bi dodatnom analizom bilo moguće zaključivati o istom).

Tablica 2.: Samoprocjena nadležnih tijela/institucija u odnosu na ponovljene preporuke

Samprocjena	Čestina (f)	Suma	Suma
A	20	36	47
B	16		
C	11	11	18
D	14		
NIJE ODREĐEN STATUS	2		
NEMA ODGOVORA	2		

⁵ Bilješka sa sastanaka – Izrada Izvješća za provedbu preporuka pučke pravobraniteljice za 2023. godinu (KLASA: 004-01/24-08/3 od 2. listopada 2024.).

Objasnenja tijela/institucija u situacijama u kojima je izostala samoprocjena statusa provedbe, a radi se o dvije preporuke, odnosi se na poteškoće s utvrđivanjem nadležnosti tj. tijela/institucije se izjašnjavaju kako nisu nadležna za provedbu preporuka. Tako primjerice Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije navodi kako provedba konkretnih preporuka (preporuka 104. i 105.) nisu u nadležnosti Ministarstva, a sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine, broj 85/20, 21/23, 57/24) dok Ministarstvo gospodarstva na istu nije dostavilo odgovor.⁶

Tablica 3.: Samoprocjene nadležnih tijela/institucija u preporukama upućenim više od nositelju provedbe

Ukupni broj preporuka upućenih većem broju nositelja	Broj preporuka na koje su odgovorili svi istaknuti nositelji	Broj preporuka na koje je izostao odgovor svih nositelja
23	21	2

U slučajevima kada se samoprocjena statusa provedbe očekivala od više nositelja, u nešto više od polovine slučajeva svi istaknuti nositelji su dostavili samoprocjenu provedbe. Istovremeno, samo u jednoj trećini slučajeva dostavljene samoprocjene korespondirale su sa samoprocjenama drugih nositelja provedbe.

Tablica 4.: Ujednačenost statusa provedbe preporuka u slučajevima isticanja više nositelja

Broj preporuka na koje su odgovorili svi istaknuti nositelji	Broj preporuka za koje su svi nositelji naveli isti status provedbe	Broj preporuka za koje je naveden različit status provedbe
14	9	5

U slučajevima kada je preporuka bila upućena do tri nositelja, za više od polovinu upućenih preporuka, nositelji su naveli isti status provedbe. Predmetno je prikazano u Tablica 5. (str. 10)⁷.

⁶ Navedeno je istaknuto budući da su preporuke pučke pravobraniteljice upućene Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja koje je uslijed promjene Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine, broj 85/20, 21/23, 57/24) podijeljeno na dva ministarstva (Ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije).

⁷ Na konzultativnim sastancima je upućen prijedlog promjene načina izvještavanja o provedbi u slučajevima u kojima je više tijela/institucija odgovorno za provedbu iste preporuke na način da se istaknu tijela/institucije koji su, u okviru svoje nadležnosti učinili potrebno, kako ne bi bili i dalje označeni kao oni koji nisu proveli preporuku. Bilješka sa sastanaka – Izrada Izvješća za provedbu preporuka pučke pravobraniteljice za 2023. godinu (KLASA: 004-01/24-08/3 od 1. listopada 2024.).

Tablica 5.: *Pojedinačne samoprocjene nadležnih tijela/institucija*

Preporuka	Tijela/institucije zaduženi za provedbu	
PREPORUKA 16.	Ministarstvo zdravstva	D
	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	D
PREPORUKA 35.	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	A
	REGOS	A
PREPORUKA 36.	Ministarstvo zdravstva	D
	Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike	D
PREPORUKA 74.	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	B
	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije	C
PREPORUKA 77.	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	B
	Savjet za nacionalne manjine	A
PREPORUKA 81.	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	C
	Ministarstvo unutarnjih poslova	status provedbe nije pridružen
PREPORUKA 85.	Ministarstvo unutarnjih poslova	D
	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih	B
PREPORUKA 89.	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih	D
	Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja	D
PREPORUKA 111.	Grad Osijek	D
	Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije	D
PREPORUKA 112.	Državni inspektorat	A
	Grad Osijek	A
	Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije	A
PREPORUKA 113.	Ministarstvo zdravstva	B
	Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije	B
	Ministarstvo zdravstva	B

PREPORUKA 114.	Županije	D
	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	D
PREPORUKA 119.	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije	A
	Pravosudna akademija	A
PREPORUKA 130.	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije	B
	Ministarstvo zdravstva	B

3. Dodatna analiza statusa provedbe

Dodatna analiza statusa provedbe uključivala je usporedbu označenog statusa provedbe (A, B, C ili D) s opisom koje je nadležno tijelo/institucija pridružila statusu. Pri čemu je usporedba pratila koliko se nadležno tijelo/institucija u opisu provedbenog statusa pridržavalo dane upute o sadržaju opisa i u kojoj mjeri opis provedbe odgovara iskazanom statusu provedbe. Ukoliko opis provedbe nije odgovarao iskazanom statusu provedbe, status je revidiran u skladu s opisanom metodologijom u poglavlju 1.3..

Tablica 6.: Promjene u statusu provedbe nakon analize opisa provedbe

Status provedbe/ Čestina (f)	Revidirani status provedbe/ čestina (f)				
	A	B	C	D	Nije moguće procijeniti
A/41	40				1
B/46		46			0
C/23			22		1
D/31				29	2
NIJE ODREĐEN STATUS					3
NEMA ODGOVORA					1

Analiza opisa provedbe dovela je do minimalnog smanjivanja broja preporuka čiji je status provedbe označen statusom „A“ „C“ i „D“ tj. preporuka koje su označene kao *provedene, u planu provedbe* ili kao one koje *nisu provedene, nisu u provedbi niti u planu provedbe*. U odnosu na status provedbe označen „B“ tj. *u provedbi* – analiza opisa nije dovela do promjene u broju preporuka označenih predmetnim statusom.

Tablica 7.: Usporedba rezultata samoprocjene i revidiranih rezultata

SAMOPROCJENA				REVIDIRANI REZULTATI		
Status provedbe	%	Suma %		%	Suma %	
A	28	59	75	27,2	58,4	73,3
B	31			31,2		
C	16	14,9				
D	21	25	25	19,7	19,7	25,1
Nije određen status	2			Nije moguće procijeniti	5,4	
Nema odgovora	2					

Usporedba rezultata samoprocjene statusa provedbe i revidiranih statusa provedbe, pokazuje smanjivanje udjela preporuka koje su provedene ili u provedbi sa 59 % na 58,4 %, odnosno smanjivanje ukupnog udjela preporuka koje su provedene, u provedbi ili u planu provedbe sa 75 % na 73,3 %. Udio preporuka koje nisu provedene, nisu u provedbi niti u planu provedbe s 21 % smanjio se na 19,7 %, a za 5,4 % preporuka nije moguće procijeniti status provedbe. Ukupan raspon promjena u statusima provedbe preporuka, nakon dodatne analize kreće se u rasponu od 0-1,7 postotna poena.

Tablica 8.: Usporedba rezultata samoprocjene i revidiranih rezultata u odnosu na ponovljene preporuke

SAMOPROCJENA				REVIDIRANI REZULTATI		
Status provedbe	Čestina a (f)	Suma	Suma	Čestina (f)	Suma	Suma
A	20	36	47	20	36	47
B	16			16		
C	11	11				
D	14	18	18	14	14	18
Nije određen status	2			Nije moguće procijeniti	4	
Nema odgovora	2					

U odnosu na ponovljene preporuke, dodatna analiza pokazala je da za one preporuke kojima je dodijeljen status provedbe samoprocjenom nema potrebe za revidiranjem istog tj. da su svi statusi dodijeljeni u skladu s traženim opisom. Zbog nepostojanja opisa provedbe, za 4 preporuke nije bilo moguće procijeniti status njihove provedbe.

4. Zaključak s preporukama za unapređenje procesa praćenja provedbe preporuka

U odnosu na provedbu preporuka, može se zaključiti da je postignut određeni napredak. Naime, ukupan udio preporuka koje su provedene i/ili koje se provode u prošlogodišnjem Izvješću iznosio je 45,9 % dok u ovom iznosi 58,4 %. Također, udio preporuka koje su provedene, koje se provode ili su u planu provedbe porastao je u odnosu na prošlu godinu s 60,6 % na 73,3 %.

Nadalje, konzultativni sastanci s nadležnim tijelima s ciljem detaljnijeg objašnjenja metodologije izrade izvješća kao i metodologije dodatne analize samoprocjene, a s krajnjim ciljem podizanja kvalitete odgovora, prema nalazima ovog Izvješća, postigli su očekivani utjecaj.

Promjena u statusu provedbe preporuka nakon dodatne analize u prošlogodišnjem Izvješću kretala se od 3-16 postotnih bodova, dok se promjena u statusu provedbe nakon dodatne analize u ovogodišnjem Izvješću kreće u rasponu od 0-1,7 postotna boda, što daje za pravo zaključivati o značajnom unapređenju kvalitete odgovora na upućeni Upitnik.

Promjena u kvaliteti dobivenih odgovora, kao i u općem pristupu Upitniku, može se primijetiti i u odnosu na broj zaprimljenih odgovora u slučajevima kada je preporuka bila upućena većem broju nositelja provedbe. Tako je u prošlogodišnjem Izvješću samo za 38 % preporuka upućenih većem broju nositelja zaprimljen odgovor svih nositelja, dok isti udio u ovom Izvješću iznosi visokih 91 %.

Pored navedenog, značajno je (s 17 % u prošlogodišnjem Izvješću) pao i udio preporuka za koje nije bilo moguće definirati status provedbe (na 5,4 % u ovom Izvješću).

Kako bi se i ubuduće zadržala minimalno ista, a potencijalno i dodatno unaprijedila kvaliteta odgovora potrebno je planirati nastavak konzultativnih sastanaka s adresatima neposredno prije sljedećeg ciklusa izvještavanja.

Povrh toga, a s ciljem unapređenja provedbe preporuka, potrebno je planirati održavanje dodatnih sastanaka s nositeljima provedbe i to neposredno nakon objave novog Izvješća pučke pravobraniteljice kako bi se pravodobno skrenula pozornost na iste, kao i na potrebu ujednačavanja razumijevanja sadržaja preporuke s Uredom pučke pravobraniteljice, kao i na potrebu ujednačavanja razumijevanja sadržaja preporuke s ostalim adresatima u slučaju kada je preporuka upućena većem broju nositelja.

Također, a s ciljem daljnjeg unapređenja provedbe preporuka, potrebno je napraviti dodatne analize, i to u odnosu na nositelje, te s nositeljima koji su temeljem rezultata o provedbi preporuka iz posljednja dva izvješća imali mali udio provedenih preporuka i/ili preporuka u provedbi – provesti zasebne sastanke s ciljem poticanja provedbe istih i/ili identificiranja ključnih prepreka u provedbi te načina njihove mitigacije.

Prilog 1. ODGOVORI TIJELA

PREPORUKA 1. Svim javnopravnim tijelima, da na web stranicama i u prostorijama u kojima primaju građane jasno navedu popis usluga koje pružaju i daju kratak opis procedura, a za ključne postupke koje vode da izrade letke s detaljnim uputama o koracima, rokovima, potrebnoj dokumentaciji i načinima korištenja pravnih lijekova	
Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije	Na našoj web stranici je navedeno traženo iz Preporuke 1. Navedeno se nalazi već niz godina na našoj web stranici.
Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije	Nastavni zavod za javno zdravstvo OBŽ na svojoj web stranici sadrži nabrojane i opisane usluge dostupne korisnicima. Također sve važnije informacije, novosti kao i zdravstveni savjeti korisnicima su dostupni kroz rubrike informacije i novosti. Usluge s detaljnim uputama postoje i u tiskanom obliku te su dostupne na frekventnim prostorijama samog Zavoda (prijemne ambulante, pisarnica), ali se dijele i široj javnosti na različitim promotivnim aktivnostima zdravlja.
Ured za zakonodavstvo	Na središnjem državnom internetskom portalu za savjetovanja s javnošću odnosno portalu e-Savjetovanja, u rubrici Pomoć sadržane su Upute za korisnike za korištenje portala e-Savjetovanja kao i Upute za sustav e-ovlaštenja s kojim je portal e-Savjetovanja integriran od svibnja 2024. godine. Na mrežnoj stranici portala e-savjetovanja: https://savjetovanja.gov.hr/ objavljeni su kontakt podaci za pomoć pri uporabi portala e-Građani kao i kontakt podaci za sva pitanja u vezi korištenja aplikacije e-Savjetovanja.
Akademija socijalne skrbi	Akademija socijalne skrbi, s obzirom na djelatnost sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, br.: 18/22., 46/22., 119/22., 71/23. i 156/23.), ima propisanu ciljnu skupinu koja ne uključuje građane.
Državna škola za javnu upravu	Djelatnost Državne škole je stručno osposobljavanje i usavršavanje državnih dužnosnika, državnih službenika, javnih službenika i zaposlenika u pravnim osobama s javnim ovlastima, izabranih dužnosnika i službenika u tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave te obrazovanje odraslih, a s ciljem trajnog podizanja razine i kvalitete njihovog znanja, vještina i sposobnosti, radi oblikovanja profesionalnog, djelotvornog i učinkovitog javnog sektora koji će pružati pravodobne i kvalitetne javne usluge, u skladu s najboljim općeprihvaćenim standardima. Sukladno gore navedenom, Državna škola za javnu upravu ne prima građane, a opis usluga koje pruža svojim korisnicima naveden je na internetskoj stranici.
Hrvatski zavod za javno zdravstvo	Hrvatski zavod za javno zdravstvo na svojim internetskim stranicama www.hzjz.hr redovito objavljuje i obnavlja podatke za građane koji koriste razna savjetovališta, ambulante HZJZ-a i usluge analitičkih laboratorija, a na kojima su dostupne sve informacije o ne/zdravstvenim uslugama i procedurama. Informacije o raznim drugim specifičnim uslugama u domeni pojedinih službi poput npr. izdavanja potvrde o upisu u Registar osoba s invaliditetom također su dostupne putem internetske stranice HZJZ-a. Internetske stranice HZJZ-a odabrane su kao medij dostupan velikoj većini građana. Letci nisu tiskani, ali se njihovo osmišljavanje, tisak i distribucija potencijalno mogu razmotriti u 2025. godini sukladno specifičnostima korisnika tih usluga.
Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije	Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) objavljuje na svojim mrežnim stranicama upute i procedure za podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvola ili izdavanje rješenja o upisu u registar vezano za prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i servisiranja uređaja i opreme i nepokretnih protupožarnih sustava i aparata za gašenje požara koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise te dozvole za emisije stakleničkih plinova iz djelatnosti koje ulaze u EU sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova. Izrađuje, objavljuje i tiska brošure s osnovnim informacijama vezano za provedbu propisa o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima te održava radionice i edukacije o novim obvezama koje proizlaze iz EU klimatskog zakonodavstva. Osim navedenog, Ministarstvo na mrežnim stranicama redovito objavljuje obavijesti i upute za prijavu podataka u informacijski sustav gospodarenja otpadom kao i priručnike, brošure i info-letke iz područja gospodarenja otpadom (https://iseo-portal.mingor.hr/hr/upute-i-prirucnici). Ministarstvo uspostavlja, vodi i održava informacijski sustav Registra onečišćavanja okoliša (ROO) te na mrežnim stranicama objavljuje korisničke upute (Upute ROO I MINGOR). ROO je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja i/ili prijenosa onečišćujućih tvari u zrak, vodu i/ili more i tlo te proizvedenome, sakupljenome i obrađenome otpad. Prikupljeni podaci dostupni su javnosti preko preglednika. Isto tako, Ministarstvo uspostavlja i vodi Registar postrojenja u kojima su prisutne opasne

	<p>tvari/Očevidnik prijavljenih velikih nesreća (RPOT/OPVN) s pripadajućim uputama (https://iszz.azo.hr/rpot/faq.html).</p> <p>Isto tako, Ministarstvo na mrežnim stranicama objavljuje upute za izradu elaborata gospodarenja otpadom, upute za korištenje aplikacije vezane uz podnošenje zahtjeva za upis u Očevidnike sakupljača i oporabiljelja, nusproizvoda, ukidanja statusa otpada i Evidenciju posrednika otpadom, prijevoznika otpada, trgovaca otpadom i reciklažnih dvorišta, te Centara za ponovnu uporabu.</p> <p>Nadalje, objavljuje i upute o podnošenju zahtjeva za uzgoj strogo zaštićene zavičajne divlje vrste, upute o podnošenju zahtjeva za ponovno uvođenje i repopulaciju zavičajnih vrsta, upute za registraciju uzgoja vrsta navedenih u Prilogu A Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97 od 9. prosinca 1996. o zaštiti vrsta divlje faune i flore uređenjem trgovine njima.</p> <p>Ministarstvo objavljuje i upute za dostavu dokumentacije vezano uz dostavu nacrtu odluke o cijeni vodnih usluga, vezano uz zahtjev za davanje prethodne suglasnosti na nacrt odluke o cijeni javne vodoopskrbe drugom isporučitelju vodnih usluga, zahtjev za davanje prethodne suglasnosti na nacrt odluke o cijeni prihvata komunalnih otpadnih voda od drugog isporučitelja vodnih usluga radi daljnje odvodnje, pročišćavanja i ispuštanja, upute vezane uz dostavu dokumenata uz dostavu nacrtu odluke o naknadi za razvoj.</p> <p>Na nacionalnoj mrežnoj stranici www.zelenanabava.hr objavljuju se sve informacije, primjeri dobre prakse i edukativni sadržaji. Na stranici se redovito objavljuju sve novosti, vodiči i upute, olakšavajući tijelima državne uprave prilagodbu novim pravilima i obvezu primjene zelene javne nabave u Hrvatskoj.</p> <p>Isto tako, na mrežnoj stranici Ministarstva objavljeni objavljuju se i upute za prijavitelje za objavljene Pozive za dodjelu financijskih sredstava vezanih uz Strukturne fondove, Fond solidarnosti EU, Modernizacijski fond te Nacionalni plan oporavka i otpornosti.</p> <p>Konačno, Hrvatske vode su u cijelosti provele preporuku. Na mrežnoj stranici Hrvatskih voda nalaze se u odvojenim modulima Propisi i obrasci te Javnost upute za ključne postupke koji se vode u Hrvatskim vodama. Na oglasnim pločama u Direkciji kao i u vodnogospodarskim odjelima mogu se pronaći osnovne informacije i aktualni letci o postupcima i projektima koji se provode u Hrvatskim vodama.</p>
<p>Ministarstvo unutarnjih poslova</p>	<p>Vezano uz navedenu Preporuku, ističemo da su opisi ključnih postupaka i procedura koji se odnose na reguliranje boravka stranih i hrvatskih državljana, izdavanje osobnih iskaznica, izdavanje putovnica, izdavanje ili zamjene vozačkih dozvola, registracije vozila, reguliranje posjedovanja oružja, podnošenje zahtjeva za stjecanje, utvrđivanje ili prestanak hrvatskog državljanstva te druga pitanja koja se odnose na državljanstvo, dostupni na internetskoj stranici ovog Ministarstva kao i na portalu e-gradani te se redovito ažuriraju. Sve navedene informacije dostupne su na hrvatskom i engleskom jeziku, a dio uputa dostupan je i na njemačkom i španjolskom jeziku.</p> <p>Ujedno, na internetskim stranicama ovog Ministarstva objavljena su „Najčešća pitanja i odgovori“, vezano uz prava i obveze osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom koja su, osim na hrvatskom jeziku dostupna i na engleskom, francuskom, arapskom, farski, kurdskom, turskom i paštu jeziku, a s obzirom na sve veći broj ruskih državljana kojima je odobrena međunarodna zaštita, sredinom listopada ove godine dodan je i prijevod na ruski jezik. Osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita mogu dobiti informacije vezano uz ishođenje isprava, ostvarivanje prava na spajanje obitelji, pravo na smještaj, priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija i sl.</p> <p>Nadalje, u okviru Fonda za azil, migracije i integraciju odobren je projekt „Nabava opreme za potrebe Službe za prihvata i smještaj tražitelja međunarodne zaštite i Službe za međunarodnu zaštitu“. Projektom je obuhvaćeno financiranje troškova tiskanja letaka za tražitelje međunarodne zaštite u sedam jezičnih varijanti na: hrvatskom, engleskom, francuskom, arapskom, turskom, farski i urdu jeziku. Letci se odnose na: informacije za tražitelje međunarodne zaštite o tome što je dublinski postupak, informacije za tražitelje međunarodne zaštite koji su već u dublinskom postupku, informacije za maloljetnike, informacije za ilegalne migrante, informacije za državljane trećih zemalja koji neovlašteno borave u Republici Hrvatskoj i dr.</p> <p>Brošure vezane uz informacije za maloljetnike dostavljene su Centru za socijalnu skrb Osijek, Centru za socijalnu skrb Zagreb, Centru za socijalnu skrb Karlovac, Centru za socijalnu skrb Split i Centru za socijalnu skrb Rijeka na farski, arapskom, turskom, francuskom, urdu i engleskom jeziku. Prilikom registracije u policijskim postajama/upravama kao i prilikom uzimanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, tražiteljima se daju informacije o njihovim pravima i obvezama, dublinskom postupku, kućnom redu Prihvatilišta i dr.</p> <p>Ujedno, u prisustvu prevoditelja, tražiteljima međunarodne zaštite se uručuje obrazac „Informacije za tražitelje međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj“ u kojoj je opisan postupak odobrenja međunarodne zaštite kao i njihova prava i obveze za vrijeme trajanja postupka odobrenja međunarodne zaštite te su na vidljivim mjestima u prihvatilištima dostupni letci vezani uz postupak odobrenja međunarodne zaštite, koji su nastali u suradnji ovog Ministarstva, Ureda Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) i Hrvatskog pravnog centra.</p>

	<p>Napominjemo da je dio tih letaka izrađen na način da se dodatne informacije mogu očitati uz pomoć QR kodova.</p> <p>Nadalje, na internetskoj stranici ovog Ministarstva, navedeni su inspekcijski poslovi te je za svaku od pet inspekcija naveden popis zakona kojima su uređena područja djelovanja, djelokrug rada inspekcija, opis procedura s detaljnim uputama strankama za pravilno podnošenje zahtjeva, potrebna dokumentacija, propisani obrasci kao i troškovi izdavanja traženih odobrenja.</p> <p>Napominjemo da se navedeni podaci kontinuirano ažuriraju (u slučaju izmjene zakona i podzakonskih akata iz nadležnosti ovog Ministarstva).</p> <p>Uz navedeno, napominjemo da su u drugom kvartalu 2018. godine, edukaciju za rad s aplikacijskim sustavom globaladmin.gov u organizaciji Globaldizajna, prošla 23 službenika, koji ujedno educiraju i nove službenike ovog Ministarstva.</p>
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih	NEMA ODGOVORA
Ministarstvo gospodarstva	NEMA ODGOVORA
Ministarstvo poljoprivrede	<p>Ministarstvo poljoprivrede na svojim mrežnim stranicama redovito objavljuje informacije o svim aktivnostima koje se provode po pojedinim upravnim područjima https://poljoprivreda.gov.hr/istaknute-teme/poljoprivreda-173/poljoprivreda-175/175</p> <p>Također, ističemo kako je u okviru Plana sprječavanja i smanjenja nastajanja otpada od hrane Republike Hrvatske 2019. – 2022. uspostavljen portal https://hrana-nije-otpad.mps.hr/o-portalu kao centralno mjesto za integraciju svih informacija o temi otpada od hrane na jednom mjestu. Cilj portala je povećati informiranost svih zainteresiranih dionika, ovisno o njihovim interesima, o prednostima koje mogu imati primjenjujući nove ili drugačije pristupe u proizvodnji, distribuciji, skladištenju ili konzumaciji hrane.</p>
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	Preporuka je provedena, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture na svojim web stranicama navelo je popis usluga koje pruža za svaku upravu ponaosob. Link na web stranicu je: https://mmpi.gov.hr/
Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine	<p>Potrebna dokumentacija sadržana je u Programu mjera obnove zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-komlavske županije i Karlovačke županije („Narodne novine“, broj 154/24) koji je javno objavljen. Građanima su na raspolaganju izmješteni uredi u Sisku, Petrinji, Glini i Zagrebu u kojima mogu dobiti sve informacije u pogledu zahtjeva za obnovu. Na mrežnoj stranici Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine dostupne su sve informacije vezano uz obnovu od potresa, kontakti te adrese izmještenih ureda Ministarstva. Građanima je dostupna i elektronička pošta: potres@mpgi.hr putem koje se mogu informirati o svojim zahtjevima i statusu obnove te je ista navedena na mrežnim stranicama Ministarstva. S ciljem jačanja transparentnosti provedbe obnove, Ministarstvo je internim resursima u svibnju 2023. godine izradilo mrežnu aplikaciju koja je javno dostupna na web adresi: https://obnova.mpgi.hr/ te na jednom mjestu pruža sve informacije o trenutnom statusu obnove privatnih zgrada i kuća.</p> <p>Na mrežnim stranicama Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (dalje: Ministarstvo), a iz nadležnosti upravnog područja upravljanja državnom imovinom jasno su navedeni svi relevantni propisi, odluke o raspolaganju nekretninama, razni obrasci kontakti za upite građana vezane uz državnu imovinu, te su detaljno dani podaci općenito o državnoj imovini.</p> <p>Shodno navedenom, dostavljamo i poveznicu za mrežnu stranicu Ministarstva s vezom na podatke o državnoj imovini: https://mpgi.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-50/drzavna-imovina-6188/6188.</p>

Ministarstvo financija	<p>Ministarstvo financija, Porezna uprava na svojoj web stranici ima jasno naveden popis svih usluga koje pruža, kao i popis propisa, te pregled aktivnosti i opis procedura, dostupnost obrazaca koji se koriste u poreznom postupku Porezne uprave. U prostorijama u kojima se primaju građani dostupne su informacije o uslugama, procedurama, kao i ključnim postupcima koji se vode u Poreznoj upravi.</p> <p>Ministarstvo financija, Porezna uprava putem sustava ePorezna - Jedinstveni portal Porezne uprave (ePorezna-JPPU) omogućila je građanima pristup elektroničkim uslugama Porezne uprave prema načelu One-Stop-Shop. Dostupne usluge uključuju upravljanje podacima poreznog obveznika, zaprimanje akata, podnošenje obrazaca i zahtjeva te mnoge druge usluge. Dostupna je i mobilna aplikacija mPorezna, putem koje građani koji su korisnici mobilnih uređaja mogu ostvariti uvid u svoje podatke, zaprimljene poruke i porezne akte, mogu podnositi zahtjeve i upravljati ovlaštenjima, dobiti važne informacije o svojim poreznim obvezama.</p>
Hrvatski sabor	<p>Na WEB stranici Hrvatskoga sabora objavljen je Poslovnik Hrvatskoga sabora u kojem su opisane procedure vezano za predstavke i prijedloge građana. Hrvatski sabor kao predstavničko tijelo građana i nositelj zakonodavne vlasti u Republici Hrvatskoj ne vodi upravne postupke i ne rješava u upravnim stvarima te dio navedene preporuke nije moguće primijeniti i to u dijelu koji se odnosi na detaljne upute o koracima, rokovima, potrebnoj dokumentaciji i načinima korištenja pravnih lijekova.</p> <p>Nastavno na navedeno Hrvatski sabor putem Službe za građane provodi edukacije mladih sa ciljem podizanja razine znanja i osnaživanja mladih u razvoju kompetencija za aktivno i odgovorno građanstvo, kao i podizanje razine transparentnosti i otvorenosti tijela javne vlasti u komunikaciji sa građanima, čime se potiče javna odgovornost vlasti. Hrvatski sabor svojim Poslovnikom osnovao je radna tijela- odbore i povjerenstva. Člankom 44. Poslovnika propisano je da radno tijelo Sabora može raspraviti o predstavkama i prijedlozima koje građani podnose Saboru. Ako je predstavka ili prijedlog građana za donošenje zakona ili drugih akata upućena Saboru, predsjednik Sabora će je proslijediti predsjedniku matičnoga radnog tijela koji je dužan najkasnije u roku od tri mjeseca izvijestiti podnositelja predstavke ili prijedloga o ishodu predstavke, odnosno prijedloga. Jedno od radnih tijela Sabora je i Odbor za predstavke i pritužbe koji razmatra predstavke, pritužbe i prijedloge upućene Saboru te ukazuje nadležnim tijelima na kršenje zakona i prava građana u postupku pred tijelima državne uprave i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti, ukazuje Saboru na kršenje zakona i druge štetne pojave od šireg značenja i predlaže poduzimanje potrebnih mjera za njihovo otklanjanje. Također ispituje, putem ovlaštenih tijela, osnovanost predstavki, pritužbi i prijedloga te ukazuje ovlaštenim tijelima na potrebu poduzimanja, na zakonu osnovanih, mjera te o tome izvješćuje podnositelje predstavki i pritužbi, odnosno prijedloga. Odbor jednom godišnje Saboru podnosi izvješće o svom rad. Na WEB stranici Hrvatskoga sabora objavljeni su podaci da Služba za građane, u sklopu koje djeluje Edukativni centar, obavlja poslove izravnih kontakata sa građanima sa ciljem afirmiranja otvorenosti i dostupnosti Hrvatskoga sabora građanima, priprema odgovore na upite građana o radu Sabora i parlamentarnoj proceduri, priprema stalne i povremene publikacije o radu Sabora, organizira posjete građana radi razgledavanja Sabora i upoznavanja sa njegovim radom uz mogućnost prisustvovanja sjednici Sabora, organizira edukativne posjete učenika i studenata Saboru, edukativne programe surađujući sa školama u provedbi nastavnih kurikuluma te surađujući s visokim učilištima u sustavu visokog obrazovanja u provedbi studijskih programa. Služba za građane provodi i program volontiranja studenata u Saboru.</p> <p>Edukativni programi Službe za građane rezultat su višegodišnjeg iskustva u radu s učenicima osnovnih i srednjih škola, te studentima i nastojanja da im se približi Hrvatski sabor i predstavi njegov rad. Temelje se na suradnji s obrazovnim institucijama i prilagođeni su različitim ciljnim skupinama i njihovim potrebama. Edukativni programi Službe za građane u cilju su podizanja razine znanja i kompetencija mladih te njihove pripreme za uključivanje i sudjelovanje u demokratskim procesima donošenja odluka.</p> <p>Edukativni programi za učenike koje Služba za građane provodi za osnovne škole odnosi se na posjet učenika nižih razreda (3. i 4. r.) koji u sklopu razredne nastave posjećuju Hrvatski sabor sa svojim razrednicima ili pak posjeti učenika viših razreda (5., 6., 7. i 8.) koji u sklopu nastavnog kurikuluma povijesti sa svojim nastavnicima posjećuju Sabor. Posjet uključuje razgledavanje Sabora uz stručno vodstvo i predavanje za učenike primjereno njihovom uzrastu.</p> <p>Uz edukativne posjete Hrvatskome saboru, Služba za građane svake godine održava on-line kviz natjecanje za učenike 8. razreda osnovnih škola "Koliko poznaješ Hrvatski sabor?" te</p>

	<p>organizira natječaj za učenike 8. razreda osnovnih škola u pisanju eseja ili raspravljajčkog teksta ili zastupničkog govora na zadanu temu.</p> <p>Edukativni programi za učenike srednjih škola odnose se prvenstveno na edukativne posjete Hrvatskome saboru koji uz obilazak Sabora uz stručno vodstvo uključuju i: - predavanje za učenike koje prati predmetne kurikulume, u sklopu kojih učenici posjećuju Sabor, nazočnost sjednici Sabora sa galerije u Sabornici i mogućnost razgovora sa zastupnicima. Predavanje je ponajviše vezano uz znanja koja učenici trebaju usvojiti iz područja političkog sustava Republike Hrvatske i ustrojstva državne vlasti.</p> <p>Uz edukativne posjete Saboru, Služba za građane svake godine održava simulirani parlament za učenike srednjih škola u Sabornici, a ujedno daje stručnu potporu nastavnicima za pripremu simuliranog parlamenta učenika. Služba je u mogućnosti organizirati pripreme radionice za nastavnike u Hrvatskome saboru, ukoliko se ukaže potreba za istima.</p> <p>Služba za građane jednom godišnje organizira i online kviz natjecanje za učenike srednjih škola pod nazivom „Koliko poznaješ Hrvatski sabor?“. Također, Služba za građane organizira natječaj za učenike srednjih škola u pisanju eseja ili zastupničkog govora na zadanu temu.</p> <p>Edukativni programi za studente visokih učilišta obuhvaćaju edukativne posjete studenata Saboru koji uz obilazak Sabora uz stručno vodstvo uključuju i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje za studente koje Služba za građane organizira i održava u prostorima Sabora, - nazočnost studenata sjednici Sabora sa galerije u Sabornici, - mogućnost razgovora studenata sa zastupnicima. <p>Na predavanjima koja Služba za građane organizira za studente predavači Službe upoznaju studente s ustrojem, ovlastima i načinom rada Sabora i njegovih radnih tijela, klubova zastupnika, zakonodavnim postupkom, pravima i obvezama zastupnika, zadaćama i načinom rada Sabora i njegovih radnih tijela u europskim poslovima i sl.</p> <p>Osim edukativnih posjeta Saboru, tradicionalno studenti u vrijeme kada Sabor nije u zasjedanju, održavaju simulirani parlament studenata u Sabornici. Najčešće su teme vezane uz proceduru donošenja pojedinog zakona ili zakonske izmjene, a na jednoj od sjednica tema rasprave bio je prijedlog promjene Ustava. Sudjelovanjem u projektu simulirani parlament studenti imaju priliku proširiti svoja znanja o zakonodavnom postupku i načinu rada Hrvatskoga sabora, kao i usavršiti svoje retoričke vještine i sposobnost vođenja argumentirane rasprave.</p> <p>Služba za građane kroz svoj Edukativni centar pruža studentima mogućnost sudjelovanja i u drugim edukativnim programima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mogućnost organiziranja razgovora/tematskih rasprava studenata sa zastupnicima - članovima saborskih odbora/klubova zastupnika i nezavisnim zastupnicima, na unaprijed dogovorenu temu, uz mogućnost prisustvovanja sjednici Sabora i praćenja rasprave o pojedinoj točki dnevnog reda - mogućnost organiziranja predavanja za studente na unaprijed dogovorenu temu koje drže predavači Službe za građane kao i predavači iz drugih stručnih službi Sabora, po dogovoru - mogućnost realizacije studentske prakse propisane studijskim programom visokog učilišta u stručnim službama Hrvatskoga sabora, pri čemu visokoškolska ustanova upućuje studenta u Sabor temeljem sklopljenog ugovora sa Hrvatskim saborom o održavanju studentske prakse u Saboru, a studentu se dodjeljuje mentor - mogućnost volontiranja studenata kod zastupnika, pri čemu Služba za građane organizira i provodi pripreme edukacije za studente i po njihovom završetku upućuje studente zastupnicima
Ured za udruge	Preporuka nije provedbena jer Ured za udruge Vlade RH ne prima u svoje prostorije građane kao stranke.
Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina osnovan je temeljem Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 150/11, 119/14 i 93/16, 116/18, 80/22) za obavljanje stručnih poslova Vlade u području ljudskih prava i prava nacionalnih manjina te kao takav nije nadležan postupati po pojedinačnim predstavkama građana u svrhu zaštite njihovih ustavnih i zakonskih prava. Na svojoj internetskoj stranici je pojašnjen djelokrug rada Ureda i ustrojstvo njegovih službi, osobito vezano uz zaprimanje predstavlki i pritužbi građana u području ljudskih prava te postupanju po istima. Tijekom 2023. godine, Ured je zaprimio 147 predstavlki koje je prosljedio nadležnim tijelima na postupanje ili dao direktnu uputu podnositeljima kome se i u kojim rokovima obratiti vezanu uz zaštitu njihovih prava.
Savjet za nacionalne manjine	Stručna služba Savjeta za nacionalne manjine ima u planu izraditi određeni broj letaka. Provedba se planira kroz III. kvartal 2025.

Hrvatski zavod za zapošljavanje	Hrvatski zavod za zapošljavanje na svojim web stranicama ima jasno navedene usluge kako za posloprince tako i za poslodavce: Katalog usluga – HZZ. U prostorijama područnih ureda/službi dostupni su letci te postoje oglasne ploče s relevantnim informacijama. Preporuka se kontinuirano provodi.
Državni inspektorat	NIJE ODGOVORENO
Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	Na mrežnoj stranici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod), www.mirovinsko.hr, javno su objavljene informacije o uvjetima i načinu ostvarivanja prava koja su u nadležnosti Zavoda (prava iz mirovinskog osiguranja, doplatak za djecu, nacionalna naknada za starije osobe) i to na način da su cjelovite informacije koje se odnose na svako od pojedinih prava objedinjene u odgovarajućim mapama. Također, na mrežnoj stranici objavljene su i tiskanice zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja kao i dokumentacija koju je potrebno priložiti radi ostvarivanja pojedinog prava, a koje se mogu podnijeti Zavodu u fizičkom obliku ili putem pošte. Radi dostupnosti usluga Zavoda zahtjeve za ostvarivanje prava moguće je predati i u pošti te u Mirovinskim informativnim centrima. Podnošenje zahtjeva omogućeno je i putem e-Usluga Zavoda u sustavu e-Građani (e-Zahtjev). Osim putem mrežne stranice, Zavod je otvoren za komunikaciju s građanima putem svih komunikacijskih kanala (društvene mreže, info telefoni, e-pošta), a mogu se sa svojim upitima obratiti Zavodu i osobnim dolaskom u područne ustrojstvene jedinice ili putem javno objavljenih kontakata (telefonski brojevi i e-mail adrese) područnih ustrojstvenih jedinica i Središnje službe. Također, objavljeni su i leci i brošure sa osnovnim informacijama o načinu i uvjetima ostvarivanja pojedinog prava, koji su u tiskanom obliku dostupni i u svim ustrojstvenim jedinicama Zavoda. Osim toga Zavod redovito obavještava javnost o svim zakonskim izmjenama u području mirovinskog osiguranja te objavljuje informacije koje su od interesa za osiguranike i korisnike prava iz mirovinskog osiguranja. Za napomenuti je i da se sve informacije objavljene na mrežnoj stranici Zavoda, kao i u svim ostalim sredstvima komunikacije te u lecima i brošurama redovito ažuriraju, prateći zakonske izmjene, te promjene u poslovnim procesima Zavoda.
Pravosudna akademija	Na web stranici www.pak.hr/uvodna-rijec/ navedena je nadležnost akademije: javna ustanova za provedbu inicijalnih programa za vježbenike u pravosudnim tijelima i kandidate za suce i zamjenike državnih odvjetnika (Državna škola za pravosudne dužnosnike) i stalno usavršavanje pravosudnih dužnosnika savjetnika, drugih službenika iz područja pravosuđa te drugih sudionika u postupcima pred pravosudnim tijelima.
Središnji registar osiguranika - REGOS	REGOS je redizajnirao web stranicu u IV/2024. Na web stranicama su opisane procedure za ključne postupke te objavljene brošure s informacijama iz pojedinih područja koja su od posebnog interesa naših korisnika. U IV/2023 godine tiskane se brošure, letci i priručnik koji su dostupni korisnicima u mirovinskim informativnim centrima i prostorijama REGOS-a.
Hrvatski zavod za socijalni rad	Na mrežnoj stranici Hrvatskog zavoda za socijalni rad (dalje u tekstu "Zavod") www.socskrb.hr navedene su sve usluge koje pruža Zavod te je naveden kratak opis procedura. Isto je istaknuto i na oglasnim pločama Područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad u kojima se primaju stranke. Za ključne postupke koji se vode u tijeku je priprema letaka koji će obuhvatiti detaljne upute o koracima, rokovima, potrebnoj dokumentaciji i načinima korištenja pravnih lijekova te se provedba navedenog planira provesti u prvom kvartalu 2025. godine.
Ministarstvo zdravstva	Ministarstvo pravosuđa i uprave RH radi na standardu za izradu Katalogu usluga i poslova TJU koji bi sadržavao informacije iz preporuka. Po zaprimanju upute s parametrima i obrascima, Ministarstvo zdravstva će pristupiti provedbi istog. Okvir provedbe: I. kvartal 2025.
Agencija za elektroničke medije	AEM na svojoj službenoj mrežnoj stranici ima objavljene detaljne upute za podnošenje zahtjeva za davanje dopuštenja, prijavu pružatelja elektroničkih publikacija, opisan je postupak koji prethodi radnji davanja koncesija, opisan je postupak podnošenja upita i prigovora. U samim prostorijama nemamo to isto navedeno što zbog nepraktičnosti što zbog toga što rijetko primamo građane (zahtjeve podnose pravni subjekti upisani u odgovarajući registar i to putem on-line obrazaca). U svakoj odluci koja predstavlja upravni akt, navedena je uputa o pravnom lijeku.

<p>Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije</p>	<p>Na mrežnoj stranici ovog Ministarstva objavljene su informacije o radu sa strankama. Za svaku uslugu navedeno je uredovno vrijeme rada sa strankama te kontakt podaci (broj telefona i e-mail adresa). Uz to, objavljeni su u word formatu obrasci koje stranke mogu preuzeti i ispuniti. Navedene su i poveznice na kojima strane mogu saznati detaljnije informacije o određenoj usluzi. Poveznica je: https://mpudt.gov.hr/informacije-o-rad-u-sa-strankama/6369. Svi potrebni obrasci nalaze se u jednoj rubrici, poveznica: https://mpudt.gov.hr/obraci-21423/21423</p> <p>Za određene teme važne građanima izrađeni su leci, infografike i brošure, s kratko i jasno objašnjenim koracima što je potrebno poduzeti i kada te kome se potrebno obratiti, primjerice o temama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ugovor o dosmrtnom i ugovor o doživotnom uzdržavanju, poveznica: https://mpudt.gov.hr/ugovor-o-dosmrtnom-i-ugovor-o-doživotnom-uzdržavanju/27764, • sustav podrške žrtvama i svjedocima, poveznica: https://mpudt.gov.hr/sustav-podrske-zrtvama-i-svjedocima/27403 i https://mpudt.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-6366/iz-pravosudnog-sustava-6372/podrska-zrtvama-i-svjedocima/6156 • zaštita prijavitelja nepravilnosti, poveznica: https://mpudt.gov.hr/zastita-prijavitelja-nepravilnosti-27117/27117 • donošenjem prvog zakona o lobiranju, poveznica: https://mpudt.gov.hr/lobiranje/27947 • besplatna pravna pomoć, poveznica: https://mpudt.gov.hr/besplatna-pravna-pomoc/6184 • jednostavni postupak stečaja potrošača, poveznica: https://mpudt.gov.hr/jednostavni-postupak-stecaja-potrosaca-21240/21240. <p>Sve informacije se redovito ažuriraju. Nadalje, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije na svojim mrežnim stranicama redovito objavljuje informacije koje smatra korisnim za građane. Tako su primjerice popisane i kratko opisane e-usluge: https://mpudt.gov.hr/pristup-informacijama-6341/e-usluge-24290/24290 kao i odgovori na pitanja po pojedinim područjima, primjerice pitanja i odgovori u vezi državnih matica dostupna su na poveznici: https://mpudt.gov.hr/pristup-informacijama-6341/cesta-pitanja-i-odgovori-22407/matice/22413.</p> <p>Dodatno se napominje da je trenutno u provedbi NPOO projekt pod nazivom „Uspostava jedinstvenog kontakt centra za sve e-javne usluge za pružanje korisničke podrške“, koji će građanima omogućiti da na jednom mjestu dobiju sve tražene informacije vezano uz bilo koju e-javnu uslugu. U sklopu projekta uspostaviti će se i pozivni centar koji će biti integriran u cjeloviti sustav upravljanja odnosa s korisnicima s ciljem pružanja točnih i cjelovitih informacija. Na ovaj način građani će u svakom trenutku moći kontaktirati korisnički centar za sve upite vezano uz bilo koju e-uslugu i dobiti cjelovite informacije bez napuštanja svog doma.</p>
<p>Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike</p>	<p>Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u ovom trenutku još nije provelo preporuku na cjelovit način, ali konkretne aktivnosti povezane s ispunjenjem preporuke su u planu provedbe. Naime, na web stranici su već navedene pojedine usluge koje Ministarstvo pruža, ali bez opisa procedura, a rok za cjelovito provođenje preporuke je II. kvartal 2025. godine. Do tog roka planiramo na web stranicama nadodati kratak opis procedura uz popis usluga te navedeno učiniti dostupnim javnosti i u pisarnicama Ministarstva, kao i izraditi letke s detaljnim uputama za ključne postupke.</p>

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja	Na mrežnim stranicama i u prostorijama Centra dostupan je popis djelatnosti propisan Zakonom o Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja i Statutom Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Nastavno na navedeno, Centar kontinuirano objavljuje obrasce, procedure, letke i ostale upute o načinu ostvarivanja prava, koracima, rokovima, potrebnoj dokumentaciji i korištenju pravnih lijekova. Centar redovito organizira edukacije o provedbi državne mature (dvaput godišnje za ispitne koordinate u srednjim školama), nacionalnih ispita (školske koordinate u osnovnim školama) i međunarodnih ispitivanja.
--	--

Hrvatske radiotelevizija	<p>Web stranica Hrvatske radiotelevizije https://www.hrt.hr/ prilagođena je potrebama i interesima korisnika usluga HRT-a. Osim bogate programske ponude, stranica nudi širok spektar alata i informacija koje korisnicima omogućuju jednostavan i brz pristup ključnim sadržajima.</p> <p>Posebno ističemo novu podstranicu https://o-nama.hrt.hr/, objavljenu u prvom kvartalu 2024. godine, koja na jednom mjestu pruža sve važne informacije za korisnike (slika 1).</p> <p>Ovdje se mogu pronaći:</p> <ul style="list-style-type: none"> • detalji o pristojbi, • mogućnosti i uvjeti oglašavanja (marketing), • javni pozivi, • informacije o distribuciji programa, • javni natječaji (zaposlenja), • glavni kontakti, • podaci o povjereniku za korisnike usluga HRT-a, • poveznice na sve programske kanale, • upute za korištenje mobilnih aplikacija, • smjernice za postupanje u slučaju specifičnih upita, i dr. <p>Sve ove informacije dodatno su dostupne korisnicima na svakoj stranici HRT-ovog web-a, putem poveznica smještenih u footeru. Ove funkcionalnosti osiguravaju jednostavan pristup informacijama te pružaju korisnicima iskustvo prilagođeno njihovim potrebama (slika 2).</p>
--------------------------	--

<p>Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje</p>	<p>Na web stranici HZZO-a (https://hzzo.hr) detaljno i jasno su dane sve relevantne informacije o pravima iz sustava obveznoga zdravstvenog osiguranja, dopunskog zdravstvenog osiguranja te roditeljskih potpora, načinu njihova korištenja, visini novčanih naknada, trajanju te postupku priznavanja. Za eventualna pitanja koja proizlaze iz specifičnosti pojedinih slučajeva, objavljeni su i brojevi telefona te mrežne adrese za sve vrste upita (jasno su istaknuti već na naslovnoj stranici pod rubrikom "Kontakti"), gdje se navode besplatni brojevi telefona te direktne poveznice za postavljanje upita medija i građana, ali i direktni kontakti u svim područnim ustrojstvenim jedinicama HZZO-a kojima se građani i osiguranici mogu obratiti sa svojim upitima, prema mjestu stanovanja. Zasebno i jasno su istaknute mrežne adrese Službe za odnose s javnošću HZZO-a te Glasnogovornika, Službenika za zaštitu osobnih podataka, Povjerenika za etiku i Pučkog pravobranitelja. Uz mogućnost slanja bilo kojeg upita i predstavke na mail adresu Info mail, posebno su naznačena i najčešća pitanja i odgovori kako bi se svim posjetiocima mrežnih stranica HZZO-a olakšao dolazak do informacija. Na taj način, u velikom broju slučajeva, građani dolaze do odgovora na svoja pitanja neposredno, jednostavno i brzo bez potrebe da stupe u osobni kontakt sa zaposlenicima HZZO-a. Glede osoba koje nemaju pristup Internetu ili se njime ne znaju služiti radi dobivanja potrebnih podataka, odnosno uputa ili pravnih savjeta u vezi ostvarivanja prava iz obveznoga i dopunskog zdravstvenog osiguranja te roditeljskih potpora na raspolaganju im je mogućnost telefonskog kontaktiranja kako Direkcije HZZO-a odnosno područnih ustrojstvenih jedinica HZZO-a, ali i mogućnost osobnog dolaska u onu područnu ustrojstvenu jedinicu koja je najbliža prema mjestu stanovanja osigurane osobe. Također, HZZO je izradio informativni letak odnosno obavijest za osobe kojima je status u obveznom zdravstvenom osiguranju utvrđen po osnovi nezaposlenosti, odnosno temeljem članka 7. stavka 1. točke 13. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 80/13., 137/13., 98/19. i 33/23. – u daljnjem tekstu: ZOZO), a koje se više ne vode u evidenciji nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: HZZ) koji smo HZZ-u dostavili u travnju 2024. godine. Isto tako, u potvrdu koja se izdaje osiguraniku prilikom osobnog pristupa HZZO-u osim podatka o krajnjem datumu javljanja unijeli smo tekst kojim se osigurane osobe upućuju u zaštitu svojih prava u slučaju odjave po službenoj dužnosti, odnosno da radi zaštite prava mogu zatražiti izdavanje rješenja u upravnom postupku, a koja je na traženje pučke pravobraniteljice još jednom revidirana u rujnu 2024. godine.</p>
<p>Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti</p>	<p>HAKOM, kao regulator tržišta elektroničkih komunikacija te tržišta poštanskih i željezničkih usluga, godinama, kontinuirano provodi aktivnosti i postupke vezane za promicanje informiranja o uslugama i korištenje usluga od strane svih građana te o postupcima formalno-pravne zaštite prava korisnika usluge. HAKOM osiguravanja visoku razinu zaštite krajnjih korisnika, osobito u odnosu na cjenovnu pristupačnost, poticanjem davanja jasnih obavijesti, osobito u pogledu objave i transparentnosti cijena i uvjeta korištenja usluga te pružanja usporedivih obavijesti korisnicima od strane operatora, rješavanjem potreba posebnih društvenih skupina, i to osobito krajnjih korisnika s invaliditetom, krajnjih korisnika starije životne dobi i krajnjih korisnika s posebnim socijalnim potrebama, osiguravanjem izbora i jednakog pristupa za krajnje korisnike s invaliditetom, te poduzimanjem svih potrebnih mjera kako bi se krajnjim korisnicima omogućio pristup uslugama i aplikacijama.</p> <p>HAKOM u prostorijama namijenjenim korisnicima te na svojim internetskim stranicama ima objavljene za sve javne usluge koje su u njegovoj nadležnosti opise procedura kojima korisnici štite svoja prava. Na stranicama HAKOM-a dostupne su informacije i savjeti korisnicima usluga o njihovim pravima i obvezama prilikom korištenja usluge, najčešća pitanja te upute i pojašnjenja o načinima kako se i kome žaliti (poveznica: https://www.hakom.hr/hr/korisnici/14).</p> <p>Nadalje, tijekom 2024. održano je 15 predavanja u domovima za starije osobe, srednjim školama, veleučilištima i fakultetima te građanstvu, 4 izjave za medije – TV i radio vezno uz edukacije i radionice. U istome je sudjelovalo 5 stručnjaka koji idu u timu po dvoje.</p> <p>Također, održane su edukacije u 76 razreda u osnovnim školama za 4. ,5. ,6. ,7. i 8. razrede u suradnji s osnovnim školama, udrugom za zaštitu potrošača BBŽ , udrugom „Glas potrošača“ i udrugom Potrošači centar. Izrađene su brošure koje sadrže praktične i korisne savjete o opasnostima i sigurnosti na internetu, zaštiti privatnosti i osobnih podataka, načinu ponašanja i odgovornoj uporabi društvenih mreža, a dio je HAKOM-ovog programa informiranja djece i roditelja koji se od 2016. provodi suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja. Brošura</p>

	<p>je namijenjena djeci i roditeljima 5. razreda osnovnih škola i dostavljena je svim učenicima u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Također, HAKOM je sudjelovao na okruglom stolu na temu zaštite potrošača 15. ožujka 2024. s temom zaštite djece na internetu. Stručnjaci HAKOM-a gostovali su u emisiji Potrošački kod, Svi smo mi potrošači, Dnevni divan te na radiju Daruvaru i radio Grubišno Polje na temu zaštite djece na internetu. Povodom obilježavanja međunarodnog Dana sigurnijeg interneta u suradnji s Udrugom Suradnici u učenju i CARNET-vim Nacionalnim CERT-om održana je 6. veljače 2024. konferencija "Potraga za boljim internetom", s koje je poslana poruka o potrebi snažnije prevencije elektroničkog nasilja, zaštite osobnih podataka djece, stvaranja sigurnog virtualnog okruženja te dostupnosti kvalitetnih internetskih sadržaja za djecu i mlade. Edukaciju korisnika HAKOM provodio i putem društvenih mreža objavama o važnim temama vezanim za zaštitu potrošača i situacija u kojima je moguća prevara krajnjih korisnika. HAKOM je izradio aplikaciju „Kalkulator privatnosti“ koja prikazuje prevare koje se mogu dogoditi u svakodnevnom životu. Osnovna namjena ove aplikacije je informiranje i edukacija krajnjih korisnika elektroničkih komunikacija, a prvenstveno korisnika usluge pristupa internetu o mogućim opasnostima koje može prouzročiti otkrivanje osobnih podataka na internetu.</p> <p>U nastavku su poveznice na publikacije HAKOM-a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - https://www.hakom.hr/hr/elektronicke-komunikacije/11618/11618, - https://www.hakom.hr/hr/postanske-usluge/11622, - https://www.hakom.hr/hr/zeljeznicke-usluge/11624.
Brodsko-posavska županija	Sve poslove koje iz svog djelokruga obavljaju županijski upravni odjeli navedeni su na mrežnim stranicama Brodsko-posavske županije, zajedno s kontakt brojevima službenika koji pojedine poslove obavljaju.
Međimurska županija	<p>Na web stranici Međimurske županije navedene su usluge koje pružaju upravni odjeli, opisi istih te dostupni obrasci. Isto tako, na ulazu u prostorije jasno je naznačena usluga koju pružaju službenici za osobna stanja građana (besplatna pravna pomoć, registar birača, prijava činjenica rođenja i smrti, prijava namjere sklapanja braka, promjena osobnog imena i udruge građana). Popis usluga koje Grad Mursko Središće pruža jasno je istaknut na web stranici Grada Mursko Središće. Također, odluke gradonačelnika i Gradskog vijeća te ostale odluke za koje je to propisano objavljuju se na oglasnoj ploči Grada Mursko Središće. Također, Grad informira javnost putem mobilne aplikacije „GMS“, izrađuje promotivne letke (npr., o izradi aplikacije, komunalnoj naknadi, zaštiti kućnih ljubimaca,...)</p> <p>U planu je na službenim web stranicama Općine Donja Dubrava objaviti te u službenim prostorijama Općine na oglasnoj ploči oglasiti popis usluga sa kratkim opisom u drugom kvartalu 2025. godine. Također, za ključne postupke (natječaje, javne pozive i slično) izradit će se i informativni letci u četvrtom kvartalu 2025. godine.</p> <p>Općina Štrigova navodi kako je preporuka u planu provedbe u II. kvartalu 2025. godine.</p> <p>Općina Gornji Mihaljevec navodi kako je preporuka u planu provedbe u III. kvartalu 2025.</p>
Virovitičko-podravska županija	Virovitičko-podravska županija na svojim internetskim stranicama ima popis usluga te opis procedura za poslove zakonom propisane, kao i većina javnopravnih tijela koje je provode zakonom definirane poslove na području Virovitičko-podravske županije.
Splitsko-dalmatinska županija	Na službenim stranicama Splitsko-dalmatinske županije www.dalmacija.hr dostupne su informacije o djelokrugu rada svih upravnih odjela županije, te su dostupni odgovarajući obrasci potrebni za pokretanje pojedinih postupka za ostvarivanje prava građana, u kojima je navedena dokumentacija koju je potrebno priložiti uz zahtjev. Na web stranici također dostupne su informacije o natječajima/javnim pozivima koje odjeli provode s detaljnim uputama o predmetu prijave, prihvatljivim prijaviteljima, potrebnoj dokumentaciji i rokovima te su objavljeni i najvažniji dokumenti iz područja ustroja i rada Županije. Također na ulazu u zgradu Županije postoje osobe koje daju upute građanima, a građani se mogu informirati i putem oglasne ploče koja se nalazi u prizemlju zgrade.
Primorsko-goranska županija	Na web stranicama Primorsko-goranske županije nalaze se svi relevantni podaci vezani za popis usluga iz djelokruga Upravnog odjela za socijalnu politiku i mlade, a koje su usmjerene na rad sa strankama (upravni postupci). Službenice Upravnog odjela za socijalnu politiku i mlade pripremile su sažete upute u papirnoj verziji koje prilikom konzultacija daju strankama. Do kraja četvrtog kvartala 2025. godine planiraju se postaviti upute za korisnike u prostoru gdje se pružaju usluge te se planira izraditi letak u kojem će biti navedene detaljne upute o koracima, rokovima, potrebnoj dokumentaciji i načinima korištenja pravnih lijekova (letak će obuhvatiti ključne postupke sukladno djelokrugu rada Upravnog odjela za socijalnu politiku i mlade).
Istarska županija	Služba za zajedničke poslove koja djeluje unutar Upravnog odjela za opću upravu i imovinsko-pravne poslove Istarske županije je novoosnovana služba, stoga je preporuka br.1 u dijelu koji se odnosi na ažuriranje web-stranica trenutno u fazi provedbe.

Šibensko-kninska županija	NEMA ODGOVORA
Zadarska županija	Sve usluge koje pruža Zadarska županija popisane su na službenoj web stranici, sa svim potrebnim informacijama i uputama. Obzirom da idemo ka kompletnoj digitalizaciji poslovanja, smatramo da je takav oblik komunikacije s građanima adekvatan i naši građani su ga prihvatili.
Sisačko-moslavačka županija	Sisačko-moslavačka županija je u cijelosti ispunila preporuku budući da je na službenoj web stranici naveden popis svih usluga koje pruža, zajedno s obrascima, zahtjevima i ostalom potrebnom dokumentacijom koju su stranke dužne ispuniti i priložiti kako bi ostvarile svoje pravo. Također, u prostorijama Sisačko-moslavačke županije dostupni su svi obrasci koji se nalaze i na web stranici, s detaljnim uputama o svim koracima, rokovima i potrebnoj dokumentaciji.
Bjelovarsko-bilogorska županija	Preporuka je u planu provedbe te se njena provedba planira u drugom dijelu 2025. godine.
Vukovarsko-srijemska županija	NEMA ODGOVORA
Osječko-baranjska županija	Na internetskim stranicama Osječko-baranjske županije, za svaki upravni odjel, naveden je popis usluga koje pruža, kratak opis procedura, pravni temelj, način prijave, potrebni dokumenti te obrasci za određenu uslugu. Osječko-baranjska županija uključena je u projekt Jedinstvenog digitalno pristupnika Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva kojim želi omogućiti objavu poveznica na informacije, servise/usluge koje pruža, te način ostvarivanja određenih prava. Uključena je i u projekt Optimizacije sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave, Ministarstva pravosuđa i uprave kojim će se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave omogućiti učinkovitije obavljanje poslova iz njihova djelokruga, što će u konačnici rezultirati povećanjem kvalitete javnih usluga koje se pružaju građanima u jedinicama. Za složenije postupke ili usluge, na zahtjevima (papirnatu) su navedeni koraci u postupku i dokumentacija koju stranke/građani trebaju prikupiti. Ova preporuka provodi se kontinuirano.
Krapinsko-zagorska županija	UO za gospodarstvo, poljoprivredu, turizam, promet i komunalnu infrastrukturu imaju propisane obrasce za natječaj koji su objavljeni - odgovor A. Djelatnici koji rade na otvaranju obrta isto imaju propisane obrasce, ali im nedostaju neke objave ili obrasci, pa su u provedbi - odgovor B. Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu politiku, branitelje, civilno društvo i mlade ima propisane obrasce za natječaje i usluge koje se pružaju korisnicima koji su objavljeni na webu, ali nema izrađene letke. Upravni odjel za opću upravu, imovinsko-pravne i zajedničke poslove ima sve upute i obrasce koji se odnose na udruge, besplatnu pravnu pomoć i državne matice objavljene na webu te postoje tiskani letci MUPDT koji se odnose na besplatnu pravnu pomoć -odgovor A

Ličko-senjska županija	Ličko-senjska županija u skladu s pravnim propisima, Statutom i drugim županijskim aktima na mrežnoj stranici Županije www.licko-senjska.hr redovito objavljuje, u cilju transparentnosti i pravodobnog izvještavanja javnosti sve potrebne dokumente, informacije i novosti o radu Županije kao jedinice područne (regionalne) samouprave. Javnost rada osim objavom na mrežnoj stranici, osigurana je javnim priopćavanjem, rješavanjem zahtjeva na pravo na pristup informacijama, objavama općih i drugih akata u «Županijskom glasniku» i na oglasnoj ploči (sa svim relevantnim podacima i procedurama). Na zgadi sjedišta Županije i na zgradama s izmještenim mjestima rada upravnih tijela Ličko-senjske županije istaknute su natpisne ploče s nazivima upravnih tijela, dok su u samom prostoru istaknute ploče s nazivima upravnih tijela, službenika i njihovih radnih mjesta te uredovnog vremena rada sa strankama. Također na mrežnoj stranici Županije istaknuti su nazivi upravnih tijela i djelokrug njihovog rada sa adresarom kontakt podataka svakog službenika. Sukladno Zakonu o javnom informiranju Župan donosi plan savjetovanja tijela Ličko-senjske županije, koji se objavljuje na mrežnoj stranici i «Županijskom glasniku», a Plan savjetovanja tijela Ličko-senjske županije za 2024. godinu objavljen je u «Županijskom glasniku» br. 38/23. Redovno se objavljuju na propisanom obrascu nacrti dokumenata za javno savjetovanje sa svim potrebnim podacima te se nakon savjetovanje objavljuje obrazac izvješća o završenom savjetovanju. Ukoliko i kad se ukaže potreba upravno tijelo u čijoj je nadležnosti, pristupit će izradi letka s detaljnim uputama (o koracima, rokovima, potrebnoj dokumentaciji i načinima korištenja pravnih lijekova).
Koprivničko-križevačka županija	Koprivničko-križevačka županija na internetskoj stranici županije ima jasno navedene sve usluge koje pruža građanima Koprivničko-križevačke županije. Usluge su opisane u smislu procedure načina ostvarivanja uz upute o načinu podnošenja zahtjeva, rokova, zaštite prava. Sve informacije se kontinuirano ažuriraju. Javni pozivi se objavljuju digitalno tako se i potiče stanovništvo da koristi digitalni način komunikacije u ostvarivanju svojih prava.
Požeško-slavonska županija	U prostorijama Požeško-slavonske županije u kojima primamo građane se nalaze svi zahtjevi za usluge koje Županija pruža. Ovisno o kojoj usluzi ili postupku se radi, poziva se određeni službenik koji detaljno daje uputu građanima o njihovim pravima, odnosno postupku za ostvarivanje tog prava. Na web stranici Županije se ne nalaze svi zahtjevi i popis usluga kao ni detaljan opis procedura, ali je planirano ažuriranje stranice za prvi kvartal 2025. godine.
Zagrebačka županija	Zagrebačka županija je na svojim web stranicama objavila popis poslova koje svako upravno tijelo Zagrebačke županije (njih 12) obavlja u okviru svoje nadležnosti. Obzirom da je samo djelomično, u pojedinim prostorijama koje koriste upravna tijela Zagrebačke županije, a u kojima se odvija rad sa strankama istaknuta procedura ishoda dokumenata, planira se na vidljivom mjestu, istaknuti potrebne obavijesti sa uputama za stranke. Rok provedbe IV. kvartal 2025. godine.
Karlovačka županija	<p>1. Karlovačka županija sudjeluje na uspostavi Jedininstvenog digitalnog pristupnika sukladno Uredbi (EU) 2018/1724 europskog parlamenta i vijeća o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012, kao i Direktivi 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu.</p> <p>Jedinstvenim digitalnim pristupnikom Karlovačka županija želi omogućiti pristup:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informacijama o pravima, obvezama i pravilima utvrđenima u pravu Unije i nacionalnom pravu koje su primjenjive na korisnike koji ostvaruju ili namjeravaju ostvariti svoja prava koja proizlaze iz prava Unije u pogledu unutarnjeg tržišta u područjima navedenima u Prilogu I. Uredbe; • informacijama o postupcima na internetu i izvan njega i poveznica na postupke na internetu uključujući postupke obuhvaćene Prilogom II., uspostavljene na nacionalnoj razini ili razini Unije radi ostvarenja prava i ispunjavanja obveza i pravila u okviru unutarnjeg tržišta u područjima navedenima u Prilogu I. Uredbe; • informacijama o uslugama podrške i rješavanja problema, te poveznica na njih, navedenima u Prilogu III. Uredbe ili na koje se upućuje u članku 7. kojima se građani i poduzeća mogu obratiti s pitanjima ili problemima koji se odnose na njihova prava, obveze, pravila ili postupke iz točaka (a) i (b) ovog stavka. <p>2. Karlovačka županije izrađuje Vodič za građane uz Proračun Karlovačke županije, kojim želi pojasniti županijske financije i informirati o tome kako se raspolaže javnim novcem.</p>

	<p>Proračun je jedan od najvažnijih dokumenata koji donosi Općina, Grad ili Županija, to je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci. On je putokaz za sve projekte i planove u idućoj godini.</p> <p>3. Projekt Transparentna županija dio je daljnjeg razvoja transparentnosti rada Karlovačke županije kao jedinice regionalne samouprave. Ovaj projekt obuhvaća uvid u isplate iz proračuna te praćenje svih isplata u gotovo realnom vremenu.</p> <p>Podacima koji su kroz ovu aplikaciju dostupni, zainteresirana javnost može pristupiti i pretraživati podatke o isplatama s poslovnih računa Proračuna Županije i proračunskih korisnika Županije. Isplate iz proračuna koje su ovdje dostupne obuhvaćaju isplate uprave Županije i proračunskih korisnika, odnosno isplate tzv. konsolidiranog proračuna.</p> <p>Podaci se temelje na Riznici odnosno sustavu koji organizacijski i informacijski objedinjuje izvršavanje proračuna. Riznica u tom smislu obuhvaća Županijsku upravu Karlovačke županije i proračunske korisnike. U projektu TRANSPARENTNI PRORAČUN trenutno je moguće pratiti isplate iz proračuna za Karlovačku županiju od 1.1.2023. U aplikaciji je za svaku isplatu moguće vidjeti koji je subjekt isplatitelj, koji je subjekt primatelj, OIB i sjedište primatelja, kada je isplata izvršena, koliki je iznos isplaćen te vrstu rashoda/izdatka isplata tereti prema Računskom planu proračunskog računovodstva. Dostupni podaci su u skladu sa Općom uredbom o zaštiti osobnih podataka, odnosno pojedini podaci unutar aplikacije su zaštićeni, poput OIB-a i drugih osobnih podataka fizičkih osoba. Sve ostale informacije predstavljaju transparentan uvid u proračunska izdvajanja.</p>
Dubrovačko-neretvanska županija	<p>Na web stranicama županije su jasno navedeni poslovi koje radi svaki pojedini upravni odjel, kao i razni obrasci u kojima su navedene procedure, potrebna dokumentacija i druge informacije. Isti obrasci dijele se i na kontakt mjestima sa korisnicima usluga. Također na svakom ulazu u prostorije županije postoji osoba koja može dati potrebne informacije i uputiti građane kome se trebaju obratiti. Na Internet stranicama i na oglasnim pločama koje se nalaze na ulazima u prostore objavljuju se potrebne i aktualizirane informacije koje mogu koristiti građanima u ispunjavanju svojih potreba.</p>
Varaždinska županija	<p>Ovu preporuku u velikom djelu provodimo, na našoj web stranici nalaze se popis upravnih tijela županije s opisom poslova koje svako od njih obavlja. Također na web stranici nalaze se svi obrasci uz naznaku koju dokumentaciju je potrebno priložiti uz pojedini zahtjev za ostvarivanje prava.</p> <p>Svaka stranka na jedinstvenom upravnom mjestu (to su naše pisarnice) stranke mogu dobiti jasnu uputu na koji način mogu ostvariti svoje pravo. U svakom pisanom odgovoru na pojedini zahtjev stranka dobije uputu kome i u kojem roku se može žaliti.</p>
Grad Osijek	<p>Grad Osijek na službenom mrežnoj stranici www.osijek.hr u kontinuitetu objavljuje usluge (informacije o uslugama) koje pruža građanima i poslovnim subjektima zajedno s kratkim opisom procedura i kontakata unutar nadležnosti pojedinih upravnih odjela.</p>
Grad Zadar	<p>Preporuka je u provedbi budući su na web stranici Grada Zadra navedeni programi i aktivnosti koje Gradska uprava Grada Zadra putem svojih Upravnih odjela provodi. Na web stranici Grada također je dostupna sva dokumentacija potrebna za provođenje natječaja i drugih usluga koje pojedini Upravni odjeli pružaju. Osim web stranice potrebna dokumentacija i obrasci nalaze se i u prostoriji pisarnice Grada Zadra te su i tako dostupni građanima. Kontakti službenika Upravnih odjela nalaze se na web stranici te se kontinuirano ažuriraju. Programi javnih potreba redovno se sukladno zakonskoj proceduri donose svake godine uz Proračun. Svi programi kao i drugi akti koje donosi predstavničko tijelo Grada objavljuju se u službenom glasilu Grada, Glasniku Grada Zadra, te su dostupni i vidljivi građanima u fazi predlaganja akata (kada se materijal za sjednice Gradskog vijeća objavljuje na web stranicama Grada sedam dana prije održavanja sjednice) do donošenja istih. Službenici su dostupni građanima za sve upite i informacije putem emaila, telefona i osobno u neposrednom rješavanju potreba građana kada se isti upućuju na korake, rokove, potrebnu dokumentaciju i korištenje pravnih lijekova, a što se sve provodi svakodnevno dakle kontinuirano sukladno potrebama građana. Ovisno o potrebama pojedinih postupaka koja Upravna tijela provode, izrađuju se letci sa svim potrebnim informacijama i uputama za postupanje koji se nalaze u prostorijama Grada.</p>

Grad Zagreb	<p>Grad Zagreb je u prvom kvartalu 2024. godine pokrenuo projekt izrade Kataloga usluga Grada Zagreba koji predstavlja uspostavu jedinstvenog mjesta za sve usluge koja gradska upravna tijela Grada Zagreba pružaju građanima. Provedene aktivnosti od pokretanja projekta do trenutka ispunjavanja ovog upitnika su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u I. kvartalu 2024. provedena je analiza trenutne dostupnosti usluga na web stranici Grada Zagreba; - od I. kvartala 2024. do danas održano je 13 radionica „Izrada Kataloga usluga Grada Zagreba“ na kojima je sudjelovalo 58 zaposlenika nadležnih gradskih upravnih tijela za područje pružanja usluga; - od I. kvartala 2024. do danas prikupljeno je i dokumentirano 237 usluga; - u III. kvartalu 2024. implementirano je novo rješenje, ARIS Connect sustav za kolaborativno upravljanje poslovnim procesima koje odražava suvremene pristupe unaprjeđenju rada javne uprave putem digitalnih tehnologija, što je ključna točka u okviru digitalne transformacije. Implementacijom ARIS Connect-a ostvareni su preduvjeti za razvoj jedinstvenog sustava e-usluga Grada Zagreba usmjerenog prema građanima i poslovnim subjektima. Takav sustav omogućava korisnicima online pregled usluga i informacija o istima, lakši pregled i dostupnost obrazaca koju bi mogli ispunjavati i prijavljivati u bilo koje vrijeme, pregled svih poslanih obrazaca, aktivnu komunikaciju sa zaposlenicima gradskim upravnih tijela, a s druge strane, Gradskoj upravi Grada Zagreba omogućava uspostavu jedinstvene baze podataka i lakšu, bržu i transparentniju komunikaciju prema korisnicima; - u IV. kvartalu 2024. izrađen je prijedlog budućeg prikaza usluga Grada Zagreba na web stranici Grada Zagreba; <p>Aktivnosti koje su planirane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - do kraja IV. kvartala 2024. održati preostale tri radionice s gradskim upravnim tijelima na kojima će sudjelovati 18 zaposlenika; - do kraja IV. kvartala 2024. uspostaviti i konfigurirati sustav za dokumentiranje, ažuriranje i praćenje usluga putem ARIS Connect alata; - do kraja I. kvartala 2025. prikupiti i dokumentirati usluge Grada Zagreba; - do kraja I. kvartala 2025. završiti nadogradnju web stranice Grada Zagreba; <p>kontinuirano ažurirati Katalog usluga Grada Zagreba sa svim relevantnim informacijama.</p>
Grad Rijeka	<p>Na web stranicama naveden je popis usluga koje grad rijeka pruža uz opise procedura: https://gov.rijeka.hr/. Stranici usluga se pristupa s naslovnice gradskog portala (www.rijeka.hr), iz glavnog izbornika.</p>
Grad Varaždin	<p>Na web stranicama Grada Varaždina nalaze se javni pozivi, obavijesti za građani zahtjevi za ostvarivanje njihovih prava.</p>
Grad Karlovac	<p>Na web stranici Grada Karlovca https://www.karlovac.hr/informacije-za-gradane/obraci/#društvene, te u prostorijama Odsjeka za socijalnu skrb i umirovljenike u kojima se primaju građani naveden je popis usluga i obrazaca za podnošenje zahtjeva za svaku pojedinu uslugu iz Programa subvencija i troškova stanovanja i drugih prava iz socijalne skrbi za 2024. godinu.</p>
Grad Velika Gorica	<p>Na web stranici Grada Velike Gorice dostupna je većina traženih podataka i informacija.</p>
Grad Slavonski Brod	<p>Na web stranici postavljeni obrasci za ostvarivanje prava po Upravnim odjelima s podacima o potrebnim dokumentima za ostvarivanje prava i načinu njegovog ostvarivanja. U tijeku su postupci radi digitalizacije gradske uprave.</p>
Grad Pula	<p>NEMA ODGOVORA</p>
Grad Split	<p>Na web stranicama Grada Splita građani na jednostavan način mogu doći do Obrazaca koji su im potrebni u ostvarivanju njihovih prava. Na obrascima je navedena dokumentacija potrebna za dokazivanje preduvjeta za ostvarivanje različitih prava i obveza koje građani imaju. Svi obrasci u materijalnom obliku dostupni su na Centralnoj pisarnici za građane koji osobno dolaze u Gradsku upravu. U Gradskoj upravi ustrojen je Kontakt centar putem kojeg građani tijekom uredovnog radnog vremena mogu dobiti informacije o svim uslugama pozivom na besplatni broj telefona, slanjem e-maila odnosno slanjem upita kroz aplikaciju.</p>

PREPORUKA 4. Uredu za zakonodavstvo, da u suradnji sa Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva unaprijedi portal e-Savjetovanje tako da se korisnici portala automatski obavještavaju o skraćivanju ili produljenju roka savjetovanja (ponovljena)

Preporuka je razmotrena u okviru provedbe postojećeg projekta „e-Savjetovanja - proširenja, nadgradnje i unaprjeđenje zakonodavnih procesa savjetovanja s javnošću“ koji je završio u prosincu 2023. godine. Navedena funkcionalnost nije provedena tijekom 2024. godine radi prioritarnih aktivnosti nadogradnje sustava kako bi se povezao sa državnom informacijskom infrastrukturom i povezao sa sustavom e-Ovlaštenja. Nadogradnja navedene funkcionalnosti planira se tijekom četvrtog tromjesečja 2025. godine, u suradnji sa tijelom nadležnim za digitalnu transformaciju kao i odabranim izvršiteljem usluge održavanja portala.

PREPORUKA 5. Ministarstvu zdravstva, da u roku dostavlja zatražene informacije i dokumentaciju pučkoj pravobraniteljici u predmetima u kojima provodi ispitne postupke (ponovljena)

Zbog složenosti i opsežnosti upita, a u cilju dostave cjelovitog i sveobuhvatnog odgovora za čiji izradu je, u većini slučajeva, bila potrebna suradnja više različitih ustrojstvenih jedinica Ministarstva zdravstva i/ili javnopravnih tijela, odgovore nije bilo moguće svaki put dostaviti roku. Međutim, Ministarstvo zdravstva radi na provedbi navedene Preporuke da u roku dostavlja zatražene informacije i dokumentaciju pučkoj pravobraniteljici u predmetima u kojima provodi ispitne postupke, kroz proaktivno i prioritarno rješavanje predmeta.

PREPORUKA 6. Ministarstvu zdravstva, da dopunom Zakona o zaštiti prava pacijenata definira tijelo nadležno za provedbu nadzora nad radom županijskih povjerenstava za zaštitu prava pacijenata

Sukladno članku 38. Zakona o zaštiti prava pacijenata („Narodne novine“, br. 169/04 i 37/08), na razini Ministarstva zdravstva osnovano je Povjerenstvo za zaštitu i promicanje prava pacijenata, no njegove nadležnosti nisu izričito usmjerene na nadzor rada županijskih povjerenstava. Naime, prema članku 39. ovoga Zakona, Povjerenstvo ima zadatak praćenja ostvarivanja prava pacijenata, razmatranja izvješća povjerenstava jedinica područne (regionalne) samouprave te davanja.

PREPORUKA 7. Ministarstvu zdravstva, da osigura jedinstveno postupanje s nalazima pretraga pri čemu se rezultati trebaju dostavljati liječnicima obiteljske (opće) medicine i specijalistima kada su ih oni zatražili, a oni za koje je to moguće i samim pacijentima kroz Portal zdravlja (e-Gradani)

Svim ugovornim partnerima specijalističko konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite dana je uputa da se nakon pružene specijalističko konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja osiguranim osobama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, u svrhu informiranosti i provođenja daljnjeg liječenja, obvezno uruči medicinska dokumentacija vezano uz pruženu zdravstvenu zaštitu. Također dana je uputa o obveznom dostavljanju e-nalaza u CEZIH sustav kako bi izabrani doktori primarne zdravstvene zaštite imali uvid u isti, ali i osigurana osoba Zavoda preko Portala zdravlja na platformi eGradani.

PREPORUKA 8. Ministarstvu zdravstva, da napravi analizu načina postupanja multidisciplinarnih timova za rak dojke na području cijele RH te propiše jasne standarde postupanja kako bi sve pacijentice imale jednaku i najadekvatniju moguću zdravstvenu skrb

NEMA ODGOVORA

PREPORUKA 9. Ministarstvu zdravstva, da ubrza uspostavljanje svih oblika palijativne skrbi na svim razinama zdravstvene zaštite kako bi ona bila dostupna pacijentima svaki dan 24 sata dnevno (ponovljena)

Novom Mrežom javne zdravstvene službe (NN 49/24) koja je donesena u travnju 2024. udvostručen je broj palijativnih postelja u bolničkom sustavu kao i u stacionarima domova zdravlja te se ugovaranjem istih osigurava 24-satna palijativna skrb na bolničkoj i primarnoj razini zdravstvene zaštite. Mrežom je omogućeno ugovaranje većeg broja mobilnih palijativnih timova i koordinatora palijativne skrbi.

PREPORUKA 10. Vladi Republike Hrvatske, da žurno donese Nacionalni program razvoja palijativne skrbi

U tijeku je izrada Nacionalnog programa razvoja palijativne skrbi za razdoblje od 2026. do 2028. godine. Završetak izrade Nacionalnog programa planiran je u trećem kvartalu 2025. godine, dok je javna rasprava na portalu E-savjetovanje u trajanju od mjesec dana planirana u rujnu 2025. godine, a usvajanje dokumenta od strane VRH u prosincu 2025.

PREPORUKA 11. Ministarstvu zdravstva, da donese akcijske planove predviđene Strateškim okvirom razvoja mentalnog zdravlja do 2030.

Preporuka je u procesu provedbe, budući da je izrada Akcijskog plana za skrb osoba s demencijom do 2026. godine započela u drugom kvartalu 2023. godine u okviru Radne skupine za izradu Akcijskog plana za skrb osoba s demencijom. Akcijski plan je u drugom kvartalu 2024. godine upućen Upravi za pravne poslove u zdravstvu Ministarstva zdravstva, gdje je trenutno u fazi pripreme za postupak javnog savjetovanja putem portala e-Savjetovanje. Navedeni Akcijski plan doprinjet će realizaciji ciljeva Strateškog okvira razvoja mentalnog zdravlja do 2030. Akcijski plan za područja unaprjeđenje mentalnog zdravlja, prevenciju, rano otkivanje i liječenje mentalnih poremećaja je u postupku izrade u okviru Povjerenstva Ministarstva zdravstva za unaprjeđenje i promicanje mentalnog zdravlja, rano otkrivanje i liječenje mentalnih poremećaja. Akcijski plan za zaštitu mentalnog zdravlja djece i mladih je u planu izrade u okviru Povjerenstva Ministarstva zdravstva za promicanje i zaštitu mentalnog zdravlja djece i mladih. Nacrt Akcijskog plana za implementaciju sustava zaštite mentalnog zdravlja u zajednici do 2027. je upućen u proceduru pred e-savjetovanje.

PREPORUKA 12. Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, da u suradnji s Ministarstvom zdravstva osigura dostupnost točnih podataka na svojim internetskim stranicama o broju dana čekanja u pojedinim zdravstvenim ustanovama za pojedine zdravstvene usluge (ponovljena)

Krajem 2023. godine Ministarstvo zdravstva je intenzivno radilo na smanjenju liste čekanja na koje se ovo pitanje odnosi. U tom procesu, Ministarstvo zdravstva je osmislilo promjene vezano za liste čekanja, napravljene su neke nove funkcionalnosti i Ministarstvo u potpunosti upravlja njihovim sadržajem.

Od 15. prosinca 2023. godine ne postoje više „HZZO liste čekanja“ jer je napravljena redirekcija na novu aplikaciju Liste čekanja od Ministarstva zdravstva (<https://liste.cezih.hr/>). S obzirom da se radi o novoj aplikaciji na izradi koje su sudjelovale i ustanove iz bolničkog sustava, očekuju se kvalitetniji podaci. Kroz siječanj 2024. godine su dolazili upiti zdravstvenih ustanova za stare podatke od HZZO-a ali su svi preusmjereni na Ministarstvo zdravstva i novi link.

PREPORUKA 13. Ministarstvu zdravstva, da poduzima daljnje konkretne mjere s ciljem smanjenja lista čekanja (ponovljena)

Problematika lista čekanja ogleda se kroz četiri elementa: broj uređaja, broj liječnika, organizacija rada i broj pacijenta. Drugim riječima, organizacija je ključ uspjeha. Kao što je već poznato, u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti postavili smo sebi kriterij da do kraja prošle godine sve liste čekanja na bolničku dijagnostiku smanjimo na maksimalno 270 dana. To smo i ostvarili, na 31. prosinca 2023. prosjek čekanja na dijagnostičke postupke iznosio je 146 dana zahvaljujući metodologiji i provedenom Akcijskom planu od strane Ministarstva zdravstva, uz pomoć svih dionika unutar bolničkih sustava.

U tom kontekstu, važno je naglasiti da govorimo o prvim dijagnostičkim pregledima za pacijente za koje liječnik obiteljske medicine procijeni da - nisu hitni - odnosno nemaju sumnju na ozbiljnije oboljenje.

Kada govorimo o pacijentima kojima je potrebna brža obrada zbog njihovog zdravstvenog stanja uvedeni su i prioritetni termini, ali i još jedna reformska mjera - onkološka uputnica odnosno sustav za brzu obradu onkoloških i onkološki suspektih pacijenata koji omogućuje obiteljskom liječniku suspektu onkološkom pacijentu potrebnu dijagnostiku u svim bolničkim ustanovama koje imaju ugovorenu onkološku djelatnost i to unutar 7 dana za 5 onkoloških sijela - dojku, prostatu, pluća, probavni sustav i kožu.

Učinjeni su istinski iskoraci u organizaciji rada koju pratimo i kontroliramo na tjednoj osnovi u suradnji sa bolničkim ustanovama:

- poslijepodnevni rad,
- rad u više smjena
- rad vikendom,
- angažman vanjskih suradnika,
- intenziviranje suradnje s drugim zdravstvenim ustanovama i drugi, inovativni modeli koji stavljaju pacijente u fokus.

Treba se svakako zahvaliti i svim ravnateljima i djelatnicima koji su izašli iz okvira dosadašnjeg načina rada te novim modelima funkcioniranja bolničkih radilišta učinili nužne iskorake prema ostvarenju još dostupnije zdravstvene skrbi.

Uvodimo i novi podesiv sustav za provjeru pravila nad podacima (engl. rule engine) koji na operativnoj razini omogućuje sustavno prikupljanje, analizu i praćenje relevantnih događaja unutar zdravstvenih ustanova u realnom vremenu, kao i reakciju na detektirane probleme u vidu označavanja podataka, odbijanja transakcije, notifikacije zainteresiranim stranama, itd. te prateći izvještajni sustav koji na strateškoj razini omogućuje pregled rada cjelokupnog sustava naručivanja i listi čekanja na različitim razinama detalja.

Na dan 18. prosinca 2024. godine prosječno vrijeme čekanja na sve dijagnostičke postupke u RH iznosi 131 dan čime pokazujemo učinkovitost i održivost zadanog indikatora te uz sve kontinuirane poslovne aktivnosti sukladno Taksonomiji i Metodologiji te Akcijskom planu Ministarstvo zdravstva predano radi na daljnjem smanjenju prosječnog vremena čekanja. Na dan 31. prosinca 2023. godine na listi čekanja na sve dijagnostičke postupke u RH nalazilo se 129.820 narudžbi, a na dan 18. prosinca 2024. na listi se nalazi 116.776 narudžbi

PREPORUKA 14. Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, da izmijeni Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja kako bi pravo na naknadu troškova prijevoza ostvarivali svi koji zadovoljavaju uvjete propisane Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju

Navedena preporuka pokazatelj je krajnjeg (jezičnog i pravnog) nerazumijevanja problematike ostvarivanja prava na naknadu za troškove prijevoza u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, a koju nismo bili u mogućnosti otkloniti nikakvim dodatnim objašnjenjima, nebrojenim pisanim odgovorima na dopise pučke pravobraniteljice niti usmenim putem na održanim sastancima. Prema članku 62. stavku 1. i 5. ZOZO-a osigurana osoba radi ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja ima pravo na naknadu za troškove prijevoza pod uvjetom da je radi korištenja zdravstvene zaštite upućena izvan mjesta prebivališta odnosno boravišta te da ne ispunjava uvjete za korištenje sanitetskog prijevoza. Pritom, osigurana osoba mora biti radi korištenja zdravstvene zaštite upućena u ugovornu zdravstvenu ustanovu, odnosno ordinaciju ugovornog doktora privatne prakse ili ugovornom isporučitelju pomagala u mjesto koje je udaljeno 50 i više kilometara od mjesta njezina prebivališta, odnosno boravišta jer odgovarajuću zdravstvenu zaštitu, sukladno svom zdravstvenom stanju ne može ostvariti u bližoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse s ugovorenim djelatnošću za tu vrstu zdravstvene zaštite ili kod bližeg ugovornog isporučitelja pomagala.

Identični uvjeti propisani su i člankom 62. Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja („Narodne novine“, broj 49/14., 51/14., 11/15., 17/15., 123/16., 129/17., 9/21., 90/22., 147/22., 156/22., 73/23. i 76/23. – u daljnjem tekstu: Pravilnik) prema kojem osiguranoj osobi pripada pravo na naknadu troškova prijevoza ako je zbog korištenja zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja upućena iz mjesta svoga prebivališta odnosno boravišta (u daljnjem tekstu: mjesto polaska) u ugovornu zdravstvenu ustanovu, odnosno kod ugovornog zdravstvenog

radnika privatne prakse ili ugovornom isporučitelju ortopedskih i drugih pomagala u drugo mjesto (u daljnjem tekstu: mjesto upućivanja), pod sljedećim uvjetima:

1. da je udaljenost od mjesta polaska do mjesta upućivanja 50 i više kilometara
2. da u bližoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse nema ugovorene djelatnosti za traženu vrstu zdravstvene zaštite, odnosno da bliži ugovorni isporučitelj ortopedskih i drugih pomagala nema ugovorenu isporuku tražene vrste pomagala
3. da u bližoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse, unatoč ugovorenoj zdravstvenoj djelatnosti, osigurana osoba ne može ostvariti traženu zdravstvenu zaštitu u primjerenom roku s obzirom na svoje zdravstveno stanje
4. da ne ispunjava uvjete za korištenje sanitetskog prijevoza
5. da je doktor medicine, odnosno dentalne medicine potvrdio na tiskanici putnog naloga da je izvršio traženi pregled, dijagnostičku pretragu ili postupak odnosno da je ugovorni isporučitelj ortopedskih i drugih pomagala na tiskanici putnog naloga potvrdio da je izvršio uslugu uzimanja mjere za pomagalo ili isporuku, odnosno popravak pomagala.

Nadalje Pravilnik dodatno propisuje člankom 62. stavkom 3. da se pod mjestom podrazumijeva ili grad ili naselje (ako ono nije u sastavu grada) u skladu sa zakonom kojim se uređuju područja županije, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, pri čemu uvodi iznimku da se pod mjestom podrazumijeva i naselje koje je u sastavu grada ako je od grada u čijem je sastavu udaljeno 20 i više kilometara (čime ne da se smanjuju prava osiguranih osoba nego se baš suprotno, povećava broj osoba kojima se predmetno pravo može priznati). Znači, udaljenost se u navedenim slučajevima ne računa od grada kojem konkretno mjesto polaska pripada (i od kojeg se moguće ne zadovoljava uvjet udaljenosti od 50 i više kilometara), već od samog mjesta polaska do mjesta upućivanja, čime se povećava broj osiguranih osoba koje ostvaruju predmetno pravo jer zadovoljavaju uvjet od 50 i više kilometara udaljenosti od mjesta polaska do mjesta upućivanja.

Slijedom navedenog, Pravilnik je usklađen s odredbama ZOZO-a, a opisanom iznimkom samo proširuje prava osiguranih osoba na naknadu za troškove prijevoza u vezi korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

PREPORUKA 15. Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, da informira mlade o obvezi prijave HZZO-u u roku od 30 dana, putem vlastite mrežne stranice i drugim kanalima

Iako je rok od 30 dana, na koji se odnosi ova preporuka, propisan ZOZO-om koji je objavljen u Narodnim novinama, službenom glasilu Republike Hrvatske, a time dostupan svima, HZZO dodatno na web stranici HZZO-a (<https://hzzo.hr>) detaljno i jasno daje sve relevantne informacije ne samo o pravima iz sustava obveznoga zdravstvenog osiguranja, nego i dopunskog zdravstvenog osiguranja te roditeljskih potpora, načinu njihova korištenja, visini novčanih naknada, trajanju te postupku priznavanja. Navedenim su obuhvaćene i javno objavljene informacije relevantne za stjecanje statusa u obveznom zdravstvenom osiguranju kao i uvjeti koje je potrebno ispuniti da bi se stekao status osigurane osobe po pojedinoj osnovi osiguranja iz ZOZO-a, uključujući stjecanje statusa u obveznom zdravstvenom osiguranju po članku 7. stavku 1. točkama 13. i 16. ZOZO-a. Za eventualna pitanja koja proizlaze iz specifičnosti pojedinih slučajeva, objavljeni su i brojevi telefona te mrežne adrese za sve vrste upita (jasno su istaknuti već na naslovnoj stranici pod rubrikom "Kontakti"), gdje se navode besplatni brojevi telefona te direktne poveznice za postavljanje upita medija i građana, ali i direktni kontakti u svim područnim ustrojstvenim jedinicama HZZO-a kojima se građani i osiguranici mogu obratiti sa svojim upitima, prema mjestu stanovanja. Zasebno i jasno su istaknute mrežne adrese Službe za odnose s javnošću HZZO-a te Glasnogovornika, Službenika za zaštitu osobnih podataka, Povjerenika za etiku i Pučkog pravobranitelja. Uz mogućnost slanja bilo kojeg upita i predstavke na mail adresu Info mail, posebno su naznačena i najčešća pitanja i odgovori kako bi se svim posjetiocima mrežnih stranica HZZO-a olakšao dolazak do informacija. Na taj način svi zainteresirani građani mogu biti upoznati sa svojim pravima, ali i obvezama koje proizlaze iz njihova statusa osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju.

PREPORUKA 16. Ministarstvu zdravstva i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, da normativno urede te osiguraju sredstva u Državnom proračunu i tako omogućе roditeljima mrtvorodne djece koji podnesu zahtjev naknadu stvarnih troškova prijevoza posmrtnih ostataka do mjesta sahrane

Ministarstvo zdravstva

Sukladno odgovoru Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: HZZO), navodimo kako slijedi.

S obzirom da je HZZO provoditelj obveznoga zdravstvenog osiguranja u okviru kojeg provodi prava iz sustava isključivo osiguranim osobama, navedena preporuka, kojom bi se pravo na naknadu troškova prijevoza posmrtnih ostataka proširilo i na osobe koje nisu obvezno zdravstveno osigurane, nije u skladu s temeljenom koncepcijom obveznoga zdravstvenog osiguranja koja se zasniva na tome da se prava iz sustava obveznoga zdravstvenog osiguranja osiguravaju za osigurane osobe koje su taj status stekle temeljem Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 80/13., 137/13., 98/19. i 33/23. – u daljnjem tekstu: Zakon).

Naime, odredbom članka 1. Zakona propisuje se da se Zakonom uređuje obvezno zdravstveno osiguranje u Republici Hrvatskoj, opseg prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava i obveze osoba obvezno osiguranih prema Zakonu, uvjeti i način njihova ostvarivanja i financiranja, kao i prava i obveze nositelja obveznoga zdravstvenog osiguranja, uključujući prava i obveze ugovornih subjekata nositelja za provedbu zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Prema članku 3. stavicima 1. i 2. Zakona obveznim zdravstvenim osiguranjem, koje provodi HZZO, osiguravaju se svim osiguranim osobama HZZO-a prava i obveze iz obveznoga zdravstvenog osiguranja na načelima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti, na način i pod uvjetima utvrđenim Uredbom (EZ) br. 883/2004 kako je

	<p>posljednji put izmijenjena Uredbom EU br. 1224/2012, Direktivom 2011/24/EU, Zakonom, posebnim zakonom te propisima donesenim na temelju Zakona.</p> <p>Iz prethodno citiranih Općih odredaba Zakona jasno proizlazi da se sustav obveznoga zdravstvenog osiguranja temelji na osiguranju Zakonom određenih prava i obveza osiguranim osobama te bi se širenjem korisnika prava koji nemaju utvrđen status u obveznom zdravstvenom osiguranju otvorila mogućnost da se u sustav obveznoga zdravstvenog osiguranja uvedu i korisnici koji nisu obvezno zdravstveno osigurani kako za ostvarivanje prava na naknadu troškova prijevoza posmrtnih ostataka tako i u slučaju drugih prava utvrđenih Zakonom.</p> <p>Osnovni uvjeti za utvrđivanje statusa u obveznom zdravstvenom osiguranju su da je osoba upisana u matricu rođenih te da ima prijavljeno prebivalište odnosno stalni boravak u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Budući da u slučaju mrtvorodne djece ne mogu biti ispunjeni prethodno navedeni uvjeti ne može im se niti utvrditi status u obveznom zdravstvenom osiguranju te stoga HZZO ne može niti snositi troškove prijevoza njihovih posmrtnih ostataka.</p> <p>Slijedom navedenog, budući da se Zakonom pravo na naknadu troškova prijevoza posmrtnih ostataka može utvrditi samo za osigurane osobe HZZO-a i to pod točno određenim uvjetima, naknadu troškova prijevoza posmrtnih ostataka mrtvorodne djece treba regulirati izvan sustava obveznoga zdravstvenog osiguranja.</p> <p>Ujedno dostavljamo informaciju kako je Pravilnikom o načinu pokopa te obrascu suglasnosti za pokop posmrtnih ostataka mrtvorodenog djeteta kojeg roditelji odnosno članovi obitelji odbijaju preuzeti („Narodne novine“ broj 86/19) propisano da ako roditelji/članovi obitelji ne preuzmu posmrtnu ostatku mrtvorodenog djeteta u roku 15 dana i uz davanje izjave, pokop će obaviti zdravstvena ustanova.</p> <p>Na ovaj način su i bez priznavanja statusa osigurane osobe podzakonskim aktom regulirane obveze i troškovi.</p>
<p>Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje</p>	<p>S obzirom da je HZZO provoditelj obveznoga zdravstvenog osiguranja u okviru kojeg provodi prava iz sustava isključivo osiguranim osobama, navedena preporuka, kojom bi se pravo na naknadu troškova prijevoza posmrtnih ostataka proširilo i na osobe koje nisu obvezno zdravstveno osigurane, nije u skladu s temeljenom koncepcijom obveznoga zdravstvenog osiguranja koja se zasniva na tome da se prava iz sustava obveznoga zdravstvenog osiguranja osiguravaju za osigurane osobe koje su taj status stekle temeljem ZOZO-a.</p> <p>Naime, odredbom članka 1. ZOZO-a propisuje se da se ZOZO-om uređuje obvezno zdravstveno osiguranje u Republici Hrvatskoj, opseg prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava i obveze osoba obvezno osiguranih prema ZOZO-u, uvjeti i način njihova ostvarivanja i financiranja, kao i prava i obveze nositelja obveznoga zdravstvenog osiguranja, uključujući prava i obveze ugovornih subjekata nositelja za provedbu zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.</p> <p>Prema članku 3. stavcima 1. i 2. ZOZO-a, koje provodi HZZO, osiguravaju se svim osiguranim osobama HZZO-a prava i obveze iz obveznoga zdravstvenog osiguranja na načelima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti, na način i pod uvjetima utvrđenim Uredbom (EZ) br. 883/2004 kako je posljednji put izmijenjena Uredbom EU br. 1224/2012, Direktivom 2011/24/EU, Zakonom, posebnim zakonom te propisima donesenim na temelju Zakona.</p> <p>Iz prethodno citiranih Općih odredaba ZOZO-a jasno proizlazi da se sustav obveznoga zdravstvenog osiguranja temelji na osiguranju ZOZO-om određenih prava i obveza osiguranim osobama te bi se širenjem korisnika prava koji nemaju utvrđen status u obveznom zdravstvenom osiguranju otvorila mogućnost da se u sustav obveznoga zdravstvenog osiguranja uvedu i korisnici koji nisu obvezno zdravstveno osigurani kako za ostvarivanje prava na naknadu troškova prijevoza posmrtnih ostataka tako i u slučaju drugih prava utvrđenih ZOZO-om.</p> <p>Osnovni uvjeti za utvrđivanje statusa u obveznom zdravstvenom osiguranju su da je osoba upisana u matricu rođenih te da ima prijavljeno prebivalište odnosno stalni boravak u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Budući da u slučaju mrtvorodne djece ne mogu biti ispunjeni prethodno navedeni uvjeti ne može im se niti utvrditi status u obveznom zdravstvenom osiguranju te stoga HZZO ne može niti snositi troškove prijevoza njihovih posmrtnih ostataka.</p> <p>Slijedom navedenog, budući da se ZOZO-om pravo na naknadu troškova prijevoza posmrtnih ostataka može utvrditi samo za osigurane osobe HZZO-a i to pod točno određenim uvjetima, naknadu troškova prijevoza posmrtnih ostataka mrtvorodne djece treba regulirati izvan sustava obveznoga zdravstvenog osiguranja. Navedeno smo u više navrata (pisanim putem i usmeno na sastancima) objašnjavali, pa čak i pronašli mogućnost udovoljavanja zahtjevima pravobraniteljice kroz eventualnu izmjenu odnosno dopunu Pravilnika o načinu pokopa te obrascu suglasnosti za pokop posmrtnih ostataka mrtvorodenog djeteta kojeg roditelji odnosno članovi obitelji odbijaju preuzeti („Narodne novine“, broj 86/19.), donesenog na temelju članka 234.</p>

	stavka 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, broj 100/18. i 125/19.) a kojim se propisuje da pokop posmrtnih ostataka mrtvorodenog djeteta kojeg roditelji odnosno članovi obitelji odbijaju preuzeti obavlja zdravstvena ustanova u kojoj je dijete mrtvorodeno. Pritom se istim, osim uvjeta da roditelji odnosno članovi obitelji odbijaju preuzeti posmrtnu ostatke mrtvorodenog djeteta, ne propisuje drugi uvjeti pod kojima će zdravstvena ustanova obaviti pokop mrtvorodenog djeteta. Međutim, nedvojbeno proizlazi da će pokop obaviti zdravstvena ustanova neovisno o imovinskom statusu roditelja ili njihovom statusu u obveznom zdravstvenom osiguranju, čime se daje odgovarajuća osnova za rješavanje ove problematike uz odgovarajuću izmjenu navedenog Pravilnika.
--	--

PREPORUKA 17. Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, da predloži izmjene Zakona o radu radi bolje zaštite dostojanstva radnika od uznemiravanja na radu

Izmjene Zakona o radu nisu bile predviđene u normativnom planu za 2024. godinu, a ne planiraju se niti za 2025. godinu. Međutim, materija zaštite dostojanstva radnika od uznemiravanja djelomično je već unaprijedena posljednjim izmjenama i dopunama ovoga Zakona koje su stupile na snagu 1. siječnja 2023. godine (izmjena članka 134.), i to upravo na prijedlog resornog ministarstva. Imajući u vidu nove europske direktive zbog kojih će Zakon o radu opet trebati usklađivati, te činjenicu da je rok transponiranja tih direktiva lipanj 2026. godine, dodatna zaštita radnika od uznemiravanja na radu razmotrit će se u okviru tog normativnog procesa.

PREPORUKA 18. Vladi Republike Hrvatske, da ratificira Konvenciju Međunarodne organizacije rada o iskorjenjivanju nasilja i uznemiravanja u svijetu rada br. 190 (ponovljena)

Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike trenutno razmatra potrebu za ratifikacijom Konvencije Međunarodne organizacije rada o iskorjenjivanju nasilja i uznemiravanja u svijetu rada br. 190. Ovaj proces uključuje sveobuhvatnu analizu svih relevantnih faktora, uključujući postojeće zakonodavne okvire koji su u primjeni i reguliraju pitanja koja su u središtu Konvencije, kao i financijske i administrativne implikacije eventualne ratifikacije. Važno je naglasiti da u Republici Hrvatskoj već postoje mehanizmi koji učinkovito štite prava radnika i osiguravaju sigurnost na radu, čime se ispunjavaju mnogi ciljevi postavljeni u predmetnoj Konvenciji. Uzimajući u obzir trenutne ekonomske okolnosti i kapacitete za provedbu dodatnih mjera, Ministarstvo razmatra potrebu ratifikacije Konvencije br. 190, uzimajući u obzir interese i potrebe za ostvarivanjem sigurnog radnog okruženja. S obzirom na navedeno, duboko cijenimo vašu strpljivost i razumijevanje dok nastavljam s našom analizom od utjecaja na buduće korake u ovom važnom pitanju.

PREPORUKA 19. Hrvatskoj udruzi poslodavaca, da potiče poslodavce na kolektivno pregovaranje s ciljem poboljšanja radnih i materijalnih uvjeta radnika, a time i cjelokupnog poslovanja.

Hrvatska udruga poslodavaca, sukladno Statutu HUP-a, kao jednu od temeljnih djelatnosti Udruge ima propisano da Udruga kolektivno pregovara s udrugama radnika, sudjeluje u sklapanju kolektivnih ugovora kojima se uređuju pitanja iz radnih odnosa i u svezi s radnim odnosima, te pruža pomoć pruža pomoć granskim udrugama HUP-a pri pregovorima i sklapanju granskih kolektivnih ugovora. Potvrđujući stav o promoviranju kolektivnog pregovaranja Izvršni odbor HUP-a je donio zaključak kojim se poziva svaku od granskih udruga HUP-a da razmotri mogućnost sklapanja granskih kolektivnih ugovora za svoje djelatnosti. Dodatno, HUP sudjeluje u radnoj skupini za izradu Akcijskog plana kolektivnog pregovaranja. Radna skupina djeluje pri Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, vezano uz Direktivu (EU) 2022/2041 Europskog parlamenta i Vijeća od 19.10. 2022.

PREPORUKA 20. Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, da ne objavljuje oglase za zapošljavanje koji imaju diskriminatoran sadržaj po Zakonu o suzbijanju diskriminacije

Prema Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o evidencijama Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje (NN 59/2020) od 20.05.2020. godine prijava potrebe za radnikom (Obrazac PR) Zavodu se dostavlja elektronički, putem portala Burza rada. Svaka prijava potrebe za radnikom prije objave na portalu Burza rada prolazi verifikaciju od strane savjetnika za zapošljavanje. Savjetnici za zapošljavanje informiraju i osvještavaju poslodavce koji su predali prijavu potrebe za radnikom o potrebi uspostavljanja jednakog tretmana na području zapošljavanja i rada. Prijave potrebe za radnicima, u kojima je istaknuto korištenje osobnog automobila, osobnog računala ili drugog sredstva rada HZZ objavljuje nakon osvještavanja poslodavca kako uvjetovanje zapošljavanja posjedovanjem vlastita automobila ili računala može predstavljati izravnu diskriminaciju temeljem imovnog stanja, a koja je zabranjena sukladno o Zakonu o suzbijanju diskriminacije. Poslodavce se osvještava i o diskriminaciji temeljenoj na dobi, spolu i sl., a prijave potrebe za radnicima koje sadrže diskriminatorne elemente i elemente koji se kose s hrvatskim zakonodavstvom u području posredovanja pri zapošljavanju HZZ ne objavljuje. Preporuka se provodi kontinuirano te s obzirom na prirodu poslovnog procesa nije moguće definirati točan vremenski okvir provedbe.

PREPORUKA 21. Ministarstvu znanosti i obrazovanja, da školama da naputak da se ugovori o radu na određeno vrijeme, radi zamjene zaposlenika za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta, bolovanja ili drugih razloga odsutnosti s posla, sklapanju bez prekida za vrijeme školskih praznika.

NEMA ODGOVORA

PREPORUKA 22. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da izmjeni formulu za usklađivanje mirovina kako bi mirovine rasle

Programom Vlade Republike Hrvatske 2024. – 2028. predviđeno je redefiniranje modela usklađivanja mirovina, kao i povećanje mirovina za najmanje 30% do kraja mandata. Pri tome naglašavamo kako je u Planu zakonodavnih aktivnosti za 2025. godinu predviđeno donošenje novog Zakona o mirovinskom osiguranju u I. kvartalu 2025. godine, kojim se, između ostaloga, planira izmijeniti i formulu za usklađivanje mirovina na način da se osigura primjerenija usklađenost mirovina prema povoljnijem indeksu rasta potrošačkih cijena i plaća u omjeru 85:15 prema povoljnijem indeksu, umjesto sadašnjeg omjera 70:30. Donošenje Zakona o mirovinskom osiguranju planirano je u II. kvartalu 2025. godine, dok je javna rasprava na portalu E-savjetovanja planirana u I. kvartalu 2025. godine. Izmjenom zakonskog okvira, osigurat će se uvjeti za daljnji rast mirovina.

PREPORUKA 23. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da provede detaljnu analizu stanja u cilju razvijanja mjera radi zaustavljanja rasta siromaštva starijih osoba

Programom Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) predviđeno je da Hrvatska mora ispuniti i održavati ENC-ove u vezi sa strategijama socijalne uključenosti i smanjenja siromaštva. Jedan od ENC-ova koji utvrđuje buduće mjere koje Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike treba ispuniti uključuje "Dijagnozu siromaštva i socijalne isključenosti utemeljenu na dokazima na regionalnoj/lokalnoj razini", koja obuhvaća niz pitanja, od siromaštva djece do osiguravanja pristupa kvalitetnim uslugama za djecu u ranjivim situacijama, kao i rješavanje problema beskućništva, prostorne segregacije i potreba ranjivih pojedinaca svih dobnih skupina, što uključuje i starije osobe. Kako bi se navedeni kriterij ispunio, u prosincu 2022. godine potpisan je ugovor između Svjetske banke i EK - Glavne uprave za potporu strukturnim reformama o provedbi projekta „Sveobuhvatna dijagnostika siromaštva i socijalne isključenosti i pregled sustava za praćenje socijalnih politika“, za koji su osigurana sredstva Instrumenta za tehničku potporu: TSI - programa EU-a koji državama članicama Unije pruža prilagođeno tehničko stručno znanje za izradu i provedbu reformi. Prilikom provedbe projekta realizirane su aktivnosti vezane uz procjenu postojećih administrativnih izvora podataka koji se mogu koristiti za praćenje pokazatelja siromaštva i socijalne isključenosti, održana su studijska putovanja u Sloveniju i Estoniju u kontekstu razmjene znanja i iskustva te je Svjetska Banka izradila Izvješće „Predložena metodologija za sustav administrativne baze podataka za praćenje siromaštva i socijalne isključenosti na podnacionalnim razinama“, u kojem su predložene aktivnosti i metodologija za sustav administrativne baze podataka za praćenje siromaštva i socijalne isključenosti na NUTS-3 razini. Iako je TSI projekt završio u rujnu 2024. godine, daljnje aktivnosti će se nastaviti putem ESF+ financiranja.

PREPORUKA 24. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava obitelji i socijalne politike, da osmisli dugoročnu politiku zapošljavanja kvalificiranog kadra u domove za starije i nemoćne

Republika Hrvatska kao i sve zemlje EU suočavaju se s problemom nedostatka radne snage u svim područjima, a dugotrajna skrb je u kontekstu radne snage posebno osjetljivo područje. Nedostatak radne snage odnosi se na sve poslove koji su nužni za funkcioniranje doma za starije, od pomoćnog osoblja do kuhara, a može se istaknuti nedostatak medicinskih sestara, fizioterapeuta i njegovatelja. U svrhu uspostave koordiniranog i integriranog sustava dugotrajne skrbi Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike pristupili su izradi Operativnog plana cjelovitog razvoja integrirane dugotrajne skrbi u Hrvatskoj do 2030. godine. U području razvoja ljudskih potencijala predlažu se mjere kojima će se utvrditi trenutno stanje i potrebe za radnom snagom u sustavu socijalne i zdravstvene skrbi, te u području neformalne skrbi. Analizom stanja utvrdit će se potrebe za radnom snagom u dugotrajnoj skrbi s obzirom na stručnu spremu i potreban broj radnika na regionalnoj razini kroz suradnju sa svim dionicima. Nadalje, nastojat će se povećati ponuda radnika na tržištu rada putem mjera aktivnog uključivanja na tržište rada. Unapređenjem kompetencija pružatelja usluga dugotrajne skrbi u zdravstvenom i socijalnom sustavu osigurat će se kvalitetnija skrb kroz obrazovanje, cjeloživotno učenje i osposobljavanje, kako bi sadašnji i budući radnici na poslovima dugotrajne skrbi stekli potrebne vještine i kompetencije. Posebni naglasak stavit će se na programe edukacije usmjerene na demenciju, rano prepoznavanje, dijagnozu i sveobuhvatnu skrb te zaštitu mentalnog zdravlja osoba s intelektualnim teškoćama. Jedna od mjera odnosi se na edukaciju i podršku neformalnim pružateljima dugotrajne skrbi, tj. na osiguravanje kvalitetnije skrbi kroz osposobljavanje neformalnih pružatelja skrbi radi stjecanja znanja i vještina te oslobađanja resursa za uloge koje zahtijevaju višu razinu kvalifikacije. Također, predlaže se mjera jačanja radne snage u dugotrajnoj skrbi koja ima za cilj privlačenje i zadržavanje radne snage na poslovima dugotrajne skrbi kroz kampanje podizanja svijesti javnosti i seminare za profesionalni razvoj, kako bi se poboljšala percepcija o važnosti i vrijednosti profesije među potencijalnim zdravstvenim i socijalnim radnicima u dugotrajnoj skrbi. U okviru predloženih mjera planira se: mapirati trenutno stanje i utvrditi potrebe vezano uz radnu snagu u sustavu socijalne i zdravstvene skrbi u djelatnosti dugotrajne skrbi, mapirati trenutno stanje i utvrditi potrebe vezano uz neformalnu skrb, povećati ponudu radnika dugotrajne skrbi na tržištu rada putem mjera aktivnog uključivanja na tržište rada, unapređenje kompetencija pružatelja usluga dugotrajne skrbi u zdravstvenom i socijalnom sustavu, edukacija i podrška neformalnim pružateljima dugotrajne skrbi, osnaživanje radne snage u dugotrajnoj skrbi.

PREPORUKA 25. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava obitelji i socijalne politike, da objavi i redovito ažurira lako dostupne informacije o domovima koji imaju potrebnu licencu, uz osiguravanje da na listi nema onih kojima je izrečena mjera zabrane rada (ponovljena)

Registar pružatelja socijalnih usluga objavljen je i javno dostupan na mrežnim stranicama ministarstva na linku: <https://mrosp.gov.hr/registar-pruzatelja/13416>.

Sukladno članku 237. stavku 5. Zakon o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23), jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb brišu pružatelja iz Registra pružatelja socijalnih usluga na temelju pravomoćnog rješenja o prestanku pružanja usluge, izvršnog rješenja inspektora o zabrani rada pružatelja usluge, kao i u slučaju neobnavljanja licencije za pružanje socijalnih usluga i to u roku od 8 dana od dana dostave obavijesti. Jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb redovito ažuriraju podatke u Registru pružatelja socijalnih usluga i to sukladno Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja registra pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi (Narodne novine 31/2023.)

PREPORUKA 26. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da podzakonskim aktom detaljnije regulira način obavljanja kontrola koje jedinice regionalne samouprave i Grad Zagreb provode nad pružateljima socijalnih usluga (ponovljena)

Zakonom o socijalnoj skrbi propisana je obveza jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno Grada Zagreba za kontroliranje ispunjavanja mjerila za pružanje usluga pružatelja za koje je donijela rješenje o ispunjavanju mjerila za pružanje socijalnih usluga na isti način kao i kod donošenja rješenja o ispunjavanju mjerila. U slučaju nastanka nepravilnosti u pogledu mjerila ili pružanja usluge korisnicima, jedinice područne (regionalne) samouprave dužne su bez odgode o utvrđenim nepravilnostima obavijestiti Ministarstvo koje provodi inspekcijski nadzor nad svim pružateljima socijalnih usluga.

Osim toga, u Zakonu o socijalnoj skrbi nije propisana ovlast Ministarstvu za donošenje takvoga podzakonskog akta.

PREPORUKA 27. Akademiji za socijalni rad, da educira službenike jedinica regionalne samouprave koji provode kontrolu o ispunjavanju mjerila za pružatelje socijalnih usluga

Zakonom o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj: 18/22., 46/22., 119/22., 71/23. i 156/23.) u djelatnosti Akademije socijalne skrbi nije propisano provođenje edukacija službenika jedinica regionalne samouprave koji provode kontrolu o ispunjavanju mjerila za pružatelje socijalnih usluga. Isti nisu ciljna skupina provedbe programa usavršavanja koja je propisana u djelatnosti Akademije socijalne skrbi. Ovim putem napominjemo kako je Akademija socijalne skrbi s određenim jedinicama regionalne samouprave potpisala Sporazume o međusobnoj suradnji u vezi organizacije i provedbe edukacije namijenjene stručnim radnicima pružatelja socijalnih usluga za čije je osnivanje jedinica područne (regionalne) samouprave donijela rješenje o ispunjavanju mjerila za pružanje socijalnih usluga. Temeljem predmetnog sporazuma provedena je radionica za pružatelje usluga u suradnji sa Šibensko-kninskom županijom za 2024. godinu.

PREPORUKA 28. Županijama i Gradu Zagrebu, da uvjete smještaja na stacionarnim odjelima za sve decentralizirane domove usklade s Pravilnikom o mjerilima za pružanje socijalnih usluga

Međimurska županija	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Međimurske županije navodi da je decentralizirani Dom za starije i nemoćne osobe Čakovec u postupku planiranja sredstava za uvođenje vatrodajavnog sustava. Planiraju se sredstva u Proračunu za 2025. godinu, te se planira provedba nabave ponuda za ugradnju vatrodajavnog sustava, kao i njegova ugradnja do III. kvartala 2025. godine.
Brodsko-posavska županija	Brodsko-posavska županija na zahtjev Doma za starije i nemoćne osobe Slavonski Brod utvrdila je da isti ispunjava uvjete za pružanje socijalnih usluga sukladno Pravilniku o mjerilima za pružanje socijalnih usluga i izdala Rješenje o ispunjavanju minimalnih uvjeta za pružanje socijalnih usluga 7.9.2022. godine. Minimalno 1 godišnje vrši se kontrola pružatelja socijalnih usluga i ispunjavanju minimalnih uvjeta.
Virovitičko-podravska županija	Virovitičko-podravska županija nema u vlasništvu domove za starije osobe.
Dubrovačko-neretvanska županija	Dubrovačko – neretvanska županije se u skladu sa svojim financijskim mogućnostima svakodnevno trudi na poboljšanju uvjeta pružanja usluga u Domovima za starije kojima je osnivač. Tako su u protekloj godini izvršena ulaganja u Dom za starije Vela Luka u iznosu od 21.239,92 EUR za kupovinu vozila, 4.185,00 EUR za kupovinu opreme i 2.455,00 EUR za kupovinu namještaja. U Dom za starije Dubrovnik uloženo je 15.875,00 EUR za sanaciju potpornog zida, ugradnja lifta 9.447,72 EUR, ugradnja klima uređaja 17.875,00 EUR, postavljanje vatrodajave 10.000,00 EUR, hidroizolacija krova 12.126,36 EUR, kupovina namještaja 10.700,00 EUR, nabavka laptopa 1.500,00 i nabavka sjekača hrane 1.072,00 EUR. U Dom za starije osobe DOMUS CHRISTI uloženo je u računalnu opremu 2.025,00 EUR, te u nabavku ostale opreme 11.247,00 EUR, U Dom za starije Korčula uloženo je 2.549,00 EUR za kupovinu namještaja, te 3.955,00 EUR za sanaciju kupaonice. Dakle ulaganja u Domove za starije na području Dubrovačko – neretvanske županije za 2024. godinu iznosila su ukupno 126.252,00 EUR. Ulaganja u svrhu poboljšanja uvjeta smještaja u Domove za starije se odvijaju redovito, tijekom cijele godine i svake godine, u skladu sa financijskim mogućnostima Dubrovačko – neretvanske županije.
Primorsko-goranska županija	U 2024. godini održani su sastanci predstavnika Upravnog odjela za socijalnu politiku i mlade sa ravnateljima domova za starije osobe čiji je osnivač Primorsko-goranska županija. Na sastancima su im dane detaljne upute vezano za usklađivanje uvjeta

	smještaja u stacionarnim odjelima s Pravilnikom o mjerilima za pružanje socijalnih usluga (dalje: Pravilnik). U zadnjem kvartalu 2024. godine započela je realizacija aktivnosti koje će dovesti do usklađenja sa Pravilnikom. Do kraja drugog kvartala 2025. godine očekuje se izdavanje nove licence za pružanje socijalnih usluga koja će biti usklađena sa Pravilnikom.
Osječko-baranjska županija	Osječko-baranjska županija osnivač je tri doma za starije osobe i to Doma za starije i nemoćne osobe Beli Manastir, Doma za starije i nemoćne osobe Đakovo i Doma za starije i nemoćne osobe Osijek. U sva tri doma uvjeti smještaja za starije osobe, korisnike I., II. i III. stupnja usluge, pa time i uvjeti smještaja na stacionarnim odjelima, usklađeni su s mjerilima propisanim Pravilnikom o mjerilima za pružanje socijalnih usluga ("Narodne novine" broj 110/22. i 58/24.), odnosno domovi imaju važeća rješenja o pružanju usluge smještaja za starije osobe i teško bolesne odrasle osobe, izdana sukladno mjerilima iz Pravilnika. Slijedom navedenog, ova preporuka je provedena.
Sisačko-moslavačka županija	Nakon raznog potresa u Sisačko-županiji i oštećenih zgrada domova za starije, u tijeku je obnova Doma za starije osobe Sisak te Doma za starije osobe Petrinja čiji je dio korisnika privremeno preseljen u Topusko. Nakon obnove Doma za starije osobe Sisak te vraćanja korisnika u Dom za starije osobe Petrinja uvjeti u domovima uskladit će se s Pravilnikom o mjerilima za pružanje socijalnih usluga.
Krapinsko-zagorska županija	Krapinsko-zagorska županija nema u vlasništvu decentralizirane domove, a kontrola svih pružatelja socijalnih usluga vrši se sukladno čl. 169. stavku 1. Zakona o socijalnoj skrbi.
Ličko-senjska županija	NEMA ODGOVORA
Koprivničko-križevačka županija	Na području Koprivničko-križevačke županije djeluje jedan decentralizirani Dom za starije i nemoćne osobe u Koprivnici. Dom posluje sukladno uvjetima iz Pravilnika o mjerilima za pružanje socijalnih usluga. U provedbi ima određenih poteškoća nastalih zbog objektivnih okolnosti (npr. problem s nedostatkom radnika, propisi vezani za visinu plaće) koje Dom kontinuirano pokušava prevladati svim dostupnim mjerama i aktivnostima. Domu je u prioritetu ostvarivanje njegova glavnog cilja - pružanje kvalitetnih usluga i brige o starim i nemoćnim osobama.
Zagrebačka županija	Preporuka nije provedbena, nije u provedbi i nije u planu provedbe zato što Zagrebačka županija nije osnivač niti jednog decentraliziranog doma za starije osobe.
Karlovačka županija	Upravno vijeće Doma Sveti Antun uskladilo je opće akte sa Statutom Doma i Zakonom o socijalnoj skrbi, odnosno donijelo je Pravilnik o radu Upravnog vijeća, Pravilnik o prijemu i otpustu korisnika te Pravilnik o unutarnjoj sistematizaciji Doma Sveti Antun u mjesecu rujnu i listopadu 2024g. Dom je za korisnike trećeg stupnja usluge osigurao sve SOS dojavne uređaje vezane s prostorijom za dežurstvo u mjesecu rujnu 2024g. Dom je u tri navrata pokušao zaposliti socijalnog radnika ili pripravnika socijalnog rada tijekom mjeseca svibnja, srpnja i kolovoza 2024g. međutim nije izabran niti jedan kandidat jer nisu imali ispunjene uvjete natječaja odnosno odustali su od zasnivanja radnog odnosa. Dom Sveti Antun se obvezuje ponovno raspisati natječaj za socijalnog radnika u prvom kvartalu 2025g. Dom je u studenom ove godine osigurao premještaj korisnika IV stupnja usluge – oboljeli od Alzheimerove demencije i drugih demencija (srednji/srednje teški stadij bolesti) kod odgovarajućeg pružatelja usluge obzirom da Dom Sveti Antun nema uvjete za smještaj navedenih korisnika
Splitsko-dalmatinska županija	Usklađenje stacionarnog smještaja u domovima kojima je osnivač Županija sa Pravilnikom o mjerilima za pružanje socijalnih usluga provodi se dinamički i u kontinuitetu. Obzirom na zakonsku obvezu o podnošenju Zahtjeva za početak rada najkasnije 3. g. od dana stupanja na snagu Zakona o socijalnoj skrbi, (koji rok istječe 5.02.2025.) svi županijski Domovi ubrzano provode usklađenja sa Pravilnikom. Usklađenja sa Pravilnikom uglavnom se odnose na smanjenje broja krevet u sobama, povećanje i uređenje sanitarnih prostora, nabava nove opreme i sl. Završetak ovih aktivnosti očekuje se u zadnjem kvartalu ove godine. Usklađenje uvjeta prostora i opreme svakako je uvjetovano raspoloživim financijskim sredstvima, kako decentraliziranim tako i „matičnim“ od Županije, kao i vlastitim sredstvima Domova koja su značajno ograničena. Također, kadrovsko usklađenje sa Pravilnikom uvjetovano je deficitom radne snage u ovom području (medicinske sestre, njegovateljice, socijalni radnici).
Bjelovarsko-bilogorska županija	NEMA ODGOVORA
Zadarska županija	NEMA ODGOVORA
Šibensko-kninska županija	NEMA ODGOVORA
Vukovarsko-srijemska županija	Preporuka je u planu provedbe – u tijeku je osiguravanje financijskih sredstava kroz decentralizirano financiranje, i izvorni proračun Vukovarsko-srijemske županije.

Istarska županija	<p>Tijekom 2023. godine je, radi usklađivanja uvjeta smještaja (prostora i opreme) na stacionarnim odjelima domova za starije osobe sa Pravilnikom o mjerilima za pružanje socijalnih usluga, provedeno više aktivnosti u svim domovima kojima je osnivač Istarska županija, i to:</p> <p>Dom za starije osobe Alfredo Štiglic Pula – Casa per anziani Alfredo Štiglic Pola Prostor: napravljena je revizija građevinskih projekata za dvije od ukupno tri lokacije u kojima Dom obavlja djelatnost. Na jednoj lokaciji - objektu u Mažuranićevoj ulici u kojemu se pružaju usluge smještaja za 17 korisnika oboljelih od Alzheimerove bolesti i drugih demencija u listopadu su započeli su građevinski radovi adaptacije i rekonstrukcije. Planirani početak radova na drugoj lokaciji - Krležinoj 33 u kojoj se, u stacionarnom dijelu, pružaju usluge smještaja za 119 korisnika izrađena je dokumentacija za projektiranje tehnologije kuhinje te za građevinske radove koji se planiraju u drugoj polovici 2024.</p> <p>Oprema: nabavljena su tri ormara za mape korisnika (za sve 3 lokacije), tri računala (za Odjel prehrane, Odjel za demencije i recepciju), 8 kreveta za korisnike, EKG uređaj, perilica za pranje posuđa za Odjel za demencije, mašina za pranje rublja za praonicu Doma, informacijski sustav evidencije korisnika te su izvedeni radovi za sustav hlađenja u prostoru praonice Doma.</p> <p>Domu za starije osobe Domenico Pergolis Rovinj – Casa per anziani Domenico Pergolis Rovigno Prostor: smještajni kapaciteti u dograđenom (2020.) dijelu Doma (za ukupno 41 korisnika) u sklopu kojega djeluje i odjel za demencije, u potpunosti su sukladni mjerilima i redovito se održavaju. Ove godine izvršena je kompletna sanacija dva sanitarna čvora u starijem dijelu objekta.</p> <p>Oprema: sva se oprema redovito servisira te svi atesti kao i sva ispitivanja koja su obvezna po raznim zakonskim regulativama u potpunosti zadovoljavaju; za stariji dio objekta nabavljeni su klima uređaji (4 kom), ortopedski kreveti sa noćnim ormarićem (6 kom), zamrzavajući stol, depurator, a obnovljena je i aluminijska bravarija na dotrajalim vratima i prozorima.</p> <p>Dom za starije osobe Raša Prostor: prioritetan projekt bio je ugradnja dizala. Po provedenom postupku javne nabave odabran je izvođač radova, Ugovor o nabavi potpisan je 16. kolovoza 2023. godine. Radovi su započeli tijekom rujna, te je do kraja godine zgotovljeno oko 70% ugovorenih radova. Prizemlje Doma uređeno je soboslikarskim i ličilačkim radovima, Uređena je parkirališna konstrukcija i nadstrešnica za službene automobile</p> <p>Tijekom 2023. godine izrađena je i Studija opravdanosti ulaganja u prenamjenu poslovne zgrade u Raši u dom za starije osobe. Predmetna Studija izrađena je za potrebe Doma. Studijom je procijenjena financijska, poslovna i društvena isplativost kupnje i prenamjene objekta u dom za starije osobe. Također, izrađen je i procjembeni elaborat ovlaštenog sudskog vještaka i procjenitelja.</p> <p>Oprema: Postavljeni su novi klima uređaji u Dnevnom centru, te u zgradi Doma na smještajnom dijelu; nabavljen je rashladni ormar za potrebe domske kuhinje; autoklav sterilizator za potrebe ambulante; garderobni ormari za radnike (3 komada); garderobni ormari za korisnike (4 komada); 4 medicinska kreveta, te 5 stolića za hranjenje.</p> <p>Dom za starije osobe Novigrad – Casa per anziani Cittanova Prostor: pokrenuta je inicijativa za planiranje energetske obnove objekta</p> <p>Oprema: nabavljena su dva računala, dva fotokopirna uređaja, šest klima uređaja, medicinska i laboratorijska oprema, čistač za pranje hodnika ustanove, petnaest blagovaonskih stolova, stroj za pometanje okoliša i industrijski stroj za glačanje rublja. Vezano za potrebne stručne i druge radnike, situacija je slična u svim domovima kojima je osnivač Istarska županija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u tijeku je izrada novih pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta; - kontinuirano nailazimo na probleme pronalaska kadra posebno njegovatelja i medicinskih sestara/tehničara, ali i kuhara, pomoćnih radnika u kuhinji i spremačica, posebno tijekom turističke sezone; - u cilju ublažavanja problema manjka kadrova, provodi se Program mjera za zadržavanje i privlačenje ljudskih resursa u javnim zdravstvenim ustanovama i domovima za starije osobe Istarske županije. U Program su uključene mjere: (1) Sufinanciranje troškova stanovanja; (2) Jednokratna naknada za kupnju prvog stana ili kupnju/izgradnju kuće; (3) Financijski bonus vjernosti poslodavcu; (4) Financijski bonus dobrodošlice; (5) Financijska naknada za pojačani rad u turističkoj sezoni; (6) Kartica pogodnosti.
Varaždinska županija	<p>Pružatelj socijalne usluge – Dom za starije i nemoćne osobe Varaždin nad kojim Varaždinska županija ima osnivačka prava, na temelju članka 324. Zakona o socijalnoj skrbi (dalje u tekstu: Zakon, Narodne novine broj 18/22., 46/22., 119/22., 71/23. i 156/23.) dužan je u roku od tri godine od dana stupanja na snagu Zakona (datum</p>

	<p>stupanja na snagu Zakona: 17. 2. 2022.) podnijeti zahtjev za donošenje novog rješenja o ispunjavanju mjerila za pružanje usluga prema važećim propisima. Vremenski okvir provedbe: II kvartal 2025. godine</p>
<p>Grad Zagreb</p>	<p>Usklađivanje uvjeta smještaja na stacionarnim odjelima s Pravilnikom o mjerilima za pružanje socijalnih usluga usmjereno je na prostor, opremu te zapošljavanje stručnih i drugih radnika. U izvješću smo obuhvatili svih 11 domova za starije osobe Grada Zagreba s obzirom na to da Grad ima jednaka osnivačka prava i obveze prema 10 decentraliziranih domova i Domu za starije osobe Park čiji je osnivač.</p> <p>Povećanje potreba za smještajem osoba koje su funkcionalne ovisne te im se usluga mora pružati u punom opsegu za zadovoljavanje svih potreba, pretpostavlja prilagodbu postojećih stambenih prostora u tzv. stacionarne odjele te u postojećim stacionarima, gdje je nužno, usklađivanje s predmetnim Pravilnikom. U 2024. godini to se odnosi na značajna ulaganja u adaptacije kupaonica i postavljanje klima uređaja. U cilju osiguravanja funkcionalnih kupaonica za osobe smanjene pokretljivosti, u pojedinim je domovima u tijeku njihova adaptacija, a za 2025.g. u Proračunu su planirana sredstva za sanaciju po dvije vertikale u svih 11 domova. Time će se osigurati i pristupačne kupaonice postavljanjem tuš kabine odnosno prostora za tuširanje. Vrijeme provedbe: četvrti kvartal 2025.</p> <p>Tijekom 2024.g. u pojedinim domovima postavljeni su klima uređaji u zajedničkim prostorijama, a za 2025.g. u Proračunu Grada Zagreba planirana su sredstva za sveobuhvatno klimatiziranje prostora u tri doma. Vrijeme provedbe: četvrti kvartal 2025./prvi kvartal 2026.g.</p> <p>Iako se preporuka odnosi na stacionarne odjele, u izvješću ističemo i dodatna ulaganja u osiguravanje primjerene skrbi osobama oboljelima od demencije koje su također funkcionalno ovisni te im je potrebna pomoć i nadzor druge osobe u zadovoljenju svih potreba u punom opsegu. Osiguravanje pružanja usluge smještaja oboljelima od demencije u postojećim domovima za starije osobe planira se u prostorima u kojima je moguće ispuniti izuzetno zahtjevne posebne propise zaštite od požara. Za 2025.g. u Proračunu Grada Zagreba planirana su sredstva za projektiranje adaptacije dva odjela za oboljele od demencije. Vrijeme provedbe: četvrti kvartal 2025.</p> <p>Zapošljavanje radnika u domovima za starije osobe višegodišnji je problem te je Grad Zagreb u 2024.g. s ciljem osiguravanja ostanka postojećih radnika, ali i privlačenja novih radnika poduzeo sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od ožujka svim radnicima gradskih domova osigurana je naknada za prehranu u mjesečnom iznosu od 66,36 eura; - od rujna svima radnicima gradskih domova osigurana je nagrada za radne rezultate od 66,67 eura mjesečno; - od kolovoza se osigurava smještaj u Hostelu Arena stranim radnicima zaposlenima temeljem ugovora o radu s domom koji nemaju osiguran smještaj na drugi način na području Grada Zagreba, kao i drugim radnicima u istoj situaciji koji nemaju prijavljeno prebivalište ili boravište na području Grada Zagreba ili Zagrebačke županije; - od kolovoza se omogućava zapošljavanje medicinskih sestara temeljem ugovora o dodatnom radu. <p>Već ranije, Grad Zagreb je omogućio zapošljavanje medicinskih sestara i fizioterapeuta s višim stupnjem obrazovanja od propisanog minimalnog standarda kako bismo ih zadržali u sustavu socijalne skrbi odnosno privukli nove radnike.</p> <p>Deficit radnika, posebice za radna mjesta medicinske sestre i njegovateljice nadomješta se i nastavkom rada zaposlenika nakon ispunjavanja uvjeta za starosnu mirovinu (rad nakon navršene 65. godine života) te zapošljavanjem radnika u mirovini (rad do četiri sata dnevno).</p> <p>Svakako treba napomenuti kako se u razdoblju od 2022. do 2025. značajno povećalo financiranje 10 decentraliziranih domova za starije osobe iz Proračuna Grada Zagreba. U 2022. godini domovima je doznačeno ukupno 7.714.750,94 eura, u 2023. godini taj se iznos povećao za 92% (na 14.752.059,17 eura) dok je u 2024. godini povećan za dodatnih 75 % u odnosu na 2023. Godinu (25.767.680,00 eura). U 2025. godini za decentralizirane domove je ukupno planirano 28.566.220,00 eura što predstavlja novo povećanje od 11 % u odnosu na 2024. godinu. Time je Grad u razdoblju od 2022. do 2025. godine povećao izdvajanja za decentralizirane domove za 270% odnosno za 20.851.469,05 eura što najbolje opisuje ulaganja u prostor, opremu i radnike.</p> <p>Dom za starije osobe Park je jedini dom za starije osobe kojem je osnivač Grad Zagreb, a nisu prenesena osnivačka prava te je time izuzet iz dodjele decentraliziranih sredstava temeljem Odluke o minimalnim decentraliziranim standardima za decentralizirane funkcije. Od 2024. godine sredstva za sufinanciranje redovne djelatnosti Doma za starije osobe Park osigurana su u proračunu Grada Zagreba te u projekcijama za 2025. i 2026. godinu u iznosu 1.800.000,00 eura. U 2025. godini u proračunu Grada Zagreba za sufinanciranje redovne djelatnosti Doma za starije osobe</p>

	Park planirano je 2.300.000,00 eura što predstavlja povećanje od 28 %. Do 2024. godine ovaj Dom se financirao gotovo isključivo sredstvima ostvarenim naplatom usluge od korisnika. Sufinanciranje od strane Grada Zagreb postalo je neophodno s obzirom na značajan porast svih troškova poslovanja i nemogućnost ostvarivanja pozitivnog financijskog rezultata uz zadržavanje postojećeg standarda kvalitete.
Požeško-slavonska županija	U decentraliziranim domovima na području Požeško-slavonske županije, a to su Dom za starije i nemoćne osobe Požega i Dom za starije i nemoćne osobe Velika, uskladeni su uvjeti smještaja u stacionarnom smještaju s Pravilnikom o mjerilima za pružanje socijalnih usluga. Kako bi se održala kvaliteta smještaja u stacionarnom smještaju korisnika domovi prema potrebi nabavljaju odnosno zamjenjuju dotrajalu opremu. U III. kvartalu 2023. godine Dom za starije i nemoćne osobe Požega nabavio je 10 antidekubitalnih madraca za korisnike smještene u stacionaru, a u IV. kvartalu 2023. g., Dom za starije i nemoćne osobe Velika nabavio je 5 mobilnih stolića za hranjenje, za korisnike u stacionaru (zamjena stare opreme).

PREPORUKA 29. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike da educiraju svoje zaposlenike o svim oblicima nasilja nad starijim osobama (ponovljena)

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u okviru novog EU projekta pod nazivom "NE rodno utemeljenom nasilju" (ukupno trajanje projekta 36 mjeseci od dana potpisivanja ugovora) planira, među ostalim aktivnostima, i provođenje niza edukacija stručnjaka i osoba koje u svom radu dolaze u kontakt sa žrtvama rodno utemeljenog nasilja. U okviru planiranih edukacija provest će se niz programa u cilju nadogradnje znanja stručnjaka više sustava, među kojima i sustava socijalne skrbi, temeljenih na rodnom razumijevanju nasilja, uzrocima i posljedicama koje ima na žrtvu kako bi spriječila sekundarna viktimizacija žrtve. U okviru planiranih edukacija posebna će se pažnja posvetiti nadogradnji znanja stručnjaka o potrebama i pravima posebno osjetljivih skupina žrtava kao što su žene, djeca, osobe s invaliditetom i osobe starije životne dobi.

PREPORUKA 30. Ministarstvu unutarnjih poslova, da educiraju svoje zaposlenike o svim oblicima nasilja nad starijim osobama. (ponovljena)

Veleučilište kriminalistike i javne sigurnosti je tijekom 2023./2024. akademske godine nastavilo s provedbom edukacije studenata o nasilju nad starijim osobama s različitih aspekata te kroz više kolegija: Uvod u sociologiju policije i kriminala (I. semestar Stručnog prijediplomskog studija Kriminalistika), Prevencija kriminaliteta (IV. semestar Stručnog prijediplomskog studija Kriminalistika), Kriminalistička metodika istraživanja obiteljskog nasilja i Kriminalistička metodika istraživanja imovinskog kriminaliteta (V. semestar Stručnog prijediplomskog studija Kriminalistika) i Primijenjena viktimologija (IV. semestar Stručnog diplomskog studija Kriminalistika).

S obzirom na specifičnosti pojedinih kolegija, studenti su stjecali znanja i vještine u prepoznavanju svih oblika nasilja prema starijim osobama (tjelesno, psihičko, spolno i ekonomsko) te modalitetima zanemarivanja potreba osoba starije životne dobi; kriminološkim i viktimološkim aspektima nasilja u obitelji nad starijim osobama (uzrocima i posljedicama te obilježjima pojave nasilja u obitelji, obilježjima žrtava i počinitelja nasilja nad starijim osobama, recentnim istraživanjima u ovom području, fenomenologiji nasilja nad starijim osobama u Republici Hrvatskoj i dr.); zakonskom okviru postupanja policije u ovom području; primjeni najboljih metoda u izvidima i kriminalističkim istraživanjima obiteljskog nasilja počinjenog prema starijim i nemoćnim osobama (prikupljanje obavijesti i dokaza); načinima upoznavanja žrtava s njihovim pravima i mogućnostima na koje ta prava mogu ostvariti; procjeni rizika od ponavljanja nasilja i upravljanja rizicima; mehanizmima zaštite, između ostalih i žrtava starije životne dobi, primjenom policijskih ovlasti i suradnji s drugim tijelima, institucijama i organizacijama u čijem djelokrugu rada je nasilje u obitelji; postupanju prema starijim osobama žrtvama imovinskog kriminaliteta i tamnoj brojci kriminaliteta i mogućnostima prevencije.

U akademskoj godini 2023./2024., edukacijom na navedene teme obuhvaćena su ukupno 332 studenta (278 studenata sa Stručnog prijediplomskog i 54 studenata sa Stručnog diplomskog studija Kriminalistika).

Edukacija studenata o oblicima nasilja i postupanju policije prema starijim osobama planirana je i izvedbenim planom u akademskoj godini 2024./2025., koja je u tijeku u III. kvartalu tekuće 2024. godine (koje trenutno pohađa ukupno 275 studenata Stručnog prijediplomskog studija Kriminalistika) te u I. kvartalu 2025. godine (koje će pohađati 61 student Stručnog diplomskog studija Kriminalistika).

PREPORUKA 31. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike da izradi smjernice postupanja u slučaju psihičkog, emotivnog i ekonomskog nasilja, uz uvažavanje specifičnosti svake skupine, uključujući osoba starije životne dobi

Vlada RH je na sjednici održanoj 19. lipnja 2019. godine, na prijedlog bivšeg ministarstva nadležnog za poslove demografije, obitelj, mlade i socijalnu politiku, pravnog prethodnika Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, donijela novi Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji. Svrha Protokola je osiguranje pravovremene i učinkovite provedbe postojećih propisa o zaštiti žrtve nasilja u obitelji sukladno ovlastima nadležnih tijela, unaprjeđenje suradnje i dugoročno utjecanje na smanjenje nasilničkog ponašanja. Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji definira način postupanja i suradnje nadležnih tijela, ustanova i organizacija civilnog društva u provedbi pojedinih aktivnosti radi prevencije i sprječavanja nasilja, zaštite žrtve i kažnjavanje počinitelja nasilja. Sukladno odredbama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji nasilje u obitelji uključuje, među ostalim, zanemarivanje potreba osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi koje dovodi do njezine uznemirenosti ili vrijeđa njezino dostojanstvo i time joj nanosi tjelesne ili duševne patnje. Osobe koje uživaju posebnu zaštitu temeljem navedenog Zakona su žene, djeca, osobe s invaliditetom i osobe starije životne dobi. Temeljem navedenih odredaba Zakona, Protokol izričito u dijelu I. Postupanja nadležnih tijela - Opća načela

u radu nadležnih tijela ističe obvezu stručnjaka koji rade na predmetima nasilja u obitelji propisuje postupanje na posebno obziran, nepristran i stručan način poštujući dostojanstvo žrtava nasilja, a posebno žena, djece, osoba s invaliditetom i osoba starije životne dobi. Dodatno, Protokol osobe starije životne dobi izrijeком ističe u okviru postupanja zdravstvenih ustanova, pravosudnih tijela, sustava socijalne skrbi, organizacija civilnog društva koje programski djeluju u cilju zaštite žrtava nasilja te medija propisujući obvezu primjerenog i pravovremenog postupanja te postupanja s osobitim senzibilitetom prema ovoj skupini žrtava.

PREPORUKA 32. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike da provede kampanju s ciljem boljeg informiranja građana, osobito osoba starije životne dobi, o ugovorima o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju (ponovljena)

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike kroz Poziv za prijavu programa usmjerenih unaprjeđenju kvalitete života i zaštiti prava starijih osoba, u okviru kojeg se jedno prioritarno područje odnosi na financiranje Programa koji su usmjereni unaprjeđenju kvalitete života i zaštiti starijih osoba u lokalnoj zajednici - organiziranje dnevnih aktivnosti uz obavezno informiranje starijih osoba o mogućoj štetnosti ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju i osvješćivanje javnosti o nužnosti borbe protiv nasilja nad starijim osobama.

U okviru navedenog Poziva 42 organizacije civilnog društva su u cijeloj 2023. godini kroz organizirane dnevne aktivnosti za starije osobe održale razna predavanja, radionice, podijelile informativne materijale putem kojih su pružale uslugu informiranja o mogućoj štetnosti ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju i osvješćivanje javnosti o nužnosti borbe protiv nasilja nad starijim osobama. Godišnji iznos financiranja iznosio je 575.640,00 eura. Provedba navedenih aktivnosti se nastavila i u 2024. godini.

PREPORUKA 33. Ministarstvu pravosuđa i uprave, da u suradnji s Ministarstvom rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike uloži dodatne napore kako bi se pred sudovima i javnim bilježnicima onemogućilo sklapanje ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju od strane pravne ili fizičke osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi, odnosno osobe zaposlene u djelatnosti socijalne skrbi. (ponovljena)

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 155/23.; dalje u tekstu ZID ZOO) došlo je do izmjena po pitanju sklapanja ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju.

Ugovore o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju najčešće sklapaju osobe starije životne dobi da bi si osigurale uzdržavanje, skrb i brigu, pri čemu kao protučinidbu za ugovoreno uzdržavanje daju svoju imovinu ili njen dio, koja često obuhvaća i nekretninu. Ocijenjeno je da je potrebno uvesti dodatne instrumente zaštite primatelja uzdržavanja kako bi se pokušalo spriječiti situacije u kojima se ti ugovori zloupotrebljavaju odnosno da se spriječi profesionalizacija sklapanja ovih ugovora na strani davatelja uzdržavanja, kao i da se osigura da primatelji uzdržavanja u najvećoj mogućoj mjeri budu informirani o posljedicama sklapanja takvih ugovora i pravima i obvezama koje proizlaze iz ugovora.

Navedenim ZID ZOO-om propisano je kako je za valjanost ugovora o doživotnom uzdržavanju i ugovora o dosmrtnom uzdržavanju propisan poseban oblik sklapanja ugovora – taj ugovor mora biti sastavljen u pisanom obliku te ovjeren od suca nadležnog suda ili potvrđen (solemniziran) po javnom bilježniku ili sastavljen u obliku javnobilježničkog akta. Dakle, za valjanost ovih ugovora propisana je posebno stroga forma radi zaštite ugovornih strana, a posljedica njezina nepoštivanja je ništetnost ugovora.

Kako bi se spriječila profesionalizacija sklapanja navedenih ugovora i u što je moguće većoj mjeri osiguralo da primatelj uzdržavanja zaista dobije ugovoreno uzdržavanje, ZID ZOO-om je ograničen broj ugovora o doživotnom uzdržavanju i ugovora o dosmrtnom uzdržavanju koji može sklopiti jedan davatelj uzdržavanja odnosno primatelj uzdržavanja na najviše tri ugovora po davatelju uzdržavanja.

Nadalje, ustrojio se registar ugovora o uzdržavanju radi efikasne provedbe zakonskog ograničenja broja ugovora koje je dopušteno sklopiti jer se time omogućava provjera jesu li ugovaratelji već sklopili te ugovore i koliko njih.

Također, pružila se dodatna zaštita primatelju dosmrtnog uzdržavanja na način da se propisala obaveza osnivanja služnosti stanovanja u korist primatelja dosmrtnog uzdržavanja, osim u slučaju ako se primatelj uzdržavanja tome izričito protivi.

Za izradu ZID ZOO-a bila je formirana radna skupina u kojoj je bilo zastupljen 14 predstavnika civilnog društva i/ili drugih nezavisnih institucija te 6 predstavnika tijela državne uprave. Dokument je pušten u javnu raspravu 4. listopada 2023. te je javno savjetovanje trajalo do 19. listopada 2023.

PREPORUKA 34. Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, da poduzme dodatne napore radi smanjenja dugotrajnosti u postupanju

Zavod je u zadnjem kvartalu 2024. (razdoblje rujan do prosinac) provodio prekovremeni rad u većini područnih ustrojstvenih jedinica, prije svega u cilju donošenja rješenja kojim se prvi put priznaje pravo na mirovinu, kao i radi donošenja rješenja kojim se određuje pripadajuća svota mirovine, kako bi se osigurao kontinuitet primanja za pojedinog korisnika nakon prestanka radnog odnosa. Isto je uključivalo i delegiranje predmeta iz više opterećenih područnih ustrojstvenih jedinica u one u kojima je u radu manji broj predmeta.

Nakon završenog prekovremenog rada, ukupan broj neriješenih zahtjeva starijih od 60 dana, u predmetima u kojima se pravo na mirovinu ostvaruje prvi put, iznosi 7,07% (podatak na dan 15. prosinca 2024.). Također, u Središnjoj službi Zavoda se na tjednoj bazi prati izvršenje u predmetima u kojima je, nakon donesenog rješenja o priznanju prava iz mirovinskog osiguranja, potrebno donijeti rješenje o određivanju svote mirovine te se periodično, svaka tri tjedna, Područnoj službi u Zagrebu, najvećoj područnoj ustrojstvenoj jedinici Zavoda, koja ujedno bilježi i najveću opterećenost zaprimljenim zahtjevima, šalju ispisi predmeta u kojima je potrebno donijeti rješenje o određivanju svote mirovine, što pozitivno utječe na rokove okončanja tih postupaka. Valja napomenuti i da Zavod radi povećanja ažurnosti u radu, odnosno poštivanja preporučenih rokova za donošenje rješenja sustavno i kontinuirano poduzima mjere radi povećanja ažurnosti te radi na poboljšanju poslovnih procesa. Za istaknuti je da je u tijeku projekt automatizacije donošenja rješenja o pravima iz

mirovinskog osiguranja, kojem je, uz već postojeća automatska rješenja, cilj proširiti opseg prava u kojima se rješenje donosi automatskim putem, a radi ubrzanja postupaka donošenja istih. Završetak ovog poslovnog procesa planiran je za prvi kvartal 2025.

Dio poslovanja Zavoda, koji se odnosi na rješavanje o pravima s inozemnim elementom osiguranja: Ako je osiguranik navršio mirovinski staž u inozemstvu, u državi članici EU, EGP-a, Švicarskoj ili Ujedinjenom Kraljevstvu odnosno u državi s kojom R Hrvatska ima sklopljen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju, u sklopu postupka ostvarivanja prava na mirovinu vodi se i postupak primjenom uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i/ili međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju. U korespondenciji s inozemnim nositeljima osiguranja, uz poslove pravne pomoći inozemnim nositeljima, u Zavodu se obavljaju poslovi obrade zahtjeva, tj. popunjavanje propisanih međudržavnih tiskanica, poslovi kompletiranja medicinske dokumentacije i upućivanja na vještačenje Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, koji je za njih nadležan. Također, obavljaju se poslovi potvrđivanja navršenog mirovinskog staža i pribavljanja drugih relevantnih činjenica. Svi ti poslovi dio su jedinstvenog postupka ostvarivanja prava na mirovinu te se trajanje postupka statistički prati prema ukupnom trajanju postupka, od dana zaprimanja zahtjeva do okončanja postupka i otpreme rješenja podnositelju zahtjeva.

Treba napomenuti da postupci za priznanje prava na mirovinu primjenom uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nužno traju duže od postupaka koji se vode bez njihove primjene, jer su uvjetovani i dužinom trajanja postupaka koje vode inozemni nositelji osiguranja. Također, napominje se da se prema članku 124. stavku 1. ZOMO-a zahtjev za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja primjenom uredbi EU ili međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, smatra urednim kada Zavod od nadležnog inozemnog nositelja osiguranja zaprimi kompletirane podatke za ostvarivanje prava.

U skladu s preporukom, Zavod je poduzeo i kontinuirano poduzima konkretne mjere radi skraćivanja dugotrajnosti postupaka. Osim upravljanja ljudskim resursima u smislu osiguranja potrebnog broja izvršitelja i povećanja kvalitete njihova rada, Zavod poduzima mjere radi unapređenja tehnološke osnovice rada i automatizacije poslovnih procesa i aktivnosti, s ciljem optimizacije učinkovitosti i djelotvornosti. Također, radnici na poslovima provedbe postupaka se periodično angažiraju u prekovremenom radu kako bi se povećao broj riješenih zahtjeva i skratilo trajanje postupka njihova rješavanja. Tako je, primjerice, u prekovremenom radu tijekom listopada, studenog i početkom prosinca riješeno oko 2 200 zahtjeva primjenom uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i/ili međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, čime se značajno utječe na ažurnost i trajanje postupaka

PREPORUKA 35. Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i REGOS-u, da buduće umirovljenike na lako dostupan i razumljiv način informiraju o njihovim pravima i koracima u postupku odabira mirovine iz prvog ili oba mirovinska stupa.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

U Zavodu je ustaljen poslovni proces ostvarivanja prava na mirovinu u slučaju da je osiguranik bio osiguran u I i II u stupu mirovinskog osiguranja te je uhodana praksa razmjene podataka s REGOSO-om.

Nakon što Zavod zaprimi zahtjev stranke, osigurane u II. stupu, za priznanje prava na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu, provodi se postupak kompletiranja podataka o stažu i plaći. Nakon što je predmet kompletiran, vrši se izračun mirovine iz generacijske solidarnosti (samo iz I. stupa) i osnovne mirovine (uz koju pripada i mirovina iz II. stupa) i preko web- servisa se ti podaci šalju u REGOS.

REGOS od mirovinskog osiguravajućeg društva (MOD-a) zaprima svotu mirovine iz II. stupa sa i bez jednokratne isplate od 20% (ako osiguranik ima pravo na jednokratnu isplatu) te dostavlja osiguraniku na kućnu adresu informativni izračun mirovine iz I. i II. stupa odnosno podatke dobivene od Zavoda i MOD-a. Nakon izbora mirovine, osiguranik je obavezan na šalteru REGOS-a, u bilo kojoj poslovnici FINA-e, osobno potpisati izjavu o vrsti mirovine za koju se opredijelio – generacijsku ili osnovnu mirovinu s mirovinom iz II. stupa. REGOS putem web-servisa dojavljuje Zavodu podatke o vrsti izabrane mirovine, te se donosi rješenje.

Ako je stranka izabrala mirovinu iz I. i II. stupa, donosi se rješenje o pravu na osnovnu mirovinu.

Zavod dojavljuje REGOS-u podatke iz rješenja o priznatom pravu na osnovnu mirovinu te REGOS prebacuje sredstva odabranom mirovinskom osiguravajućem društvu, a korisnik mirovine s izabranim MOD-om sklapa ugovor o mirovini.

Ako je stranka izabrala mirovinu iz generacijske solidarnosti, donosi se rješenje o priznanju prava na mirovinu, a ukupna sredstva kapitaliziranih doprinosa prenose se u državni proračun.

Sve bitne informacije vezane uz postupak ostvarivanje prava na osnovnu mirovinu osiguranika osiguranih u I. i u II. stupu dostupne su i na mrežnoj stranici Zavoda, kao i u letku Zavoda Ostvarivanje prava na mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju te u Mirovinskom vodiču za građane, odnosno publikacijama objavljenim na mrežnoj stranici Zavoda, koje su dostupne i u tiskanom obliku.

Valja istaći i da Zavod, provođenjem stručnih seminara, kontinuirano radi na edukaciji svojih radnika u svim područjima, pa tako i ostvarivanju prava na mirovinu osiguranika osiguranih u oba mirovinska stupa, a svaki osiguranik se u slučaju potrebe za dodatnim pojašnjenjima može obratiti pravnim savjetnicima Zavoda u područnim ustrojstvenim jedinicama Zavoda i Središnjoj službi, kao i u Mirovinskim informativnim centrima koji djeluju u okviru REGOS-a.

Središnji registar osiguranika - REGOS	REGOS budućim umirovljenicima (članovima obveznih mirovinskih fondova) šalje obavijest o informativnom izračunu mirovine u kojoj su detaljno opisani koraci u postupku odabira mirovine iz prvog ili oba mirovinska stupa. U mirovinskim informativnim centrima buduća korisnici mirovine mogu dobiti sve potrebne informacije vezane uz ostvarivanje prava na mirovinu.
--	--

PREPORUKA 36. Ministarstvu zdravstva te Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da razmotre načine da osobe koje su u radnom odnosu mogu brinuti o starim i nemoćnim članovima obitelji korištenjem instituta privremene nesposobnosti za rad ili na drugi način, poput neplaćenog dopusta duljeg od pet dana, mirovanja staža i slično	
Ministarstvo zdravstva	Navedeno je u djelokrugu Zakona o radu NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23, 64/23 (nadležnost Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike).
Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike	Uvođenjem neplaćenog dopusta od pet dana u Zakon o radu radi pružanja osobne skrbi članu uže obitelji ili osobi koja živi u istom kućanstvu, a kojoj je ta skrb potrebna zbog ozbiljnog zdravstvenog razloga, nacionalni je propis usklađen s minimalnim standardima koje zahtijeva regulativa Europske unije (čl. 87. Zakona o radu), a svaki nadstandard u radnim odnosima može se i potiče se uređivati prvenstveno putem kolektivnih ugovora, a podredno i samim ugovorima o radu ili pravilnicima o radu poslodavaca. U tom slučaju ovo pravo može se uređivati u dužem trajanju ili se može uređivati kao plaćeni dopust. Eventualno zakonsko propisivanje koje bi bilo povoljnije u odnosu na sadašnje rješenje djelovalo bi suprotno od cilja novih europskih politika prema kojima je potrebno promicati kolektivno pregovaranje kojim bi se uređivanje povoljnijih prava iz radnog odnosa rješavalo putem kolektivnih ugovora. Skrećemo pažnju da nakon uvođenja ovog dopusta, u resornom ministarstvu nije zapažen interes za njegovim korištenjem, budući da u takvim slučajevima radnici preferiraju prava na plaćenu odsutnost s rada kada je mogu koristiti prema propisima iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Osim toga, skrb o starijim i nemoćnim članovima obitelji veliki broj radnika može uspješno ostvarivati i koristeći plaćene mogućnosti rada na izdvojenom mjestu (rad od kuće), s obzirom na to da su posljednjim izmjenama i dopunama ovoga zakona (čl.17.c Zakona) dodatno propisane obveze poslodavca upravo prema pružateljima osobne skrbi.

PREPORUKA 37. Ministarstvu zdravstva, da poveća broj predviđenih specijalizacija iz dječje i adolescentne psihijatrije na godišnjoj razini	
<p>Ministarstvo zdravstva donijelo je Nacionalni plan specijalističkog usavršavanja zdravstvenih radnika za petogodišnje razdoblje (2020-2024) od 18. rujna 2020 (»Narodne novine«, br. 103/20) – (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan specijalističkog usavršavanja) na prijedlog predstavničkih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba te pravnih i fizičkih osoba sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti uz prethodno pribavljeno mišljenje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i nadležnih komora.</p> <p>Nacionalnim planom specijalističkog usavršavanja koji se temelji se na potrebi razvoja zdravstvene djelatnosti na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini, potrebi zdravstvenog sustava za odgovarajućim specijalnostima zdravstvenih radnika, broju, rasporedu te dobnoj strukturi zdravstvenih radnika utvrđen je broj od 22 specijalizacije i 2 uže specijalizacije iz dječje i adolescentne psihijatrije.</p> <p>Dopunom Nacionalnog plana specijalističkog usavršavanja zdravstvenih radnika za petogodišnje razdoblje (»Narodne novine«, broj 77/2023) od 12. srpnja 2023. utvrđeno je dodatnih 26 potrebnih specijalizacija iz dječje i adolescentne psihijatrije. Odlukom o dopuni Odluke o planu specijalizacija i uži specijalizacija za 2024. godinu odobreno je još 2 takve specijalizacije.</p> <p>Ministarstvo zdravstva je daljnjem postupanju zatražilo tijekom listopada 2024. godine dostavu prijedloga odnosno podataka o potrebnom broju specijalizacija i uži specijalizacija od predstavničkih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba te pravnih i fizičkih osoba sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, radi donošenja Nacionalnog plana specijalističkog usavršavanja zdravstvenih radnika za petogodišnje razdoblje (2025.-2029.) koji će biti temelj za donošenje godišnjih planova specijalizacija, pri čemu će Ministarstvo zdravstva i dalje uzimati u obzir preporuku o povećanju broja predviđenih specijalizacija iz dječje i adolescentne psihijatrije na godišnjoj razini.</p>	

PREPORUKA 38. Ministarstvu znanosti i obrazovanja, da provede evaluaciju trenutnog modela građanskog odgoja i obrazovanja te ga uvede kao zaseban i obavezan predmet	
<p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih donijelo je u siječnju 2019. kurikulum za međupredmetnu temu Građanski odgoj i obrazovanje za osnovne i srednje škole u Republici Hrvatskoj. Ova tema obuhvaća tri domene: ljudska prava, demokracija i društvo. Obavezna je u svim školama zajedno sa šest drugih međupredmetnih tema. Ishodi učenja kurikuluma međupredmetnih tema ugrađeni su u predmetne udžbenike ili se ostvaruju planiranjem i provedbom školskog kurikuluma. U narednom razdoblju ne predviđaju se dodatne intervencije u strukturi nacionalnog kurikuluma, osim intervencija koje se odnose na eksperimentalnu provedbu Eksperimentalnog programa „Osnovna škola kao cjelodnevna škola— Uravnotežen, pravedan, učinkovit i održiv sustav odgoja i obrazovanja“, Nadalje, u eksperimentalnoj provedbi donijete su preporuke za provedbu međupredmetnih tema kako bi se jasnije povezale s predmetnim kurikulumima i obrazovnim područjima. Ipak, svaka škola i/ili osnivač škole može ponuditi dodatne mogućnosti učenja sadržaja iz područja građanskog odgoja i obrazovanja u sklopu provedbe školskog kurikuluma, sukladno potrebama, interesima učenika i zahtjevima roditelja.</p>	

PREPORUKA 39. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da poveća osnovicu za izračun zajamčene minimalne naknade (ponovljena)

Člankom 22. Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", broj 18/22., 46/22., 119/22. i 71/23 i 156/23.) propisano je da osnovicu za izračun iznosa zajamčene minimalne naknade utvrđuje Vlada Republike Hrvatske jednom godišnje. U tijeku je savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o prijedlogu odluke o osnovici za izračun iznosa zajamčene minimalne naknade za 2025. godinu, kojom se osnovica određuje u iznosu od 160 eura.

PREPORUKA 40. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da napravi analizu pada broja korisnika zajamčene minimalne naknade (ponovljena)

Komparativni prikaz broja korisnika kojima je prestalo pravo na ZMN obzirom na razloge prestanka za 2023. i za 2024. godinu (od 1.1.2024. do 30.10. 2024. godine). Iz Grafa proizlazi da je u promatranom periodu kao razlog prestanka prava na ZMN zaposlenje što se je i očekivano uzimajući u obzir situaciju vezanu za tržište rada u RH. Ako se usporede 2023. i 2024. godina po pitanju najučestalije frekvencije razloga tada je vidljivo da nema bitnijih odstupanja. Vodeći razlozi za 2023. i za 2024. godinu su uz zaposlenje, vlastiti zahtjev i smrt. Napominjemo da analiza ne obuhvaća isti vremenski period za obje promatrane godine (2023. godina obuhvaća period od 12 mjeseci dok je u 2024. godini obuhvaćeno 10 mjeseci jer navedena godina u tijeku) te tu činjenicu treba imati u vidu prilikom donošenja zaključaka o prikazanim podacima.

PREPORUKA 41. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da na web stranicama HZSR-a i MRMOSP-a objavi lako dostupne i uočljive informacije o načinu podnošenja pritužbi u sustavu socijalne skrbi, posebno o Povjerenstvu za rad po pritužbama, kao i da ove informacije učini dostupnima u tiskanom obliku u područnim uredima HZSR-a

Tijekom rada Povjerenstva za rad po pritužbama u sustavu socijalne skrbi (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) uočena je potreba veće vidljivosti rada Povjerenstva kao i veće dostupnosti informacija vezanih za način podnošenja pritužbe Povjerenstvu. Stoga su u prvom kvartalu 2024. godine na službenoj internetskoj stranici Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike objavljene lako dostupne i uočljive informacije o radu Povjerenstva, kao i informacije o podnošenju pritužbe sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj 18/22, 46/22, 118/22, 71/23 i 156/23, u daljnjem tekstu: Zakon) i Pravilniku o načinu rada i postupanja po pritužbama i sustavu socijalne skrbi („Narodne novine“, broj 123/22, u daljnjem tekstu: Pravilnik), a što uključuje informacije o razlogu podnošenja pritužbe, sadržaju i načinu podnošenja pritužbe, stupnjevanju u podnošenju i razmatranju pritužbe te su objavljeni dokumenti koji se odnose na rad Povjerenstva.

Također je u prvom kvartalu 2024. otvorena e-mail adresa Povjerenstva u domeni Ministarstva pod nazivom povjerenstvo.prituzbe-socijalnaskrb@mosp.hr, na koju korisnici u sustavu socijalne skrbi koji su nezadovoljni postupanjem ili propuštanjem postupanja osobe u djelatnosti socijalne skrbi mogu uputiti pritužbu Povjerenstvu.

Kao dokaz ispunjenja preporuke prilažemo i poveznicu: Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike - Povjerenstvo za rad po pritužbama u sustavu socijalne skrbi – građanski nadzor nad radom sustava socijalne skrbi.

Uz navedeno ističe se da Ministarstvo kontinuirano informira korisnike koji se obraćaju s predstavkama i pritužbama u kojima iznose nezadovoljstvo postupanjem ili propuštanjem postupanja osobe u djelatnosti socijalne skrbi, o pravu na pritužbu i načinu podnošenja pritužbe sukladno članku 147. Zakona.

Ministarstvo će provesti i dodatne aktivnosti vezane za dostupnost informacija o načinu podnošenja pritužbi u sustavu socijalne skrbi te će na službenim internetskim stranicama do kraja 2024. g. objaviti informacije o načinu podnošenja pritužbe Ministarstvu sukladno članku 147. Zakona.

Također Ministarstvo će, vezano za preporuke Pravobraniteljice, uputiti dopis ravnateljici Hrvatskog zavoda za socijalni rad da u najkraćem mogućem roku učini dostupnim informacije o podnošenju pritužbe temeljem Pravilnika i Zakona.

Procjena završetka planiranih aktivnosti je kraj 2024. godine.

PREPORUKA 42. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da izmjenama Pravilnika o načinu rada i postupanja po pritužbama u sustavu socijalne skrbi i omogući podnošenje pritužbe elektroničkim putem bez kvalificiranog elektroničkog potpisa

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike će navedenu preporuku razmotriti. Napominje se da korisnik u sustavu socijalne skrbi, uz mogućnost podnošenja pritužbe elektroničkim putem, ima mogućnost podnošenja pritužbe i u pisanom obliku putem pošte ili osobnom predajom na adresi primatelja pritužbe.

U elektroničkoj komunikaciji e-mail adresa nije dovoljno pouzdana i ne smatra se pouzdanom identifikacijom za radnje koje mogu proizvesti pravne učinke. Ukoliko korisnik želi podnijeti određeni zahtjev, nije dovoljno sigurno koristiti e-mail adresu koju može otvoriti bilo tko, na bilo koje ime, bez ikakve detaljnije provjere identiteta. Službenik koji obrađuje zahtjev mora biti siguran da je zahtjev postavljen odnosno potpisan od osobe koja se potpisom predstavlja.

Ministarstvo putem elektroničke pošte zaprima podneske sa raznih adresa elektroničke pošte te svjedočimo raznim slučajevima u svome radu iz kojih nije moguće nesporno utvrditi identitet podnositelja.

PREPORUKA 43. Hrvatskom zavodu za socijalni rad, da ubrza postupke odobravanja isplate jednokratnih naknada (ponovljena)

Zakonom o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj: 18/22., 46/22., 119/22., 71/23. i 156/23.) člankom 132. st. 4. propisano je kako je o priznavanju na jednokratnu naknadu Zavod dužan donijeti rješenje u roku od 8 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva. Isplata po rješenjima kojima je priznato pravo na jednokratnu naknadu vrši se jednom tjedno. Sve ostale naknade u sustavu socijalne skrbi koje priznaje i isplaćuje Zavod isplaćuju se jednom mjesečno.

PREPORUKA 44. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da pripremi izmjene Zakona o socijalnoj skrbi kojima bi se korisnicima zajamčene minimalne naknade po starom Zakonu o socijalnoj skrbi koji su i nakon stupanja na snagu novoga Zakona ispunjavali uvjete, ova naknada priznala od 1. veljače 2022. godine (ponovljena)

Prijelazna odredba iz Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, broj 18/22, u daljnjem tekstu: Zakon/22) je konzumirana i postupci za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta po Zakonu/22 su provedeni.

PREPORUKA 45. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da izda upute za postupanje Hrvatskom zavodu za socijalni rad kako bi se ubrzali i okončali postupci brisanja zabilježbi tražbina u korist RH na nekretninama u vlasništvu korisnika

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike je donijelo 5. srpnja 2023. "Obavijest i uputu za postupanje uslijed stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine" broj: 71/23.), KLASA: 011-02/23-01/35 URBROJ: 524-08-04/1-23-27 (daljnjem tekstu: Uputa).

Uputa je dostavljena Hrvatskom zavodu za socijalni rad, Središnja služba, radi pojašnjenja vezano uz postupak brisanja zabilježbe radu daljnjeg upućivanja Područnim uredima Hrvatskog zavoda za socijalni rad.

Također je uputa dostavljena na znanje Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Uz uputu je dostavljen "Prijedlog dopisa općinskom državnom odvjetništvu radi brisanja zabilježbe".

Nije potrebno izdavati nove upute budući da su iste jasne te već 16 mjeseci u primjeni, no budući da se radi o velikom broju korisnika na kojima su upisane zabilježbe temeljem Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj 73/97., 27/01., 59/01., 82/01., 103/03., 44/06. i 79/07.), Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj 33/12., 46/13. i 49/13.), Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj 157/13., 152/14., 99/15., 52/16., 16/17., 130/17., 98/19., 64/20. i 138/20.) i Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“ broj 18/22., 46/22. i 119/22.), potrebno izvjesno vrijeme radi okončanja postupka.

PREPORUKA 46. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da pripremi izmjene Zakona o socijalnoj skrbi i među okolnosti za izuzimanje od obveze rada za opće dobro korisnika ZMN-a navede i privremenu nesposobnost za rad zbog bolesti

U tijeku je izrada prijedloga izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj skrbi kojim će se, između ostalog normativno doraditi izuzeci od obveza odaziva poziva na rad za opće dobro za korisnike ZMN.

PREPORUKA 47. Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, da izradi Nacionalnu strategiju za borbu protiv beskućništva (ponovljena)

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike prepoznaje beskućnike kao jednu od najranjivijih skupina društva, stoga su beskućnici obuhvaćeni Nacionalnim planovima u nadležnosti ovog Ministarstva (Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine i Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine).

Nacionalnim planom razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine, u području razvoja socijalnih usluga u zajednici utvrđena je potreba razvoja socijalnih usluga za beskućnike, a Akcijskim planom razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine u okviru Posebnog cilja 1: Povećanje dostupnosti socijalnih usluga definirane su mjere usmjerene ispunjenju navedenog cilja. Mjere se odnose na povećanje opsega pružanja izvaninstitucijskih usluga za sve ranjive skupine, a samim time i za beskućnike, na područjima na kojima te usluge nisu dostatne, kao i na razvoj novih usluga.

Nacionalnim planom borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine, među razvojnim izazovima u području socijalne skrbi ističe se (između ostalih) potreba za unaprjeđenjem skrbi za beskućnike kroz unaprjeđenje osnovne socijalne naknade odnosno zajamčene minimalne naknade (što je u jednoj mjeri već i učinjeno kroz unaprjeđenje normativnog okvira). Akcijskim planom borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2024. godine u okviru Posebnog cilja 1: Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina definiran je niz mjera poput povećanja primjerenosti socijalnih naknada i poboljšanje pokrivenosti najosjetljivije skupine zdravstveno osiguranih osoba dopunskim zdravstvenim osiguranjem, razvoj i provedba programa usmjerenih smanjenju materijalne deprivacije i socijalne isključenosti ranjivih skupina, doprinos smanjenju siromaštva na regionalnoj i lokalnoj razini i slično. Također, potrebno je naglasiti kako će novim Akcijskim planovima koji će biti izrađeni za oba Nacionalna plana biti predviđene mjere usmjerene smanjenju siromaštva i socijalne isključenosti, kao i ostvarivanju jednakih prilika i bolju uključenost u zajednicu, koje će uključivati i ranjivu skupinu beskućnika.

Sukladno navedenome, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u ovom programskom razdoblju nema u planu izradu Nacionalne strategije za borbu protiv beskućništva.

PREPORUKA 48. Jedinicama lokalne samouprave, da razmotre mogućnost zbrinjavanja beskućnika po modelu Stanovanje prvo

Grad Osijek	Na području Grada Osijeka nije izraženo beskućništvo, sustavno se vodi briga o beskućniku od 1999. u suradnji s Caritasom Đakovačko-osječke nadbiskupije. Prihvatilište ie kapaciteta 24 osobe, i u posljednjih nekoliko godina nije u cijelosti popunjen. Budući da osječko prihvatilište je jedino na području 3 županije (Osječko-baranjske, Vukovarsko-srijemske i Brodsko-posavske), osim što ostali gradovi ne participiraju u radu ovog prihvatilišta i ne postoji zajednička suradnja u vidu ponovnog uključivanja beskućnika u život zajednice.
-------------	--

Grad Zadar	1. U partnerstvu Grada Zadra i Caritasa Zadarske nadbiskupije 2006. godine izgrađeno je i opremljeno prenoćište za beskućnike. U prvim godinama djelovanja prenoćišta u istom objektu su bili smješteni i
------------	---

	<p>muškarci i žene, ali zbog povremenih izgređa žene su smještene u izdvojene prostore. Kako zadnjih nekoliko godine nije bilo žena koje bi kao beskućnice tražile smještaj, prostor koriste samo muškarci. U međuvremenu su nabavljeni kontejneri u koje će se privremeno moći smjestiti i žene.</p> <p>2. Prenočište se nalazi u neposrednoj blizini zgrade Caritasa i Pučke kuhinje. Kapacitet Prenočišta je dvanaest osoba te je trenutno smještaj popunjen. Prosječna dob korisnika je 57 godina. Uglavnom se radi o osobama koje imaju SSS, osim jednog korisnika koji ima visoku stručnu spremu (profesor hrvatskog jezika). Petorica korisnika su radno sposobna. Jedan korisnik (VSS) je pronašao posao i u fazi je postupnog izlaska iz Prenočišta.</p> <p>3. Korisnici prenočišta za beskućnike su uglavnom osobe koje u određenom trenutku svoga života, pod različitim okolnostima, nisu u mogućnosti sami sebi osigurati krov nad glavom (korisnici zajamčene minimalne naknade, osobe bez ikakve obiteljske potpore, osobe zatečene u skitnji, osobe otpuštene s izdržavanja zatvorske kazne koji se nemaju gdje vratiti itd.). Otežavajući uvjeti za smještaj mogu biti zdravstvene prirode. Ukoliko korisnik ima zdravstvenih problema koji zahtijevaju cjelodnevnu njegu nismo ga u mogućnosti zbrinuti na adekvatan način. Takvim korisnicima pokušavamo preko Hrvatskog zavoda za socijalni rad – Područnog ureda Zadar pronaći smještaj u udomiteljsku obitelj ili drugu odgovarajuću ustanovu.</p> <p>4. Uvjeti za prijem korisnika na smještaj ovise o specifičnosti situacije određene osobe, uglavnom na temelju rješenja HZSR-a - Područni ured Zadar, a u iznimnim situacijama i po preporuci mjesnog župnika ili dojave građana, u kom slučaju tim sastavljen od stručnih suradnika razmatra činjenično stanje i donosi odluku.</p> <p>5. Prihvat beskućnika u prenočištu pored smještaja podrazumijeva pružanje i sljedećih usluga: osiguravanje tri obroka dnevno, radno-okupacijski tretman, pomoć pri ostvarenju socijalnih prava, savjetovanje s ciljem resocijalizacije beskućnika, nalaženje honorarnih poslova itd.</p> <p>6. Za provedbu svih programskih aktivnosti prenočišta potrebno je godišnje osigurati oko 60.000,00 eura, što podrazumijeva plaće za jednog pomoćnog radnika u kuhinji i jednu spremačicu u trajanju od najmanje dva sata dnevno, kućepazitelja (zaštitarstva preko noći i u zimskom periodu poludnevni boravak), režijske troškove, troškove prehrane, troškove održavanja objekta itd. Najveći dio sredstava osigurava se iz Proračuna Grada Zadra.</p> <p>Grad Zadar dodijelio je socijalno ugroženim obiteljima 304 stana od kojih je, u proteklih dvadeset godina, pet stanova je dodijeljeno osobama koje su prethodno provele nekoliko godina u skloništu za beskućnike.</p>
Grad Zagreb	U Programu financiranja udruga iz područja pružanja socijalnih usluga za 2025. godinu utvrđen je novi prioritet financiranja - stambena zajednica za beskućnike. Smještaj beskućnika u stambenu zajednicu može se očekivati nakon provedenog javnog natječaja za financiranje udruga koje će se u 2025. godini osigurati za razdoblje od tri godine.
Grad Rijeka	Nužni smještaj Grada Rijeke postoji 22 godine i podrazumijeva korištenje stambenih jedinica (jedna ili više prostorija minimalne kvadrature 16m ² , uz mogućnost korištenja kupaona i zajedničkih sanitarnih čvorova) u objektima na trima gradskim lokacijama. Korisnicima (samcima i obiteljima) na raspolaganju je 140 stambenih jedinica u kojima istodobno može stanovati oko 300 osoba, koje su u pravilu uvijek popunjene. Objekti nužnog smještaja se nalaze na četiri lokacije u gradskim četvrtima Drenova i Škurinje. Nužni smještaji Grada Rijeke daju se na korištenje temeljem Odluke o davanju nužnih smještaja na korištenje koja je objavljena u „Službenim novinama Grada Rijeke“ broj 18/19. U Odluci su propisani uvjeti i postupak za davanje nužnih smještaja na korištenje.
Grad Varaždin	Grad Varaždin financira Prenočište za beskućnike kojim upravlja Udruga Novi put Varaždin i koja ima licencu za smještaj 15 korisnika od 2002. godine.
Grad Karlovac	U gradu Karlovcu aktivno djeluje Centar za beskućnike Karlovac koji je osnovan 2006. godine. U sklopu zasebne organizacijske jedinice (sukladno čl. 227. Zakona o socijalnoj skrbi), pružaju se socijalne usluge smještaja u prenočištu i usluge poludnevnog boravka za 20 beskućnika i odraslih osoba koje se zateknu izvan mjesta prebivališta ili boravišta. Pružatelj socijalnih usluga je udruga Milosrđe – Centar za beskućnike. Kako Centar ne zadovoljava potrebu za sve većim brojem korisnika koji se nalaze u potrebi zbrinjavanja u suradnji s Karlovačkom županijom traže se rješenja i modeli kako bi se dugoročno riješio problem zbrinjavanja beskućnika. Jedan od modela koji se razmatra je organizirano stanovanje pod nazivom „Housing First“.
Grad Velika Gorica	Grad Velika Gorica nije pokrenuo nikakve aktivnosti vezane uz ispunjenje navedene preporuke.
Grad Slavonski Brod	Prema evidencijama Hrvatskog zavoda za socijalni rad PS Slavonski Brod na području grada Slavonskog Broda nema evidentiranih beskućnika. Od strane nadležnih Upravnih odjela nismo dobili informacije o poduzetim mjerama vezano uz zbrinjavanje beskućnika po modelu "Stanovanje prvo", koji omogućuje beskućnicima samostalno stanovanje sa sigurnošću stalnog najma u stanove u vlasništvu jedinica lokalne samouprave.
Grad Pula	NEMA ODGOVORA
Grad Split	Nisu ostvareni pred uvjeti za mogućnost zbrinjavanja beskućnika po modelu Stanovanje prvo. Grad Split osigurava sredstva za smještaj u prihvatilištu te podmiruje troškove najma prostora i režijske troškove.

PREPORUKA 49. Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, da osigura dugoročnije i pravovremeno financiranje aktivnosti pomoći i podrške beskućnicima (ponovljena)

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike financiralo je u 2023. godini, kroz Poziv pod nazivom „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga za razdoblje 2023. do 2025.“, posebno prioritarno područje koje se odnosi na financiranje Programa usmjerenima beskućnicima, kroz prvu godinu provedbe osigurana su sredstva za 24 organizacije civilnoga društva u iznosu 690.000,00 eura na godišnjoj razini. U 2024. godini za drugu godinu provedbe Ministarstvo je osiguralo povećanje financijske omotnice za 30%. U okviru navedenog Poziva provedene su sljedeće aktivnosti: jačanje kapaciteta za samostalan život i izlazak iz beskućništva, dnevni boravci, stambene zajednice, podrška u integraciji, uključivanje u život zajednice i razvoju novih vještina beskućnika, hitno zbrinjavanje beskućnika, naročito u kriznim i ekstremnim situacijama (smještaj koji uključuje prihvat i pomoć osobama koje noće na mjestima koji za to nisu namijenjena te osiguranje smještaja osobama koje ne mogu biti smještene kod drugih pružatelja) i radna aktivacija beskućnika i stvaranje preduvjeta za njihovo zapošljavanje.

PREPORUKA 50. Ministarstvu unutarnjih poslova, da pri izmjenama Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira predloži brisanje odredbe kojom se kažnjavaju skitnja i prosjačenje.

Vezano uz navedenu Preporuku, osnovana je Međuresorna radna skupina za izradu novog Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, koja je započela s radom na temeljitoj reviziji odredaba važećeg Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira („Narodne novine“, broj: 41/77, 52/87, 47/89, 55/89, 05/90, 30/90, 47/90, 29/94, 114/22 i 47/23) radi usklađivanja sa zahtjevima vremena, potrebama struke i prakse te promjenama u nizu drugih, u međuvremenu donesenih zakona. Analizirat će se sve odredbe važećeg Zakona te će se revidirati sva pravila kojima se sada uređuje javni red i mir, a prema rezultatima analize odredit će se i smjer uređenja pravila, odgovarajućih prekršajnopравnih sankcija za kršenje pravila kao i svih ostalih pitanja povezanih s osiguranjem javnog reda i mira.

PREPORUKA 51. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da izradi Protokol o postupanju kojim bi se definirale obveze svih dionika u zaštiti prava beskućnika (ponovljena)

Postojećim normativnim aktima definirana su prava i obveze svih dionika u odnosu na beskućnike čija se provedba u okviru nadležnosti ministarstva odvija u skladu s propisanim normativnim okvirom pa nema potrebe za izradom traženog Protokola.

PREPORUKA 52. Vladi Republike Hrvatske, da poreznom politikom utječe i motivira vlasnike privatnih stanova na dugoročni stambeni najam stanova. (ponovljena)

Postupak javnog savjetovanja za Izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak trajao je od 25. rujna 2024. do 24. listopada 2024. (III i IV kvartal) u okviru kojih su (zbog ukazane potrebe za poticanjem mjera kojima će se omogućiti priuštivo stanovanje) predložene izmjene poreznog tretmana kratkoročnog najma, kako bi se potaknuo dugoročan najam stanova odnosno utjecalo na veću usmjerenost u pružanje usluga dugoročnog najma i stvaranje stabilnih stambenih uvjeta za obitelji i zaposlene osobito u područjima s izraženom sezonalnošću najma.

U okviru paketa poreznih izmjena kojeg je Vlada Republike Hrvatske dana 31. listopada 2024. uputila u saborsku proceduru predložene su izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak u okviru kojeg je predložena mjera koja je od utjecaja na priuštivo stanovanje.

U okviru paketa poreznih izmjena prihvaćenih na sjednici Hrvatskog sabora dana 15. studenoga 2024. su i predložene izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak u okviru kojeg je predložena mjera koja je od utjecaja na priuštivo stanovanje. Stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak predlaže se 1. siječnja 2025.

U Republici Hrvatskoj postoji porez na imovinu koji se primjenjuje pod nazivom porez na kuće za odmor. Trenutno se provode zakonodavne aktivnosti kojima se mijenja i dopunjuje važeći Zakon o lokalnim porezima („Narodne novine“, br. 115/16., 101/17., 114/22., 114/23 i 152/24) u dijelu poreza na kuće za odmor pri čemu se predlaže stupanje na snagu izmjena s 1. siječnja 2025.

Pregledom instrumenata fiskalne politike, kojima bi se uz nacionalne mjere moglo učinkovito utjecati na socijalni i demografski problem na tržištu stambenih nekretnina, utvrđeno je da postojeći instrumenti ne postižu očekivane ciljeve te da ga je potrebno unaprijediti.

□ Tako se ovim zakonodavnim izmjenama mijenja naziv poreza na kuće za odmor u porez na nekretnine, precizira se pojam nekretnine u smislu što jasnijeg definiranja predmeta oporezivanja u vlasništvu poreznih obveznika te se propisuje obveza ovog poreznog oblika u svim jedinicama lokalne samouprave. Isto tako, promatra se cjelokupni stambeni fond, a porezna oslobođenja primjenjuju se samo na specifične nekretnine. U slučaju kada je nekretnina u dugoročnom najmu, tada se ne plaća porez na nekretnine. Na taj način želi se potaknuti vlasnike praznih nekretnina da iste stave u funkciju, prilikom čega neće biti porezno opterećeni.

Navedenim poreznim mjerama utjecat će se, između ostaloga, na kvalitetno, priuštivo i održivo stanovanje svih hrvatskih građana.

PREPORUKA 53. Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, da u Radnu skupinu za izradu Nacionalnog plana stambene politike RH uključi jedinice lokalne samouprave i organizacije civilnog društva koje se bave područjem stanovanja. (ponovljena)

Odlukom o osnivanju i imenovanju Radne skupine za izradu nacrtu Nacionalnog plana stambene politike Republike Hrvatske do 2030. i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za razdoblje od 2023. do 2024., između ostalih, imenovani su predstavnici Ekonomskog instituta Zagreb, Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu, Udruženja posrednika u prometu nekretnina pri HGK, Grada Osijeka, Udruge gradova, Grada Zagreba, Hrvatske zajednice općina i Hrvatske zajednice županija.

PREPORUKA 54. Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine i jedinicama lokalne samouprave, da razmotre legalizaciju statusa dugotrajnih i socijalno depriviranih bespravnih stanara koji nemaju mogućnosti rješavanja svog stambenog pitanja na drugi način. (ponovljena)

U pogledu socijalno depriviranih osoba, ističemo kako rješavanje stambenog statusa tih osoba ulazi u nadležnost Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ovo Ministarstvo posredno sudjeluje u izvršenju mjera socijalne politike i stambenog zbrinjavanja socijalno ugroženih skupina na način da za smještaj takvih osoba Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, odnosno jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, prenosi na upravljanje stanove u vlasništvu Republike Hrvatske, a radi zbrinjavanja tih kategorija građana. O pravu na takav smještaj odlučuje te postupak smještaja socijalno ugroženih stanara provodi resorno ministarstvo, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sukladno posebnim propisima, a ne ovo Ministarstvo niti je uređenje tih postupaka predmet uređenja Zakona o upravljanju nekretninama i pokretninama u vlasništvu Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 155/23., dalje: Zakon), a time niti podzakonskih propisa koji se donose na temelju toga Zakona.

Ujedno, ističemo kako su Zakonom Društvo DRŽAVNE NEKRETNINE d.o.o. (u daljnjem tekstu: Društvo) povjereni poslovi upravljanja nekretninama, konkretno stanovima i poslovnim prostorima u vlasništvu Republike Hrvatske. Društvo stoga, sukladno odredbama Zakona kontinuirano u svom poslovanju poduzima i predlaže aktivnosti radi regulacije statusa korisnika koji bez pravne osnove koriste stanove u vlasništvu Republike Hrvatske, a kojima upravlja.

Isto tako, ističemo da je u tijeku donošenje Uredbe o postupcima koji prethode sklapanju pravnih poslova raspolaganja nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske u svrhu prodaje, razvrgnuća suvlasničke zajednice, davanja u zakup ili najam, zamjene te o postupcima u vezi sa stjecanjem nekretnina i drugih stvarnih prava u korist Republike Hrvatske kojom se, između ostalog, detaljno uređuje postupak raspolaganja nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske u svrhu davanja u najam.

S time u vezi se ističe kako predložena Uredba propisuje da će Vlada Republike Hrvatske donijeti Odluku o kriterijima i visini najamnine za stanove u vlasništvu Republike Hrvatske, a u kojima se nalaze postojeći korisnici kojima je pravna osnova prestala ili otpala, pod uvjetom da navedeni korisnici nisu ušli u posjed nekretnine neovlašteno ili na nasilan način. Dalje se propisuje da će Društvo s prethodno navedenim korisnicima sklapati ugovore o najmu stanova, neposredno, bez provođenja javnog natječaja. S obzirom na navedeno, donošenjem predložene Uredbe i podredne Odluke stvorit će se zakonodavni okvir za razradu i donošenje jasnih i obvezujućih kriterija temeljem kojih će se legalizirati korištenje stanova od strane korisnika bez pravne osnove i omogućiti Društvo provedbu ugovornog reguliranja odnosa s bespravnim korisnicima u pogledu statusa korištenja stanova kojima Društvo upravlja.

PREPORUKA 55. Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, da žurno poduzme mjere kako bi se nastavili postupci po zahtjevima građana sukladno Odluci o prodaji stanova u vlasništvu RH, da ih informira o stanju predmeta i postupa u razumnim rokovima. (ponovljena)

Temeljem Zakona, Odluke o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 78/21) i Odluke o izmjenama i dopunama odluke o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 38/24., dalje: Odluka) koja je donijeta u ožujku ove godine, predmeti vezanu uz postupanje po zahtjevima građana sukladno Odluci, preneseni su u nadležnost Društva.

U skladu s tim Društvo, u radu s navedenim predmetima, poduzima sve aktivnosti koje su potrebne za postupanje po Odluci, te provodi sve radnje da bi se preporuka mogla provesti, u kojem smislu provodi postupke provjere statusa nekretnine, provjeru dugovanja korisnika nekretnine, očevide, izračune kupoprodajne cijene, izrade procjemenog elaborata i sve druge radnje propisane Odlukom, a kojima se i aktivno postupa po preporukama Pučke pravobraniteljice.

PREPORUKA 56. Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, da pripremi izmjenu Programa ublažavanja posljedica klizišta na način da se stradalnicima omogući dokazivanje činjenice faktičnog najma i drugim dokaznim sredstvima.

Prema Programu ublažavanja posljedica klizišta u Republici Hrvatskoj te u skladu s točkom III. Odluke o kriterijima i načinima za stambeno zbrinjavanje stanovnika zgrada i uklanjanje ostataka porušenih obiteljskih kuća i drugih stambenih zgrada koje su uništene ili oštećene zbog klizanja tla na području Hrvatske Kostajnice i drugih područja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj: 60/2018, 59/2023) stanovnici zgrada koji nisu vlasnici tih zgrada ili članovi kućanstva vlasnika te zgrade, a u toj zgradi stanuju na temelju ugovora o najmu zbrinjavaju se pronalaženjem druge zgrade, odnosno stana u vlasništvu Republike Hrvatske ili druge osobe, za čije korištenje mogu sklopiti ugovor o najmu.

S obzirom na čl. 56. i čl. 87. Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“, broj: 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22, 114/23 i 152/24) potrebno je ugovorom urediti taj odnos te isti dohodak prijaviti ispostavi Porezne uprave radi upisa u registar obveznika poreza na dohodak. Slijedom navedenoga ne uzimamo u obzir druga dokazna sredstva osim ugovora o najmu.

PREPORUKA 57. Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, da jasno propiše obveze iz članka 291. stavka 3. ZSS-a koje bi uključile obveze jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te države, te ih o istome upozna (ponovljena)

Zakonom o socijalnoj skrbi jasno je propisana obveza iz stavka 3. članka 291. te se u skladu s navedenim svake godine donosi Odluka o kriterijima i mjerilima za financiranje troškova stanovanja te iznosu sredstava za pojedinu jedinicu lokalne samouprave. Navedena Odluka za 2024. godinu trenutno je na javnom savjetovanju.

PREPORUKA 58. Vladi Republike Hrvatske, da produži razdoblje isplate NUKE u povećanom iznosu (ponovljena)

Uredbom o izmjeni Uredbe o mjesečnom iznosu naknade za ugroženog kupca energenata, načinu sudjelovanja u podmirenju troškova energenata korisnika naknade i postupanju Hrvatskog zavoda za socijalni rad („Narodne novine“, broj 104/2024) produženo je razdoblje isplate navedene naknade u povećanom iznosu do 31. ožujka 2025.

PREPORUKA 59. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da razmotri pokretanje postupka za priznavanje NUKE po službenoj dužnosti (ponovljena)

Pravo na naknadu za ugroženog kupca energenata mogu ostvariti i korisnici koji nisu u sustavu socijalne skrbi (primjerice korisnici prava na nacionalnu naknadu za starije, korisnici naknada u sustavu skrbi o hrvatskim braniteljima) o kojima područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad nemaju nikakvih saznanja da bi mogli pokrenuti priznavanje prava po službenoj dužnosti pa propisivanje navedenoga u praksi ne bi bilo neizvedivo.

PREPORUKA 60. Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, da donese naputak javnim isporučiteljima vodnih usluga o postupanju u slučajevima obustave isporuke vodnih usluga, o obvezi osiguranja minimalne količine vode od 50 litara dnevno po članu kućanstva. (ponovljena)

Prekidi (obustave) isporuke vode za ljudsku potrošnju iz javnih vodoopskrbnih sustava mogu nastupiti zbog puknuća cjevovoda i drugih kvarova te zbog planiranih radova na održavanju, rekonstrukciji ili izgradnji (proširivanju) vodoopskrbne mreže. Da bi se zaštitilo pravo na zdravlje stanovništva, zajamčeno člankom 70. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 05/14), člankom 41. stavkom 5. Zakona o vodnim uslugama („Narodne novine“, broj 66/19) propisano je da je za vrijeme planiranih ili neočekivanih prekida isporuke javni isporučitelj vodnih usluga dužan omogućiti isporuku vode za ljudsku potrošnju od najmanje 50 litara po članu kućanstva dnevno, u vremenskom razdoblju od najmanje osam sati, na način i na mjestu koje odredi u svojim Općim uvjetima isporuke vodnih usluga, vodeći računa o ranjivosti korisnika. U tim slučajevima nadležni javni isporučitelj vodnih usluga o kvaru odmah i bez odgode obavještava potrošače putem mrežne stranice javnog isporučitelja ili jedinice lokalne samouprave i lokalnog medija te, ukoliko je moguće, daje informaciju o očekivanom vremenu otklanjanja kvara odnosno vremenskom razdoblju u kojem će vodna usluga biti ponovno dostupna. U pravilu, javni isporučitelj za vrijeme iznenadnih kvarova bez odgode na mjestu gdje je isporuka vode obustavljena upućuje cisterne sa zdravstveno ispravnom vodom kako bi se stanovništvo moglo privremeno opskrbiti barem vodom za piće i pripremu hrane. Također, javni isporučitelj pravodobno obavještava stanovništvo o mjestu na kojem je voda iz cisterne dostupna za korištenje.

Nadalje, ograničenje, prekidi ili obustave isporuke vode mogu nastupiti i u slučaju kad se monitoringom (laboratorijskim analizama) vode iz sustava javne vodoopskrbe ili temeljem druge službene kontrole utvrdi da voda za ljudsku potrošnju ne ispunjava parametre sukladnosti zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju i parametre radioaktivnih tvari propisane Pravilnikom o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe („Narodne novine“, broj 125/17 i 39/20). U tim slučajevima, za koordinaciju postupanja nadležno je Ministarstvo zdravstva koje na temelju mišljenja nadležnog zavoda za javno zdravstvo i/ili mišljenja Stručnog povjerenstva za vodu namijenjenu ljudskoj potrošnji, odnosno procjene rizika ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, kad se radi o riziku od radiološkog onečišćenja, propisuje odgovarajuće mjere koje je nadležni javni isporučitelj dužan provoditi.

Javni isporučitelj vodnih usluga tada postupa sukladno članku 53. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju („Narodne novine“, broj 30/23) tj. ograničava isporuku vode za ljudsku potrošnju i o tome obavještava potrošače na prikladan način dostupnim sredstvima informiranja i daje im odgovarajuće preporuke te ako ograničenje traje duže od 24 sata mora osigurati potrošačima opskrbu vodom na drugi odgovarajući način.

Ranjivost korisnika u praksi utvrđuje se na temelju broja ljudi koji se opskrbljuju na području gdje je nastao prekid isporuke vode, prema kategorijama primatelja usluga (višečlane obitelji, staračko stanovništvo, vrtići škole, bolnice domovi umirovljenika i dr.). Ujedno se mogu uzeti u obzir i trenutni vremenski uvjeti, karakteristike određenog područja u smislu osiguranja vodoopskrbe putem bunara, zdenaca ili javnih slavina.

Nadalje, isporuka vodnih usluga može se obustaviti ili ograničiti zbog nepodmirenja računa za vodne usluge svim korisnicima, a prema potrošačima samo za dug nastao u najmanje tri mjeseca uzastopno ili tri mjeseca neuzastopno unutar kalendarske godine čemu obvezno mora prethoditi opomena pred obustavu ili ograničenje uz naknadni rok ne kraći od 15 dana za podmirenje svih dospjelih dugova. I u tom slučaju javni isporučitelj vodnih usluga dužan je omogućiti isporuku vode za ljudsku potrošnju od najmanje 50 litara po članu kućanstva dnevno, u vremenu od najmanje osam sati, na način i u mjestu koje odredi Općim uvjetima isporuke vodnih usluga, vodeći računa o socijalno ugroženim korisnicima.

Za slučajeve da neki javni isporučitelj vodnih usluga ne omogući isporuku vode za ljudsku potrošnju kako je to propisano člankom 41. stavcima 4. i 5. Zakona o vodnim uslugama („Narodne novine“, broj 66/19) propisana je prekršajna odredba srednje težine u članku 83. stavku 1. točkama 12. i 13. navedenoga Zakona. Novčana kazna za navedeni prekršaj može biti izrečena u iznosu od 2.654,46 eura do 13.272,28 eura.

Osim navedenoga, na brojne upite građana (cca 70 godišnje) odgovaramo na način da iste upućujemo na navedeno pravo i svi takvi odgovori šalju se nadležnom isporučitelju vodnih usluga na znanje.

Izrada posebnog naputka je u planu provedbe. Međutim, prije izrade njegove konačne verzije i objave, resorno ministarstvo će s Hrvatskom grupacijom vodovoda i kanalizacije (HGVIK) raspraviti i utvrditi kako operativno u praksi na svakom od

41 uslužnog područja provesti navedenu mjeru imajući u vidu da svako područje ima svoje specifičnosti. Naime, uslužna područja koja su uspostavljena Uredbom o uslužnim područjima (Narodne novine, broj 70/23) su međusobno vrlo različita kako po broju korisnika, godišnjoj količini isporučene vode, konfiguraciji terena, geografskoj i prometnoj povezanosti, veličini i rasporedu urbanih i ruralnih područja tako i po tehničkim mogućnostima pojedinih isporučitelja da osiguraju 50 l/stanovniku zdravstveno ispravne vode dnevno. Veliki gradovi kao npr. Grad Zagreb su već postavili veći broj javnih slavina i zdenaca (ukupno 166 i svake godine se planira postaviti još 17 novih) iz kojih se može koristiti voda bez ograničenja i besplatno uz javnu objavu karata s lokacijama tih slavina.

Manji isporučitelji vodne usluge javne vodoopskrbe, čije područje isporuke je uglavnom ruralno i vrlo razvedeno, nemaju tehničke mogućnosti putem sustava javne vodoopskrbe i javnih slavina osigurati stanovništvu propisanu količinu vode već im u tome pomažu jedinice lokalne samouprave na način da zajedničkim naporima osiguraju isporuku vode mobilnim putem-autocisternama. Posebnu pozornost zahtijeva provedba te mjere na našim udaljenim otocima gdje se isporuka vode obavlja brodovima vodonoscima i autocisternama po subvencioniranoj cijeni u ograničenoj količini od 85 m³/stanovniku godišnje.

Stoga je izrada jedinstvenog naputka koji će regulirati provedbu propisane obveze na svim uslužnim područjima dosta složen zadatak pa će Ministarstvo u suradnji s HGVIK-om sagledati sve moguće ekonomične načine operativne provedbe propisane mjere na pojedinim uslužnim područjima, iste sažeti, analizirati te dati cjelovitu uputu o provedbi istih u odnosu na pojedina uslužna područja ili grupe tih područja s istim i sličnim obilježjima.

PREPORUKA 61. Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, da prioritizira smještaj preostalih stambeno nezbrinutih korisnika regionalnog programa stambenog zbrinjavanja.

Preporuka je u provedbi. Do IV. kvartala 2024. godine stambeno je zbrinuto dodjelom odgovarajuće stambene jedinice 5 korisnika koji su pravo na stambeno zbrinjavanje ostvarili kroz Regionalni program stambenog zbrinjavanja. Preostalih 14 korisnika uvršteno je u plan stambenog zbrinjavanja te će se ti predmeti prioritetno rješavati po osiguranju odgovarajućih stambenih jedinica. Do kraja 2024. godine stambeno će se zbrinuti još dvoje korisnika po završetku izgradnje višestambene zgrade u Dvoru.

PREPORUKA 62. Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, da s jedinicama lokalne samouprave inicira sklapanje sporazuma o međusobnim pravima i obvezama u provedbi programa međuresorne suradnje, napose s onima u kojima bivši nositelji stanarskog prava duže vrijeme nakon ostvarenog prava na stambeno zbrinjavanje čekaju dodjelu stambenog objekta. (ponovljena)

Preporuka je u provedbi, s obzirom da se međuresornom suradnjom grade zgrade u mnogim gradovima i općinama gdje će nakon izgradnje biti moguće zbrinuti i bivše nositelje stanarskog prava.

PREPORUKA 63. Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, da na područjima s problemima u provedbi rješenja o stambenom zbrinjavanju po modelu davanja u najam stana ili obiteljske kuće u državnom vlasništvu, korisnicima ponudi mogućnost ostvarivanja prava na drugim dijelovima potpomognutih područja ili po drugom modelu stambenog zbrinjavanja. (ponovljena)

Korisnicima se nudi mogućnost ostvarivanja prava u drugim dijelovima potpomognutih područja u kojima raspoložemo stambenim fondom ili po drugom modelu stambenog zbrinjavanja.

PREPORUKA 64. Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, da po dovršetku obrade svih zahtjeva za obnovu nakon potresa izradi analizu potreba za eventualnim otvaranjem novog roka za podnošenje zahtjeva.

Preporuka pučke pravobraniteljice nije prihvaćena jer je rok do 31. prosinca 2023. godine bio dovoljan da svi podnesu zahtjev. Napominjemo kako su se informacije vezane uz obnovu objavljivale na mrežnoj stranici Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, u medijima, održavale su se tribine na temu obnove, zahtjevi za obnovu su se prikupljali i izlascima na teren te su izmješteni uredi u Glini, Petrinji, Sisku te Zagrebu bili dostupni građanima za sve informacije kao i zaprimanje zahtjeva za obnovu.

Temeljem inicijative Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Vlada Republike Hrvatske donijela je 14. ožujka 2024. godine Odluku o organiziranom privremenom smještaju stradalnika potresa na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije 22. ožujka 2020. te 28. i 29. prosinca 2020. („Narodne novine“, br.: 33/24) kojom je produljen rok za podnošenje zahtjeva za privremeno i trajno stambeno zbrinjavanje do završetka obnove zgrada temeljem Zakona o obnovi.

PREPORUKA 65. Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, da jasno postavi i komunicira rokove i obuhvate obnove obiteljskih kuća i višestambenih zgrada na potresima pogođenim područjima. (ponovljena)

Sve informacije vezane uz obnovu, kao i cijeli zakonodavni okvir, objavljuju se redovito na mrežnoj stranici Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, u medijima, održavale su se tribine na temu obnove, izrađeni su letci, zahtjevi za obnovu su se prikupljali i izlascima na teren te su izmješteni uredi u Glini, Petrinji, Sisku te Zagrebu bili dostupni građanima za sve informacije kao i zaprimanje zahtjeva za obnovu. Konkretni rokovi i obuhvati obnove obiteljskih kuća i višestambenih zgrada također se detaljno definiraju u svakom pojedinom ugovoru.

PREPORUKA 66. Hrvatskoj elektroprivredi d.d., da stradalnicima potresa koji ostvaruju pravo na otpis potraživanja dostavlja račune na kojima je naznačen otpis

NEMA ODGOVORA

PREPORUKA 67. Vladi Republike Hrvatske, da nastavi s provedbom mjere otpisa potraživanja za energente na području na kojem je proglašena katastrofa (ponovljena)	
Ministarstvo gospodarstva	NEMA ODGOVORA
Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije	Navedeno područje nije u nadležnosti Ministarstva, a sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine, broj 85/20, 21/23, 57/24).

PREPORUKA 68. Građevinskoj inspekciji, da u rokovima i na način propisan zakonom obavještava građane o postupanju po njihovim prijavama nezakonite gradnje
<p>Građevinska inspekcija godišnje zaprima od 4.000 do 6.000 prijava koje podnose građani, pravne osobe, udruge, mediji, jedinice lokalne samouprave i druga tijela, a kojima se ukazuje na moguće nezakonito građenje i druge povrede propisa o gradnji i prostornom uređenju. Veliki broj prijava građana odnosi se na susjedске ili suvlasničke probleme vezane za građenje iako se često radi o davno izgrađenim građevinama. Nadalje, građani često smatraju da su podnošenjem prijave građevinskoj inspekciji ostvarili status stranke u inspekcijском postupku te se nakon nedobivanja obavijesti povodom njihovog „zahtjeva“ obraćaju pučkoj pravobraniteljici i drugim tijelima pritužbama jer nisu obavješteni o stanju inspekcijскоg predmeta. Međutim, nadzori građevinske inspekcije planiraju se u odnosu na procjenu o potrebi zaštite javnog interesa te se obavljaju sukladno prioritetima određenim člankom 103. Zakona o Državnom inspektoratu („Narodne novine“ br. 115/18, 117/21, 67/23). Navedeno znači da se nadzori ne obavljaju prema redoslijedu zaprimanja prijave, što za posljedicu ima nezadovoljstvo onih prijavitelja koji nisu zaprimili obavijest o postupanju građevinske inspekcije u roku od 30 dana od dana podnošenja prijave. Pučka pravobraniteljica u predmetnom izvješću navodi rok od 30 dana za dobivanje obavijesti, koji rok je propisan člankom 42. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ br. 47/09 i 110/21 – dalje ZUP) za postupke koji se pokreću po službenoj dužnosti. Međutim, ZUP se kao opći propis primjenjuje supsidijarno jer se pojedina pitanja upravnog postupka mogu drugim zakonom (lex specialis) urediti drukčije. Tako je člankom 58. Zakona o Državnom inspektoratu određeno da, ako inspektor povodom zaprimljene predstave obavi inspekcijски nadzor, podnositelja će u pisanom obliku obavijestiti o utvrđenom činjeničnom stanju i poduzetim mjerama. Dakle, Zakon o Državnom inspektoratu nije propisao rok za obavljanje nadzora povodom zaprimljene prijave te se rok od 30 dana primjenjuje za obavijesti poznatim prijaviteljima od dana kada inspektor obavi nadzor te utvrdi sve odlučne činjenice. S obzirom na navedene nejasnoće vezane za način postupanja građevinske inspekcije u odnosu na prijavitelje nezakonitosti te u cilju ispunjavanja preporuke pučke pravobraniteljice, Državni inspektorat planira u I kvartalu 2025. godine objaviti na mrežnim stranicama https://dirh.gov.hr upute i obrazloženja prijaviteljima nezakonitosti u građenju, uključivo prava koja imaju i mogu ostvariti kao podnositelji predstavi građevinskoj inspekciji.</p>

PREPORUKA 69. Građevinskoj inspekciji, da poveća broj kontrolnih nadzora nad provođenjem izrečenih mjera (ponovljena)
<p>Kontrolni nadzori građevinske inspekcije provode se radi utvrđenja je li investitor odnosno osoba kojoj je doneseno inspekcijско rješenje postupila u zadanom roku po izrečenoj inspekcijскоj mjeri, posebno kada je naredeno uklanjanje građevine, usklađenje građenja s izdanim aktom o gradnji i obustava daljnjeg građenja. S obzirom na činjenicu da se radi o ponovljenoj preporuci pučke pravobraniteljice građevinskoj inspekciji, Državni inspektorat naložio je pojačano obavljanje kontrolnih nadzora i poduzimanje daljnjih inspekcijских mjera koje se odnose na prisiljavanje investitora na uklanjanje građevine i/ili na obustavu daljnjeg građenja propisanim novčanim kaznama. Tako se od 2021. godine znatno povećao broj kontrolnih nadzora građevinske inspekcije u odnosu na ukupan broj obavljenih nadzora. Na primjer, 2021. godine obavljeno je 38% kontrolnih nadzora od svih obavljenih nadzora, tijekom 2022. godine taj postotak je iznosio 47% te je 2023. godine obavljeno 57% kontrolnih od ukupnog broja svih nadzora. Navedene aktivnosti u cilju daljnjeg povećanja broja kontrolnih nadzora nad provedbom izrečenih mjera nastavile su se provoditi i tijekom 2024. godine te je do dana ispunjavanja ovoga upitnika obavljeno 59% kontrolnih nadzora od ukupnog broja svih nadzora građevinske inspekcije.</p>

PREPORUKA 70. Ministarstvu pravosuđa i uprave, da u suradnji s Ministarstvom kulture i medija postigne suglasnost o određivanju naknade za pokretnine sa svojstvom kulturnog dobra koje su sastavni dio muzeja, galerija i drugih ustanova.
<p>Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije je izradilo tekst prijedloga Uredbe te je ista prošla javno savjetovanje u lipnju 2016. Međutim ista se ne može uputiti u daljnu zakonodavnu proceduru s obzirom da Ministarstvo kulture i medija RH nije izradilo okvirni izračun PFU obrazac, a radi se o kulturnim dobrima.</p>

PREPORUKA 71. Ministarstvu poljoprivrede, da kontinuirano provodi upravne nadzore nad postupcima dodjele i korištenja državnog poljoprivrednog zemljišta (ponovljena)
<p>Ministarstvo poljoprivrede u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“, br. 20/18., 115/18., 98/19. i 57/22.) je tijelo državne uprave koje daje prethodnu suglasnost na odluku o raspisivanju natječaja za zakup i prodaju državnog poljoprivrednog zemljište koje provode jedinice lokalnih samouprava, te daje prethodnu suglasnost na odluku o izboru najpovoljnije ponude na natječaju za zakup i prodaju državnog poljoprivrednog zemljište koje provode jedinice lokalnih samouprava. Na taj način kontrolira dodjelu državnog poljoprivrednog zemljišta. Također, Ministarstvo poljoprivrede provodi upravne nadzore nad jedinicama lokalnih samouprava, ako iste ne postupaju u skladu sa Zakonom o poljoprivrednom zemljištu i provedbenim propisima donesenim na temelju istog. Ističemo kako je riječ o kontinuiranim aktivnostima. Ministarstvo poljoprivrede je u II. kvartalu 2023 godini provelo upravni nadzor u Gradu Varaždinu. Kontrolu načina korištenja dodijeljenog državnog poljoprivrednog zemljišta provode i jedinice lokalnih samouprava analizom izvještaja o korištenju državnog poljoprivrednog zemljišta koje su zakupnici dužni dostaviti svake godine.</p>

PREPORUKA 72. Jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, da u prostornim planovima osiguraju građevinska zemljišta bez naknade i komunalno opremanje sukladno obvezi iz Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (ponovljena)	
Međimurska županija	<p>Općina Selnica provodi postupak izrade novog Prostornog plana uređenja Općine Selnica te se u istom planiraju osigurati građevinska zemljišta bez naknade i komunalno opremanje namijenjeno hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.</p> <p>Općina Pribislavec ima u planu donošenje Odluke o načinu ustupanja građevinskog zemljišta i komunalno opremanje za organiziranu izgradnju hrvatskim braniteljima, no tek kada će postojati potreba za donošenjem iste, odnosno kada Općina Pribislavec zaprimi odgovarajući zahtjev za ustupanje predmetnog građevinskog zemljišta od osobe koja ostvaruje spomenuto pravo sukladno Zakonu o hrvatskim braniteljima Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji. Donošenje Odluke kojom se ostvaruje spomenuta preporuka, planira se u 4. kvartalu 2025. godine.</p> <p>Grad Mursko Središće navodi da je preporuka u planu provedbe.</p> <p>Općina Gornji Mihaljevec navodi kako će se donijeti Odluka o ustupanju građevinskog zemljišta hrvatskim ratnim vojnim invalidima.</p> <p>Grad Prelog proveo je aktivnosti povezane s preporukom 72. Dodijeljena su građevinska zemljišta i komunalno opremanje bez naknade za zainteresirane sudionike Domovinskog rata sa područja Grada Preloga. Aktivnosti su se provodile u razdoblju od 1995. do 2000. godine.</p> <p>Općina Štrigova navodi kako je preporuka provedena, Odluka o ustupanju građevinskog zemljišta hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata, 19.12.2023.</p> <p>Općina Donja Dubrava nema trenutno mogućnosti da osigura građevinska zemljišta bez naknade i komunalno opremanje.</p> <p>Općina Orehovica na svom području nema braniteljsku udrugu te do sad nije utvrđena potreba niti zaprimljen ijedan upit niti je na bilo koji drugi način utvrđen razlog za osiguranjem građevinskih zemljišta bez naknade i komunalno opremanje u namjenu navedenu u preporuci. Općina Orehovica posjeduje zemljišta građevinske namjene koja su bila i u postupku prodaje no interes nije iskazan ne samo od strane braniteljske nego ijedne druge populacije. Ukoliko se ukaže potreba Općina Orehovica je spremna i prostorno planski i zemljišno postupiti sukladno preporuci.</p> <p>Općina Nedelišće razmotriti će navedeno prilikom sljedeće izmjene dokumentacije</p>
Brodsko-posavska županija	Brodsko-posavska županija nema u svome vlasništvu građevinskih zemljišta.
Virovitičko-podravska županija	Virovitičko-podravska županija nema u vlasništvu građevinska zemljišta koja bi mogla ustupiti bez naknade sukladno Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji. Sukladno preporukama pučke pravobraniteljice upute ćemo proslijediti općinama i gradovima u Virovitičko-podravске županiji na znanje i postupanje.
Primorsko-goranska županija	U tijeku su IV. izmjene i dopune Prostornog plan Primorsko-goranske županije, što je iznimno složen i dugotrajan postupak, te će se razmotriti mogućnost dodatnog planiranja građevinskog zemljišta i njegova komunalnog opremanja sukladno obvezi iz Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji. Usvajanje se očekuje u zadnjem kvartalu 2025. godine.
Dubrovačko-neretvanska županija	Županija kao jedinica regionalne samouprave nema ovlasti bilo kakvog „osiguravanja“ građevinskog zemljišta bilo kome. Županija izrađuje svoj prostorni plan temeljem zahtjeva i potreba zainteresiranih strana. Ukoliko jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine), predlože izmjenu prostornog plana na način da odrede ili prenamijene određeno zemljište u građevinsko zemljište na njihovom području, isti zahtjevi će biti uvršteni u županijske prostorne planove kao planove višeg reda, ukoliko su u skladu sa zakonom.
Osječko-baranjska županija	<p>Prema članku 87. Zakona o hrvatskim braniteljima iz domovinskog rata i članovima njihovih obitelji ("Narodne novine" broj 121/17., 98/19., 84/21. i 156/23.) ova preporuka odnosi se na stambeno zbrinjavanje osoba iz članka 83. stavak 4., a to su članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata od I. do X. skupine te članovi uže obitelji umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata s istim oštećenjem organizma.</p> <p>Sukladno tome, jedinice lokalne samouprave, gradovi i općine dužne su, kad osoba iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona koristi stambeni kredit ili financijsku potporu za izgradnju obiteljske kuće u mjestu prebivališta sukladno članku 86.</p>

	<p>stavku 2. ovoga Zakona, ustupiti bez naknade građevinsko zemljište i komunalno opremanje. Nadalje, jedinica lokalne samouprave može u slučaju iz stavka 1. ovoga članka ustupiti građevinsko zemljište i komunalno opremanje i prije donošenja rješenja o pravu na stambeni kredit.</p> <p>Pravo na komunalno opremanje stambenog objekta imaju i osobe iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona ako ostvaruju pravo na dodjelu stambenog kredita ili financijske potpore za kupnju stana ili kuće te za poboljšanje uvjeta stanovanja na istoj kući ili stanu, kao i osobe koje nisu podnijele zahtjev za stambeno zbrinjavanje ako se u posebnom postupku utvrdi da bi imale to pravo, o čemu Ministarstvo izdaje odgovarajuću potvrdu.</p> <p>Pravo na komunalno opremanje mogu ostvariti i osobe iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona koje imaju izgrađenu kuću ili stan na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave ili u vlasništvu Republike Hrvatske, a koje navedenu kuću ili stan koriste neprekidno pet godina, uz uvjet da ostvaruju pravo na stambeni kredit za poboljšanje uvjeta stanovanja na istoj kući ili stanu. Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje Osječko-baranjske županije ne izdaje uvjerenja niti potvrde vezane za stambeno zbrinjavanje jer su pitanja stambenog zbrinjavanja sukladno članku 166. stavak 4. Zakona u nadležnosti Ministarstva hrvatskih branitelja kao prvostupanjskog tijela. Nadalje, sukladno odredbi članka 42. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne Novine" broj 153/13., 65/17., 114/18., 39/19., 98/19. i 67/23.) građevinsko područje određuje s prostornim planom uređenja grada, odnosno općine radi razgraničenja izgrađenih dijelova tih naselja i površina predviđenih za njihov razvoj. Slijedom svega navedenoga navedena preporuka nije provedbena, nije u provedbi i nije u planu provedbe obzirom da nije u nadležnosti jedinice područne (regionalne) samouprave.</p>
Krapinsko-zagorska županija	Jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine) Krapinsko-zagorske županije u svojim odredbama prostornih planova nemaju uvršteno da se osiguravaju građevinska zemljišta bez naknade i komunalno opremanje braniteljima i njihovim članovima obitelji jer je navedeno potrebno uskladiti sa Zakonom o gradnji i Zakonom o prostornom uređenju da bi se moglo postupati prema preporuci.
Splitsko-dalmatinska županija	Građevinska područja određuju se u prostornim planovima općina i gradova, a županija nema nadležnosti nad tom obavezom.
Istarska županija	Nije u nadležnosti županije, već jedinica lokalne samouprave. Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji ("Narodne novine" br. 121/2017, 98/2019, 84/2021, 156/2023), člankom 86. st. 1. propisano je da organiziranu stambenu izgradnju i kupnju stanova na tržištu za potrebe stambenog zbrinjavanja korisnika te prodaju i zakup posebnih garažnih mjesta u stambenim zgradama izgrađenih u organiziranoj stambenoj izgradnji za potrebe stambenog zbrinjavanja korisnika provodi Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama u suradnji s Ministarstvom. Nadalje, stavak 3. istoga članka propisuje da građevinsko zemljište i komunalno opremanje za organiziranu izgradnju ustupaju jedinice lokalne samouprave na čijem se području provodi program organizirane izgradnje. Imajući u vidu navedeno, preporuka br. 72. se odnosi upravo na gore citirani članak Zakona, odnosno na dužnost JLS-ova na čijem se području provodi program organizirane izgradnje, da osiguraju građevinsko zemljište u svome vlasništvu za potrebe organizirane stambene izgradnje.
Ličko-senjska županija	NEMA ODGOVORA
Šibensko-kninska županija	NEMA ODGOVORA
Vukovarsko-srijemska županija	NEMA ODGOVORA
Zadarska županija	Prostorni planovi ne definiraju naknade odnosno vrijednosti zemljišta već samo njihovu namjenu, a uz to planovi JP(R)S ne definiraju građevinska područja naselja već se ona određuju u planovima JLS.
Koprivničko-križevačka županija	Prostorno – planskom dokumentacijom određuje se namjena pojedine čestice. Prostornim planom ne određuje se tko ima pravo graditi na pojedinoj čestici, već je pravo građenja određeno dokazima pravnog interesa na pojedinoj čestici sukladno odredbi članka 109. Zakona o gradnji. Zemljišta za ovu svrhu mogu osigurati jedino jedinice lokalne samouprave koje neizgrađena građevinska zemljišta imaju u svojem vlasništvu. Također su komunalne naknade i doprinosi njihovi prihodi te oni mogu jedino i osloboditi određene kategorije građana ovih obveza. Komunalno opremanje zemljišta je također u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Osim toga Koprivničko-

	<p>križevačka županija nema neizgrađenih građevinskih zemljišta u svojem vlasništvu koja bi mogla namijeniti u ovu svrhu.</p>
Zagrebačka županija	<p>Odredbom članka 86. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji („Narodne novine“ broj 121/2017, 98/2019, 84/2021, 156/2023) propisano je:</p> <p>Građevinsko zemljište i komunalno opremanje za organiziranu izgradnju ustupaju jedinice lokalne samouprave na čijem se području provodi program organizirane izgradnje. Jedinice lokalne samouprave mogu ostvariti povrat sredstava za ustupljeno građevinsko zemljište i komunalno opremanje od jedinice lokalne samouprave u kojoj korisnik stambenog zbrinjavanja iz ovoga Zakona ima prebivalište.</p> <p>Pod komunalnim opremanjem građevinskog zemljišta iz stavka 3. ovoga članka podrazumijevaju se:</p> <p>a) uređenje pristupne ceste, javne rasvjete i okoliša potrebnih za korištenje građevine i</p> <p>b) priključci i mreža za osiguranje priključka, elektropriključak, priključak na vodovod i odvodnju, instalacije DTK-a (distributivne, telefonske, kanalizacijske) te ako na tom području postoji medij za grijanje - plin i/ili toplodvod.</p> <p>Jedinice lokalne samouprave mogu provoditi izgradnju objekata za potrebe osoba iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona na području te lokalne samouprave i mimo redosljeda utvrđenog člankom 85. stavkom 1. ovoga Zakona ako korisnici stambenog kredita imaju prebivalište na tom području.</p> <p>Ako jedinica lokalne samouprave nema na svom području u vlasništvu građevinsko zemljište, a na njezinu području postoji građevinsko zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske, Republika Hrvatska će osigurati zemljište, a jedinica lokalne samouprave obvezna ga je komunalno opremiti.</p> <p>Iz navedene odredbe Zakona potpuno je razvidno da ne postoji niti obveza niti način na koji bi Zagrebačka županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave provela navedenu preporuku i istu implementirala u odredbe Prostornog plana Zagrebačke županije.</p>
Karlovačka županija	<p>Nije primjenjivo od strane Karlovačke županije, isto osiguravaju gradovi i općine.</p>
Sisačko-moslavačka županija	<p>Navedena preporuka nije u nadležnosti županije.</p>
Varaždinska županija	<p>Člancima 83. do 100. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine br. 121/17., 98/19., 84/21., 156/23.) uređeno je pitanje prava na stambeno zbrinjavanje hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji. Člankom 86. Zakona određuje da građevinsko zemljište i komunalno opremanje za organiziranu izgradnju ustupaju jedinice lokalne samouprave na čijem se području provodi program organizirane izgradnje. Stoga Varaždinska županija nije u obvezi Preporuke 72.</p>
Požeško-slavonska županija	<p>Požeško-slavonska županije nije u prostornom planu Požeško-slavonske županije osigurala građevinsko zemljište bez naknade i komunalno opremanje sukladno obvezi iz Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji budući da se prostornim planom Županije ne planiraju građevinska područja naselja što je propisano člankom 72. Zakona o prostornom uređenju.</p>
Bjelovarsko-bilogorska županija	<p>Člancima 86. i 87. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji propisana je obveza jedinicama lokalne samouprave osiguravanje građevinskog zemljišta bez naknade i komunalno opremanje pojedinačnih čestica ili više njih prilikom organizirane izgradnje stambenih jedinica. Prostornim planovima lokalne razine moguće je planirati zonu stambene namjene, te potom jedinica lokalne samouprave može odrediti raspolaganje građevinskim zemljištem sukladno obavezi propisanoj člancima 86. i 87. gore navedenog Zakona.</p> <p>Prostornim planovima jedinica područne (regionalne) samouprave planiraju se zahvati od županijskog značaja, a sukladno Pravilnicima o prostornim planovima, te stoga preporuka nije provedbena na županijskoj razini.</p>
Grad Osijek	<p>Grad Osijek unazad više od 25 godina osigurava komunalno opremljena zemljišta za individualnu i višestambenu izgradnju sukladno pravu na stambeno zbrinjavanje HRVI na raspoloživim lokacijama gdje ima zemljište u svom vlasništvu, a u prostornim planovima predviđenima u stambenoj namjeni, te se u odjelu nadležnom za komunalno gospodarstvo donose rješenja o oslobađanju od komunalnog doprinosa i pravu na oslobađanje naknade za priključke u nadležnosti Grada Osijeka</p>

Grad Zadar	Glede preporuke 72. Grad Zadar je u proteklih trideset godina dao značajan doprinos stambenom zbrinjavanju hrvatskih branitelja. Dodijeljeno je 15 stanova i 45 građevinskih parcela za gradnju obiteljskih kuća, a sredstvima iz svog proračuna sudjeluje u pokriću dijela troškova pri priključenju stambenih objekata hrvatskih branitelja na komunalnu infrastrukturu. S tom praksom nastavit će se i u vremenima a koja su ispred nas na način da se prostornim planovima osiguravaju građevinska zemljišta bez naknade i komunalno opremanje sukladno obvezi iz Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.
Grad Zagreb	Na temelju članka 87. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine 121/17, 98/19, 84/21 i 156/23) i članka 3. Odluke o načinu ustupanja građevinskog zemljišta za stambeno zbrinjavanje članova obitelji smrtno stradaloga i nestaloga hrvatskog branitelja te hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/18), Grad Zagreb provodi postupak ustupanja građevinskog zemljišta u vlasništvu Grada Zagreba u svrhu stambenog zbrinjavanja HRVI-a iz Domovinskog rata i članova obitelji smrtno stradaloga i nestaloga hrvatskog branitelja. Postupak ustupanja građevinskog zemljišta podnositeljima zahtjeva koji ispunjavaju zakonske odredbe za stambeno zbrinjavanje ustupanjem građevinskog zemljišta provest će se u 2025. godini.
Grad Rijeka	Grad Rijeka je na lokaciji Brašćine hrvatskim braniteljima koji su se obratili Gradu Rijeci radi rješavanja stambenog pitanja, a ispunjavali su zakonom propisane uvjete, dodijelio 5 gradilišta radi izgradnje stambenih objekata. Budući da u ovom trenutku nemamo dodatne zahtjeve hrvatskih branitelja za dodjelu zemljišta radi izgradnje stambenog objekta, preporuka Pučke pravobraniteljice je ispunjena u cijelosti
Grad Varaždin	Grad Varaždin Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji i Uredbom o stambenom zbrinjavanju članova obitelji smrtno stradalih i nestalih hrvatskih branitelja te hrvatskih ratnih vojnih i dragovoljaca iz Domovinskog rata, propisano je pravo na komunalno opremanje stambenog objekta. Sukladno članku 87. navedenog Zakona, pod komunalnim opremanjem podrazumijeva se: uređenje pristupne ceste, javne rasvjete prema mjesnim prilikama i okoliša potrebnog za korištenje građevine, priključci i mreža za osiguranje priključka, elektropriključak, priključak za vodovod i odvodnju prema mjesnim prilikama, instalacije DTK-a (distributivne, telefonske, kanalizacijske) te ako na tom području postoji, medij za grijanje – plin/toplovod. Grad Varaždin trenutno ne daje građevinskog zemljišta bez naknade hrvatskim braniteljima, samo komunalno oprema i plaća priključke na zahtjev hrvatskih branitelja.
Grad Karlovac	U prostornim planovima su osigurane površine neizgrađenog građevinskog područja koje je moguće privesti gradnji, no prostorni planovi kao dokumenti osiguravaju kriterije i uvjete gradnje, a ne bave se financiranjem. Financiranje, dodjelu zemljišta, komunalno opremanje i drugo potrebno je regulirati aktima drugih posebnih područja – imovinsko pravno, komunalno, gradnja i ostala prema potrebi.
Grad Velika Gorica	Grad Velika Gorica ima osigurana zemljišta koja dodjeljuje sukladno obvezi iz Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.
Grad Pula	NEMA ODGOVORA
Grad Slavonski Brod	Prema podacima dobivenim od upravnih odjela Grada Slavenskog Broda komunalno opremanje ide redovito prema zahtjevima hrvatskih branitelja, ali ne za građevinska zemljišta koja se ustupaju bez naknade već samo za hrvatske branitelje koji to pravo ostvaruju temeljem Zakona o hrvatskim braniteljima. Upravni odjel ne raspolaže podacima o osiguranim građevinskim zemljištima sukladno Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.
Grad Split	Opisanu preporuku nije moguće provesti budući da Zakon o hrvatskim braniteljima precizno navodi obvezu jedinica lokalne i područne samouprave i to na način da je, jedinica lokalne samouprave, korisniku kredita za izgradnju obiteljske kuće dužna, bez naknade, ustupiti građevinsko zemljište i komunalno opremanje istog. U svakom pojedinačnom rješenju nadležnog Ministarstva jasno se navodi netto površina stambenog objekta na koju pojedini hrvatski branitelj ostvaruje pravo. Kako Grad Split, prethodno, ne raspolaže podacima o stambenim površinama nije u mogućnosti „predvidjeti“ o kojim i kolikim bi se građevinskim česticama moglo raditi tako nismo ni u mogućnosti prostornim

	<p>planovima predvidjeti veličine takvih građevinskih čestica. Naime, prema odredbama Zakona stambeni kredit i druga prava za stambeno zbrinjavanje ostvaruje se za odgovarajuću stambenu površinu i prema broju članova uže i šire obitelji (za samca 35m², za dvočlanu obitelj 45m², za tročlanu 60m² i dalje za svakog člana dodatnih 10m²). Priznat ćete da ova raznolikost u stambenim površinama otežava mogućnost bilo kakvog planiranja s tim i više što Grad Split takve podatke doznaje tek uspostavom zahtjeva korisnika stambenog kredita. Međutim,, bez obzira na naprijed Grad Split je u prethodnom razdoblju osigurao stambeno zbrinjavanje 39-ice hrvatskim branitelja korisnika kredita za stambeno zbrinjavanje izgradnjom obiteljske kuće, a u pripremi je rješenje za još 16-icu hrvatskih branitelja čije se rješenje stambenog pitanja očekuje kroz tekuću godinu.</p>
--	--

<p align="center">PREPORUKA 73. Vladi Republike Hrvatske, da provede medijsku kampanju s ciljem osvještavanja široke javnosti o doprinosu nacionalnih manjina kulturi i društvenom razvoju.</p>	
<p>Nacionalnim planom zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije za razdoblje do 2027. godine, prijedlogom provedbenog Akcijskog plana zaštite i promicanja ljudskih prava za 2025. godinu planirana je provedba nacionalne medijske kampanje u 2025. godini s ciljem osvještavanja doprinosa nacionalnih manjina hrvatskoj kulturi i društvenom razvoju. Kampanja će se sastojati od prikazivanja TV spotova na nacionalnoj televiziji, prikazivanja promotivnih videa na YouTube kanalu, prikazivanja web banneri te emitiranja radijskih spotova s naglaskom na oglašavanje u sredinama u kojima živi veći broj pripadnika nacionalnih manjina.</p> <p>Aktivnost uključuje i izradu edukativnog video materijala usmjerenog općoj javnosti o prisutnosti Židova na ovim prostorima. Izrađeni video materijal biti će javno objavljen na Youtube kanalu Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te prezentiran na javnim događanjima u organizaciji nositelja provedbe vezanim uz promicanje tolerancije i prava nacionalnih manjina.</p> <p>Predviđeno je financiranje kroz Europski socijalni fond plus, Program učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.</p> <p>U međuvremenu, i tijekom 2023. godine Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u izravnom kontaktu s udrugama nacionalnih manjina poticao njihove aktivnosti, uključujući kampanje, na području doprinosa pripadnika nacionalnih manjina kulturi i društvenom razvoju.</p> <p>U svrhu osiguravanja provedbe analize obrazovne politike u dosadašnjem razdoblju, Ured potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske osnovao je Radnu skupinu za provedbu aktivnosti 2.2.13 u čijem sastavu su bili predstavnici Ureda tadašnjeg potpredsjednika Vlade, Ministarstva kulture i medija, Ministarstva znanosti i obrazovanja i Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Temeljem Javnog poziva za iskaz interesa za provedbu istraživanja i izradu analize u svrhu realizacije navedene aktivnosti odabran je istraživački tim dr. Dejana Stjepanovića sa Sveučilišta u Dundeeju iz Ujedinjene Kraljevine. Rezultati istraživanja su prezentirani članovima Radne skupine te 2022. godine izdani u publikaciji pod nazivom Analiza predstavljanja nacionalnih manjina u udžbenicima i kurikularnim dokumentima Republike Hrvatske.</p> <p>Ured potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske organizirao je 14. ožujka 2023. u Kući Europe u Zagrebu predstavljanje publikacije "Analiza predstavljanja nacionalnih manjina u udžbenicima i kurikularnim dokumentima Republike Hrvatske". Na predstavljanju, sudionicima se uvodno obratila potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske Anja Šimpraga. Voditelj istraživačkog tima za provedbu analize dr. Dejan Stjepanović sa Sveučilišta u Dundeeju iz Ujedinjenog Kraljevstva, predstavio je metodologiju i ključne zaključke provedenog istraživanja. Profesor Stjepanović je istaknuo kako istraživanje ukazuje na značajan napredak oko predstavljanja nacionalnih manjina, prije svega u udžbenicima povijesti i geografije, a u odnosu na rezultate ranijih studija. Vidljivi su pomaci prema multiperspektivnim pristupima u navođenju osoba oko kojih postoje neslaganja u karakterizaciji. U takvim slučajevima bitno je ukazivanje na nestalnost i promjenjivost identiteta kao proizvoda različitih diskursa. Prevelika politizacija etniciteta često ima negativne učinke, ali u nekim slučajevima politizacija povijesne ličnosti ne mora biti nužno loša.</p> <p>Rezultati provedenog istraživanja, prezentirani u publikaciji Analiza predstavljanja nacionalnih manjina u udžbenicima i kurikularnim dokumentima Republike Hrvatske, predstavljaju početnu točku kojom se želi potaknuti rasprava o sadržajima vezanima uz nacionalne manjine u hrvatskom obrazovnom sustavu, ukazati na pojedine izazove, ali i primjere dobrih praksi na kojima je poželjno razvijati modele obrazovanja o nacionalnim manjinama u Republici Hrvatskoj.</p>	

<p align="center">PREPORUKA 74. Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvu pravosuđa i uprave i Hrvatskim cestama, da usuglase i donesu akcijski plan postavljanja dvojezičnih prometnih znakova s nazivima naseljenih mjesta i provedu ga u svim jedinicama koje su statutima predvidjele ostvarivanje ovog prava (ponovljena preporuka)</p>	
<p>Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture</p>	<p>U Operativni program nacionalnih manjina za razdoblje 2021. – 2024. vezano za provedbu Aktivnosti provođenja Operativnih programa nacionalnih manjina za razdoblje 2021. – 2024. u okviru djelokruga Ministarstva mora, prometa i infrastrukture navedeno je kako slijedi:</p> <p>Hrvatske ceste d.o.o. su po nalogu MMPI, KLASA: 340-03/20-01/213, URBROJ: 530-06-2-1-21-3 od 19.1.2021. godine, provele analizu statuta objavljenih na internet stranicama pojedinih općina i gradova u kojem nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovništva prema rezultatima popisa stanovništva iz 2011. godine, kako bi utvrdile da li iste ispunjavaju preduvjete za postavljanje dvojezičnih natpisa naziva naselja, sukladno Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj i točki 1. Naputka za dosljednu provedbu zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Sukladno provedenoj analizi izradili smo</p>

	<p>prijedlog Akcijskog plana postavljanja dvojezičnih natpisa naziva naselja, koji smo dana 7.2.2021. godine dostavili Ministarstvu pravosuđa i uprave na mišljenje i usuglašavanje, a posebice u pogledu podataka o jedinicama lokalne samouprave koje su na odgovarajući način regulirale pravo nacionalne manjine u pogledu postavljanja prometnih znakova s dvojezičnim nazivima naselja, odnosno za koje bi se ovim Akcijskim planom pokrenule potrebne daljnje aktivnosti radi provedbe postupaka izmjene i dopune postojećeg stanja prometnih znakova na mreži javnih cesta. Međutim, od Ministarstva pravosuđa i uprave nismo dobili konkretno mišljenje na isti te u tom smislu, nismo bili u mogućnosti nastaviti s provedbom daljnjih mjera i aktivnosti iz naše nadležnosti. Kako je u međuvremenu proveden popis stanovništva u 2021. godini, a nakon objave rezultata istog, Hrvatske ceste provele su novu analizu nacionalnih manjina koje čine najmanje trećinu stanovništva kao i njihovih statuta i prijedloga statuta objavljenih na Internet stranicama pojedinih općina i gradova, kako bi utvrdile koje općine i gradovi nakon provedenog popisa stanovništva, a sukladno Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj i točki 1. Naputka za dosljednu provedbu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, ispunjavaju preduvjete za postavljanje dvojezičnih natpisa naziva naselja te su na osnovu iste izradile novi prijedlog Akcijskog plana.</p> <p>U konačnici, Hrvatske ceste predlažu da se za cjelovito rješavanje predmetne problematike formira radna skupina koju bi činili predstavnici Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva pravosuđa i uprave te upravitelja cesta, koja bi izradila predmetni Akcijski plan kojim bi se definirala potrebitost, opseg, način i obveze postavljanja dvojezičnih natpisa naziva naselja u onim jedinicama lokalne samouprave koje ispunjavaju gore navedene preduvjete.</p>
Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije	<p>Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije relevantnim za donošenje akcijskog plana postavljanja dvojezičnih prometnih znakova s nazivima naseljenih mjesta i njegovu provedbu smatra Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture. Naime, nakon Popisa stanovništva 2021.g., ovo Ministarstvo je analiziralo statute 24 jedinica lokalne samouprave koje imaju udio od trećine pripadnika nacionalnih manjina, u odnosu na odredbe o uređenosti prava na dvojezične pisane prometne znakove, nazive ulica i trgova te nazive mjesta i geografskih lokaliteta odnosno prava iz članka 10. Zakona o uporabi jezika i pisma pripadnika nacionalnih manjina. Navedene podatke ćemo dostaviti na zahtjev nadležnog tijela (Ministarstva mora, prometa i infrastrukture) prilikom izrade akcijskog plana.</p>
Hrvatske ceste	Odgovor integriran u odgovor Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

<p>PREPORUKA 75. Vladi Republike Hrvatske, da osmisli i provede kampanju usmjerenu prema široj javnosti o vrijednosti manjinskih jezika i pisama te njihovoj uporabi u javnoj sferi (ponovljena)</p>	
<p>U ožujku 2023. godine objavljena je „Analiza predstavljanja nacionalnih manjina u udžbenicima i kurikulumnim dokumentima Republike Hrvatske“ dr.sc. Dejana Stjepanovića te je ista objavljena i javno dostupna na mrežnim stranicama Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih. Analiza je dostupna i stručnjacima zaduženima za planiranje stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih djelatnika iz Agencije za odgoj i obrazovanje te izdavačima udžbenika i drugih obrazovanih materijala. Operativnim programima nacionalnih manjina za razdoblje 2024, — 2028. planirana je aktivnost 1.2.14. Vlada će nastaviti s izradama analiza obrazovne politike te provoditi javne kampanje u odnosu na doprinos pripadnika nacionalnih manjina hrvatskoj politici, kulturi, umjetnosti, gospodarstvu, znanosti i društvu općenito s ciljem da se u budućoj reformi obrazovnih programa značajna imena pripadnika nacionalnih manjina u hrvatskoj povijesti, kao i datumi i činjenice koje su vezane za njihov doprinos, uključe u kulturnu, obrazovnu i drugu politiku te će Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih nastaviti provoditi programe u skladu s navedenom aktivnosti iz svojeg djelokruga.</p>	

<p>PREPORUKA 76. Vukovarsko-srijemskoj županiji, da sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi prenese osnivačka prava nad osnovnim školama u Borovu, Negoslavcima i Markušici na istoimene općine (ponovljena)</p>	
<p>NEMA ODGOVORA</p>	

<p>PREPORUKA 77. Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Savjetu za nacionalne manjine, da rade na pomoći, podršci i edukaciji vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te lokalnih i regionalnih struktura vlasti s ciljem efikasnije primjene Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.</p>	
Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	<p>U okviru projektnih aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u planu je provedba regionalnih treninga kojima će se osnaživati kapaciteti članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina za aktivnim sudjelovanjem u radu lokalnih i regionalnih zajednica te će se jačati njihovi kapaciteti za praćenje provedbe i izvještavanje o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Operativnih programa za nacionalne manjine.</p> <p>Kao dio aktivnosti planirana je i izrada priručnika za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina o načinima ispunjavanja njihovih obveza prema jedinicama lokalne i područne</p>

	<p>(regionalne) samouprave kao i istraživačke aktivnosti usmjerene unapređenju praćenja i provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na regionalnoj i lokalnoj razini.</p> <p>Predviđeno je financiranje kroz Europski socijalni fond plus, Program učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.</p> <p>U međuvremenu, i tijekom 2023. godine Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u izravnom kontaktu s udrugama nacionalnih manjina, uz suradnju s drugim nadležnim institucijama (kao što su MPUTD, JLRS), poticao njihove aktivnosti, uključujući potporu rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, kao i tijekom terenskih posjeta.</p> <p>Primjerice, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Republike Hrvatske je na prijedlog članova Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma za razdoblje 2021. do 2027. godine organizirao stručni skup „Službena uporaba jezika i pisma romske nacionalne manjine“ dana 24. ožujka 2023. u zgradi Vlade Republike Hrvatske. Svrha skupa bilo je osigurati stručnu podlogu za promišljanje i odlučivanje o modalitetima provedbe Zakona i pisma o jeziku i pismu nacionalnih manjina u lokalnom kontekstu, na temelju relevantnih međunarodnih dokumenata (Europska povelja o manjinskim ili regionalnim jezicima, Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina), hrvatskog zakonodavstva i prakse.</p> <p>Preporuke stručnog skupa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intenzivirati dijalog između nadležnih tijela (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo pravosuđa i uprave te Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina,) vezano za reguliranje rezerve na Povelju. • Organizirati stručne skupove na kojima bi se okupili relevantni stručnjaci i lokalni dionici kako bi se ključnim akterima, kao i samim građanima, omogućilo da donesu odluke na temelju činjenica i njihovih valjanih interpretacija. S obzirom na neposredan učinak uvođenja dvojezičnosti u lokalnoj samoupravi i romskim naseljima slične skupove trebalo bi održati upravo na tim razinama • Poticati dijalog i koordinaciju s lokalnom i regionalnom samoupravom te se suzdržati od javnih (medijskih) istupa za vrijeme usuglašavanja stavova
Savjet za nacionalne manjine	<p>Savjet za nacionalne manjine inicirao je donošenje novog Pravilnika o naknadi troškova i nagradi za rad članovima vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina. Aktivnost je provedena u III. Kvartalu 2023.</p> <p>Pravilnik je objavljen u Narodnim novinama 19. siječnja 2024. i stupio je na snagu osmog dana od dana objave</p>

PREPORUKA 78. Hrvatskoj radioteleviziji, da redakciji za nacionalne manjine osigura dostatne kadrovske i tehničke kapacitete za rad

U 2024. godini osigurani su dostatni kadrovske kapacitete za proizvodnju programskih sadržaja namijenjenih nacionalnim manjinama te su povećani tehnički kapaciteti u odnosu na 2023. godinu kako slijedi:

- u 2023. godini korišteno je 12 termina vanjske tehničke usluge za snimanja, uz korištenje 4 termina snimanja HRT-ovih ekipa mjesečno, što na razini godine čini 28 termina, što je ukupno 40 termina
- u 2024. godini do 10.12. korišteno je 18 termina vanjske tehničke usluge za snimanja, uz korištenje 4 termina snimanja HRT-ovih ekipa mjesečno što je na razini godine 28 termina, a ukupno je to 46 termina

PREPORUKA 79. Hrvatskoj radioteleviziji, da poveća udio programa o nacionalnim manjinama, uvrsti ga u značajnijoj mjeri u emisije općeg programa te u emisijama namijenjenima nacionalnim manjinama redovito koristi manjinske jezike (ponovljena)

Hrvatska televizija nastavlja jačati prisutnost programa koji se odnose na nacionalne manjine, proširujući svoj udio u emisijama namijenjenim široj publici. Pripadnici manjina, njihovi predstavnici te manjinske udruge i ustanove redovito su gosti u raznim emisijama, čime se promovira razumijevanje, uključivost i integracija.

1. Sudjelovanje predstavnika manjina u dnevnim emisijama

HRT je osigurao prostor za manjinske predstavnike u različitim emisijama. Primjerice u emisiji Dobro jutro Hrvatska redovito se predstavljaju manjinske organizacije i projekti. Pripadnici manjinskih zajednica pojavljuju se i u informativnim emisijama, osobito onima regionalnog karaktera, te u večernjim emisijama poput Vijesti iz kulture te emisije Otvoreno. U Otvorenom sudjeluju saborski zastupnici nacionalnih manjina koji komentiraju dnevno-političke teme, bez obzira na to je li riječ o pitanjima koja se izravno odnose na manjine ili šire političke teme.

2. Emitiranje specijaliziranih emisija i dokumentarnih serija

Od lipnja 2024. HRT je povećao broj emisija na jezicima manjina. Tako su uz redovite emisije: Prizmu i Manjinski mozaik, emitirane i dokumentarne emisije na jezicima manjina, među kojima se izdvaja nekoliko naslova:

- Fernando Soprano: Magija u oku
- Marta

- Posljednje svjetlo Đoke Miklekića
- Rustrijanke
- Samanta
- Slikar, kipar, Rutar
- Renesansni Rovinjež
- Serena

Također, serijal Amorov album, na jezicima manjina, bavi se temom miješanih brakova kroz osobna iskustva pripadnika manjina. U emitiranju je i serijal Zoomeri koji istražuje stavove manjinske generacije Z, također na jezicima manjina.

3. Uključivanje manjina u dramske i prigodne emisije

U dramskoj seriji za mlade Sram, koja je upravo u emitiranju, jedna od glavnih uloga pripada pripadnici romske nacionalne manjine, a odabrana je s ciljem senzibilizacije mladih ljudi prema različitim kulturama i identitetima. Također, u ciklusu emisija Božić najljepših želja 2023. te u ovogodišnjem božićnom specijalu Planine, sudjelovala je pripadnica manjinske zajednice.

4. Programi koji obrađuju društvene teme vezane uz manjine

U procesu nabave djela od neovisnih proizvođača, HRT potiče uključivanje pripadnika manjina. Primjerice, u serijalu Pobjednici, koji je u fazi produkcije, jedna epizoda bavi se temom diskriminacije temeljem nacionalne pripadnosti.

5. Planovi za 2025. godinu

Odjel kulture HRT-a u 2025. godini planira snimanje dokumentarne emisije iz područja pučke i predajne kulture koja će istraživati žetvene svečanosti Čeha, čime će se dodatno promovirati manjinska kulturna baština.

HRT kontinuirano nastoji osigurati prostor za reprezentaciju manjinskih zajednica u svim segmentima svog programa, od informativnih i dokumentarnih emisija do dramskih serija, čime doprinosimo boljoj integraciji i većoj vidljivosti manjina u društvu.

PREPORUKA 80. Javnim i državnim tijelima, da pristupe prikupljanju etnički disagregiranih anonimiziranih podataka uz primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka te načela prikupljanja podataka o jednakosti (ponovljena)	
Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije	Ne prikupljamo podatke temeljem rasnog ili etničkog podrijetla.
Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko baranjske županije	Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko baranjske županije kao voditelj obrade uređuje opće postupke i mjere zaštite osobnih podataka temeljem Opće uredbe o zaštiti podataka i na zaštitu privatnosti, propisuje nove načine postupanja s osobnim podacima aktom Pravilnik o prikupljanju, obradi i zaštiti osobnih podataka koji je donijelo Upravno vijeće dana, 5. srpnja 2019. godine. Nastavni zavod kao voditelj obrade sprječava narušavanje povjerljivosti, integriteta i dostupnosti osobnih podataka što je apsolutno jednako općim zahtjevima iz područja sigurnosti informacijskih sustava kada su u pitanju informacije. Nastavni zavod kao voditelja obrade u članku 5. Pravilnika brine se za zaštitu osobnih podataka koje obrađuje, a kad govorimo o zaštiti, među metodama koje se spominju su pseudonimizacija podataka. Njihova je prednost u tome što se, kad se pravilno primjene, mogu olakšati korištenje legitimnog interesa kao temelj obrade podataka. Pseudonimizacija označava obradu osobnih podataka na način da se osobni podaci više ne mogu pripisati određenom ispitaniku bez uporabe dodatnih informacija, pod uvjetom da se takve dodatne informacije drže odvojeno te da podliježu tehničkim i organizacijskim mjerama kako bi se osiguralo da se osobni podaci ne mogu pripisati pojedincu čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi. Nastavni zavod kao voditelj obrade podataka primjenom Opće uredbe o zaštiti podataka i sedam osnovnih načela zaštite osobnih podataka, a to su odgovornost u procesu, ograničavanje svrhe obrade, zakonitost i transparentnost prikupljanja, optimizacija količine podataka, točnost i ažurnost podataka, ograničavanje trajanja pohrane, povjerljivost i integritet podatka provodi iste i u skladu s Zakonom.
Ured za zakonodavstvo	Ova preporuka nije primjenjiva na Ured za zakonodavstvo koji je stručna služba Vlade Republike Hrvatske. Naime, ovaj Ured sukladno djelokrugu propisanom Uredbom o Uredu za zakonodavstvo („Narodne novine“ broj 63/19.) nije ovlašten prikupljati osobne podatke niti voditi registre.
Akademija socijalne skrbi	Akademija socijalne skrbi, s obzirom na djelatnost koja je propisana Zakonom o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, br.: 18/22., 46/22., 119/22., 71/23. i 156/23.), ne prikuplja etnički disagregirane anonimizirane podatke.
Državna škola za javnu upravu	Državna škola za javnu upravu u okviru svoje djelatnosti ne prikuplja u preporuci navedene podatke.
Hrvatski zavod za javno zdravstvo	Hrvatski zavod za javno zdravstvo ne prikuplja rutinski agregirane podatke prema etničkoj pripadnosti već u Službi za javno zdravstvo radimo povremena nerutinska istraživanja prema etničkoj pripadnosti za Rome te rezultate prikazujemo u agregiranom obliku kroz publikacije.

	Navedene aktivnosti predviđene su strateškim okvirima u kojima je HZJZ nositelj pojedinih aktivnosti, a u domeni ljudskih prava i prava nacionalnih manjina.
Ministarstvo financija	Podaci o državljanstvu i nacionalnosti nisu izvorni podaci Porezne uprave. Porezna uprava prikuplja podatke o državljanstvu koji su sadržani u evidencijama. U dijelu državljanstvo nije upisan podatak o državljanstvu već za strane državljane stoji: Državljanstvo: strano, te se prilikom razmjene podataka s drugim tijelima ne daje točna informacija o državljanstvu već anonimiziran podatak (strano).
Ministarstvo unutarnjih poslova	<p>Vežano uz navedenu Preporuku, napominjemo sljedeće:</p> <p>Ovo Ministarstvo prikuplja podatke o tražiteljima međunarodne zaštite koji su razdvojeni, između ostalog, i po njihovim zemljama podrijetla odnosno etnicitetu. Ti podaci su dio službene statistike o tražiteljima međunarodne zaštite koji se kvartalno objavljuju na mrežnim stranicama ovog Ministarstva (https://mup.gov.hr/otvoreni-podaci/287522) uz dosljedno poštivanje odredbi Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka- u daljnjem tekstu: GDPR Uredba), osobito načela zaštite podataka primjenom zaštitne mjere anonimizacije informacija, na koji način se štite osobni podaci tražitelja, a ujedno se isporučuju potrebni statistički podaci o broju tražitelja i zemljama njihovog podrijetla.</p> <p>Nadalje, u okviru policijskog obrazovanja, Policijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik” u službenim evidencijama ne obrađuje podatke o nacionalnosti učenika/polaznika/studenata, a isti se vode samo numerički (anonimizirano) i sukladno GDPR Uredbi.</p> <p>Policijska škola „Josip Jović” u natječaju za upis polaznika/polaznica u Program srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka, te natječaju za upis učenika/učenica u III. razred srednje Policijske škole „Josip Jović” daje mogućnost kandidatima/kandidatkinjama koji se prijavljuju, da se u prijavi na natječaj pozovu na pravo prednosti pod jednakim uvjetima na temelju članka 22. stavaka 2. i 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina („Narodne novine“, broj: 155/02, 47/10- Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 80/10, 93/11- Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 93/11- Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) dok istovremeno nisu u obvezi dostavljati dokaz o nacionalnoj pripadnosti. Podaci se obrađuju samo numerički.</p> <p>Nadalje, pri upisu na Stručni prijediplomski i Stručni diplomski studij Kriminalistike na Veleučilištu kriminalistike i javne sigurnosti, podaci o pripadnosti nacionalnim manjinama prikupljaju se samo za studente koji se žele deklarirati, a koji podaci se numerički obrađuju (anonimizirano) samo na zahtjev nadležnih tijela, sukladno GDPR Uredbi.</p> <p>—Člankom 5. GDPR Uredbe, propisana su načela obrade osobnih podataka, pa tako osobni podaci moraju biti zakonito, pošteno i transparentno obrađivani s obzirom na ispitanika (načelo zakonitosti, poštenosti i transparentnosti); prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe te se dalje ne smiju obrađivati na način koji nije u skladu s tim svrhama (načelo ograničavanja svrhe); primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koju se obrađuju (načelo smanjene količine podataka); točni i prema potrebni ažurni (načelo točnosti); čuvani u obliku koji omogućuje identifikaciju ispitanika samo onoliko dugo koliko je potrebno u svrhe kojih se osobni podaci obrađuju (načelo ograničenja pohrane); obrađivani na način kojim se osigurava odgovarajuća sigurnost osobnih podataka (načelo cjelovitosti i povjerljivosti).</p> <p>U službene evidencije ovog Ministarstva prilikom prijave prebivališta građana, upisuju se podaci o nacionalnosti i zanimanju osoba ako ih osoba navede u obrascu i evidentiraju se onako kako ih je stranka navela. Stranke nisu obvezne navesti podatak o nacionalnoj pripadnosti te u slučaju da se osoba nije izjasnila o vlastitoj nacionalnosti, podatak nije evidentiran u bazama podataka koje vodi ovo Ministarstvo (radi se o neobveznom podatku).</p> <p>Nadalje, odredbom članka 4. stavka 2. Pravilnika o obrascima zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem i za prestanak hrvatskog državljanstva te načinu vođenja i sadržaju evidencije o stjecanju hrvatskog državljanstva prirođenjem i po međunarodnim ugovorima te evidencije o prestanku hrvatskog državljanstva („Narodne novine“, broj: 134/20 i 82/22), propisano je da evidencija osoba koje stječu hrvatsko državljanstvo prirođenjem sadrži sljedeće podatke: prezime i ime, prijašnje prezime i ime, spol, datum, mjesto i država rođenja, prezime i ime roditelja, prebivalište / boravište, dosadašnje (strano) državljanstvo, datum i broj akata o primitku u hrvatsko državljanstvo, datum izvršene dostave akta, osobne podatke maloljetnog djeteta koje primitkom stječe hrvatsko državljanstvo i primjedbe.</p> <p>Analogno navedenom, iste podatke sadrži i evidencija osoba kojima je prestalo hrvatsko državljanstvo otpustom ili odricanjem, s time da će ova evidencija sadržavati datum i broj akata o prestanku hrvatskog državljanstva i podatak o novom državljanstvu.</p> <p>U skladu s navedenim Pravilnikom, podatak o narodnosti/nacionalnosti stranke, ne unosi se u navedene evidencije, čak ni u slučaju kad je osoba primljena u hrvatsko državljanstvo na temelju odredbe članka 16. Zakona o hrvatskom državljanstvu („Narodne novine“, broj: 53/91, 70/91, 28/92, 113/93, 4/94, 130/11, 110/15, 102/19 i 138/2), kad se u provedenom postupku utvrdilo da je osoba pripadnik/pripadnica hrvatskog naroda. Podaci koji se daju u javnost zaštićeni su od moguće povrede jer se ne daju osobni podaci već samo statistički podaci o</p>

	broju osoba koje su stekle hrvatsko državljanstvo prirođenjem u određenom razdoblju, po parametru njihovog dotadašnjeg državljanstva ili po pravnoj osnovi stjecanja hrvatskog državljanstva.
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih putem baza podataka vodi evidenciju etnički disagregiranih anonimiziranih podataka uz punu primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka te načela prikupljana podataka o jednakosti.
Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, Uprava za organizaciju pravosuđa, već ima uspostavljen sustav prikupljanja podataka sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije kao i Protokolu o postupanju u slučaju zločina iz mržnje te se svi ovi podaci redovno dostavljaju Uredu pučke pravobraniteljice.
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	Glavno tajništvo Ministarstva vodi podatak o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina te Vas obavještavamo kako na dan 13. siječnja 2025. godine u Ministarstvu zaposleno 6 pripadnika nacionalnih manjina koji su se izjasnili kao takvi.
Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije	Prikupljanje etnički disagregiranih anonimiziranih podataka nije u nadležnosti Ministarstva, niti raspoložemo predmetnim podacima, ali u svom radu postupamo u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka te, prilikom provedbe postupaka zapošljavanja, primjenjujemo načelo jednakosti i nediskriminacije s obzirom na etničku pripadnost.
Ministarstvo gospodarstva	NEMA ODGOVORA
Ministarstvo poljoprivrede	Ministarstvo poljoprivrede ne raspolaže niti predmetnim podacima niti metodologijom prikupljanja istih.
Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine	Navedena problematika je u nadležnosti više uprava u sklopu Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine što je posljedica izmjena Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave, nakon čega je nužno donošenje nove Uredbe o unutarnjem ustrojstvu i Pravilnika o unutarnjem redu MPGI. Kad navedeni akti budu doneseni, bit će moguće i propisati nadležnosti i zaduženja pojedinih ustrojstvenih jedinica za provedbu predmetne preporuke.
Hrvatski sabor	Navedena preporuka nije u planu provedbe s obzirom da ne planiramo prikupljati navedenu vrstu podataka s obzirom na ustavni položaj i nadležnosti Hrvatskoga sabora.
Ured za udruge	Ured za udruge putem Javnog poziva za podnošenje prijave za sufinanciranje projekata udruga financiranih iz EU sredstava i drugih inozemnih fondova može imati uvid u neke etničke disagregirane anonimizirane podatke ali oni nisu sveobuhvatni obzirom da se odnose samo na udruge koje su se javile za sufinanciranje,
Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina će nastaviti rad s imenovanim koordinatorima za podatke o jednakosti u javno-pravnim tijelima, kako bi se olakšala metodologija prikupljanja i obrade anonimiziranih podataka prema određenim kategorijama relevantnim za istraživanja i analize vezane uz zaštitu ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije.
Savjet za nacionalne manjine	Provedena je aktivnost objave Javnog poziva udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za predlaganje programa za ostvarivanje kulturne autonomije iz područja informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma i kulturnih manifestacija, programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, koji će se sufinancirati sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2023. godini. Aktivnost je provedena u IV. kvartalu 2023.
Hrvatski zavod za zapošljavanje	Sukladno zakonodavnim okvirima koji se tiču diskriminatornih odredbi, Hrvatski zavod za zapošljavanje ne prati nezaposlene osobe prema nacionalnosti. Zavod prikuplja podatke o pripadnicima romske nacionalne manjine ključne za praćenje zapošljavanja, nezaposlenosti te prava koja proizlaze iz nezaposlenosti, a broj pripadnika romske nacionalne manjine procjenjuje se prema prebivalištu iz kojih se osobe prijavljuju u evidenciju nezaposlenih osoba, prema uvjerenjima koje traže za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi, prema poznavanju romskog jezika te izjavi nezaposlenih osoba ukoliko se žele izjasniti da pripadaju romskoj nacionalnoj manjini. Podaci su se na opisani način počeli provoditi tijekom provedbe akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.
Državni inspektorat	NEMA ODGOVORA
Zavod za mirovinsko osiguranje	Zavod je javna ustanova, osnovana radi provedbe ostvarivanja prava osiguranika, na temelju generacijske solidarnosti. Mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti je dio sustava mirovinskog osiguranja u kojem se osiguranicima na načelima uzajamnosti i solidarnosti osiguravaju prava za slučaj nastanka rizika starosti, smanjenja radne sposobnosti, djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti i tjelesnog oštećenja, a članovima njihovih obitelji prava za slučaj smrti osiguranika, odnosno korisnika prava. Pritom, osiguranik je fizička osoba koja je na osnovi radne aktivnosti (radni odnos, obavljanje djelatnosti i dr.) obvezno osigurana na mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti. S obzirom na navedeno, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje ne prikuplja podatke o etničkoj pripadnosti svojih osiguranika i/ili korisnika, jer oni za osiguranje ili ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti nemaju nikakvog značaja i njihovo prikupljanje ne bi bilo primjereno, relevantno i ograničeno na ono što je nužno u odnosu na svrhu u koju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje prikuplja i vodi podatke. Također,

	prikupljanje istih predstavljalo bi prekomjernu obradu u smislu Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka.
Pravosudna akademija	Podaci koji su nužni za provedbu zakonom propisanih djelatnosti Pravosudne akademije, Pravosudna akademija prikuplja sukladno pozitivnim propisima Republike Hrvatske, uključujući Opću uredbu o zaštiti podataka te uz primjenu načela prikupljanja podataka o jednakosti i to prema svom najboljem znanju. Svi podaci se prikupljaju etnički disagregirano i anonimizirano, pritom uvažavajući potrebu provedbe temeljnih djelatnosti Pravosudne akademije, odnosno početnog i cjeloživotnog obrazovanja pravosudnih dužnosnika, sudskih savjetnika, državnoodvjetničkih savjetnika te drugih službenika u pravosuđu. Tamo gdje eventualne neusklađenosti sa propisima još budu uočene, iste će biti otklonjene bez odgađanja
Hrvatski zavod za socijalni rad	Uvažena je preporuka te se na obrascu za zajamčenu minimalnu naknadu traže podaci o nacionalnoj/etničkoj pripadnosti podnositelja/ice uz naznaku da je upis istog podatka dobrovoljan (nije obvezan), a u svrhu praćenja učinka na pojedine manjinske i etničke skupine odnosno prikupljanje podataka o jednakosti. U suradnji s Ministarstvom rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike do zadnjeg kvartala 2025. godine će se nastojati prilagoditi i SocSkrb aplikacija u svrhu praćenja učinka na pojedine manjinske i etničke skupine odnosno prikupljanje podataka o jednakosti.
Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja	U Nacionalnom informacijskom sustavu prijave na visoka učilišta, Središnjem registru državne mature te putem komunikacije s ispitnim i školskim koordinatorima obrađuju se podaci o učenicima i pristupnicima koji polažu ispite državne mature na jeziku i pismu nacionalne manjine odnosno pišu nacionalne ispite u osnovnim školama na jeziku i pismu nacionalne manjine, uz primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka te načela prikupljanja podataka o jednakosti.
Središnji registar osiguranika - REGOS	REGOS ne prikuplja etničke podatke.
Ministarstvo zdravstva	<p>U Republici Hrvatskoj svaka osoba ima pravo na zdravstvenu zaštitu i na mogućnost ostvarenja najviše moguće razine zdravlja, u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti (»Narodne novine«, broj 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22, 33/23 i 36/24), Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (»Narodne novine«, br. 80/13, 137/13, 98/19 i 33/23), Zakona o zaštiti prava pacijenata (»Narodne novine«, br. 169/04 i 37/08) te brojnih drugih zakona i podzakonskih akata.</p> <p>Sveobuhvatnost zdravstvene zaštite uključuje cjelokupno stanovništvo Republike Hrvatske u provedbi odgovarajućih mjera zdravstvene zaštite u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju.</p> <p>U ostvarivanju zdravstvene zaštite svaka osoba neovisno o dobi, spolu, etničkoj pripadnosti ili bilo kojoj drugoj karakteristici, u skladu s propisanim, među ostalim ima pravo na jednakost u cjelokupnom postupku ostvarivanja zdravstvene zaštite i na zdravstvenu uslugu standardizirane kvalitete i jednakog sadržaja.</p> <p>Svim obvezno zdravstveno osiguranim osobama u Republici Hrvatskoj osiguravaju se na načelima solidarnosti, uzajamnosti i jednakosti, sva prava iz sustava obveznoga zdravstvenog osiguranja na jednak način i pod jednakim uvjetima odnosno u istom opsegu, kvaliteti i standardu, bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi.</p> <p>Prava se ostvaruju isključivo ovisno o zdravstvenom stanju i potrebama konkretne osigurane osobe te se pritom u okviru standarda zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja svakoj osiguranoj osobi pruža upravo ono što joj je s obzirom na postojeće, aktualne medicinske indikacije potrebno.</p> <p>Sukladno Zakonu o zaštiti prava pacijenata (»Narodne novine«, br. 169/04 i 37/08) svakom pacijentu jamči se opće i jednako pravo na kvalitetnu i kontinuiranu zdravstvenu zaštitu primjerenu njegovom zdravstvenom stanju, sukladno općeprihvaćenim stručnim standardima i etičkim načelima, u najboljem interesu pacijenta uz poštivanje njegovih osobnih stavova.</p> <p>Dostavljamo zaprimljeni odgovor Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: HZZO), kako slijedi.</p> <p>„Preporuka nije provedena, nije u provedbi i nije u planu provedbe.</p> <p>Naime, od 25. svibnja 2018. godine primjenjuje se Uredba (EU) 2016/679 europskog parlamenta i vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (u daljnjem tekstu: Opća uredba).</p> <p>Člankom 5. Opće uredbe propisano je kako osobni podaci moraju biti zakonito, pošteno i transparentno obrađivani s obzirom na ispitanika („zakonitost, poštenost transparentnost“); prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe te se dalje ne smiju obrađivati na način koji nije u skladu s tim svrhama; primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju („smanjenje količine podataka“).</p> <p>Člankom 6. Opće uredbe propisani su pravni temelji obrade osobnih podataka koje voditelj obrade osobnih podataka mora imati prije početka obrade.</p> <p>U vezi s navedenim, temeljem Zakona osnovna djelatnost HZZO-a je provođenje obveznoga zdravstvenog osiguranja te se svim osiguranim osobama HZZO-a osiguravaju prava i obveze iz obveznog zdravstvenog osiguranja na načelima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti, na</p>

	<p>način i pod uvjetima utvrđenima propisima Europske unije, Zakonom te ostalim podzakonskim propisima.</p> <p>Opseg prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja pod jednakim se uvjetima osigurava svim osiguranim osobama.</p> <p>HZZO prikuplja i obrađuje osobne podatke osiguranih osoba temeljem propisa iz svoje nadležnosti isključivo u svrhu provođenja zdravstvenog osiguranja te bi svaka druga obrada osobnih podataka bila nezakonita.</p> <p>Iz navedenog proizlazi da HZZO kao voditelj obrade u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom e) Opće uredbe ima pravni temelj za obradu osobnih podataka osiguranih osoba za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti.</p> <p>U vezi prikupljanja i obrade posebnih kategorija osobnih podataka od strane HZZO-a, skrećemo pažnju na to da je člankom 9. stavkom 1. Opće uredbe propisana opća zabrana obrade posebnih kategorija osobnih podataka.</p> <p>Navedenim člankom 9. stavkom 1. Opće uredbe propisano je da se zabranjuje obrada osobnih podataka koji otkrivaju rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikatu te obrada genetskih podataka, biometrijskih podataka u svrhu jedinstvene identifikacije pojedinca, podataka koji se odnose na zdravlje ili podataka o spolnom životu ili seksualnoj orijentaciji pojedinca.</p> <p>Iznimno, obrada posebnih kategorija osobnih podataka dozvoljava se ako je ispunjen jedan od uvjeta navedenih u članku 9. stavku 2. Opće uredbe.</p> <p>U tom smislu od posebnih kategorija osobnih podataka navedenih u članku 9. Opće uredbe HZZO prikuplja i obrađuje podatke koji se odnose na zdravlje svojih osiguranih osoba.</p> <p>Obrada navedene posebne kategorije osobnih podataka koji se odnose na zdravlje osiguranih osoba HZZO-a nužna je u svrhe upravljanja zdravstvenim sustavom Republike Hrvatske na temelju zakonskih propisa te za provođenje prava i obveza propisanih Zakonom pa se u tom smislu na HZZO u skladu s odredbom članka 9. stavka 2. točke h) Uredbe ne primjenjuje zabrana obrade navedene posebne kategorije osobnih podataka.</p> <p>HZZO u svojim službenim evidencijama ne evidentira podatke o rasnom, nacionalnom i drugom podrijetlu s obzirom na to da navedeni podaci nisu od utjecaja za stjecanje statusa osigurane osobe HZZO-a niti za ostvarivanje prava i obveza iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.</p> <p>Kako je naprijed spomenuto, HZZO prikuplja i obrađuje samo one osobne podatke, pa i posebne kategorije osobnih podataka, za koje postoji pravna osnova u propisima iz nadležnosti HZZO-a te isključivo u svrhe koje su navedene tim propisima.</p> <p>U skladu sa svim naprijed navedenim HZZO nema valjani pravni temelj niti svrhu radi koje bi prikupljao posebne kategorije osobnih podataka o etničkom podrijetlu osiguranih osoba te ih u skladu s time ne prikuplja niti obrađuje.</p> <p>Sukladno zaprimljenom odgovoru Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (u daljnjem tekstu: HZJZ), HZJZ ne prikuplja rutinski agregirane podatke prema etničkoj pripadnosti već u Službi za javno zdravstvo HZJZ-a rade povremena nerutinska istraživanja prema etničkoj pripadnosti za Rome te rezultate prikazuju u agregiranom obliku kroz publikacije. Navedene aktivnosti predviđene su strateškim okvirima u kojima je HZJZ nositelj pojedinih aktivnosti, a u domeni ljudskih prava i prava nacionalnih manjina.</p>
Agencija za elektroničke medije	U formularu za podnošenje pritužbi ili za davanje koncesije/dopuštenja nemamo polje "nacionalnost" ili "etničitet", a niti inače prikupljamo takve podatke niti su nam takvi podaci potrebni. Sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka, AEM je imenovao osobu za zaštitu podataka.
Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike	U informacijskom sustavu socijalne skrbi je omogućena evidencija o nacionalnosti za svakog korisnika sustava socijalne skrbi. Navedeni podatak je obavezan za unos ukoliko je isti uvjet za priznavanje prava iz sustava socijalne skrbi, Za korisnike prava za koje podatak o nacionalnosti odnosno etičkoj pripadnosti nije uvjet za priznavanje prava se isti može evidentirati uz primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka te načela prikupljanja podataka o jednakosti odnosno uz privolu korisnika odnosno ispitanika. Temeljem upisa podataka o nacionalnosti korisnika je moguće dobiti skupni podatak koliko je u ukupnom broju korisnika pojedinog prava pripadnika određene nacionalnosti no upitna je kvaliteta navedenog podatka ukoliko se isti ne evidentira odnosno ukoliko za navedeni podatak korisnik nije dao privolu.
Hrvatska radiotelevizija	Hrvatska radiotelevizija u Izvješću o ispunjavanju programskih obveza HRT-a prema Ugovoru s Vladom RH za razdoblje od 1.1.2023. do 31.12.2027. godine ne objavljuje imena niti bilo kakve podatke koje bi mogli identificirati pripadnike nacionalnih manjina koji sudjeluju u HRT-ovim emisijama. Koristimo, isključivo zbirne, anonimizirane pokazatelje, poput ukupnog broja minuta programske pokrivenosti te opis tematskog sadržaja koji ima za cilj informiranje nacionalnih manjina. Na taj način osiguravamo da se etničko podrijetlo ne može vezati uz pojedinačnu osobu te se u potpunosti pridržavamo zahtjeva Opće uredbe o zaštiti podataka, osobito načela minimizacije i svrhovite obrade podataka, kao i preporučenih mjera anonimizacije.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	<p>Člankom 5. Uredbe (EU) 2016/679 europskog parlamenta i vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (u daljnjem tekstu: Opća uredba), a koja je u primjeni od 25. svibnja 2018. godine propisano je kako osobni podaci moraju biti zakonito, pošteno i transparentno obrađivani s obzirom na ispitanika („zakonitost, poštenost i transparentnost”); prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe te se dalje ne smiju obrađivati na način koji nije u skladu s tim svrhama; primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju („smanjenje količine podataka”).</p> <p>Člankom 6. Opće uredbe propisani su pravni temelji obrade osobnih podataka koje voditelj obrade osobnih podataka mora imati prije početka obrade.</p> <p>U vezi s navedenim, temeljem ZOZO-a osnovna djelatnost HZZO-a je provođenje obveznog zdravstvenog osiguranja te se svim osiguranim osobama HZZO-a osiguravaju prava i obveze iz obveznog zdravstvenog osiguranja na načelima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti, na način i pod uvjetima utvrđenima propisima Europske unije, ZOZO-om te ostalim podzakonskim propisima.</p> <p>Opseg prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja pod jednakim se uvjetima osigurava svim osiguranim osobama.</p> <p>HZZO prikuplja i obrađuje osobne podatke osiguranih osoba temeljem propisa iz svoje nadležnosti isključivo u svrhu provođenja zdravstvenog osiguranja te bi svaka druga obrada osobnih podataka bila nezakonita.</p> <p>Iz navedenog proizlazi da HZZO kao voditelj obrade u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom e) Opće uredbe ima pravni temelj za obradu osobnih podataka osiguranih osoba za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti.</p> <p>U vezi prikupljanja i obrade posebnih kategorija osobnih podataka od strane HZZO-a, skrećemo pažnju na to da je člankom 9. stavkom 1. Opće uredbe propisana opća zabrana obrade posebnih kategorija osobnih podataka.</p> <p>Navedenim člankom 9. stavkom 1. Opće uredbe propisano je da se zabranjuje obrada osobnih podataka koji otkrivaju rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikatu te obrada genetskih podataka, biometrijskih podataka u svrhu jedinstvene identifikacije pojedinca, podataka koji se odnose na zdravlje ili podataka o spolnom životu ili seksualnoj orijentaciji pojedinca.</p> <p>Iznimno, obrada posebnih kategorija osobnih podataka dozvoljava se ako je ispunjen jedan od uvjeta navedenih u članku 9. stavku 2. Opće uredbe.</p> <p>U tom smislu od posebnih kategorija osobnih podataka navedenih u članku 9. Opće uredbe HZZO prikuplja i obrađuje podatke koji se odnose na zdravlje svojih osiguranih osoba.</p> <p>Obrada navedene posebne kategorije osobnih podataka koji se odnose na zdravlje osiguranih osoba HZZO-a nužna je u svrhe upravljanja zdravstvenim sustavom Republike Hrvatske na temelju zakonskih propisa te za provođenje prava i obveza propisanih ZOZO-om pa se u tom smislu na HZZO u skladu s odredbom članka 9. stavka 2. točke h) Uredbe ne primjenjuje zabrana obrade navedene posebne kategorije osobnih podataka.</p> <p>HZZO u svojim službenim evidencijama ne evidentira podatke o rasnom, nacionalnom i drugom podrijetlu s obzirom na to da navedeni podaci nisu od utjecaja za stjecanje statusa osigurane osobe HZZO-a niti za ostvarivanje prava i obveza iz obveznog zdravstvenog osiguranja.</p> <p>Kako je naprijed spomenuto, HZZO prikuplja i obrađuje samo one osobne podatke, pa i posebne kategorije osobnih podataka, za koje postoji pravna osnova u propisima iz nadležnosti HZZO-a te isključivo u svrhe koje su navedene tim propisima.</p> <p>U skladu sa svim naprijed navedenim HZZO nema valjani pravni temelj niti svrhu radi koje bi prikupljao posebne kategorije osobnih podataka o etničkom podrijetlu osiguranih osoba te ih u skladu s time ne prikuplja niti obrađuje.</p>
Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti	HAKOM ne prikuplja navedene podatke te predmetna preporuka nije u planu provedbe.
Međimurska županija	Općina Štrigova navodi kako je preporuka u planu provedbe u II. kvartalu 2025. godine. Općina Gornji Mihaljevec navodi kako je preporuka u planu provedbe u III. kvartalu 2025. Međimurska županija prikuplja etnički disegregirane anonimizirane podatke isključivo u svrhu praćenja provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine na svom području, s posebnim naglaskom na osobna stanja građana, obrazovanje, zdravstvenu i socijalnu zaštitu.
Brodsko-posavska županija	Brodsko-posavska županija ne provodi predmetnu mjeru.
Virovitičko-podravska županija	U VPŽ nemamo informacije da je utvrđeno da je netko etnički disagregiran temeljem rasnog ili etničkog podrijetla.
Sisačko-moslavačka županija	Sisačko-moslavačka županija preporuku provodi sukladno pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

Primorsko-goranska županija	U prvoj polovici 2025. godine u planu je provesti testni postupak prikupljanja etnički disagregiranih anonimiziranih podataka uz primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka te načela prikupljanja podataka o jednakosti, putem anketnog upitnika radnih tijela i odbora Županijske skupštine Primorsko-goranske županije koji se bave pravima manjina i marginaliziranih skupina. Prikupljeni podaci će se analizirati i pripremiti kao podloga za sveobuhvatnu primjenu u slijedećoj godini.
Osječko-baranjska županija	Osječko-baranjska županija pri postupcima zapošljavanja putem javnih natječaja i oglasa u cijelosti poštuje važeće propise u području suzbijanja diskriminacije po bilo kojoj osnovi pa tako i po osnovi nacionalnosti, rase, spola političke ili vjerske opredijeljenosti. Osječko-baranjska županija je u razdoblju od 1.1.2024. godine pa do studenoga 2024. raspisala javne natječaje za ukupno 23 radna mjesta te oglase za ukupno 4 radna mjesta. U svim postupcima javnog natječaja ili oglasa za prijam u službu navedeno je kako se na javni natječaj odnosno oglas mogu prijaviti osobe oba spola. Isto tako u svim postupcima navedena su prava prednosti pri zapošljavanju na koja se kandidati mogu pozvati sukladno odgovarajućim propisima pa je tako moguće se pozvati na slijedeća prava prednosti: pravo prednosti prilikom zapošljavanja u skladu s člankom 101. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji ("Narodne novine" broj 121/17., 98/19., 84/21. i 156/23.), pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 48.f Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata ("Narodne novine" broj 33/92., 57/92., 77/92., 27/93., 58/93., 02/94., 76/94., 108/95., 108/96., 82/01., 103/03., 148/13. i 98/19.), pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 47. Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata ("Narodne novine" broj 84/21.), pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 9. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" broj 157/13., 152/14., 39/18. i 32/20.), pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina ("Narodne novine" broj 155/02., 47/10., 80/10. i 93/11.) pri čemu kandidat nije dužan dokazivati svoj status pripadnika nacionalne manjine. Kandidat koji, prema posebnim propisima, ostvaruje pravo prednosti pri zapošljavanju dužan je u prijavi na javni natječaj ili oglas pozvati se na to pravo i ima prednost u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima. Da bi ostvario pravo prednosti pri zapošljavanju, kandidat koji ispunjava uvjete za ostvarivanje toga prava, dužan je uz prijavu na javni natječaj ili oglas priložiti sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta, kao i svu propisanu dokumentaciju prema posebnom propisu. Isto tako, Zamjenik župana koji obnaša dužnost župana Osječko-baranjske županije, donio je 9. siječnja 2024. godine Plan prijma u službu u upravna tijela Osječko-baranjske županije za 2024. godinu ("Županijski glasnik" broj 1/24.). U točki VI. Plana prijma utvrđeno je da sukladno podacima Državnog zavoda za statistiku pripadnici srpske nacionalne manjine u Županiji ostvaruju pravo na zastupljenost pri zapošljavanju u upravnim tijelima Županije sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina ("Narodne novine" broj 155/02., 47/10., 80/10. i 93/11.) i Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine" broj 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 123/17., 98/19. i 144/20.) te da je ostvarena zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima Županije. Što se tiče prikupljanja podataka o nacionalnosti službenika i namještenika, na dan početka rada u Osječko-baranjskoj županiji, službenik odnosno namještenik u svrhu kadrovske evidencije i sukladno odredbama Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka ("Narodne novine" broj 42/18.) i Uredbe (EU) 2016/679, popunjava Obrazac za novozaposlene (OOZ-1) u kojem se dobrovoljno navodi podatak o nacionalnosti. Navedeni obrazac se nalazi u osobnom očevidniku službenika odnosno namještenika. Podaci iz osobnog očevidnika predstavljaju profesionalnu tajnu. Službenik odnosno namještenik Osječko-baranjske županije ima pravo biti upoznat sa svim podacima u svom očevidniku, te o korištenju podataka koji se na njega odnose. Potpisom izjave u obrascu službenik odnosno namještenik daje privolu Osječko-baranjskoj županiji da prikuplja njegove osobne podatke te da ih obrađuje u svrhu reguliranja prava i obveza iz službe odnosno rada. Navedeni podaci ne smiju se koristiti u druge svrhe. Privolu danu ovom izjavom službenik odnosno namještenik daje dobrovoljno te njenim potpisom potvrđuje kako je upoznat da u bilo kojem trenutku mogu povući privolu bez bilo kakvih negativnih posljedica. Ova preporuka provodi se kontinuirano.
Krapinsko-zagorska županija	Preporuka pučke pravobraniteljice u trenutnom obliku nije provedbena bez prethodnog rješavanja pravnih, tehničkih i organizacijskih prepreka te osiguravanja resursa i jasnih smjernica za njezinu provedbu. Za uspješno prikupljanje etnički disagregiranih anonimiziranih podataka potrebno je dodatno raditi na jačanju zakonskog okvira, tehničke infrastrukture i povjerenja građana
Dubrovačko-neretvanska županija	Na području Dubrovačko – neretvanske županije žive prema Popisu stanovništva iz 2021. godine točno 4 (četiri) osobe romske narodnosti, te stoga smatramo da nema potrebe za provedbu ove preporuke u slučaju osoba romske narodnosti. Što se tiče osoba srpske narodnosti, prema Popisu stanovništva iz 2021. godine ih na području Dubrovačko – neretvanske županije ima 1433. Dubrovačko – neretvanska županija ima osnovano Vijeće srpske nacionalne manjine sa kojim jako dobro surađuje i sufinancira njihov rad, a koje se brine za poštivanje prava srpske nacionalne manjine u skladu sa Ustavnim

	zakonom o pravima nacionalnih manjina. Imajući navedeno u vidu smatramo da na području Dubrovačko – neretvanske županije nema potrebe za prikupljanjem bilo kakvih dodatnih podataka, etničkih, disagregiranih, anonimiziranih ili drugih.
Istarska županija	<p>U djelokrugu rada Upravnog odjela za opću upravu i imovinsko-pravne poslove Istarske županije, Odsjeka za opću upravu, rješava se u predmetima utvrđivanja prava na korištenje besplatne pravne pomoći, daju se pravni savjeti te sastavljaju podnesci u okviru primarne pravne pomoći u postupcima pred javnopravnim tijelima koji se odnose na statusna prava građana, na utvrđivanja prava i obveza iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja i socijalne skrbi, zaštitu prava radnika pred poslodavcem te u svim ostalim upravnim postupcima sukladno zakonu, surađuje se s pružateljima besplatne pravne pomoći (udruge građana, pravne klinike, odvjetničke komore) te općenito prati stanje u upravnom području koje se odnosi na besplatnu pravnu pomoć.</p> <p>U odnosu na sekundarnu besplatnu pravnu pomoć nisu zamijećeni problemi u funkcioniranju i dostupnosti iste jer je dovoljan broj odvjetnika na području Istarske županije koji ju pružaju. Službenici koji rade na poslovima besplatne pravne pomoći pohađaju seminare, edukativne radionice koje organizira Državna škola za javnu upravu, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, Informator d.o.o. U prvom kvartalu 2024. godine pohađana je radionica u organizaciji Informator d.o.o. na temu „Novine obiteljskog prava i postupka,„ a u trećem kvartalu 2024. godine radionica na temu „Medijacija i besplatna pravna pomoć: Mogućnosti sinergije“ u organizaciji Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije te Centra za mirno rješavanje sporova.</p> <p>Na adresi sjedišta Upravnog odjela za opću upravu i imovinsko - pravne poslove Istarske županije na vidljivom i pristupačnom mjestu (prijemni hodnik pisarnice) strankama su dostupni letci o načinu ostvarivanja besplatne pravne pomoći, upute, obavijesti, općenito korisne informacije u svrhu ostvarivanja njihovih prava pred nadležnim tijelom, a u uredovno radno vrijeme stranke mogu osobno komunicirati sa službenicima.</p> <p>Na mrežnim stranicama Upravnog odjela, u rubrici Besplatna pravna pomoć, podnositeljima zahtjeva su također dostupne informacije i obavijesti o načinu ostvarivanja njihovih prava pred nadležnim tijelom.</p> <p>U 2024. godini je u odnosu na nacionalne manjine (Srbe, Rome) zamijećen trend opadanja podnošenja zahtjeva za ostvarivanjem besplatne pravne pomoći pred nadležnim tijelom, konkretno ove i prošle godine je podneseno 1 - 2 predmeta na godišnjoj razini.</p>
Ličko-senjska županija	NEMA ODGOVORA
Splitsko-dalmatinska županija	<p>Županija prikuplja etnički disagregirane podatke isključivo u okviru obavljanja onih poslova kada je mogućnost izjašnjavanja građana o nacionalnosti dana i propisana pozitivnim pravnim propisima. Tako primjerice nakon što su temeljem Odluke Vlade RH provedeni izbori za članove vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u Splitsko-dalmatinskoj županiji, konstituirana su tri vijeća nacionalnih manjina Splitsko-dalmatinske županije (albansko, bošnjačko i srpsko) te je izabrano osam predstavnika nacionalnih manjina (slovenske, makedonske, ruske, mađarske, ukrajinske, talijanske, crnogorske i) . U Proračunu Splitsko-dalmatinske županije osiguravaju se sredstva za podmirenje troškova redovitog rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, održavanje manifestacija i mjesečnu nagradu članovima vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina.</p> <p>Također prilikom upisa u matične knjige građani imaju pravo na izjašnjavanje o nacionalnoj pripadnosti, što predstavlja njihovo osobno pravo, pa u tom smislu Županija posjeduje te podatke.</p>
Šibensko-kninska županija	NEMA ODGOVORA
Bjelovarsko-bilogorska županija	NEMA ODGOVORA
Koprivničko-križevačka županija	<p>Koprivničko-križevačka županija i njezin prethodnik Ured državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji od 2009. godine (svake godine) prikuplja podatke o broju djece/učenika pripadnika romske nacionalne manjine za kraj i početak školske godine u predškolskom odgoju, osnovnom i srednjem obrazovanju za područje cijele Koprivničko – križevačke županije. Podaci se prikupljaju zbog godišnje potrebe dostavljanja redovitih izvješća Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH kao koordinatore za izradu objedinjenog izvješća za Vladu RH, a koje se odnosi na provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Podaci se dostavljaju Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih, Upravi za nacionalne manjine na njihovo traženje u zadanim tablicama. Napominjemo da se radi o isključivo statističkim brojevanim podacima koji se upisuju u tablice.</p>
Požeško-slavonska županija	<p>Požeško-slavonska županija pristupa prikupljanju etničkih podataka sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka te načelu prikupljanja podataka o jednakosti. Etnički podaci se prikupljaju dobrovoljno, građani se mogu i ne moraju izjasniti (npr. kod upisa djeteta u matiču rođenih). Podaci koji se prikupljaju obrađuju se način da se zaštiti identitet ispitanika odnosno spriječi mogućnost njihova identificiranja (nakon provedenog javnog natječaja, oglasa, prilikom objave konačne liste objavljuju se samo inicijali ili šifra prijavitelja).</p>

Zagrebačka županija	<p>Sukladno Odluci o uvjetima, načinu i postupku ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 1/2023), naglašavamo kako se u okviru postupka dodjele jednokratne novčane pomoći ne prikupljaju niti evidentiraju podaci o rasnom ili etničkom podrijetlu korisnika, budući da takvi podaci nisu potrebni za vođenje postupka niti postoji pravna osnova za njihovo prikupljanje.</p> <p>Svaki podnositelj zahtjeva za jednokratnu novčanu pomoć potpisuje GDPR klauzulu, kojom daje privolu za obradu osobnih podataka isključivo u svrhu provedbe postupka dodjele pomoći, sukladno Uredbi (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća te važećim nacionalnim propisima o zaštiti osobnih podataka.</p> <p>U slučaju da Ured pučke pravobraniteljice zatraži dostavu anonimiziranih i disagregiranih podataka, primjerice u postocima o zastupljenosti korisnika iz određenih osjetljivih ciljnih skupina, iste ćemo dostaviti, ukoliko budemo posjedovali relevantne podatke koji se mogu statistički obraditi.</p> <p>Rok za provedbu IV. kvartal 2025. godine.</p>
Karlovačka županija	Ne raspolažemo s podacima
Vukovarsko-srijemska županija	NEMA ODGOVORA
Zadarska županija	NEMA ODGOVORA
Varaždinska županija	<p>Na zaštitu osobnih podataka odnosno na prikupljanje podataka o pripadnicima nacionalnih manjima i možebitnoj diskriminaciji i segregaciji s kojom se potencijalno susreću, Varaždinska županija, kad prikuplja takve podatke pazi na zaštitu osobnih podataka uz primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka te načela prikupljanja podataka o jednakosti. Županija ne prikuplja podatke od osoba imenom i prezimenom već putem tijela i raznih koordinacija putem upitnika gdje nam pripadnici nacionalni manjima mogu anonimno prijaviti diskriminaciju s kojom su se susreli, navodeći samo kojoj nacionalnoj manjini pripadaju ili putem njihovih predstavnika kad na sastancima iznesu takve probleme.</p> <p>Varaždinska županija osnovala Koordinaciju za ljudska prava koja se bavi pitanjima ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, također osnovala je Radnu skupinu za izradu Programa integracije stranaca na privremenom radu u Varaždinskoj županiji.</p>
Grad Osijek	Grad Osijek nije pristupio prikupljanju etnički disagregiranih anonimiziranih podataka uz primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka te načela prikupljanja podataka o jednakosti iz razloga što nije bilo zaprimljenih pritužbi na diskriminaciju temeljem rasnog ili etničkog podrijetla.
Grad Zadar	<p>Preporuka broj 80. je već dugi niz godina Gradu Zadru temelj u prikupljanju etnički disagregiranih anonimiziranih podataka uz primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka te načela prikupljanja podataka o jednakosti.</p> <p>Posebno to dolazi do izražaja prilikom prikupljanja etnički disagregiranih podataka o socioekonomskom položaju pripadnika nacionalnih manjina (Roma i Srba) te migranata. Jer, redovito praćenje provedbe javnih politika i strategija kroz indikatore, uključujući i etnički disagregirane podatke, ključan je alat za ocjenu uspješnosti primjene Konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije te za kreiranje mjera usmjerenih na ukidanje rasne diskriminacije.</p> <p>Rezultati su više nego dobri, jer bez obzira na teške ratne traume koje je pretrpio grad Zadar nije bilo pojavnosti revanšizma niti nacionalne netrpeljivosti i kršenja ljudskih prava prema srpskoj nacionalnoj manjini. Ista bi se stvar mogla reći i za migrante</p>
Grad Zagreb	U Akcijskom planu Grada Zagreba za 2025. do 2027. godinu za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2027., mjera: “Praćenje ostvarivanja prava sukladno Odluci o socijalnoj skrbi” obuhvaća aktivnosti koje se odnose na razvijanje metodologije i alata za prikupljanje i iskazivanje podataka o ostvarivanju prava pripadnika romske nacionalne manjine utvrđenih Odlukom o socijalnoj skrbi te će se na istoj u planiranom razdoblju i raditi.
Grad Rijeka	Iz evidencije mapiranja osobnih podataka koje se prikupljaju u gradskoj upravi, podaci o etničkim skupinama prikupljaju se za potrebe isplate naknada za rad i naknada troškova članovima vijeća nacionalnih manjina. Navedena zbirka podataka nalazi se u nadležnosti Upravnog odjela za poslove Gradonačelnika, Gradskog vijeća i mjesnu samoupravu. Navedeni podaci anonimizirani su u javnom prikazu, što znači da je preporuka o anonimizaciji provedena.
Grad Varaždin	Grad Varaždin prikuplja etnički disagregirane anonimizirane podatke uz primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka.
Grad Karlovac	<p>Prema trenutnim podacima u školama čiji je osnivač Grad Karlovac nema učenika romske nacionalne manjine. Dječji vrtić Karlovac u pedagoškoj godini 2023./2024. polazi jedan korisnik romske nacionalne manjine kojem se sufinancira roditeljski udjel u cijeni predškolskog odgoja te se roditelji ne terete za plaćanje roditeljskog udjela nego isti pokriva Ministarstvo znanosti i obrazovanja.</p> <p>Grad Karlovac kao jedinica lokalne samouprave temeljem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina osigurava u proračunu sredstva za financiranje aktivnosti nacionalnih</p>

	<p>manjina koje imaju svoje vijeće, odnosno predstavnika u Gradu Karlovcu. Na izborima koji su održani 2019. godine izabrano je Vijeće albanske, bošnjačke i srpske nacionalne manjine te predstavnica slovenske nacionalne manjine u Gradu Karlovcu. Gradsko vijeće Grada Karlovca na sjednici održanoj 15. prosinca 2022. godine donijelo je Odluku o načinu financiranja vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalne manjine u Gradu Karlovcu u 2023. godine kojom su svakom vijeću nacionalne manjine bila osigurana sredstva u ukupnom godišnjem iznosu od 5.600,00 eura, a predstavniku nacionalne manjine u u ukupnom godišnjem iznosu od 2.200,00 eura.</p> <p>Na izborima koji su održani 7.5.2023. godine izabrana su dva vijeća nacionalnih manjina i to Vijeće srpske i Vijeće bošnjačke nacionalne manjine Grada Karlovca te predstavnica albanske nacionalne manjine. Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o načinu financiranja vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalne manjine u Grada Karlovcu u 2023. godine od 20. lipnja 2023. godine uređen je način financiranja rada i programa vijeća nacionalnih manjina, odnosno predstavnika nacionalne manjine u Gradu Karlovcu u periodu za treće i četvrto tromjesečje u 2023. godini, utvrđeni su kriteriji za određivanje visine sredstava u Proračunu Grada za financiranje rada i programa vijeća i predstavnika nacionalne manjine te kriteriji za raspodjelu tih sredstava na vijeća nacionalnih manjina i to Vijeća srpske i bošnjačke nacionalne manjine Grada Karlovca i predstavnika albanske nacionalne manjine u Gradu Karlovcu. Sredstva za rad bila su osigurana u Rebalansu Proračuna Grada Karlovca za 2023. godinu. Svakom vijeću nacionalne manjine do kraja 2023. godine isplaćeno je po 3.970,00 eura, a predstavniku nacionalne manjine 1.560,00 eura. Ukupna obveza za Proračun Grada Karlovca za period od 1.7. do 31.12. 2023. godine iznosila je 19.000,00 eura.</p>
Grad Velika Gorica	Grad Velika Gorica ne prikuplja navedene podatke.
Grad Slavonski Brod	Upravni odjel ne raspolaže podacima o prikupljanju etnički disegregiranih anonimiziranih podataka uz primjenu Opće Uredbe o zaštiti podataka te načela prikupljanja podataka o jednakosti.
Grad Pula	NEMA ODGOVORA
Grad Split	Službenica za zaštitu osobnih podataka nije zaprimila niti jednu primjedbu vezano za prikupljanje osobnih podataka o rasnom ili etničkom podrijetlu, niti primjedbu o bilo kakvoj vrsti diskriminacije temeljem istog.

PREPORUKA 81. Vladi Republike Hrvatske, da žurno usvoji migracijsku i integracijsku politiku	
Ministarstvo unutarnjih poslova	
Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	Budući da je trajanje izrađenog Nacionalnog programa za integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita bilo predviđeno od 2023. do 2025. godine, a do početka 2025. isti nije upućen u javno savjetovanje, pristupit će se izradi novog dokumenta.

PREPORUKA 82. Vladi Republike Hrvatske, da žurno izradi plan desegregacije u obrazovanju koji će se provoditi u svim školama u kojima postoje segregirani razredi	
<p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih ima za cilj osiguravanje preduvjeta za poboljšanje obrazovnih postignuća, socijalizacije te uključivanje u društvo djece i učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Jedna od aktivnosti koja se pokazala nužnom jest rješavanje i poduzimanje radnji s ciljem rješavanja problematike formiranja razrednih odjela u kojima su svi učenici Romi u suradnji s osnivačima školskih ustanova kao glavnim predlagateljima mogućih rješenja. Navedena aktivnost uključuje redovite sastanke sa svim dionicima s ciljem definiranja i usuglašavanja polazišnih točaka, ciljeva te rješenja na svim razinama, od lokalne do nacionalne, uključujući predstavnike romske nacionalne manjine, s posebnim naglaskom na integraciju kao dvosmjerni proces koji obuhvaća aktivno sudjelovanje kako romske tako i većinske zajednice. Vezano uz problematiku segregacije romskih učenika te formiranje etnički segregiranih razrednih odjela važno je naglasiti kako je formiranje takvih odjela vezano uz segregirana područja na kojima većinom žive pripadnici romske nacionalne manjine sto predstavlja izazov u integraciji u Siru zajednicu, pa tako i odgojno-obrazovni sustav. Kontinuiranom provedbom svih aktivnosti na svim razinama odgojno-obrazovnog sustava poboljšavaju se uvjeti za osiguravanjem kvalitetnog i inkluzivnog odgoja i obrazovanja djece i učenika pripadnika romske nacionalne manjine, a posljedično sve navedeno doprinosi uspješnijoj integraciji učenika u društvo u cjelini. Ministarstvo dugogodišnjom provedbom svih mjera i aktivnosti značajno doprinosi integraciji i smanjenju potencijalne diskriminacije pripadnika romske nacionalne manjine. Ministarstvo je u 2024. godini održalo je niz sastanaka s ravnateljima osnovnih škola u cilju iznalaženja zajedničkog rješenja oko razrednih odjela u kojima su većina ili svi učenici Romi. Ravnatelji osnovnih škola iznijeli su aktivnosti koje škole poduzimaju u cilju ublažavanja obrazovne segregacije kao i izazove s kojima se susreću pri formiranju razrednih odjela (iseljavanje većinskog stanovništva, udaljenost romskih naselja, pad broja učenika i većinskog i manjinskog stanovništva i dr.). Valja naglasiti kako sve škole provode veliki broj različitih izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti s ciljem dodatne integracije učenika pripadnika romske nacionalne manjine te osnaživanja učitelja i stručnih suradnika kao i povećanja kvalitete rada.</p>	

PREPORUKA 83. Ministarstvu znanosti i obrazovanja, da osiguraju da škole mogu izdati svjedodžbe osobama koje su srednju školu završile prije 2010. godine bez navođenja podatka o nacionalnosti	
--	--

U sustavu e-Matrice ne postoje više obrasci svjedodžbi koji su se koristili do 2010. godine. Kada škole kontaktiraju Ministarstvo u vezi reizdavanja svjedodžbe izdane prije 2011. godine, uglavnom zbog neaktivnih obrazaca, dobiju uputu kako da ih izrade budući da odgovarajući obrasci ne postoje u sustavu i nisu više važeći. Obrasci koji su se koristili do 2010. godine nisu sadržavali podatak o nacionalnosti učenika kao ni obrasci koji se koriste sada.

PREPORUKA 84. Ministarstvu financija, da poreznim upravama dostavi naputke o oslobođenju bivših nositelja stanarskog prava od obveze plaćanja poreza na promet nekretnina pri otkupu stana u kojem su stambeno zbrinuti. (ponovljena)

Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured je svim područnim uredima Porezne uprave uputilo dopis KLASA: 410-20/24-01/452, URBROJ: 513-07-21-01-24-1, od 20. studenoga 2024., u kojem se podsjeća na odredbu članka 13. stavka 1. točke 5. Zakona o porezu na promet nekretnina („Narodne novine“, br. 115/16. i 106/18.), kojom je propisano da porez na promet nekretnina ne plaćaju građani koji kupuju stambenu zgradu ili stan (uključujući i zemljište) na kojem su imali stanarsko pravo ili uz suglasnost nositelja stanarskog prava prema propisima kojima se uređuje prodaja stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

Navedeni podsjetnik otpremljen je područnim uredima Porezne uprave u IV. kvartalu 2024., a isti je dodatno objavljen i na Intranetu Porezne uprave.

PREPORUKA 85. Ministarstvu unutarnjih poslova i Ministarstvu znanosti i obrazovanja, da žurno organizira prilagodene tečajeve hrvatskog jezika razine B1 i B2 za osobe pod međunarodnom zaštitom (ponovljena)

Ministarstvo unutarnjih poslova	Navedena Preporuka nije u provedbi niti je u planu provedbe ovog Ministarstva. Aktivnosti vezane uz provođenje tečaja hrvatskog jezika, povijesti i kulture za osobe s odobrenom međunarodnom zaštitom u nadležnosti su Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih.
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih osigurava učenje hrvatskoga jezika za učenike osnovnih i srednjih škola pod međunarodnom zaštitom na način propisan Pravilnikom o provođenju pripreme i dopunske nastave za učenike koji ne znaju ili nedostavno poznaju hrvatski jezik i nastave materinskog jezika i kulture države podrijetla učenika (Narodne novine, br. 15/2013.)

PREPORUKA 86. Ministarstvu zdravstva, da pravilnikom uredi način ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu kojim će se jasno propisati načini pružanja usluga osobama pod međunarodnom zaštitom te njihova naplata

Imenovana je Radna skupina koja radi na izradi pravilnika. RS je započela s radom 2022. te se sastoji od predstavnika MZ, MUP, MROSP i HZZO-a. Više resora je uključeno u ovu tematiku zbog specifičnosti same tematike radi jasnijeg normiranja prava na ostvarivanje zdravstvene zaštite za navedene kategorije.

PREPORUKA 87. Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da osigura provođenje tečajeva hrvatskog jezika za strane radnike

U odnosu na preporuku Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, da osigura provođenje tečajeva hrvatskog jezika za strane radnike, ističemo kako je Ministarstvo u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje u svibnju 2024. godine kroz sustav vaučera omogućilo učenje hrvatskoga jezika stranim radnicima iz trećih zemalja u sektorima i zanimanjima gdje je poznavanje hrvatskoga jezika ključno za kvalitetno obavljanje posla te će aktivnost nastaviti provoditi u budućnosti. Programi polaznicima omogućavaju razvoj osnovnih temelja komunikacije na radnom mjestu u sektorima graditeljstva, turizma i ugostiteljstva, prerađivačke i prehrambene industrije.

U bazu pružatelja usluga obrazovanja dostupnih korisnicima za dodjelu vaučera za kraće neformalne programe učenja hrvatskog jezika za strance trenutno je upisano 11 obrazovnih ustanova koje nude ukupno 42 programa obrazovanja.

Od travnja 2022. odobreno je ukupno 67 zahtjeva za dodjelu vaučera za kraće neformalne programe učenja hrvatskog jezika za strance. U obrazovanje su trenutno uključena 30 stranih radnika korisnika vaučera, dok je 29 polaznika uspješno završilo obrazovanje i steklo potvrdu o stečenim kompetencijama.

Hrvatski zavod za zapošljavanje ima ulogu provedbenog tijela u projektu vaučera za obrazovanje te odobrava vaučere sukladno Uvjetima i načinima korištenja sredstava za provedbu Obrazovanja za stjecanje kompetencija potrebnih za rad putem vaučera. Najnovijom inačicom ovog dokumenta je, uz već postojeće kraće neformalne programe učenja hrvatskog jezika, otvorena mogućnost i za upis formalnih programa učenja hrvatskog jezika na višim razinama, međutim zasad nije još upisan ni jedan program.

PREPORUKA 88. Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, da sve ugovorne zdravstvene ustanove i svoje područne ustrojstvene jedinice informira da osobe pod privremenom (i međunarodnom) zaštitom ostvaruju pravo na naknadu troškova prijevoza

Dopisom HZZO-a (KLASA: 503-11/22-01/01, URBROJ: 338-01-06-01/24-04 od 28. travnja 2024. godine) dana je uputa za postupanje svim područnim ustrojstvenim jedinicama HZZO-a, o čemu je pučka pravobraniteljica obaviještena. Naime, područne ustrojstvene jedinice HZZO-a kojima se obrati osoba pod privremenom (i međunarodnom) zaštitom utvrdit će da li su u konkretnom slučaju ispunjeni uvjeti za ostvarenje prava na naknadu za troškove prijevoza u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja. Pritom, ako osoba ostvaruje pravo na spomenutu naknadu sukladno odredbama ZOZO-a i Pravilnika sa predanom tiskanicom putnog naloga će se postupati kao i sa ostalim računima za pruženu zdravstvenu zaštitu strancima kojima se zdravstvena zaštita osigurava u državnom proračunu budući da navedene osobe ne ostvaruju pravo na naknadu za troškove prijevoza na teret obveznoga zdravstvenog osiguranja već na teret sredstava državnog proračuna s pozicije ministarstva nadležnog za zdravstvo sukladno odredbama Zakona o obveznom

zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 80/13., 15/18., 26/21. i 46/22.).

PREPORUKA 89. Ministarstvu znanosti i obrazovanja i Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, da za učenike koji su nedavno doselili iz drugih zemalja, razmotre i po potrebi uvedu nove načine prilagodbe ispita državne mature.

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje	Ispiti državne mature na standardizirani se način provode u cijeloj državi u isto vrijeme i pod jednakim uvjetima i kriterijima za sve učenike, odnosno pristupnike, stoga nije moguće uvoditi nove načine prilagodbe ispita državne mature osim onih koji se već dosad provode, a to je primjena prilagođene ispitne tehnologije na temelju odluke Centra o vrsti prilagodbe. Prilagodba ispitne tehnologije odobrava se onim učenicima ili pristupnicima koji tijekom cijelog školovanja ili dužeg razdoblja imaju teškoće koje uvjetuju prilagodbu ispitne tehnologije odnosno onim učenicima ili pristupnicima kod kojih je do takvih teškoća došlo u skorije vrijeme. Pritom učenik ili pristupnik ne smije prilagodbom ispitne tehnologije biti stavljen u povoljniji položaj u odnosu na ostale učenike ili pristupnike te se takvom prilagodbom ne smije ugrožavati valjanost ispita državne mature. Dakle, u slučajevima kad se u provedenom postupku, na temelju zahtjeva podnositelja, utvrdi prisutnost teškoće odobrava se razumna prilagodba ispitne tehnologije u skladu s ranije navedenim načelima polaganja ispita državne mature.
--	--

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih	Ispiti državne mature na standardizirani se način provode u cijeloj državi u isto vrijeme i pod jednakim uvjetima i kriterijima za sve učenike, odnosno pristupnike, stoga nije moguće uvoditi nove načine prilagodbe ispita državne mature osim onih koji se već dosad provode, a to je primjena prilagođene ispitne tehnologije na temelju odluke Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja o vrsti prilagodbe. Prilagodba ispitne tehnologije odobrava se onim učenicima ili pristupnicima koji tijekom cijelog školovanja ili dužeg razdoblja imaju teškoće koje uvjetuju prilagodbu ispitne tehnologije odnosno onim učenicima ili pristupnicima kod kojih je do takvih teškoća došlo u skorije vrijeme. Pritom učenik ili pristupnik ne smije prilagodbom ispitne tehnologije biti stavljen u povoljniji položaj u odnosu na ostale učenike ili pristupnike te se takvom prilagodbom ne smije ugrožavati valjanost ispita državne mature. Dakle, u slučajevima kad se u provedenom postupku, na temelju zahtjeva podnositelja, utvrdi prisutnost teškoće odobrava se razumna prilagodba ispitne tehnologije u skladu s ranije navedenim načelima polaganja ispita državne mature.
---	---

PREPORUKA 90. Ministarstvu pravosuđa i uprave, da provede analizu utjecaja digitalizacije i modernizacije pravosuđa s ciljem otklanjanja eventualnih nedostataka u pristupu pravosuđu pripadnika ranjivih skupina građana

Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije na temelju raspoloživih podataka razmatra provesti traženu analizu utjecaja digitalizacije i modernizacije pravosuđa s ciljem otklanjanja eventualnih nedostataka u pristupu pravosuđu pripadnika ranjivih skupina građana.

PREPORUKA 91. Ministarstvu pravosuđa i uprave, da izradi sveobuhvatnu analizu ovršnog sustava i na temelju nje izradi prijedlog novog Ovršnog zakona (ponovljena)

U odnosu na ponovljenu preporuku 91. kojom se od Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije traži da se izradi sveobuhvatna analiza ovršnog sustava i na temelju nje izradi prijedlog novog Ovršnog zakona ukazuje se da Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije prikuplja podatke o tome kako se Ovršni zakon provodi u praksi i kada se na temelju prikupljenog ukaže potreba njegovog usklađivanja s drugim zakonima kako bi se dobila horizontalna usklađenost zakonodavnog sustava, predložiti će se izrada novog Ovršnog zakona radi pojednostavljenja (povećanja efikasnosti) provedbe ovršnog postupka uz jačanje zaštite dostojanstva ovršenika i manje troškove postupka, odnosno novo uređenje ovršnog sustava, uz istovremeno osiguravanje mehanizama da ovrha bude brza i učinkovita (zaštita vjerovnika).

Zaključno, ukazujemo da je dobrobit svih građana i prosperitet gospodarstva jedno od najvećih prioriteta Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. Sukladno navedenom, ako bi se u društvu pojavile takve okolnosti koje bi najizloženije kategorije građana dovele u takvo pogoršanje materijalnog stanja koje se može smatrati egzistencijalnom ugrozom, odnosno okolnosti koje bi dovele do otežanog gospodarskog poslovanja, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije će sasvim sigurno poduzeti odgovarajuće korake u okviru svojih nadležnosti (uključujući i izmjene ili novi Ovršni zakon).

PREPORUKA 92. Ministarstvu pravosuđa i uprave, da pravovremeno raspisuje natječaj za financiranje pružatelja primarne pravne pomoći te ga provede u primjerenom roku

Natječaj za financiranje projekata pružanja primarne pravne pomoći koji je raspisan u 2023. predviđa financiranje za trogodišnje razdoblje, od 2023. do 2025., s time da se ugovori o financiranju projekata pružanja primarne pravne pomoći sklapaju za svaku godinu. U tijeku je isplata druge rate za financiranje projekata pružanja primarne pravne pomoći u 2024. u iznosu od 30% ugovorenog iznosa, odnosno 214.474,24 eura. U ugovorima za treću godinu financiranja projekata za pružanje primarne pravne pomoći (za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025.) predviđet će se isplata financijskih sredstava u tri rate, pri čemu bi se prvi dio isplatio odmah početkom godine (u prvom kvartalu 2025.), nakon što pružatelji

primarne pravne pomoći dostave godišnja izvješća o provedbi projekta (za što imaju rok do 30. siječnja 2025.), kako bi se osigurala kontinuirana financijska podrška. Plan je da se novi natječaj raspiše u I. kvartalu 2026.

PREPORUKA 93. Državnoj školi za javnu upravu, da organizira specijalizirane edukacije za službenike upravnih odjela u županijama koji pružaju primarnu pravnu pomoć o pravnim temama zbog kojih im se građani najčešće obraćaju (ponovljena)

Planirane su sljedeće aktivnosti:

I kvartal 2025. - procjena potreba za specijaliziranim edukacijama za službenike upravnih odjela u županijama s ciljem definiranja broja polaznika kojima su ove edukacije potrebne te pravnih tema koje će edukacije sadržavati

II kvartal 2025. - angažiranje stručnjaka s odgovarajućom ekspertizom za razvoj i provedbu edukacija u suradnji s Ministarstvom pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

III kvartal 2025. - provedba odgovarajućeg broja edukacija sukladno rezultatima analize potreba za stručnim usavršavanjem u ovom području

PREPORUKA 94. Pravosudnoj akademiji, da u okviru programa cjeloživotnog stručnog usavršavanja pravosudnih dužnosnika, za suce i sudske savjetnike, provede edukacije o anti-diskriminacijskom pravu s naglaskom na primjenjivanje tereta dokazivanja

Pravosudna akademija organizirala je jednu radionicu na temu „Promicanje prava na različitost i borba protiv netrpeljivosti i mržnje“, dana 12. prosinca 2023. u Zagrebu. Na radionici je sudjelovalo 12 polaznika iz redova kaznenih i prekršajnih sudaca općinskih i županijskih sudova, državnih odvjetnika općinske i županijske razine te policijskih službenika.

PREPORUKA 95. Policijskoj akademiji, da u sklopu edukacija za policijske službenike koji rade na predmetima vezanim uz diskriminaciju, dodatno razradi edukativne materijale koji se odnose na prekršaje propisane Zakonom o suzbijanju diskriminacije

Tijekom nastavnog procesa u vremenskom razdoblju od 21. kolovoza 2023. do 2. listopada 2024. u Policijskoj školi „Josip Jović“ na temelju nacionalnog kurikulumuma, nastavnog plana i programa i školskog kurikulumuma provodili su se sljedeći oblici obrazovanja: redovito srednjoškolsko obrazovanje (3. i 4. razred Policijske škole), srednjoškolsko obrazovanje odraslih za zanimanje policajac/policajka i temeljni policijski tečajevi.

Godišnjim izvedbenim kurikulumom modularne/predmetne nastave teme vezane uz zaštitu ljudskih prava, zabranu diskriminacije, suzbijanje nasilja nad ženama i obiteljsko nasilje, zločin iz mržnje, govor mržnje, trgovanje ljudima, zaštitu migranata i tražitelja azila, rodno uvjetovano nasilje, prihvatanje različitosti i toleranciju, pravni okvir na nacionalnoj i međunarodnoj razini, te analize slučajeva u kojima je zbog nepravilnog postupanja policijskoj službenika Europski sud za ljudska prava odlučivao o odgovornosti Republike Hrvatske bile su sastavni su dio stručnih predmeta/modula: Ustav Republike Hrvatske, pravo Europske unije i ljudska prava /Temeljna ljudska prava, integritet i komunikacija, Osnove policijskog posla i organizacija, Policijski poslovi i ovlasti, Prevencija kriminaliteta u praksi, Osnove kriminalistike i kriminalističko istraživanje, Psihologija, Kazneno i prekršajno pravo, Kriminalistička psihologija i komunikologija.

Tijekom nastavne godine ovisno o realizaciji planiranih skupova ishoda u međusobnoj modularnoj/predmetnoj povezanosti analiziraju se primjeri iz prakse i presude Europskog suda za ljudska prava (npr. Šečić protiv RH, Škorjanec protiv RH, M. H. i dr. protiv RH). Stalnim pregledom prakse Europskog suda za ljudska prava aktualiziraju se nastavni materijali i potiče se samostalni rad učenika /polaznika na analizi postupanja policijskih službenika kojima dolazi do povrede Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Kroz izvannastavne aktivnosti (obilježavanje Dana ružičastih majci, Međunarodnog dana ljudskih prava i dr.) te suradnju s organizacijama civilnog društva (Specijalnom olimpijadom Hrvatske, Centrom za autizam Zagreb, Gradskim društvom Crvenoga križa Zagreb, Centrom za rehabilitaciju Zagreb i dr.) učenici i polaznici uključeni su u projekte i aktivnosti kojima se podiže svijest o prihvaćanju osoba s invaliditetom u društvenu zajednicu, prihvaćanju različitosti, toleranciji i nultoj stopi diskriminacije.

U sklopu projekta EPAS (European Parliament Ambassador School) promiču se europske vrijednosti, tolerancija, jačanje zajedništva, poštivanje različitosti, interkulturalnost.

U školskoj godini 2023./2024. navedenim sadržajima obuhvaćeno je 196 učenika/učenica Policijske škole, 373 polaznika/polaznica srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka, i 65 polaznika/polaznica temeljnog policijskog tečaja za zaposlenike MUP-a RH.

Tijekom akademske godine 2023./2024., u okviru dva studijska programa (Stručnog prijediplomskog studija Kriminalistike i Stručnog diplomskog stručnog studija Kriminalistike) na Veleučilištu kriminalistike i javne sigurnosti teme o temeljnim ljudskim pravima (uključujući suzbijanje nasilja nad ženama i obiteljskog nasilje, zločina iz mržnje, govora mržnje, trgovanja ljudima, zaštita prava migranata i tražitelja azila te nereda na sportskim natjecanjima obrađene su na sljedećim kolegijima: Uvod u pravni sustav i ustavno uređenje RH, Kazneno pravo, Uvod u kriminalistiku, Policijske ovlasti, Kriminalistička taktika, Kriminologija, Kriminalistička psihologija, Kriminalističke metodike istraživanja organiziranog kriminaliteta, Sigurnost europskih granica i migracije, Sigurnosni sustav i nacionalna sigurnost Republike Hrvatske, Kriminalistička metodika istraživanja maloljetničke delinkvencije i kriminaliteta na štetu djece, Kriminalistička metodika istraživanja obiteljskog nasilja, Prekršajno pravo, sve na Stručnom prijediplomskom studiju Kriminalistike te Kriminalističke metodike istraživanja složenih oblika organiziranog kriminaliteta, Migracije i kriminalitet, Nadzor nad radom policije, Primijenjena viktinologija, Kriminalistička metodika istraživanja složenog kriminaliteta na štetu djece na Stručnom diplomskom studiju Kriminalistike.

Tijekom izvođenja nastave na navedenim kolegijima dodatno su, u skladu s preporukama Pučke pravobraniteljice i uputom Uprave za javni red i sigurnost Ravnateljstva policije, stavljeni naglasci na prepoznavanje bitnih konstitutivnih elemenata

(osnova diskriminacije) prekršaja iz članka 25. i 26. Zakona o suzbijanju diskriminacije te utvrđivanje subjektivnih elemenata postupanja počinitelja (s ciljem prouzročenja straha ili stvaranja straha, neprijateljskog, ponižavajućeg i uvredljivog okruženja, kao i posljedica u vidu povrede dostojanstva žrtve.

Osim toga, o pojavnim oblicima diskriminacije koji mogu predstavljati podlogu i uzroke otpora do razine političkog nasilja pa čak i terorizma, kreirani su i izvode se nastavni sadržaji u okviru kolegija Sustav sigurnosti i nacionalna sigurnost Republike Hrvatske.

S obzirom na relativno sustavnu i široku zastupljenost ovih tema i sadržaja na svim razinama studijskih programa, čini se da je napravljen dodatni pomak u senzibilizaciji i edukaciji studenata. Rezultat toga su nerijetko analize i rezultati istraživanja koje studenti provode u okviru svojih završnih i diplomskih radova.

Naprijed navedenim sadržajima ukupno su obuhvaćena 403 studenta, 281 student Stručnog prijediplomskog i 122 studenta Stručnog diplomskog studija Kriminalistike.

U sklopu kontinuiranog, cjeloživotnog policijskog obrazovanja, „Specijalistički tečaj za maloljetničku delinkvenciju i kriminalitet na štetu mladeži i obitelji“ te „Tečaj rukovođenja postupanjem policije u predmetima nasilja u obitelji“ sadrže temu „Policija i zaštita ljudskih prava“, gdje se polaznici upoznaju s radom Europskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu ESLJP) i Ureda Zastupnice pred ESLJP, analiziraju moguće povrede Konvencije o ljudskim pravima i postojeću sudsku praksu ESLJP. Predavač navedenih tema je zastupnica pred ESLJP, gđa Štefica Stažnik. Tijekom navedenih tečajeva ujedno se višestruko obrađuju teme rodne diskriminacije, odnosno rodno utemeljenog nasilja prema ženama, zaštita prava djece, osoba s invaliditetom i drugih ranjivih skupina. Oba tečaja ujedno se bave i temama diskriminacije, s naglaskom na prepoznavanju svih 17 osnova diskriminacije, kvaliteti pisanja optužnih prijedloga uz navođenje bitnih konstitutivnih elemenata prekršaja opisanih u člancima 25. i 26. Zakona o diskriminaciji.

PREPORUKA 96. Pravosudnoj akademiji, da nastavi s provedbom edukacija o zločinima iz mržnje te suzbijanju netrpeljivosti i mržnje

Pravosudna akademija održala je četiri radionice na temu „Zločin iz mržnje i govor mržnje“. Na radionicama je sudjelovalo 49 polaznika iz redova kaznenih i prekršajnih sudaca i sudskih savjetnika općinskih i županijskih sudova, zamjenika i državnoodvjetničkih savjetnika općinske i županijske razine te policijskih službenika. Dana 10. listopada 2023. održana je radionica u Rijeci, 18. listopada 2023. u Varaždinu, 26. i 27. listopada 2023. u Splitu te 30. listopada 2023. u Zagrebu.

Također je održan 12. lipnja 2023. mrežni seminar pod nazivom „Zločin iz mržnje – u svjetlu prakse sudova RH i Europskog suda za ljudska prava“ u okviru projekta „Promicanje vladavine prava i temeljnih prava kroz kvalitetno učenje na daljinu u hrvatskom pravosuđu“, a na kojem su sudjelovala 32 polaznika iz redova kaznenih i prekršajnih sudaca i sudskih savjetnika općinskih i županijskih sudova te zamjenika i državnoodvjetničkih savjetnika općinske i županijske razine. Pravosudna akademija je u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina organizirala dvije jednodnevne radionice na istu temu koje su održane u Zagrebu 13. studenoga 2023. i Opatiji 27. studenoga 2023. Na radionicama je sudjelovalo 50 polaznika iz redova kaznenih i prekršajnih sudaca i sudskih savjetnika općinskih i županijskih sudova, zamjenika i državnoodvjetničkih savjetnika općinske i županijske razine te policijskih službenika.

PREPORUKA 97. Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, da nastavi s provedbom edukacija o zločinima iz mržnje i govoru mržnje kako bi se istima obuhvatilo što veći broj dionika iz tijela koja se bave prepoznavanjem i procesuiranjem ovih djela.

Tijekom 2023., Ured je u suradnji s Pravosudnom akademijom u sklopu provedbe stručnih seminara za suzbijanje zločina iz mržnje i govora mržnje proveo dvije edukacije za 50 sudaca, sudskih savjetnika, djelatnika državnog odvjetništva i policijskih službenika s područja Zagrebačke, Vukovarsko-srijemske, Osječko-baranjske, Primorsko-goranske, Istarske i Zadarske županije (teme stručnih seminara: Materijalno pravo i pojavnost u praksi; Kriteriji za zločin iz mržnje, govor mržnje i diskriminaciju te (ne) učinkovita istraga za ta djela po presudama Europskog suda za ljudska prava; Procesna prava žrtava kroz idealni kazneni i prekršajni postupak). Edukacija je održana u Opatiji 27. studenoga 2023., a u Zagrebu 13. studenoga 2023.

Pravosudna akademija je u 2023. godini dodatno provela 4 radionice na temu zločina iz mržnje i govora mržnje za kaznene i prekršajne suce i sudske savjetnike, zamjenike državnih odvjetnika i državnoodvjetničke savjetnike te policijske službenike. Ukupno je sudjelovalo 47 polaznika. Radionice su održane tijekom npr. II. i III. kvartala u Osijeku, Puli, Rijeci i Zadru.

U Nacrtu Akcijskog plana za suzbijanje diskriminacije za razdoblje od 2024. do 2025. godine planirana je provedba regionalnih višesektorskih radionica na temu zločina iz mržnje i pružanja podrške žrtvama zločina iz mržnje kao i izrada priručnika i provedba edukacija za policijske službenike te odvjetnike i suce.

PREPORUKA 98. Ministarstvu pravosuđa i uprave, da na sudovima gdje se poslovi podrške žrtvama i svjedocima obavljaju u okviru zajedničkih službi za potrebe više pravosudnih tijela te na kojima nedostaje službenika, odobri dodatno zapošljavanje

Tijekom 2023. i 2024. godine osnovani su novi odjeli za podršku žrtvama i svjedocima i to na 7 novih županijskih sudova: Šibenik, Karlovac, Bjelovar, Slavonski Brod, Pula, Varaždin, Velika Gorica i Općinskom sudu u Splitu, što sa 7 starih odjela (Zagreb, Zadar, Osijek, Sisak, Split, Vukovar, Rijeka) ukupno čini 15 odjela za podršku.

Tijekom 2023. godine osnovano je 5 novih odjela za podršku žrtvama i svjedocima:

1. Odjel za podršku žrtvama i svjedocima pri Županijskom sudu u Šibeniku, koji je s radom započeo 1. lipnja 2023. godine
2. Odjel za podršku žrtvama i svjedocima pri Županijskom sudu u Karlovcu, koji je s radom započeo 1. srpnja 2023. godine

3. Odjel za podršku žrtvama i svjedocima pri Županijskom sudu u Bjelovaru, koji je s radom započeo 9. listopada 2023. godine
4. Odjel za podršku žrtvama i svjedocima pri Županijskom sudu u Slavonskom Brodu, koji je započeo s radom 13. studenog 2023. godine
5. Odjel za podršku žrtvama i svjedocima pri Općinskom sudu u Splitu, koji je s radom započeo 18. prosinca 2023. godine

Tijekom 2024. godine osnovana su 3 nova odjela za podršku žrtvama i svjedocima:

6. Odjel za podršku žrtvama i svjedocima pri Županijskom sudu u Puli koji je s radom započeo 15. travnja 2024. godine
7. Odjel za podršku žrtvama i svjedocima pri Županijskom sudu u Varaždinu, koji je s radom započeo 1. svibnja 2024. godine
8. Odjel za podršku žrtvama i svjedocima pri Županijskom sudu u Velikoj Gorici koji je s radom započeo 2. rujna 2024. godine.

Potrebno je u narednom periodu osnovati i Odjel za podršku na Županijskom sudu u Dubrovniku i Općinskom kaznenom sudu u Zagrebu. U svakom odjelu za podršku zaposlene su po 2 osobe osim u Odjelu Sisak, gdje je trenutno zaposlena 1 osoba. Vezano za pitanje odobravanja dodatnog zapošljavanja za 4 odjela na najvećim sudovima i to Zagreb, Split, Rijeka i Osijek, tijekom 2024. godine u Odjel za podršku žrtvama i svjedocima na Županijskom sudu u Zagrebu zaposlena je 3. osoba. Vezano za Odjele za podršku na Županijskim sudovima u Splitu, Rijeci i Osijeku u narednom periodu će se pratiti obim poslova sukladno povećanom zakonodavnom okviru koji propisuje nadležnosti rada poslova podrške žrtvama i svjedocima i sukladno tome će se procjenjivati potreba i mogućnosti dodatnog zapošljavanja.

PREPORUKA 99. Ministarstvu pravosuđa i uprave, da na svim sudovima gdje se provodi podrška žrtvama i svjedocima osiguraju primjerni prostor/čekaonice za žrtve i svjedoke

Svi Odjeli za podršku žrtvama i svjedocima raspolažu sa uredom/kancelarijom.

Pored toga i slijedeći Odjeli (ukupno 8) raspolažu sa dodatnom čekaonicom: Odjeli na Županijskim sudovima u Zadru, Varaždinu, Slavonskom Brodu, Šibeniku, Karlovcu, Vukovaru, Bjelovaru, Osijeku i Odjel na Općinskom sudu u Splitu.

Osiguranje čekaonice za odjele za podršku na preostalim sudovima ovisi o raspoloživim prostornim uvjetima sudova koji su na mnogim sudovima ograničeni i to je razlog zbog kojeg svi odjeli za podršku ne raspolažu dodatnom čekaonicom uz postojeći ured. Tijekom 2025. godine nastojat će se osigurati dodatne čekaonice na sudovima čiji prostorni uvjeti to dozvoljavaju.

PREPORUKA 100. Pravosudnoj akademiji, da osigura redovne edukacije sudaca i državnih odvjetnika o pravima žrtava te pojedinačnoj procjeni žrtava

Pravosudna akademija održala je radionice na sljedeće teme koje se tiču zaštite žrtve kaznenog djela i pojedinačne procjene žrtava:

1. Izricanje istražnog zatvora i mjera opreza radi zaštite žrtve - održano je pet jednodnevnih radionica i to 19. svibnja 2023. u Varaždinu, 26. svibnja 2023. u Osijeku, 31. svibnja 2023. u Zagrebu, 16. lipnja 2023. u Splitu i 3. srpnja 2023. u Rijeci. Radionicama je pristupilo 86 polaznika iz redova kaznenih i prekršajnih sudaca i sudskih savjetnika općinskih i županijskih sudova, zamjenika i državnoodvjetničkih savjetnika općinske i županijske razine te službenika za podršku žrtvama i svjedocima.

2. Uzimanje iskaza žrtve i ispitivanje žrtve s posebnim naglaskom na ranjive skupine, posebno žrtve nasilja u obitelji, nasilja nad djecom i ženama i seksualnog nasilja - održano je šest jednodnevnih radionica i to 2. listopada 2023. u Osijeku, 16. listopada 2023. u Splitu, 24. listopada 2023. u Rijeci, 7. studenoga 2023. u Varaždinu te 28. rujna 2023. i 13. studenoga 2023. u Zagrebu. Radionicama je pristupio 81 polaznik iz redova kaznenih i prekršajnih sudaca i sudskih savjetnika općinskih i županijskih sudova, sudaca istrage, sudaca za mladež, zamjenika i državnoodvjetničkih savjetnika općinske i županijske razine, policijskih službenika te službenika za podršku žrtvama i svjedocima.

3. Pojedinačna procjena žrtve – utvrđivanje pojedinačnih potreba žrtve i procjena rizika sa svrhom određivanja odgovarajućih mjera zaštite žrtve (iskustva i problemi u praksi) - održano je pet jednodnevnih radionica i to u Rijeci 4. listopada 2023., Varaždinu 14. studenoga 2023., Osijeku 20. studenoga 2023., Splitu 5. prosinca 2023. i Zagrebu 11. prosinca 2023. Na radionicama je sudjelovalo 79 polaznika iz redova kaznenih i prekršajnih sudaca i sudskih savjetnicima općinskih i županijskih sudova, zamjenika državnih odvjetnika i državnoodvjetničkih savjetnika općinske i županijske razine, policijskih službenika i službenika Odjela za podršku žrtvama i svjedocima pri županijskim sudovima.

4. Zaštita prava žrtava kaznenih djela – u suradnji s Udrugom za pomoć žrtvama „Bijeli krug“ održane su dvije dvodnevne radionice i to u Splitu 26. - 27. siječnja 2023. i Zagrebu 6. - 7. veljače 2023. Na radionicama su sudjelovala 34 polaznika iz redova kaznenih i prekršajnih sudaca i sudskih savjetnicima općinskih i županijskih sudova, zamjenika državnih odvjetnika i državnoodvjetničkih savjetnika općinske i županijske razine, policijskih službenika i službenika Odjela za podršku žrtvama i svjedocima pri županijskim sudovima.

PREPORUKA 101. Agenciji za elektroničke medije, da osmisli i provede edukaciju medijskih redakcija o primjeni Zakona o elektroničkim medijima na elektroničke publikacije u pogledu sadržaja kojeg generiraju korisnici te obveze moderiranja štetnog sadržaja

Kroz primjenu odredbe čl. 94. st. 3. Zakona o elektroničkim medijima te izrečenim mjerama u slučaju kada se utvrdi kršenje, AEM zahtijeva od pružatelja elektroničkih publikacija poštivanje navedene odredbe. Iskustvo pokazuje da kroz provedbu ove aktivnosti AEM-a, pružatelji medijskih usluga i pružatelji elektroničkih publikacija koji imaju sadržaj kojeg generiraju korisnici brzo uklanjaju nezakonit sadržaj kroz mjere moderacije sadržaja.

PREPORUKA 102. Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, da osmisli i provede medijsku kampanju usmjerenu na podizanje svijesti o nezakonitom govoru u javnom prostoru, osobito na društvenim mrežama. (ponovljena)

U okviru Nacrta Akcijskog plana suzbijanja diskriminacije za razdoblje do 2025. godine u planu je provedba nacionalne kampanje za prevenciju i suzbijanje govora mržnje. S obzirom da je Prijedlog Akcijskog plana u procesu usvajanja, izrada i provedba nacionalne kampanje nije bila moguća u 2024. godini, stoga se provedba planira tijekom 2025. godine. Početak provedbe planiran je u II kvartalu 2025. godine.

PREPORUKA 103. Hrvatskoj regulatornoj agenciji za mrežne djelatnosti, da osmisli i provede medijsku kampanju osvještavanja javnosti o utjecaju Akta o digitalnim uslugama na ostvarivanje njihovih prava.

Akt o digitalnim uslugama (DSA), koja se primjenjuje od 17. veljače 2024., ima kao primarni cilj zaštititi digitalni prostor od nezakonitog sadržaja i osigurati transparentnost poslovanja internetskih platformi. Akt štiti korisnike digitalnih usluga i njihova temeljna prava na internetu, uspostavlja snažan pravni okvir za transparentnost i odgovornost internetskih platformi te osigurava jedinstven, ujednačen pravni okvir na razini EU. Kao tijelo koje će koordinirati provedbu DSA u RH određen je HAKOM. Koordinator za digitalne usluge ima ključnu ulogu u osiguravanju učinkovitosti prava i obveza utvrđenih u Aktu.

Zakon o provedbi uredbe o digitalnim uslugama nije još donesen te je u postupku donošenja u Hrvatskom Saboru.

HAKOM je započeo s izvršavanjem nekih obveza propisanih DSA. Obavlja se niz aktivnosti, što uključuje blisku suradnju s Europskom Komisijom, stalnim predstavništvom EK, nacionalnim tijelima nadležnim prema nacrtu Zakona o provedbi DSA, nevladinim organizacijama, fact-checkerima i dr., a cilj cjelokupne kampanje je podizanje nacionalne svijesti o utjecaju DSA na ostvarivanje prava građana.

U 4. kvartalu 2024. organiziran je okrugli stol na kojem su sudjelovali predstavnici najvećih društvenih mreža i Europske komisije, Državno izborno povjerenstvo, udruge civilnog društva u RH, GONG i Faktograf.

HAKOM redovito odgovara na upite građana i zainteresirane stručne javnosti u vezi s provedbom DSA. Formiran je tim za provedbu DSA koji će pripremati podzakonske akte kada na snagu stupi provedbeni zakon.

U I. kvartalu 2025. čeka se donošenja Zakon o provedbi DSA kojim će se osigurati da nacionalna nadležna tijela raspolažu potrebnim ovlastima i dovoljnim sredstvima za postizanje ciljeva Akta, stvorit će se zakonske pretpostavke za dodatnu prilagodbu nacionalnog pravnog okvira zahtjevima Uredbe, precizno regulirati pojedina pitanja, definirati ključni partneri HAKOM-a u provedbi DSA te sva prava, obveze i zadaće nadležnih tijela u RH.

Dodatno, HAKOM je na internetskim stranicama objavio osnovne informacije o utjecaju DSA na ostvarivanje prava građana te je izradio brošuru Ključevi sigurnog interneta kojom su između ostalog dane informacije o DSA na jeziku prilagođenom djeci. Predmetna brošura distribuirana se učenicima svih 5. razreda osnovnih škola na području Republike Hrvatske, a nalazi se na internetskim stranicama HAKOM-a: https://www.hakom.hr/UserDocsImages/2025/zastita_korisnika/Klju%20sigurnog%20interneta%202025.pdf?vel=11026805

Za I. kvartal 2025. u planu je i održavanje konferencije Potraga za boljim internetom povodom Dana sigurnijeg interneta, čiji je glavni cilj javnosti (a posebice djeci) uputiti snažnu poruku o važnosti prevencije elektroničkog nasilja, zaštite osobnih podatak, stvaranja sigurnog virtualnog okruženja te dostupnosti kvalitetnih internetskih sadržaja za djecu i mlade. Na samoj konferenciji, HAKOM će kao jedan od suorganizatora prezentirati i o DSA.

Zaključno, stručnjaci HAKOM-a dali su nekoliko intervjua za novine u kojima se pobliže upoznaje javnost s DSA, kao i ulogom HAKOM-a u svojstvu koordinatora.

PREPORUKA 104. Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, da izradi Nacionalni plan za razvoj umjetne inteligencije (ponovljena)

Ministarstvo gospodarstva	NEMA ODGOVORA
Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije	Navedeno područje nije u nadležnosti Ministarstva, a sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine, broj 85/20, 21/23, 57/24).

PREPORUKA 105. Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, da uspostavi registar sustava umjetne inteligencije koji se koriste u javnom sektoru (ponovljena)

Ministarstvo gospodarstva	NEMA ODGOVORA
Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije	Navedeno područje nije u nadležnosti Ministarstva, a sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine, broj 85/20, 21/23, 57/24).

PREPORUKA 106. Vladi Republike Hrvatske, da usvoji Nacionalni plan stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva (ponovljena)

Preporuka je u provedbi s obzirom da je izraden tekst Nacionalnog plana stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva za razdoblje od 2024. do 2030. godine. U prvom kvartalu 2025. godine Nacionalni plan bit će upućen na očitovanje

nadležnim tijelima državne uprave i na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću. Njegovo donošenje očekuje se do kraja 2025. godine.

PREPORUKA 107. Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, da uvede dugoročno institucionalno i programsko financiranje aktivnosti organizacija civilnog društva u području zaštite ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije.

Temeljem Kriterija za utvrđivanje financijske pomoći za poboljšanje uvjeta i kvalitete života pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma 2021.-2027. je, u okviru svojih zadaća, tijekom 2023. godine odobrilo 5 zamolbi udruga i vijeća romske nacionalne manjine za (su)financiranje ukupne vrijednosti 221.331,13 EUR, kako slijedi:

- zamolbu Medijskog informativnog centara - sufinanciranje projekta www.romalen.com (web portal) u iznosu od 6.020,00 EUR,
- dvije zamolbe Saveza Roma u Republici Hrvatskoj „KALI SARA“ za sufinanciranje dovršetka izgradnje Zida boli u Romskom memorijalnom centru u Uštici, u ukupnom iznosu od 179.619,13 EUR,
- zamolbu Društva Naša djeca Čakovec – ljetovanje djece pripadnika romske nacionalne manjine u sklopu projekta „I ja bih na more 2023.“ u ukupnom iznosu od 1.847,00 EUR,
- zamolbu za financijsku pomoć za financiranje projekta „Med-Info Centar Međimurje“ udruge Medecines du monde, u ukupnom iznosu od 33.845,00 EUR.

PREPORUKA 108. Hrvatskom saboru, da proglasi klimatsku i ekološku krizu te uvede procjenu utjecaja zakona i proračuna na klimu i ljudska prava

Hrvatski sabor je već raspravljao o temi klimatske i ekološke krize, i to povodom Prijedloga rezolucije o klimatskoj i okolišnoj krizi (u daljnjem tekstu: Prijedlog rezolucije) koji je podnijela Anka Mrak-Taritaš, zastupnica u Hrvatskome saboru, 5. studenoga 2021. godine.

Vlada Republike Hrvatske predložila je 5. siječnja 2022. godine u svojem mišljenju Hrvatskom saboru da ne prihvati Prijedlog rezolucije, smatrajući, između ostalog, da sve što predlagateljica navodi u Prijedlogu rezolucije „već i jest nedvojbena i neupitan dio smjera djelovanja Vlade Republike Hrvatske i svih nadležnih ministarstava“.

Prijedlog rezolucije 30. studenoga 2022. godine raspravio je Odbor za zaštitu okoliša i prirode, na temelju članka 95. Poslovnika Hrvatskoga sabora, kao matično radno tijelo. Nakon rasprave, članovi tog Odbora većinom glasova (1 glas „za“, 4 glasa „protiv“ i 2 glasa „suzdržan“) nisu podržali Prijedlog rezolucije.

Hrvatski sabor proveo je 21. travnja 2023. godine raspravu o Prijedlogu rezolucije te je o njemu provedeno glasovanje 5. svibnja 2023. godine. Sukladno prijedlogu matičnog radnog tijela, stavljen je na glasovanje sljedeći zaključak: „Ne prihvaća se Prijedlog Rezolucije o klimatskoj i okolišnoj krizi.“ Od ukupno 99 zastupnica i zastupnika, 72 je bilo „za“ navedeni zaključak, 1 je bio „suzdržan“, a 26 „protiv“, slijedom čega nije donesena predložena Rezolucija.

Iz dosad izloženog proizlazi kako je Hrvatski sabor već razmatrao predmetnu temu pri raspravi o Prijedlogu rezolucije o klimatskoj i okolišnoj krizi te ga nije prihvatio, pri čemu je raspolagao mišljenjem Vlade Republike Hrvatske o njegovu neprihvaćanju te izvješćem Odbora za zaštitu okoliša i prirode o njegovu nepodržavanju. Stoga, predložena preporuka pod točkom 2.26. u ovom Upitniku nije provedena, nije u provedbi i nije u planu provedbe.

PREPORUKA 109. Vladi Republike Hrvatske, da kroz zakone i druge propise dodatno razradi ustavno pravo na zdrav život i zdrav okoliš (ponovljena)

Obzirom da bez vode nema života, smatramo da je pravo na vodu u hrvatskom pravnom poretku Ustavom već zajamčeno ljudsko pravo obzirom da je isto inherentno Ustavom zajamčenom pravu na život i pravu na zdrav život u skladu s člankom 21. stavkom 1. i člankom 70. st. 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 05/14). Ispunjavanje ustavnih obveza od strane jedinica lokalne samouprave i države u pogledu upravljanja vodom s gledišta javne vodoopskrbe i javne odvodnje predstavlja ispunjenje ustavnih prava – prava na život i prava na zdrav život, koja pripadaju građanima Republike Hrvatske i čiju zaštitu po sili Ustava Republike Hrvatske oni već uživaju.

Pristup vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju detaljno je reguliran novim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o vodama („Narodne novine“, broj 66/19, 84/21, 47/23). Navedenim zakonom transponirane su odredbe Direktive (EU) 2020/2184 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka) koje se odnose na pristup vodi za ljudsku potrošnju. Većinu odredbi navedene Direktive preuzeto je Zakonom o vodi za ljudsku potrošnju („Narodne novine“, broj 30/23).

Navedenim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o vodama („Narodne novine“, broj 66/19, 84/21, 47/23) obvezuju se javni isporučitelji vodnih usluga i jedinice lokalne samouprave na poboljšanje pristupa vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju za sve stanovnike u Republici Hrvatskoj, a posebno za ranjive i marginalizirane skupine, kao što su socijalno ugrožene osobe, stanovništvo koje živi u ruralnim područjima i područjima sa specifičnim geografskim obilježjima (brdsko-planinska područja, otoci, prometno nepovezana područja), zatim za izbjeglice, migrante, nomadske zajednice i beskućnike koji nemaju osiguran pristup vodi za ljudsku potrošnju putem vodne usluge javne vodoopskrbe.

Javni isporučitelji vodnih usluga nadležni su za osiguravanje pristupa vodi za ljudsku potrošnju priključenjem stanovništva na sustave javne vodoopskrbe te pokretnom isporukom (autocisternom i vodonoscem), a jedinice lokalne samouprave nadležne su za osiguravanje pristupa vodi postavljanjem i održavanjem javnih slavina koje su na sustavu javne vodoopskrbe te postavljanjem javnih zdenaca, javnih crpki i drugih sličnih građevina koje nisu na sustavu javne vodoopskrbe na prikladnim mjestima u javnom prostoru, kao što su trgovci, ulice, parkovi, ako je to tehnički izvedivo, na način koji je razmjerni potrebi za takvim mjerama i uzimajući u obzir lokalne uvjete (klimatska i geografska obilježja). Jedinice lokalne samouprave mogu izgradnju i održavanje javnih slavina povjeriti svom javnom isporučitelju vodnih usluga kao i trećim

osobama uz uvjet da osiguraju financijska sredstva. Jedinice su i odgovorne za osiguranje zdravstvene ispravnosti vode iz javnih slavina, zdenaca i crпки.

Osim toga, člankom 41. stavkom 5. Zakona o vodnim uslugama („Narodne novine“, broj 66/19) propisano je da je za vrijeme planiranih ili neočekivanih prekida isporuke javni isporučitelj vodnih usluga dužan omogućiti isporuku vode za ljudsku potrošnju od najmanje 50 litara po članu kućanstva dnevno, u vremenskom razdoblju od najmanje osam sati, na način i na mjestu koje odredi u svojim općim uvjetima isporuke vodnih usluga, vodeći računa o ranjivosti korisnika.

Sukladno navedenom smatramo da pravo na pristup vodi za ljudsku potrošnju ima dobro i detaljno definiran zakonodavni okvir kroz Zakon o vodama („Narodne novine“, br. 66/19, 84/21 i 47/23) i Zakon o vodnim uslugama („Narodne novine“, broj 66/19).

PREPORUKA 110. Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, da u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te jedinicama lokalne i regionalne samouprave koje na svom području imaju crne točke, propiše obvezu njihovog označavanja te ih ogradi (ponovljena)

Zakonom o gospodarenju otpadom (Narodne novine, broj 84/21, 142/23 – Odluka USRH) člankom 112. je propisana obveza sanacije lokacija onečišćenih otpadom na način da sanaciju lokacije onečišćene otpadom utvrđenu Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske osigurava Republika Hrvatska, da sve aktivnosti sanacije lokacije onečišćene otpadom u ime Republike Hrvatske provodi Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, da se Odlukom o sanaciji lokacije onečišćene otpadom određuje sanacija lokacije onečišćene otpadom te mjere i aktivnosti te sanacije ili prestanak sanacije i da Republika Hrvatska ima pravo na naknadu svih troškova izvršene sanacije.

Vezano za označavanje i ograđivanje ovih lokacija, preporuka će se uzeti u obzir pri izmjeni Zakona o gospodarenju otpadom (Narodne novine, broj 84/21, 142/23) čime će se stvoriti pravna osnova za provedbu.

PREPORUKA 111. Gradu Osijeku i Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, da dugoročno prate zdravstveno stanje građana i radnika koji su za vrijeme požara bili smješteni u krugu tvornice Drava International

Grad Osijek	Podaci o zdravstvenom stanju spadaju u posebne kategorije osobnih podataka i nemamo pravnu osnovu kako bi pratili zdravstvena stanja građana i radnika koji su za vrijeme požara bili smješteni u krugu tvornice Drava International.
Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije	NZJZ OBŽ nema uvida niti spoznaju u točan broj niti informaciju o kojim osobama pomenično se radilo i koje su za vrijeme požara bili smješteni u krugu tvornice Drava International. S tim u svezi NZJZ OBŽ ne posjeduje alate kojima bi bilo moguće provođenje dugoročnog praćenja zdravstvenog stanja građana i radnika koji su za vrijeme požara bili smješteni u krugu tvornice Drava International (mogućnost uvida u zdravstvene kartone izloženih osoba, koji i kada su provedeni specijalistički pregledi, kontrolni pregledi ili ciljani pregledi i s tim u svezi zbog kojih poteškoća i koje su medicinske dijagnoze tim pregledima potvrđene, a koje su medicinski utemeljeno mogu povezati u svezu s izloženošću posljedicama požara u krugu tvornice Drava International).Stoga tek kada bi prema prethodno iznesenom bili zadovoljeni uvjeti i Zavod dobio ovlasti za uvid i prikupljanje tako vrlo osjetljivih osobnih podataka kao i podataka koji spadaju u posebne kategorije osobnih podataka (koji se odnose na zdravlje) moglo bi se pristupiti planiranju i provedbi preporuke.

PREPORUKA 112. Državnom inspektoratu, Gradu Osijeku i Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, da nastave uzorkovati tlo, hranu i vodu radi utvrđivanja posljedica požara u tvornici Drava International

Državni inspektorat	Prema „Znanstvenom mišljenju o rizicima za zdravlje ljudi od kemijskih opasnosti u hrani vezano za požar u tvrtki za gospodarenje otpadom“ HAPIH-a, od 5. siječnja 2024. godine (u daljnjem tekstu: Znanstveno mišljenje), u poglavlju 8. „Preporuke“ navodi se „Kako bi se osigurala najveća moguća razina zaštite zdravlja potrošača preporuča se provesti daljnje praćenje pojavnosti olova u uzorcima krumpira, kadmija u uzorcima rajčica i krumpira, zbroja dioksina i DL-PCB-jeva u jajima te zbroja dioksina u mlijeku na područjima koja su bila direktno izložena česticama dima koji je nastao tijekom požara. Neovisno od ovih potreba praćenja, a uzimajući u obzir utjecaj fitoakumulacije određenih štetnih tvari iz tla u poljoprivredne kulture preporuča se utvrđivanje pojavnosti olova i kadmija i u drugim poljoprivrednim kulturama, urod 2024. godine.“ Programom rada DIRH-a za 2024. godinu, a uzimajući u obzir Znanstveno mišljenje, planirano je da poljoprivredna inspekcija Državnog inspektorata, u provedbi službenih kontrola zdravstvene ispravnosti i higijene/sigurnosti hrane, provede uzorkovanje 9 uzoraka bilja (2 uzorka zelene salate, krumpir, rajčica, paprika, dinja, jabuka, breskva i cikla) kod primarnih proizvođača, na području PU Osijek, radi određivanja količine kontaminanata. Uzorkovanje je provedeno tijekom vegetacijske sezone od 7. svibnja do 30. rujna 2024. godine, a laboratorijskim analizama utvrđeno je da su svi uzorci bili sukladni prema Uredbi (EU) 2023/915 od 25. travnja 2023. o najvećim dopuštenim količinama određenih kontaminanata u hrani i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1881/2006 (SL L 119,
---------------------	---

	<p>5.5.2023). U svrhu utvrđivanja eventualnih štetnih utjecaja požara sanitarna, a u skladu sa citiranim Znanstvenim mišljenjem sanitarna inspekcija navedene preporuke je implementirala u godišnji plan monitoringa u skladu s kojim je uzorkovala 12 uzorka (6 rajčica, 3 paprike i 3 krumpira). Svi analizirani uzorci sukladni su odredbama Uredbe (EU) 2023/915 od 25. travnja 2023. o najvećim dopuštenim količinama određenih kontaminanata u hrani.</p> <p>Temeljem istog znanstvenog mišljenja Veterinarske inspekcije je tijekom lipnja 2024. godine uzorkovala 5 uzoraka mlijeka i 5 uzoraka jaja. Sukladno Planu praćenja hrane životinjskog podrijetla u 2024. godini veterinarska inspekcija je tijekom srpnja, kolovoza, listopada i studenog 2024. na kontaminante uzorkovala 20 uzorka hrane životinjskog podrijetla i to 5 uzoraka svježeg mesa svinja, 1 uzorak svježeg mesa goveda, 6 uzoraka dimljenog mesa svinja, 1 uzorak mlijeka, 2 uzorka jaja, 5 uzoraka meda. Svi analizirani uzorci sukladni su odredbama Uredbe (EU) 2023/915 od 25. travnja 2023. o najvećim dopuštenim količinama određenih kontaminanata u hrani.</p>
Grad Osijek	Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije na području Grada Osijeka obavlja i nakon provedenih ispitivanja zraka, tla i hrane i dodatna ispitivanja mogućeg zagađenja. Slijedom gore navedenog, na području Grada Osijeka preporuka je provedena.
Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije	Nastavno na požar u reciklažnom dvorištu tvornice Drava International d.o.o. 4. listopada 2023. godine nakon provedenih ispitivanja zraka, vode, tla i hrane nastavljeno je ispitivanje mogućih posljedica požara kroz praćenje uzoraka svježih konzumnih jaja s lokaliteta u blizini požarišta kroz period od studenog 2023. do svibnja 2024. godine. Ispitivanja svježih jaja kao indikatorskog pokazatelja mogućeg zagađenja mogu pridonijeti boljem razumijevanju i procjeni stanja okoliša i zaštite zdravlja opće populacije nakon incidenta izazvanog požarom u Dravi International d.o.o. U sklopu redovitog državnog monitoringa vode namijenjene za ljudsku potrošnju kontinuirano se prati zdravstvena ispravnost vode na cijelom području Osječko-baranjske županije. Slijedom gore navedenog, preporuka je provedena.

<p>PREPORUKA 113. Ministarstvu zdravstva i Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije, da evaluiraju i objedine podatke o zdravlju građana prikupljene od 2016. godine i nastave provoditi biološki monitoring građana Slavonskog Broda do 2025. godine</p>	
Ministarstvo zdravstva	<p>Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije (u daljnjem tekstu: Zavod) prikuplja i obrađuje podatke za područje svoje županije. Ministarstvu zdravstva dostavlja godišnje izvješće sa zaključcima koji se odnose na analizu biomarkera na godišnjoj razini, uz praćenje njihovih trendova. Biomarkeri koji se prate nisu dio rutinske zdravstvene statistike, već se radi o analizi specifičnih parametara.</p> <p>U 2024. godini izrađena su i izvješća iz rutinske zdravstvene statistike u kojima su trendovi prikazani kroz zaključke i završne komentare. Objedinjene analize za svaku godinu provedbe projekta uključene su u navedene zaključke i komentare. Primjerice, analiza rutinske zdravstvene statistike za razdoblje od 2017. do 2021. godine u zaključcima sadrži analize za pojedine bolesti, a analize za specifične parametre nalaze se u završnom komentaru Instituta za medicinska istraživanja za godine 2022. i 2023. Trenutno se očekuje završno izvješće Instituta za medicinska istraživanja za humani biomonitoring (koncentracije BTEX-a, pulsna oksimetrija, izdahnuta frakcija dušikovog oksida, komet test, mikronukleus test).</p> <p>Na internetskoj stranici Zavoda godišnje se objavljuju podaci kao dio serijskih izvješća i specifičnih analiza dostupni putem poveznice https://zzjzbpz.hr/publikacije/.</p>
Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županija	<p>U 2025. se planira nastavak projekta temeljem ugovora između Ministarstva zdravstva i NZJZ BPŽ ako ga Ministarstvo zdravstvo prihvati. Pučka pravobraniteljica je 31. listopada 2024. uputila dopis na kojoj smo joj odgovorili i priložili dokumentaciju (Naša Klasa :970-02/24-01/002;Broj.2178-29-24-015). Dio odgovora se odnose i na ovu Preporuku 113, te ih citiramo zajedno sa pitanjima:</p> <p>1. “Je li, i osiguran i provodi li se nastavak projekta „Utjecaj onečišćenja zraka na biomarkere izloženosti i učinka u populaciji ljudi u Slavonskom Brodu“ :</p> <p>U 2024. se provodi projekt temeljem ugovora između Ministarstva zdravstva i NZJZ BPŽ.</p> <p>2. Je li, i ukoliko jest, kada je u planu izrada objedinjujuće analize tj.izvješća u narednom periodu provedbe projekta „Utjecaj onečišćenja zraka na biomarkere izloženosti i učinka u populaciji ljudi u Slavonskom Brodu“:</p> <p>Svake godine se dostavlja zaključak Ministarstvu zdravstva za biomarkere koji se analiziraju na godišnjoj razini i prate se trendovi. Biomarkeri koji se analiziraju nisu dio rutinske zdravstvene statistike nego analiza specifičnih parametara i u privitku Vam dostavljamo izvješće gdje se u završnom komentaru navode rezultati usporedbe. Ove godine su napravljena izvješća iz rutinske zdravstvene statistike koje Vam također dostavljamo. U zaključcima i završnim komentarima se nalaze prikaz trendova. Dakle objedinjujuća analiza</p>

	<p>za godinu provedbe projekta je svake godine sadržana u završnim komentarima, zaključcima i slično. Tako npr. za analizu rutinske zdravstvene statistike od 2017. do 2021. u zaključcima se nalaze analize za pojedine bolesti , a za specifične parametre u završnom komentaru Instituta za medicinska istraživanja (2022 i 2023.)</p> <p>3. Što znači da podatci iz Studije koji su prikupljeni od 2016. do 2020. godine nisu konzistentni i mogu li takvi podatci dati zaključak za period od 2016. do 2020.godine:</p> <p>Podatci iz studije 2016. do 2020. koji su analizirani nisu konzistentni što znači da jedne godine dobijemo rezultate koje slijedeće ispitivane godine nisu potvrđeni. Analiza izoliranih pokazatelj daje odgovor na taj zdravstveni pokazatelj. To bi ujedno mogao biti i zaključak. Studijom su se analizirali specifični parametri, a podatci iz dijela rutinske zdravstvene statistike sa zaključcima se nalaze na našoj web stranici https://zzjzbpz.hr/studije/ za različite vremenske periode.</p> <p>4. Jesu li podatci koji se prikupljaju u okviru Studije tijekom 2021, 2022, i 2023. godine konzistentni:</p> <p>Podatci koji se prikupljaju u gore navedenim godinama nisu isti kao za period 2016-2020. Za period od 2016.-2020. smo Vam dostavili podatke i rezultate. Podatci koji se prikupljaju u okviru Studije tijekom 2022. i 2023 su obrađeni u završnom komentaru i usporedbom tih rezultata jedne godine dobivene vrijednosti budu veće ili manje što je navedeno u završnim komentarima. Prikaz rutinske zdravstvene statistike Vam također dostavljamo sa svim trendovima za ishemijske bolesti srca, kronične bolesti dišnog sustava, ukupne maligne bolesti,rak traheje,bronha i pluća, leukemije i akutne mijeloične leukemije.</p> <p>5. Da li je razvidno ukoliko će podatci koji se prikupljaju tijekom 2024. biti konzistentni:</p> <p>U ovom trenutku očekujemo završno izvješće iz Instituta za medicinska istraživanja za humani biomonitoring (koncentracije BTEX-a, pulsna oksimetrija,, izdahnuti frakcija dušikovog oksida, komet test,mikronukleus test)</p> <p>6. Na koji način se može postići konzistentnost podataka:</p> <p>Ne možemo utjecati na vrijednosti dobivenih rezultata. Na konzistentnost rezultata utječu između ostalog i promjene u vrijednosti polutanata (prestanak ili početak rada izvora pojedinog onečišćivača utječe na koncentracije polutanata).</p> <p>Zdravlje građana Slavonskog Broda bi se najučinkovitije zaštitilo kad bi se smanjile vrijednosti polutanata (npr. dopuštene vrijednosti lebdećih čestica PM 2,5 su našim zakonodavstvom veće od preporuka Svjetske zdravstvene organizacije). Svjetska zdravstvena organizacija je u svojim dokumentima naglasila štetan utjecaj polutanata na zdravlje ljudi. Najučinkovitija mjera za zaštitu zdravlja ljudi je smanjenje onečišćenja (utjecaj na izvore onečišćenja uključujući i prekogranična).</p> <p>Napominjemo da se zdravstveno stanje prati iz rutinske zdravstvene statistike (primjer Vam dostavljamo u privitku (na našoj web stranici https://zzjzbpz.hr/publikacije/ se nalazi niz podataka kao dio serijskih izvješća koji se objavljuju svake godine) i specifičnih analiza kao što su pojedini biomarkeri (mikronukleusi, FeNO....) . Također održavamo i tribine na koje pozivamo sve zainteresirane, a prate ih mediji (zadnja takva tribina je bila u veljači ove godine, a na nju je bio pozvan i pučki pravobranitelj). Na takvim događajima prezentiramo i rezultate.”</p>
--	---

<p>PREPORUKA 114. Ministarstvu zdravstva, županijama i zavodima za javno zdravstvo, da na lokacijama centara za gospodarenje otpadom, crnih točaka, industrijskih postrojenja i drugih zahvata s emisijama onečišćujućih tvari u okoliš, izrade program zaštite zdravlja mještana i provode kontinuirani biološki monitoring lokalnog stanovništva (ponovljena)</p>	
<p>Ministarstvo zdravstva</p>	<p>Pri Ministarstvu zdravstva je u drugom kvartalu 2023. godine osnovana Radna skupina za izradu Nacionalnog portfelja o okolišu i zdravlju temeljem Deklaracije iz Ostrave u okviru koje je u drugom kvartalu 2023. godine izrađen Nacionalni portfelj za aktivnosti za okoliš i zdravlje u Hrvatskoj.</p> <p>Cilj ovog dokumenta je kontinuiranim interdisciplinarnim pristupom unaprijediti sustav sprječavanja i otklanjanja štetnih utjecaja na okoliš i zdravlje, troškova i nejednakosti vezanih za gospodarenje otpadom i onečišćenih područja na nacionalnoj i lokalnoj razini, kao i praćenje učinaka na zdravlje osiguravanjem provedbe programa zaštite zdravlja stanovništva u ugroženim područjima. Ovim se pristupom želi unaprijediti kvaliteta života te osigurati zdravija budućnost za sve građane. Posebna pažnja posvećena je prepoznavanju negativnih učinaka onečišćenja okoliša, poput emisija iz industrijskih postrojenja i drugih izvora. Ministarstvo zdravstva od 2022. godine podržava provedbu projekta nositelja Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Brodsko-</p>

	<p>posavske županije naziva „Utjecaj onečišćenja zraka na biomarkere izloženosti i učinka u populaciji ljudi u Slavonskom Brodu“. Cilj ovoga projekta je odrediti povezanost između onečišćivača iz zraka i biomarkera izloženosti i ranog biološkog učinka na specifičnoj lokaciji u Slavonskom Brodu i okolici s definiranim razinama i podrijetlom onečišćenja zraka.</p> <p>Hrvatski zavod za javno zdravstvo i Mreža timova javne zdravstvene službe vezano uz svoje zakonske obaveze, a temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, br. 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23) obavljaju sve poslove iz područja zdravstvene ekologije. Hrvatski zavod za javno zdravstvo i Ministarstvo zdravstva intenzivno rade na unapređenju zdravstvene ekologije i teritorijalnoj pokrivenosti stručnjacima kroz Mrežu javne zdravstvene službe na način da je zavodima za javno zdravstvo jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba odobreno ukupno 23 tima iz zdravstvene ekologije kroz Mrežu timova javne zdravstvene službe („Narodne novine“, 49/24).</p> <p>U navedenim zavodima za javno zdravstvo postepeno se popunjava mreža timova zdravstvene ekologije (trenutno je u mreži ugovoreno s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje 12 timova od planirana 23).</p>
Hrvatski zavod za javno zdravstvo	Navedena preporuka je u nadležnosti županijskih zavoda za javno zdravstvo, JRS i Ministarstva zdravstva.
Međimurska županija	Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije ne raspolaže traženim informacijama, odnosno odgovor na preporuku 114 je D. Preporuka nije provedbena, nije u provedbi i nije u planu provedbe. Općina Štrigova navodi kako je preporuka u planu provedbe u II. kvartalu 2025. Općina Gornji Mihaljevec navodi kako je preporuka u planu provedbe u III. kvartalu 2025.
Brodsko-posavska županija	Preporuka je kontinuirano u provedbi niz godina. Temeljem ugovora između Ministarstva zdravstva i Nastavnog zavoda za javno zdravstvo BPŽ prate se podaci iz rutinske zdravstvene statistike i prikupljaju se podaci dobiveni terenskim istraživanjem za dio populacije. Također na području Slavonskog Broda se vrše mjerenja kvalitete zraka i obavještavaju građani.
Virovitičko-podravka županija	Virovitičko-podravka županija na svom području nema lokaciju za centar za gospodarenje otpadom, već teritorijalno pripada Regionalnom centru za gospodarenje otpadom – Šagulje d.o.o., kojemu je sjedište u Slavonskom Brodu. Sukladno navedenom, preporuka nije u planu provedbe.
Primorsko-goranska županija	<p>I. Program Zdravstvene mjere zaštite okoliša Primorsko-goranske županije</p> <p>Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije svake godine provodi program Zdravstvene mjere zaštite okoliša, a kojeg direktno financira Primorsko-goranska županija. Temeljem Programa ispituju se sastavnice okoliša koje mogu imati direktan utjecaj na zdravlje stanovništva. Programom je obuhvaćeno ispitivanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju, • kvalitete zraka, • kakvoće mora, • zdravstvene ispravnosti hrane i predmeta opće uporabe • higijensko sanitarni uvjeti u objektima pod sanitarnim nadzorom. <p>Sva navedena ispitivanja, metodologija, dinamika i obuhvat te ocjena provodi se sukladno važećoj zakonskoj regulativi Republike Hrvatske.</p> <p>Voda za ljudsku potrošnju ispituje se na svim javnim vodoopskrbnim sustavima (9 sustava kojima upravljaju komunalna društva) ali i na 22 lokalna vodovoda kojima ne upravlja pravna osoba.</p> <p>Kvaliteta zraka se u Primorsko-goranskoj županiji, temeljem Programa, prati na 12 mjernih postaja: na području grada Rijeke, Bakarskog zaljeva, na otoku Cresu i na području Gorskog kotara.</p> <p>Kakvoća mora za kupanje provodi se u razdoblju od 15. svibnja do 30. rujna svakih 15 dana. U 2024. godini Programom su obuhvaćene 273 mjerne točke na području PGŽ. U uzorcima mora ispituju se dva mikrobiološka pokazatelja (crijevni enterokoki i Escherichia coli) prema kojima se ocjenjuje mjerna (4 ocjene: izvrsno, dobro, zadovoljavajuće i nezadovoljavajuće).</p> <p>Provjera zdravstvene ispravnosti hrane i zdravstvene ispravnosti predmeta opće uporabe, obuhvaća cijeli niz kemijskih ispitivanja sadržaja štetnih tvari u hrani i u predmetima opće uporabe, kao i provjeru mikrobiološke ispravnosti hrane, a sve u cilju zaštite zdravlja ljudi. Tijekom 2023. godine ukupno je ispitano 705 uzoraka hrane (u dijelu uzoraka hrane ispituju se samo mikrobiološki ili samo kemijski pokazatelji, dok se u određenim namirnicama ispituju oba pokazatelja) i 108 uzoraka predmeta opće uporabe.</p> <p>U svrhu određivanja sanitarno higijenskih uvjeta u objektima pod sanitarnim nadzorom, tijekom 2023. godine uzorkovano je i laboratorijski obrađeno 1650 otisaka (uzoraka).</p>

	<p>2. Ekološka studija utjecaja CGO Mariščina na zdravlje mještana Marčelja i mještana u neposrednoj blizini</p> <p>Primorsko – goranska županije je tijekom 2020. godine osigurala financijska sredstva i zadužila Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ da provede Ekološku studiju utjecaja CGO Mariščina na zdravlje mještana Marčelja i mještana u neposrednoj blizini. Ekološka studija provedena je u periodu od listopada 2020. do kraja rujna 2021. U sastavu Studije provedeno je opsežno ispitivanje kvalitete zraka te biološki monitoring mještana. Biomonitoringom se provelo slijedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anketa zdravstvenih tegoba, ocjena zdravstvenog stanja i načina života • spirometrijska mjerenja • mjerenje koncentracije BTEX-a u urinu • određivanje izražaja enzima Matriks metaloproteinaze-9 i Matriks metaloproteinaze-2 (MMP-9 i MMP-2) i tkivnih inhibitora TIMP-1 i TIMP-2 • imunofenotipizacija periferne venske krvi <p>Zaključak Studije je da u populaciji nema razvijenog oblika bolesti okoliša, ali se preporučuje nastavak biološkog monitoringa.</p> <p>3. Praćenje utjecaja na okoliš financirano od strane pravnih osoba</p> <p>Kvaliteta zraka prati na području pod utjecajem potencijalnih onečišćivača (pravnih osoba). Ova ispitivanja financirana su od strane pravnih subjekata (INA rafinerija nafte, Brodogradilište Viktor Lenac, CGO Mariščina, sanacija jame Sovjak) ili JLS (Brodogradilište Mali Lošinj).</p> <p>Monitoring korespondentnih izvorišta vode Pod Jelšun, Cerovica, Mlaka i Zvir te jezera Kapitovac, provodi se s ciljem praćenja utjecaja na okoliš zatvorenog odlagališta otpada Viševak a započinje se i zbog praćenja sanacije jame Sovjak.</p> <p>U okruženju Brodogradilišta Viktor Lenac dodatno se ispituje kvaliteta morske vode i sedimenta (3 lokacije) te sastav bioloških zajednica u moru (3 transekta). U okruženju INA rafinerija nafte morska voda i sediment ispituje se na 3 lokacije. Za oba monitoringa referentna postaja je uvala Svežanj.</p> <p>4. Planirane aktivnosti</p> <p>Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije i u slijedećoj 2025. godini provoditi će program Zdravstvene mjere zaštite okoliša financiran od strane Primorsko- goranske županije. Program će se provoditi u obimu i dinamici kao i u prethodnoj godini.</p> <p>Tijekom slijedeće godine monitoring okoliša kako je navedeno pod točkom 3, također se nastavlja prema dosadašnjim programima.</p> <p>Biomonitoring stanovništva na području utjecaja potencijalnih onečišćivača nije planirano provesti.</p>
Osječko-baranjska županija	<p>U drugom kvartalu 2024. godine Osječko-baranjska županija je izradila Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine na području Osječko-baranjske županije za 2023. godinu ("Županijski glasnik" broj 6/24.). Osječko-baranjska županija je provela postupak jednostavne nabave u drugom kvartalu 2023. godine te odabrala ovlaštenika za izradu Plana gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: PGO OBŽ). U postupku izrade PGO OBŽ proveden je postupak strateške procjene utjecaja PGO OBŽ na okoliš i izrađena Strateška studija utjecaja PGO OBŽ na okoliš. Javna rasprava za oba dokumenta održana je u periodu od 6. kolovoza do 5. rujna 2024. godine, na internetskim stranicama OBŽ u trajanju od mjesec dana, a javno izlaganje je održano 3. rujna 2024. godine. Osim savjetovanja s javnošću i zainteresiranom javnošću na prethodno opisan način, za predmetne dokumente su zatražena mišljenja/primjedbe od tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima prema Prilogu II. Odluke o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja Plana gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije na okoliš ("Županijski glasnik" broj 13/23.) kao i svi koraci u postupku. Skupština Osječko-baranjske županije donijela je PGO OBŽ 27. studenoga 2024. godine ("Županijski glasnik" broj 13/24.)</p> <p>Vežano uz praćenja emisija onečišćujućih tvari u vodi i zraku, Služba za zdravstvenu ekologiju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije provodi uzorkovanje i ispitivanje komunalnih otpadnih voda, industrijskih otpadnih voda, otpadnih, procjednih i podzemnih voda na odlagalištima otpada te površinskih i podzemnih voda u svrhu ocjene kakvoće, a prema ugovorenim poslovima i zahtjevima naručitelja putem javne nabave ili pojedinačnim narudžbama. Međutim, Zavod ne provodi sustavno praćenje navedenog u preporuci 114. Također, nisu ovlašteni za praćenje emisija onečišćujućih tvari u zraku. Sustavno praćenje Zavod provodi u sklopu državnog monitoringa vode namijenjene za ljudsku potrošnju i monitoringa vodocrpilišta, što je u indirektnoj vezi s emisijama onečišćujućih tvari u okoliš i njihovog utjecaja na zdravlje ljudi. Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske</p>

	<p>županije je od strane Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina poslan Upitnik s preporukama koje se odnose na nadležnost Zavoda, no preporuka 114. u istom nije bila navedena. Slijedom navedenog, ova preporuka je provedena (isključivo prema ugovorenim poslovima Zavoda i prema zahtjevima naručitelja).</p>
Istarska županija	<p>Centar za gospodarenje otpadom Kaštijun (dalje u tekstu: CGO Kaštijun) nalazi se u Puli. Središnji je dio kružnog sustava gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji. Osim izgrađenog centra koji je s radom započeo 2018. godine, sustav obuhvaća i šest izgrađenih pretovarnih stanica (Labin, Pazin, Buzet, Umag, Poreč, i Rovinj) u kojima se otpad prihvaća i privremeno odlaže prije krajnjeg cilja-odvoza i obrade u CGO Kaštijun. Na inicijativu Istarske županije, u prosincu 2019. godine formirana je radna grupa za koordinaciju rada Županijskog centra za gospodarenje otpadom Kaštijun. Cilj radne grupe je utvrditi, predložiti i uskladiti potrebne aktivnosti među relevantnim dionicima kako bi se spriječilo prekomjerno pristizanje otpada i neadekvatan sadržaj otpada koji se obrađuje, posebno tijekom turističke sezone.</p> <p>Sukladno Rješenju o okolišnoj dozvoli KLASA: UP/I 351-03/14-02/19 od dana 03. ožujka 2015. godine te Rješenju o izmjeni i dopuni uvjeta okolišne dozvole, KLASA: UP/351-02/19-51/01,</p> <p>URBROJ: 517-03-1-3-20-4 od 09. siječnja 2020. godine, tijekom 2023. godine provedena su sva mjerenja emisija i praćenje stanja okoliša. Izvješća su dostupna na internetskoj stranici www.kastijun.hr pod rubrikom Izvješćaji.</p> <p>Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije je tijekom 2020. i 2021. godine proveo Program praćenja utjecaja na zdravlje mještana u blizini zone gospodarenja otpadom Kaštijun u suradnji s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Primorsko-koranske županije i Medicinskim fakultetom u Rijeci.</p> <p>Program je obuhvatio komparativne podatke ispitivanja praćenja stanja podzemnih i otpadnih voda od 2018. do 2021. godine, praćenje kvalitete tla u 2021. godini, praćenje kvalitete zraka od 2019. do 2021. godine, mjerenje PM10 frakcije lebdećih čestica i sadržaja metala u njima za 2021. godinu, olfaktometrijska mjerenja u 2021. godini, te biološki monitoring u 2021. godini.</p> <p>Ustanovljeno je da praćenje ekoloških i humanih bioloških pokazatelja nije pokazalo direktnu poveznicu između okolišnih čimbenika i zdravlja ispitanika s područja ŽCGO Kaštijun i starog odlagališta Kaštijun.</p> <p>Olfaktometrijska mjerenja pokazala su pojavnost neugodnih mirisa i time narušavanje kvalitete života u naseljima.</p> <p>Anketiranje ispitanika pokazalo je trenutnu zabrinutost o stanju okoliša u kojem žive i mogućem negativnom utjecaju Kaštijuna na kvalitetu njihovog života.</p> <p>Prema zaključcima iz provedenog Programa pristupilo se praćenju ekološkog stanja okoliša uslijed rada ŽCGO Kaštijun u 2022. godini. Praćenje ekološkog stanja obuhvaćalo je: praćenje kvalitete podzemnih voda tri puta godišnje, praćenje kvalitete tla dva puta godišnje, praćenje kvalitete zraka tokom cijele godine, mjerenje PM2.5 frakcije lebdećih čestica i sadržaja metala u njima kroz 4 turnusa godišnje te olfaktometrijska mjerenja dva puta tjedno tokom cijele godine. Otpadne vode nisu bile uključene u praćenje, jer je zaključeno da ne predstavljaju ekološku i zdravstvenu prijetnju, iz razloga što se voda ponovno koristi u zatvorenom sustavu ŽCGO Kaštijun. Tijekom 2022. godine završila je i sanacija starog odlagališta Kaštijun, koji je postao zeleni prostor.</p> <p>Program praćenja ekološkog stanja okoliša uslijed rada ŽCGO Kaštijun u 2023. godini nastavak je Programa praćenja utjecaja na zdravlje mještana u blizini zone gospodarenja otpadom Kaštijun iz 2020., 2021. i 2022. godine. U 2023. godini nastavili su se pratiti ekološki čimbenici: kvaliteta podzemnih voda, kvaliteta tla, kvaliteta zraka i olfaktometrijska mjerenja, dok se kod frakcije lebdećih čestica i sadržaja metala u njima napravila izmjena i u 2023. godini se mjerila frakcija PM10 umjesto PM2,5.</p> <p>Nastavak praćenja ekoloških čimbenika u 2023. godini i dalje pokazuje narušenu kvalitetu života radi pojavnosti neugodnih mirisa u blizini ŽCGO Kaštijun, što ukazuje na potrebu daljnjeg monitoringa. Daljnjim provođenjem Programa osigurava se kontinuitet u praćenju mogućih zdravstvenih rizika i narušavanja kvalitete života.</p> <p>U Županijskom proračunu osigurana su financijska sredstva za provedbu daljnjih mjerenja putem Programa praćenja ekološkog stanja okoliša uslijed rada Županijskog centra za gospodarenje otpadom Kaštijun u 2024. godini, a provedba programa povjerena je Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Istarske županije.</p>
Sisačko-moslavačka županija	<p>Na dnevnom redu sjednice Županijske skupštine 23. siječnja 2025. godine je Odluka o imenovanju Savjeta za zdravlje Sisačko-moslavačke županije kojemu će zadaća biti izrada Programa za zdravlje u koji bi trebala biti inkorporirana i navedena preporuka.</p>
Krapinsko-zagorska županija	<p>Centar za gospodarenje otpadom Krapinsko-zagorske županije će imati u Koprivničko-križevačkoj županiji, nema registriranih „crnih točki“, a vezano na industrijska onečišćenja Krapinsko-zagorska županija dobiva informacije o provedenim monitorinzima na odlagalištima i u postrojenjima koja imaju okolišne dozvole.</p>

	Krapinsko-zagorska županija nema nadležnost za daljnje postupanje osim što su potencijalni onečišćivači dužni istoj dostavljati te podatke.
Splitsko-dalmatinska županija	<p>Preporuka je u provedbi, ali ističemo slijedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Centar za gospodarenje otpadom u SDŽ je u postupku izgradnje i za isti su provode postupci procjene utjecaja zahvata na okoliš, u kojim postupcima se sagledava i utjecaj predmetnog centra na zdravlje stanovništva te određuju mjere zaštite; -Sanaciju crnih točaka provode jedinice lokalne samouprave u suradnji s nadležnim Ministarstvom i Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te se i za postupke njihove sanacije provode postupci kojim postupcima se sagledava i utjecaj predmetnog centra na zdravlje stanovništva te određuju mjere zaštite -Industrijska postrojenja za svoj rad od nadležnog Ministarstva obvezni su ishoditi Okolišne dozvole kojima su također određene mjere zaštite zdravlja stanovništva; -Ostali zahvati koji imaju emisije onečišćujućih tvari u zrak također su obveznici prijave u Registar onečišćivača u okoliš odnosno informacijski sustav kojeg uspostavljaju, vodi i održava Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja kao sveobuhvatno informatičko i mrežno bazirano rješenje, a čine ga baza podataka s pripadajućom aplikacijom za unos, verifikaciju, pregled, analizu i razmjenu podataka te preglednici koji javnosti omogućuju izravan pristup podacima. <p>Ujedno ističemo da Upravni odjel u suradnji s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo SDŽ provodi i slijedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Sukladno Uredbi o kakvoći mora za kupanje („Narodne novine“, broj 73/08), tijekom sezone kupanja potrebno je kontinuirano uzimati uzorke mora na morskim plažama na kojima se očekuje veliki broj kupača. Rezultati ovih ispitivanja dio su cjelovite baze podataka na razini RH i Europske unije, te su značajne za turističku promidžbu naše obale i mora. Cilj praćenja kakvoće mora za kupanje je postizanje standarda kakvoće mora, radi čega je potrebno poduzimati mjere sprječavanja izloženosti kupača onečišćenju, poduzimanje radnji sa svrhom smanjenja rizika od onečišćenja, te određivanje i procjena uzroka onečišćenja koja bi mogla utjecati na kakvoću mora za kupanje i štetiti zdravlju kupača. Kakvoća mora za kupanje se provodi od u svibnja i traje do kraja rujna tekuće godine na plažama priobalja i otoka. Podaci se mogu pronaći na Mrežnoj programskoj aplikaciji za unos, obradu i valorizaciju podataka te izvješćivanje i informiranje javnosti o kakvoći mora za kupanje (http://www.izor.hr/plaze/). -Sukladno Programu ispitivanja vodovodnih voda iz javnih vodoopskrbnih sustava na područje SDŽ i godišnjem Planu monitoringa ispitivanje Nastavni zavod provodi planu uzorkovanja obuhvaćeno je čitavo područje SDŽ. Rezultati analiza upisuju se u bazu podataka te dostavljaju na uvid Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo i Ministarstvu zdravstva. -Splitsko-dalmatinska županija u suradnji s Općinom Podstrana i Nastavnim zavodom za javno zdravstvo postavila je mjernu postaju za kontrolu kakvoće zraka i emisije štetnih tvari uz prometom vrlo opterećenu prometnicu na predjelu naselja Strožanac. Postaja se sastoji od dvije mjerne jedinice, a prva mjerna jedinica je puštena u rad u prosincu 2024. Osnovna namjena mjerne stanice je kontinuirano praćenje stanja kvalitete zraka i prisutnosti štetnih čestica te detektiranje potencijalnih izvora onečišćenja, što se ne odnosi samo na utjecaj vozila, odnosno izrazito intenzivnog prometa tijekom cijele kalendarske godine. Dobiveni podaci analizirat će se u okviru očitanih dnevnih i godišnjih dopuštenih vrijednosti sitnih čestica koji mogu imati utjecaj na zdravlje naših građana. Dobiveni podaci koristit će se za nova tehnička rješenja i pristupe pri planiranju i izgradnji prometne infrastrukture državnog i županijskog značaja, u skladu sa suvremenim trendovima zamjene semafora i slične vertikalne signalizacije kružnim tokovima i denivelaciji prometa u cilju izbjegavanja učestalih zastoja motornih vozila i njihovom štetnom utjecaju na okoliš. -Kakvoća voda za kupanje na rijekama i jezerima provodi se sukladno Uredbi o kakvoći voda za kupanje („Narodne novine“, broj 51/14). Podaci o kakvoći voda za kupanje na rijekama i jezerima u RH, dostupni su javnosti na mrežnoj stranici Hrvatskih voda ili na izravnoj poveznici https://vrtlac.izor.hr/ords/plazekpub/kakvoća.
Ličko-senjska županija	NEMA ODGOVORA
Bjelovarsko-bilogorska županija	NEMA ODGOVORA
Šibensko-kninska županija	NEMA ODGOVORA
Vukovarsko-srijemska županija	NEMA ODGOVORA
Zadarska županija	<p>Sukladno Zakonu o zaštiti okoliša, u postupcima procjene utjecaja zahvata na okoliš, rješenjima se propisuju mjere zaštite okoliša kao i praćenje emisija u sastavnice okoliša (tlo, zrak, vodu) te granične vrijednosti mjerenja, a koje provodi operater.</p> <p>Mjerenje čimbenika okoliša od utjecaja na zdravlje i njihovo praćenje provodi Hrvatski zavod za javno zdravstvo temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti.</p>

Dubrovačko-neretvanska županija	<p>CGO nije izgrađen, a za monitoring emisija koje bi mogle imati negativan utjecaj na zdravlje stanovništva zaduženi su nositelji zahvata koji su odgovorni za emisije onečišćujućih tvari u okoliš i to na temelju rješenja o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, kao npr. lučka uprava Ploče (za zahvat terminala rasutih tereta), kamenolomi, zračna luka u Dubrovniku, koji provode redovan godišnji monitoring i Izvješća se dostavljaju Županiji. Izvješća služe za izradu Izvješća o stanju okoliša u Županiji te slijedom zaključaka i izradu Programa zaštite okoliša koji sadrže konkretne mjere za smanjenje utvrđenih negativnih utjecaja na okoliš. Sastavni dio Programa zaštite okoliša je i Program zaštite zraka koji propisuje mjere kojima se nastoji očuvati I. kategorija kvalitete zraka, a kako bi se izbjegli, spriječili ili smanjili štetni učinci narušene kvalitete zraka na zdravlje ljudi, kvalitetu življenja i okoliš u cjelini. Osim toga sastavni dio Programa je i Program ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama čijim se ciljevima i mjerama nastoje umanjiti negativni učinci klimatskih promjena, poticanjem energetske učinkovitosti i smanjenjem emisija iz prometa, poljoprivrede i sustava gospodarenja otpadom te podizanjem svijesti javnosti i edukacijama o klimatskim promjenama.</p> <p>Biološki monitoring stanovništva je širok pojam, jer nije navedeno o kojem biološkom parametru se radi, ali je zasigurno za isti primarno nadležan Zavod za javno zdravstvo. U sklopu Izvješća o stanju okoliša uzimaju se u obzir ne samo podaci o fizičkom zdravlju stanovništva, već kvaliteta života u širem smislu, utjecaj buke, kvaliteta zraka, voda, utjecaj klimatskih promjena te dostupnost usluga i sadržaja (npr. sustava vodoopskrbe te šire društvene infrastrukture)</p>
Koprivničko-križevačka županija	<p>Prema Godišnjem izvješću o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2021., MINGOR, veljača 2023., Državni hidrometeorološki zavod jednom u pet godina provodi ocjenu kvalitete zraka na osnovi analize podatka dobivenih mjerenjem zona Kontinentalna Hrvatska (HR1) u kojoj je i Grad Koprivnica od kraja 2020. godine sa dvije mjerne postaje Koprivnica-1 i Koprivnica-2. Mjerne postaje prate koncentracije samo 2 parametra lebdećih čestica PM 2,5 i PM 10. Temeljem izvješća utvrđena je neusklađenost s граниčnim vrijednostima za čestice PM10 te je zrak ocijenjen kao II. kategorije kvalitete zraka. Obzirom na zaštitu zdravlja ljudi Grad Koprivnica kao jedinica lokalne samouprave dužna je donijeti akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka kako bi se osiguralo postizanje граниčnih vrijednosti.</p> <p>Isti plan je u fazi izrade tj. donošenja, a Koprivničko-križevačka županija je dostavila mišljenje na navedeni plan sukladno članku 54. stavku 8. Zakona o zaštiti zraka (»Narodne novine«, br. 127/19. i 57/22.). Preostali dio preporuke nije u nadležnosti Županije.</p>
Zagrebačka županija	<p>Preporuka nije provedena, nije u provedbi i nije u planu provedbe jer Zagrebačka županija nema crnih točaka na svom administrativnom području u smislu centra gospodarenja otpadom, obzirom da će se budući Centar za gospodarenje otpadom nalaziti na području Grada Zagreba, te će se u istome odlagati otpad s područja Zagrebačke županije i Grada Zagreba, predmetni centar se trenutno nalazi u fazi projektiranja gdje je Zagrebačka županije partner, a Grad Zagreb nositelj projekta na svom administrativnom području.</p>
Karlovačka županija	<p>Preporuka nije provedbena, nije u provedbi i nije u planu provedbe budući nije u nadležnosti Službe za zdravstvenu ekologiju Zavoda za javno zdravstvo Karlovačke županije. Isto provodi Gradska čistoća Karlovac čiji je osnivač grad Karlovac.</p>
Požeško-slavonska županija	<p>U Požeško-slavonskoj županiji nemamo Centar za gospodarenje otpadom, crne točke, veća industrijska postrojenja. Sukladno Izvješću o praćenju kvalitete zraka na teritoriju RH za 2023. godinu Zavoda za zaštitu okoliša i prirode pri Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, Požeško-slavonska županija smještena je u Zonu HR1 – Kontinentalna Hrvatska gdje je utvrđena kvaliteta zraka 1. kategorije, stoga nemamo ni potrebu za izradom programa zaštite zdravlja mještana i provedbom kontinuiranog biološkog monitoringa lokalnog stanovništva.</p> <p>Slijedom navedenog preporuka nije provedena, nije u provedbi i nije u planu provedbe.</p>
Varaždinska županija	<p>Na području Varaždinske županije ne nalaze se centri za gospodarenje otpadom.</p> <p>Što se tiče emisija onečišćujućih tvari u okoliš, imamo podatke o subjektima koji posjeduju rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš i rješenje o okolišnoj dozvoli, odnosno popis subjekata koji prema Zakonu o zaštiti zraka imaju obvezu dostave podataka o praćenju kvalitete zraka, a tu su: HOLCIM mineralni agregati d.o.o. – kamenolom Očura, C.I.O.S. MBO d.o.o., Općina Gornji Kneginec – odlagalište komunalnog otpada u Gornjem Knegincu, Šljunčara-transporti Smontara d.o.o. – šljunčara Trstika, OPREMA d.d.- proizvodni pogon, Prudnica d.o.o.- eksploatacijsko polje, nadalje, Ciglana Cerje Tužno d.o.o., Univerzal d.o.o., Koka d.d., Ivkom D.D.- odlagalište komunalnog otpada Jerovec, Petrinjak proizvodnja, trgovina i usluge-postrojenje za intenzivan uzgoj peradi, Luneta d.o.o.- postrojenje za intenzivan uzgoj kokoši nesilica, OPG Ivana Čurila-Postrojenje za intenzivan uzgoj pilenki. Veći stacionarni izvori onečišćenja na području Varaždinske županije (prema zadnjem</p>

	Izvrješću o stanju okoliša) su gradovi Varaždin, Ludbreg, Novi Marof, Ivanec, Lepoglava i Varaždinske Toplice s najvećom gustoćom emisija onečišćujućih tvari iz prometa, industrije i ložišta. No, za sve navedeno nemamo Program zaštite zdravlja mještana i da li se provodi biološki monitoring lokalnog stanovništva na tim područjima.
Grad Zagreb	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom u suradnji s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ na odlagalištu otpada Jakuševac, nakon drugog odrona 4. prosinca 2023. godine jednom tjedno provodi mjerenja kvalitete zraka, odnosno plinova karakterističnih za odlagalište otpada (amonijak, sumporovodik i merkaptani). Svi dobiveni rezultati provedenih mjerenja su unutar dopuštenih graničnih vrijednosti izloženosti i sukladni su odredbama čl. 2 Priloga I. Pravilnika o zaštiti radnika od izloženosti opasnim kemikalijama na radu, graničnim vrijednostima izloženosti i biološkim graničnim vrijednostima. Navedena mjerenja će se kontinuirano provoditi i tijekom 2025 godine.

PREPORUKA 115. Pravosudnoj akademiji, da provodi edukaciju sudaca iz okolišnog prava (ponovljena)

Pravosudna akademija je organizirala dvije radionice u trajanju od dan i pol pod nazivom „Uspješan progon u predmetima kaznenih djela protiv divljih vrsta u Europi“, koje su se održale u Zagrebu 15. – 16. svibnja 2023. i Splitu 25. – 26. svibnja 2023.

Radionice su bile namijenjene sucima općinskih i županijskih sudova te zamjenicima općinskih i županijskih državnih odvjetnika koji se bave predmetima iz područja kaznenog i prekršajnog prava.

Radionice su organizirane u okviru projekta „Uspješan progon u predmetima kaznenih djela protiv divljih vrsta u Europi“ (Projekt SWIPE) koji se financirao iz programa LIFE Europske unije u kojem je Pravosudna akademija, uz Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i WWF Adriu, jedan od projektnih partnera. U taj je projekt bilo uključeno 11 zemalja, članica i nečlanica Europske unije.

Gore navedene radionice pohađalo je ukupno 40 polaznika, od toga 5 polaznika iz zemalja u regiji (BIH i Srbije).

PREPORUKA 116. Vladi Republike Hrvatske, da tijelima državne uprave izda uputu o potrebi pravodobnog i efikasnog postupanja po prijavama nepravilnosti kada su nadležna za postupanje prema sadržaju prijave po Zakonu o zaštiti prijavitelja nepravilnosti te dostavljanja obavijesti pučkoj pravobraniteljici o poduzetom i ishodu postupanja u zakonskim rokovima

Ministarstvo pravosuđa uprave i digitalne transformacije početkom je srpnja, a nakon izmjena i dopuna Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 57/24.), uputilo dopis svim tijelima državne uprave o provedbi Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (dalje u tekstu: Zakon). O tome je obaviještena i Vlada RH, kao i Uprava za pravosudnu i upravnu inspekciju ovog ministarstva.

U dopisu se ukazalo tijelima državne uprave na potrebu pravodobnog i učinkovitog postupanja po prijavama nepravilnosti svih tijela koja su nadležna za postupanje prema sadržajima prijave. Također se podsjetilo sva tijela državne uprave na zakonsku obvezu dostavljanja obavijesti pučkoj pravobraniteljici o zaprimljenim prijavama, poduzetim radnjama i ishodu postupanja kako u odnosu na postupanje u okviru unutarnjih kanala prijavljivanja (članak 22. stavak 2. točka 6. Zakona), tako i u odnosu na sadržaj ispitivanja nepravilnosti (članak 25. stavak 1., 2. i 8. Zakona).

Tijela državne uprave upućena su da o navedenom obavijeste i druga tijela javne vlasti koja su pod njihovom nadležnošću ili nad kojima obavljaju nadzor. Tom je prilikom svim tijelima državne uprave ponovno dostavljen i kratki vodič, odnosno podsjetnik o primjeni Zakona.

PREPORUKA 117. Gradu Zagrebu, da u svojoj platformi ZG Zviždač jasno navede da se prijavljivanje nepravilnosti od strane građana tim putem ne smatra vanjskim prijavljivanjem nepravilnosti u smislu Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti

Na stranicama platforme ZG Zviždač jasno je navedeno da se prijavljivanje nepravilnosti od strane građana tim putem (kanal „Građani“) ne smatra vanjskim prijavljivanjem nepravilnosti u smislu Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti.
<https://zvizdac.zagreb.hr/za-gradjane/134580>

PREPORUKA 118. Ministarstvu pravosuđa i uprave, da izmjenama Sudskog poslovnika predmetima koji se vode na temelju Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti i u kojima se stranke na njega pozivaju dodijeli posebnu oznaku, kako bi se o ovim predmetima mogle voditi posebne evidencije i statistički podaci

Donesena je odluka da se umjesto izmjena u Sudskom poslovniku, kroz informacijski sustav koji je u primjeni na sudovima u predmetima koji se tiču prijavitelja nepravilnosti isti označe kao takvi (sudovi u ovom trenutku već imaju mogućnost označiti predmete kao predmete vezane uz prijavitelje nepravilnosti), a obaveza označavanja ovih predmeta propisana je i u Pravilniku o radu u sustavu eSpis („Narodne novine“, broj 136/24.). Također, sudovima je nakon stupanja na snagu novog Pravilnika poslana okružnica kojom ih se obavijestilo o potrebi označavanja predmeta prijavitelja nepravilnosti sukladno Zakonu o zaštiti prijavitelja nepravilnosti („Narodne novine“, broj 46/22., dalje u tekstu: Zakon) te Pravilniku o radu u sustavu eSpis.

PREPORUKA 119. Ministarstvu pravosuđa i uprave i Pravosudnoj akademiji, da nastave kontinuirano provoditi edukacije pravosudnih dužnosnika o primjeni Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti.

Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije	Pravosudna akademija održala je tri jednodnevne radionice pod nazivom - Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, i to: 4. travnja 2023. godine u Varaždinu, 21. travnja 2023. godine u Rijeci i 19. svibnja 2023. godine u Splitu. Na radionicama je sudjelovalo ukupno 40 polaznika iz redova građanskih sudaca i sudskih savjetnika općinske i županijske razine s naglaskom na one suce i savjetnike koji se bave radnim sporovima, trgovačke suce i sudske savjetnike, upravne suce i sudske savjetnike te zamjenike i državnoodvjetničke savjetnike kaznenih odjela. U 2024. godini održane su 2 radionice na predmetnu temu i to u Varaždinu 25. listopada 2024. godine i Zagrebu 16. studenog 2024. godine. Ukupno je sudjelovao 41 polaznik. Također, dana 6. prosinca 2024. godine održana je i radionica u Osijeku.
Pravosudna akademija	Pravosudna akademija održala je tri jednodnevne radionice pod nazivom „Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti” i to 4. travnja 2023. u Varaždinu, 21. travnja 2023. u Rijeci i 19. svibnja 2023. u Splitu. Na radionicama je sudjelovalo ukupno 40 polaznika iz redova građanskih sudaca i sudskih savjetnika općinske i županijske razine s naglaskom na one suce i savjetnike koji se bave radnim sporovima, trgovačke suce i sudske savjetnike, upravne suce i sudske savjetnike te zamjenike i državnoodvjetničke savjetnike kaznenih odjela.

PREPORUKA 120. Vladi Republike Hrvatske i Ministarstvu unutarnjih poslova, da provede preporuke Povjerenstva za rad po pritužbama dane u Godišnjem izvješću o radu za Povjerenstvo za rad po pritužbama.

U odnosu na preporuke Povjerenstva za rad po pritužbama, iskazane u Izvješću o radu Povjerenstva za rad po pritužbama za 2023. godinu te u Izvješću o radu Povjerenstva za rad po pritužbama od 1. siječnja 2024. do 28. veljače 2024. godine, ističemo da je na navedene preporuke, Vlada Republike Hrvatske dostavila obrazloženja i mišljenja predsjedniku Hrvatskog sabora, dopisom od 24. svibnja 2024. godine KLASA: 022-03/24-12/07, URBROJ: 50301-21/22-24-6.

PREPORUKA 121. Ministarstvu unutarnjih poslova, da razmotri potrebu izmjene propisa kojima bi se precizirala procedura prijave prebivališta u slučajevima uskrate suglasnosti za prijavu od strane stanodavaca.

Odredbom članka 2. stavka 1. Zakona o prebivalištu („Narodne novine“, broj: 144/12, 158/13 i 114/22) prebivalište je definirano kao mjesto i adresa u Republici Hrvatskoj na kojoj se osoba trajno nastanila radi ostvarivanja svojih prava i obveza vezanih uz životne interese kao što su obiteljski, profesionalni, ekonomski, socijalni, kulturni i drugi interesi.

Sukladno članku 10. stavku 3. navedenog Zakona, osoba koja prijavljuje prebivalište ili boravište na adresi stanodavca dužna je priložiti i ovjerenu izjavu stanodavca kojom on daje suglasnost za prijavu, a stanodavac može suglasnost dati i neposredno u policijskoj upravi ili policijskoj postaji koja evidentira prijavu. Slijedom navedenog, za prijavu prebivališta na nekretnini u tuđem vlasništvu, potrebna je suglasnost vlasnika nekretnine.

Ujedno, u stavku 4. propisano je da je i osoba koja daje stan na korištenje drugoj osobi na razdoblje duže od tri mjeseca dužna nadležnom tijelu u roku od 15 dana od dana kada je stan dala na korištenje dostaviti podatke o osobi kojoj je stan dala na korištenje te mjestu i adresi na kojoj se stan nalazi, a nadležno tijelo će te podatke evidentirati u zbirci podataka o prebivalištu i boravištu. U protivnom podliježe prekršajnoj odgovornosti.

Slijedom navedenog, ako bi izmjenom navedenog Zakona bila omogućena prijava prebivališta na adresi nekretnine u vlasništvu druge osobe bez suglasnosti te osobe, moglo bi dovesti do poticanja protupravnog useljenja u nekretninu u vlasništvu druge osobe.

PREPORUKA 122. Ministarstvu unutarnjih poslova, da pripremi prijedlog izmjena Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti kojim bi se sudsko preispitivanje zakonitosti rješenja o ograničenju slobode kretanja tražitelja međunarodne zaštite uredilo kako je trenutno regulirano za iregularne migrante Zakonom o strancima. (ponovljena)

Vežano uz navedenu Preporuku, ističemo da će se ista razmotriti prilikom sljedećih izmjena Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti („Narodne novine“, broj: 70/15, 127/17 i 33/23).

PREPORUKA 123. Ministarstvu unutarnjih poslova, da organizacijama civilnog društva omogući pristup prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite. (ponovljena)

Vežano uz navedenu Preporuku, ističemo da je Preporuka provedena jer je organizacijama civilnog društva omogućen pristup prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite.

Ovo Ministarstvo, kao tijelo nadležno za prihvata tražitelja međunarodne zaštite odlučuje o suradnji, prvenstveno uzimajući u obzir aktivnosti koje je potrebno dodatno provoditi u Prihvatilištima u Zagrebu i Kutini, sukladno potrebama tražitelja međunarodne zaštite te odgovarajućim prostornim uvjetima.

Sve udruge civilnog društva zainteresirane za rad s tražiteljima međunarodne zaštite, mogu svoje aktivnosti provoditi i u vlastitim prostorijama, a ovom Ministarstvu dostaviti promotivne materijale o uslugama koje provode na jezicima kojima se služe tražitelji međunarodne zaštite te će isti biti postavljeni na vidljiva i lako dostupna mjesta unutar objekata, čime se postiže rana integracija tražitelja međunarodne zaštite i njihova socijalna uključenost.

Ujedno, u okviru projekata sufinanciranih sredstvima iz Fonda za azil, migracije i integraciju (AMIF), Hrvatski Crveni križ i Medecins du Monde- Association medicale et humanitaire, svakodnevno provode razne aktivnosti u prihvatilištima, a koje su prilagođene broju i strukturi tražitelja međunarodne zaštite. Aktivnosti uključuju kreativne i informatičke radionice, tečajeve hrvatskog jezika, igraonice za djecu školske i predškolske dobi, pomoć djeci pri učenju, psihosocijalnu podršku, medicinsku podršku, pomoć u pristupu zdravstvenim uslugama izvan prihvatilišta i dr.

PREPORUKA 124. Ministarstvu unutarnjih poslova, da bilježi odvratanja i druga postupanja na granicama. (ponovljena)

Vezano uz navedenu Preporuku, ovo Ministarstvo bilježi sva postupanja policije na državnoj granici, što je uređeno brojnim zakonskim propisima, primjerice Zakonom o strancima („Narodne novine“, broj: 133/20, 114/22 i 151/22), Zakonom o međunarodnoj i privremenoj zaštiti („Narodne novine“, broj: 70/15, 127/17 i 33/23), Zakonom o nadzoru državne granice („Narodne novine“, broj: 83/13, 27/16, 114/22 i 151/22) i sl.

PREPORUKA 125. Ministarstvu unutarnjih poslova, da u Prihvatilištu za tražitelje međunarodne zaštite u Kutini žurno osigura veći broj toaleta i kupaonica.

Za navedenu Preporuku smatramo da se kontinuirano provodi od strane ovog Ministarstva te se i nadalje nastavlja s provedbom projekata sufinanciranih u okviru Fonda za azil, migracije i integraciju (u daljnjem tekstu: AMIF), a sve s ciljem jačanja sustava prihвата te poboljšanja kvalitete života osoba smještenih u prihvatilištima. Stoga će u skladu sa sredstvima dostupnim u okviru AMIF-a te državnog proračuna i u nadolazećem razdoblju biti pokrenute aktivnosti unapređenja kvalitete postojećih smještajnih kapaciteta.

PREPORUKA 126. Ministarstvu unutarnjih poslova, da poveća broj smještajnih jedinica za tražitelje međunarodne zaštite.

Uspostava novih smještajnih jedinica, bez obzira odnosi li se na izgradnju novog objekta, prenamjenu postojećeg, iznajmljivanje ili kupnju, mora biti sukladna zakonskim standardima i najboljim praksama na razini Europske unije. To je sveobuhvatan i zahtjevan proces, koji osim tehničkog, organizacijskog i infrastrukturnog aspekta, uključuje i konsenzus svih sudionika, zbog čega je za realizaciju uspostave novog Prihvatilišta potrebno dulje vremensko razdoblje.

PREPORUKA 127. Ministarstvu unutarnjih poslova, da instituciji pučke pravobraniteljice omogući uvid u sve podatke o postupanju prema iregularnim migrantima, uključujući podatke koji se nalaze u informacijskom sustavu MUP-a. (ponovljena)

Ovo Ministarstvo je izradilo obrazac zapisnika o zaprimanju zahtjeva za ispis iz Informacijskog sustava Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: IS MUP), na temelju kojega se djelatnicima Ureda pučkog pravobranitelja može izdati ispis, a obrazac im je predan tijekom posjeta policijskoj postaji Gvozd dana 09.07.2021. godine.

Sporazumom o Nezavisnom mehanizmu nadzora predviđeno je da neposredni provoditelji imaju pristup podacima iz IS MUP-a, na temelju pisanog ili usmenog zahtjeva danog na zapisnik pred MUP-om. Neposrednim provoditeljima aktivnosti, MUP će u roku od 24 sata dostaviti ispis podataka iz IS-a prema traženju iz zahtjeva, koji mora biti sastavljen na način da je iz istog moguće utvrditi konkretan događaj ili osobu na koju se događaj odnosi. Isti način pristupa podacima iz IS MUP-a, primjenjuje se i na pučku pravobraniteljicu.

PREPORUKA 128. Ministarstvu unutarnjih poslova, da žurno stavi u funkciju prostorije za zadržavanje u svim postajama granične policije i njihove uvjete uskladi s međunarodnim i nacionalnim standardima.

Ovo Ministarstvo ulaže značajne napore da sve prostorije za osobe lišene slobode u policijskim postajama udovoljavaju propisanim standardima.

Standardi za prostorije za zadržavanje unutar policijskih postaja gdje se zadržavaju stranci sukladno Zakonu o strancima („Narodne novine“, broj: 133/20, 114/22 i 151/22), propisani su Pravilnikom o postupanju prema državljanima trećih zemalja („Narodne novine“, broj: 136/21 i 145/23), a u većim policijskim postajama na vanjskoj granici Europske unije, prema navedenom Pravilniku, izgrađene su i opremljene posebne prostorije u kojima se može provoditi zadržavanje stranaca u trajanju do 72 sata.

Dana 26. ožujka 2020. godine, poslana je uputa svim policijskim upravama i policijskim postajama da, u slučaju uhićenja stranca kojeg je potrebno zadržati u policijskoj postaji sukladno navedenom Zakonu na vrijeme dulje od 24 sata, produljeno zadržavanje treba izvršiti u najbližoj policijskoj postaji koja ima prostorije za zadržavanje do 72 sata.

PREPORUKA 129. Ministarstvu unutarnjih poslova, da se tijekom lišavanja slobode iregularnih migranata i tražitelja međunarodne zaštite osigura adekvatno prevođenje. (ponovljena)

Ovo Ministarstvo je izradilo jedinstveni popis prevoditelja za strane jezike koji govore državljanima trećih zemalja u postupku povratka, s kontakt podacima. Popis je dostavljen svim policijskim postajama i prihvatnim centrima za strance. Odmah po dolasku u prihvatni centar za strance, usmeno ih se obavještava o pravima i obvezama na jeziku koji razumiju te im se uručuje Obavijest o pravilima boravka u prihvatnom centru, koja je dostupna na arapskom, turskom, ruskom, ukrajinskom, engleskom i francuskom jeziku.

Ujedno, od strane nevladinih organizacija, tražiteljima međunarodne zaštite su dostupni različiti letci kao i postavljeni plakati na vidljivim mjestima, kako bi se isti informirali o njihovim pravima i obvezama.

Svim tražiteljima međunarodne zaštite kojima je ograničena sloboda kretanja osigurano je prevođenje sukladno odredbama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti („Narodne novine“, broj: 70/15, 127/17 i 33/23).

PREPORUKA 130. Ministarstvu pravosuđa i uprave i Ministarstvu zdravstva, da osiguraju preduvjete za obavljanje zdravstvene djelatnosti unutar zatvorskih sustava u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti. (ponovljena)

<p>Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije</p>	<p>Sukladno članku 108. stavku 5. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, normative i standarde u pogledu prostora opreme i djelatnika odjela zdravstvene zaštite kaznionica i zatvora i Zatvorske bolnice u Zagrebu propisuje ministar nadležan za pravosuđe uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo. Radni nacrt Pravilnika o normativima i standardima za pružanje zdravstvene zaštite u zatvorskom sustavu dostavljen je na mišljenje nadležnom Ministarstvu zdravstva te se nadalje planiraju zajednički sastanci radi njegovog donošenja. Uprava za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije izradila je Nacrt Pravilnika o normativima i standardima za pružanje zdravstvene zaštite u zatvorskom sustavu koji je dostavljen Ministarstvu zdravstva na prethodnu suglasnost. S predstavnicima Ministarstva zdravstva dogovoreno je održavanje redovnih sastanaka radi donošenja predmetnog Pravilnika, ali i radi općeg unapređenja zdravstvene zaštite osoba lišenih slobode u zatvorskom sustavu. Na ovim sastancima, uz suradnju s predstavnicima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje dogovoreno je omogućavanje spajanja na sustav CEZIH liječnika zatvorskog sustava te je Ministarstvo zdravstva dana 26. ožujka 2024. godine dalo suglasnost Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje za omogućavanje pristupa liječnika zatvorskog sustava e-Kartonu u CEZIH-u, temeljem čega su liječnicima Zatvorske bolnice u Zagrebu i odjela zdravstvene zaštite kaznenih tijela izdane kartice i upute za pristup. U svezi daljnjih mogućnosti korištenja sustava CEZIH (izdavanje uputnica i receptata), na zadnjem održanom sastanku utvrđena je potreba pronalaženja najoptimalnijeg rješenje koje će se dogovoriti u daljnjoj suradnji predstavnika Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, Ministarstva zdravstva i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. U kontekstu provedbe preporuke, odnosno osiguravanja normativa i standarda za pružanje zdravstvene zaštite u zatvorskom sustavu, također je bitno za istaknuti da je državnim službenicima zdravstvenih struka u razdoblju od 2022. godine do danas u dva navrata povećana plaća, a motivirajuće radno okruženje nastoji se postići i uvođenjem promicanja u plaći kroz platne razrede, sve kako bi se utjecalo na zapošljavanje mladih i privlačenje stručnih kadrova. Kao dodatni primjer poticaja za rad u zatvorskom sustavu, navodimo da je ponovno otvorena i mogućnost specijalističkog usavršavanja liječnika za potrebe i na teret Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije (tako je primjerice voditeljica Odjela zdravstvene zaštite zatvorenika u Zatvoru u Splitu upućena na specijalističko usavršavanje iz medicine rada i sporta). Kontinuirano se provode natječaji za zapošljavanje službenika zdravstvenih struka u zatvorskom sustavu, no unatoč navedenim mjerama i aktivnostima za poticanje zapošljavanja, natječaji se često moraju obustavljati zbog ne odaziva kandidata (u 2024. godini od 8 javnih natječaja obustavljeno ih je 4). Kako je u planu zakonodavnih aktivnosti za 2025. godinu u četvrtom tromjesečju 2025. godine predviđeno zajedničko upućivanje u zakonsku proceduru dva zakona: Zakona o pravosudnoj policiji i ovlaštenim službenim osobama zatvorskog sustava te Zakona o izvršavanju kazne zatvora, to će biti prilika da se detaljno u okviru Radne skupine razmotri učinkovitost sadašnjeg modela zdravstvene zaštite. Mogući novi model zdravstvene zaštite trebao bi se u značajnijoj mjeri oslanjati na javnozdravstvene resurse, a u tom kontekstu razmotrit će se i budući status Zatvorske bolnice u Zagrebu. Naime, u okviru Bilateralnog projekta „Unapređenje kapaciteta i vidljivosti zatvorskog i probacijskog sustava“ financiranog kroz Norveški Financijski mehanizam organizirana je posjeta najmodernijem zatvoru u Norveškoj - Zatvoru u Adgeru te je izrađeno Izvješće s preporukama o najboljim praksama. Jedna od preporuka odnosi se i na uvođenje tzv. koncepta normalizacije po kojem je zdravstvena zaštita u Zatvoru organizirana korištenjem medicinskog osoblja koje ne čine zaposlenici Zatvora nego javnog zdravstvenog sustava. Zdravstveni djelatnici dolaze u Zatvor obavljati poslove prema unaprijed dogovorenom rasporedu.</p>
<p>Ministarstvo zdravstva</p>	<p>Ministarstvo pravosuđa i uprave i Ministarstvo zdravstva tijekom prvog kvartala 2024. godine zajednički su radili na donošenju novog Pravilnika o normativima i standardima za pružanje zdravstvene zaštite u zatvorskom sustavu, koji sukladno odredbi članka 108. stavak 5. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, broj 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22, 33/23 i 36/24) donosi ministar nadležan za zatvorski sustav uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo. Tijekom rada na navedenom pravilniku utvrđeno je da bi liječnicima u zatvorskom sustavu bilo od velikog značenja omogućavanje spajanja na Centralni informatički zdravstveni sustav (CEZIH) te stoga nacrt navedenog Pravilnika sadrži i odredbu kojom se isto regulira. Poradi osiguravanja zdravstvenih usluga, lijekova i pomagala, odnosno ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja osobama lišenih slobode,</p>

	<p>osiguranicima HZZO-a, Ministarstvo zdravstva je u ožujku 2024. godine dalo suglasnost HZZO-u za provođenje potrebnih aktivnosti te je u travnju 2024. godine liječnicima u zatvorskom sustavu omogućen pristup pojedinim važnim funkcionalnostima CEZIH-a kao što je uvid u zdravstveni karton pacijenta. HZZO je izradio i dostavio pametne kartice za 64 liječnika u zatvorskom sustavu te istima dao upute za spajanje na CEZIH i korištenje e-Kartona.</p> <p>Dogovoreno je da će se nastaviti neposredni pregovori Ministarstva pravosuđa i uprave s HZZO o punom pristupu svim funkcionalnostima CEZIH-a u drugom koraku, a sukladno daljnjim aktivnostima formulirat će se i konačna verzija Nacrta pravilnika o normativima i standardima za pružanje zdravstvene zaštite u zatvorskom sustavu čijim donošenjem bi preporuka bila u potpunosti provedena.</p>
--	--

PREPORUKA 131. Ministarstvu pravosuđa i uprave, da sva vozila za prijevoz zatvorenika budu opremljena sigurnosnim pojasevima u skladu s važećim propisima i međunarodnim standardima.

Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije je u 2023. godini započelo postupak nabave specijalnih vozila za prijevoz osoba lišenih slobode, ev. broj nabave: 25/23, čiji sastavni dio dokumentacije i ugovora su i tehničke specifikacije vozila u kojima je Sektor osiguranja definirao ugradnju sigurnosnih pojaseva na sva sjedeća mjesta, kako u predjelu vozila za prijevoz službenika pravosudne policije, tako i u prostoru za smještaj osoba lišenih slobode. Predmetna vozila za prijevoz osoba lišenih slobode su u postupku ugradnje posebne opreme sukladno definiranim tehničkim zahtjevima i specifikacijama, u što spadaju i sigurnosni pojasevi. Isporuka vozila kaznenim tijelima, sa ugrađenim sigurnosnim pojasevima na svim sjedećim mjestima i sukladno Ugovorima o javnoj nabavi vozila, izvršiti će se u prvom kvartalu 2025. godine. Nadalje, preporuka 131. uvrštena je u postupak nabave specijalnih vozila za prijevoz osoba lišenih slobode i u 2024. godini, na isti način kako je gore opisano te će se ista primjenjivati u svakom slijedećem postupku nabave i ugradnje posebne opreme u predmetna vozila.

PREPORUKA 132. Ministarstvu pravosuđa i uprave, da osigura sredstva za adaptaciju postojećih i izgradnju novih kaznenih tijela, kako bi uvjeti smještaja bili u skladu sa zakonskim i međunarodnim standardima.

Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije je predano stvaranju kvalitetnog i modernog zatvorskog sustava koji poštuje ljudska prava osoba lišenih slobode i podržava njihovu resocijalizaciju.

U tu svrhu, planiraju se strateška ulaganja u tri ključna područja: napredna zatvorska infrastruktura, uvođenje informacijsko-komunikacijskih tehnologija u zatvorski sustav i razvoj ljudskih potencijala.

Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije nove adaptacije i izgradnje planira temeljem međunarodnih standarda te se novi smještajni kapaciteti planiraju uz izgradnju dovoljno popratnih zajedničkih prostora za boravak osoba lišenih slobode, rad, obrazovanje, aktivnosti slobodnog vremena, a kaznena tijela se upućuju da u što većoj mjeri omoguće osobama lišenim slobode boravak izvan soba, uz smislene aktivnosti.

Prethodno je uspješno provedena energetska obnova ukupno sedam zgrada Kaznionica u Požegi i Lipovici-Popovači, sukladno Operativnom sporazumu za Nacionalni plan opravka i otpornosti 2021.-2026., specifično investiciji C2.5. R1-I5. Ova investicija fokusirala se na mjere energetske učinkovitosti za obnovu objekata pravosudnih i kaznenih tijela koja ne udovoljavaju standardima o racionalnoj upotrebi energije i toplinskoj zaštiti. Za energetska obnova zgrada u navedenim kaznionicama izdvojeno je preko 3 mil. EUR-a. Glavni cilj ovih ulaganja bio je smanjiti potrošnju energije za grijanje te primarnu energiju, za barem 50% u odnosu na potrošnju prije renovacije te doprinijeti smanjenju emisije CO₂. Međutim, osim energetske obnove, ugovoreni su i završeni radovi unutarnjeg uređenja (adaptacije) zgrade ženskog zatvorenog odjela Kaznionice u Požegi. Sinergijski su nastavljeni radovi u navedenim Kaznionicama. Konkretno, u tijeku su radovi na uređenju poluotvorenog odjela, kuhinje, rodilišta, blagovaonice te prostorija za edukaciju osoba lišenih slobode u Kaznionici u Požegi.

Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije planira nekoliko ključnih infrastrukturnih projekata koji uključuju izgradnju posve novih i modernizaciju postojećih kaznenih tijela.

Dugoročne infrastrukturne intervencije

Izgradnja novih kaznenih tijela u Ličko-senjskoj, Sisačko-moslavačkoj i Osječko-baranjskoj županiji spada u tzv. dugoročne infrastrukturne intervencije koje su ključne za modernizaciju i reformu zatvorskog sustava Republike Hrvatske.

Razvojna banka Vijeća Europe (CEB) odobrila je tehničku pomoć za izradu Operativnog plana i Studije Izvodivosti na lokaciji Ličko-senjske županije, koja obuhvaća izgradnju kaznenog tijela u Perušiću. Na temelju izrađenih dokumenata bit će moguće procijeniti tehničko-tehnološku, ekonomsku, pravnu, sociološku i ekološku izvedivost naših infrastrukturnih intervencija. Na temelju podataka iz ova dva dokumenta bit će moguće ustanoviti izvedivost intervencija te utvrditi moguće rizike.

Dok se radi na realizaciji ovih dugoročnih projekata, usporedo će se raditi na srednjoročnim infrastrukturnim investicijama putem modularne gradnje.

Srednjoročne infrastrukturne intervencije tzv. modularna gradnja

Ministar pravosuđa, uprave i digitalne transformacije potpisao je 25. studenoga 2024. godine Ugovore o projektiranju i izgradnji standardiziranih modularnih aneksa u Zatvoru u Varaždinu i Kaznionici u Lipovici-Popovači. Time bi se povećavao kapacitet za 300 smještajnih jedinica i to 150 u Zatvoru u Varaždinu i 150 u Kaznionici u Lipovici-Popovači. Vrijednost ugovora za Zatvor u Varaždinu i Kaznionicu u Lipovici-Popovači od 4,6 mil. EUR-a s PDV-om obuhvaća cijeli proces - od projektiranja i gradnje, do dobivanja uporabnih dozvola po principu "ključ u ruke".

Osim navedenog, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije planira u sklopu budućeg Financijskog mehanizma Europskog gospodarskog prostora (EGP-a) i Norveškog financijskog mehanizma nominirati nekoliko zasebnih infrastrukturnih projekata (usklađeni s programskim dokumentom, tzv. Blue Book-om koji je u savjetovanju) u Kaznionici u Požegi, Zatvoru u Požegi i Odgojnom zavodu u Požegi te Zatvorskoj bolnici u Zagrebu kako slijedi:

- u Kaznionici u Požezi izgradnja objekta za osobe lišene slobode koji su ujedno osobe s invaliditetom i starije životne dobi te uređenje gospodarskog objekta za sportsku dvoranu za pravosudnu policiju (staff well-being);
- u Odgojnom zavodu u Požezi uređenje postojeće zgrade Odgojnog zavoda za maloljetnice;
- u Zatvoru Požezi dogradnja standardiziranog aneksa Zatvora u Požezi za 150 osoba lišenih slobode te rekonstrukcija i adaptacija postojeće infrastrukture;
- u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu dogradnja aneksa koja uključuje novu kuhinju te rekonstrukcija i adaptacija postojeće infrastrukture.

PREPORUKA 133. Ministarstvu pravosuđa i uprave, da poveća broj zaposlenih službenika u kaznenim tijelima, posebice u odjelima osiguranja, tretmana i zdravstvene zaštite zatvorenika (ponovljena)

Sukladno članku 165. Zakona o državnim službenicima („Narodne novine”, broj 155/23. i 85/24.) do 1. studenog 2024. javni natječaj za prijam u državnu službu na neodređeno vrijeme i oglas za prijam u državnu službu na određeno vrijeme objavljivao se u skladu s Odlukom o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te uredima i drugim stručnim službama Vlade Republike Hrvatske („Narodne novine”, broj 35/22. i 37/23., u daljnjem tekstu: Odluka).

Člankom 1. navedene Odluke zabranjuje se novo zapošljavanje na neodređeno i određeno vrijeme državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te uredima i drugim stručnim službama Vlade Republike Hrvatske.

Člankom 2. Odluke propisano je da je zapošljavanje na neodređeno vrijeme u tijelima državne uprave iznimno moguće u slučajevima popunjavanja radnog mjesta koje je ostalo upražnjeno zbog prestanka državne službe dotadašnjem službeniku tijekom tekuće kalendarske godine ili u prosincu prethodne kalendarske godine, popunjavanja radnog mjesta na kojem se obavljaju poslovi upravljanja i kontrole korištenja europskih fondova te fondova za unutarnje poslove, ako nije moguće osigurati redovito obavljanje poslova preraspodjelom između postojećih državnih službenika, pod uvjetom da su osigurana potrebna sredstva u financijskom planu tijela državne uprave za tekuću kalendarsku godinu, uz opravdani i obrazloženi razlog za novo zapošljavanje, zapošljavanja jednog novog državnog službenika prema klauzuli 2 za 1 pod uvjetom da su tijekom tekuće kalendarske godine dva službenika iz istog tijela državne uprave premještena po potrebi službe na neodređeno vrijeme u drugo državno tijelo, javnu službu ili upravno tijelo jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave, neovisno o radnom mjestu na koje su bili raspoređeni i zapošljavanja vježbenika, prema kriterijima utvrđenim ovom Odlukom.

Temeljem navedene Odluke Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije dalo je tijekom 2023. godine suglasnost za prijam ukupno 125 izvršitelja u kaznenim tijelima (105 izvršitelja na neodređeno vrijeme i 20 izvršitelja na određeno vrijeme). Od navedenog ukupnog broja dana je suglasnost za zapošljavanje 14 izvršitelja u Odjelima tretmana (11 izvršitelja na neodređeno vrijeme i 3 na određeno vrijeme) te 11 izvršitelja u Odjelima zdravstvene zaštite zatvorenika (10 izvršitelja na neodređeno i 1 izvršitelj na određeno vrijeme).

Nadalje, u Odjelima osiguranja tijekom 2023. raspisani su natječaji za prijam ukupno 133 izvršitelja na radnim mjestima pravosudnih policajaca — III. vrste u svojstvu vježbenika.

U 2024. godini Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije dalo je suglasnost za prijam ukupno 98 izvršitelja u kaznenim tijelima (76 izvršitelja na neodređeno vrijeme i 22 izvršitelja na određeno vrijeme), od čega za 18 izvršitelja u Odjelima tretmana (16 izvršitelja na neodređeno vrijeme i 2 izvršitelja na određeno vrijeme) te za 19 izvršitelja u Odjelima zdravstvene zaštite zatvorenika (16 izvršitelja na neodređeno i 3 izvršitelja na određeno vrijeme).

Tijekom 2024. raspisani su javni natječaji za prijam ukupno 236 izvršitelja na radnim mjestima pravosudnih policajaca — III. vrste u svojstvu vježbenika, od čega je posljednji za 156 izvršitelja trenutno u tijeku.

Zaključeno, ističemo da je dana 1. studenog 2024. s radom započeo Centralizirani sustav za zapošljavanje. Sukladno članku 58. Zakona o državnim službenicima Centralizirani sustav za zapošljavanje je informacijski sustav u kojem se planira zapošljavanje, podnose prijave na interni oglas i javni natječaj i provodi testiranje kandidata elektroničkim putem, pozivaju kandidati na intervju, objavljuje odluka o izboru kandidata u postupku internog oglasa i rješenje o prijmu u državnu službu, vodi baza podataka o kandidatima za rad u državnoj službi i baza podataka o kandidatima u postupku internog oglasa i javnog natječaja te obavljaju drugi poslovi vezani za zapošljavanje u državnoj službi.

PREPORUKA 134. Ministarstvu pravosuđa i uprave, da pripremi prijedlog izmjena Glave XIX Zakona o izvršavanju kazne zatvora (ponovljena)

U planu zakonodavnih aktivnosti za 2025. godinu u četvrtom tromjesečju 2025. godine predviđeno je zajedničko upućivanje u zakonsku proceduru dva zakona: Zakona o pravosudnoj policiji i ovlaštenim službenim osobama zatvorskog sustava te Zakona o izvršavanju kazne zatvora. U Radnu skupinu za izradu Zakona o izvršavanju kazne zatvora uključit će se i predstavnike ureda Pučke pravobraniteljice te će se u zajedničkoj suradnji pripremiti prijedlog izmjena Glave XIX. Zakona.

PREPORUKA 135. Psihijatrijskim ustanovama, da se dobrovoljnim pacijentima ne ograničava sloboda kretanja te im se omogući opoziv informiranog pristanka tijekom hospitalizacije

Prema Zakonu o zaštiti osoba s duševnim smetnjama („Narodne novine“ 76/2014) postoji obveza psihijatrijskih ustanova/odjela da se pacijenti, kod prijema u bolnicu, informiraju o njihovim pravima.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo izradio je u okviru projekta Svjetske zdravstvene organizacije QualityRights letke „Prava osoba u psihijatrijskoj ustanovi – informirani pristanak na liječenje“ kako bi pomogli psihijatrijskim ustanovama da na primjeren način i jednostavnim jezikom informiraju osobe s poteškoćama mentalnog zdravlja o njihovim pravima kada se nalaze na liječenju u psihijatrijskoj ustanovi.

Psihijatrijske ustanove su upoznate s navedenom preporukom.

PREPORUKA 136. Ustanovama za smještaj osoba s duševnim smetnjama, uključujući i socijalnim, da poduzimaju mjere pojačanog nadzora prema osobama s duševnim smetnjama temeljem individualne procjene rizika, s ciljem zaštite njihovog zdravlja i/ili života

Osobe s duševnim smetnjama kojima je ograničena sloboda kretanja ne nalaze se u ustanovama socijalne skrbi, već u zdravstvenom i zatvorskom sustavu.

Na temelju članka 67. Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama („Narodne novine“, broj 76/14) ustanove socijalne skrbi mogu primjenjivati mjere prisile prema osobama s težim duševnim smetnjama koje su smještene u tim ustanovama, isključivo pod uvjetima i na način propisan odredbama Zakona.

Također, na temelju Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama i Pravilnika o vrstama i načinu primjene mjera prisile prema osobi s težim duševnim smetnjama („Narodne novine“, broj 16/15) kao i temeljem Pravilnika o standardima kvalitete socijalnih usluga („Narodne novine“, broj 13/23) pružatelj usluga ima pisanu politiku i jasne smjernice o primjeni restriktivnih postupaka.

Pružatelji socijalnih usluga imaju zakonsku obvezu najmanje dva puta godišnje izvijestiti Povjerenstvo za zaštitu osoba s duševnim smetnjama (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) osnovano pri Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije o primijenjenim mjerama prisile prema odraslim osobama s težim duševnim smetnjama, a o svakoj pojedinoj mjeri prisile prema djetetu odmah obavijestiti Povjerenstvo.

Pravilnikom o standardima kvalitete socijalnih usluga („Narodne novine“, broj 31/23; u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisano je sedamnaest standarda kvalitete, kao i smjernice za njihovo uvođenje. Standard 9. Restriktivni postupci, odnosi se na korisnike kojima se ograničava sloboda izbora, i/ili kretanja, primjenjujući iste mjere zaštite i promicanja njihove dobrobiti kao i za druge korisnike usluga. Prvi pokazatelj kvalitete standarda je da pružatelj usluga ima pisanu politiku i jasne smjernice o primjeni restriktivnih postupaka.

Ovo Ministarstvo uputilo je dopis svim ustanovama socijalne skrbi (277 ustanova prema Registru pružatelja usluga), <https://mrosp.gov.hr/registar-pruzatelja/13416> koje pružaju uslugu smještaja o obvezi izvještavanja Povjerenstva za zaštitu osoba s duševnim smetnjama o primijenjenim mjerama prisile dva puta godišnje odnosno o svakoj primjeni mjera prisile prema djetetu, a što proizlazi iz internog akta ustanove u vidu pisane politike i jasne smjernice o primjeni restriktivnih postupaka. Nadalje je dopisom zatraženo od ustanova da povratno izvijeste ovo Ministarstvo, ima li ustanova interni akt o primjeni mjera prisile prema korisnicima te u slučaju da nema, isto učine bez odgode te o učinjenom izvijeste ovo Ministarstvo. Do 19.12.2024. godine odgovorilo je 227 ustanova.

Po završetku prikupljanja podataka, ovo Ministarstvo će u suradnji s Povjerenstvom za zaštitu osoba s duševnim smetnjama dogovoriti daljnje korake.

Ovo Ministarstvo je uputilo prijedlog da se u godišnji plan edukacija i programa stručnog usavršavanja za 2025. godinu Akademije socijalne skrbi uvrste teme:

1. Primjena deeskalacijskih tehnika pružatelja socijalnih usluga

Ciljna skupina – pružatelji socijalnih usluga

- Kontinuirano

- U suradnji s Povjerenstvom za zaštitu osoba s duševnim smetnjama i Ministarstvom zdravstva

2. Primjena mjera prisile u ustanovama socijalne skrbi i izrada Protokola

Ciljna skupina – voditelji zdravstvene skrbi u ustanovama socijalne skrbi koje pružaju uslugu smještaja

- Kontinuirano

- U suradnji s Povjerenstvom za zaštitu osoba s duševnim smetnjama i Ministarstvom zdravstva

Godišnji plan edukacija i programa stručnog usavršavanja za 2025. godinu Akademija socijalne skrbi objavit će na svojim mrežnim stranicama do kraja 2024. godine.

PREPORUKA 137. Ministarstvu zdravstva, da educira medicinsko osoblje o obvezi i načinu upoznavanja pacijenata s pravima tijekom boravka u psihijatrijskim ustanovama

Poštivanje prava osoba s problemima mentalnog zdravlja i poticanje oporavka je u fokusu Strateškog okvira zaštite mentalnog zdravlja Republike Hrvatske. Ministarstvo zdravstva je pokrenulo izradu akcijskih planova za sva područja Strateškog okvira. Jedna od mjera je provođenje programa transformacije institucija prema preporukama Svjetske zdravstvene organizacije koja se osniva na konceptu oporavka i poštivanju ljudskih prava sukladno preporukama Svjetske zdravstvene organizacije QualityRights. U sklopu ovog programa prevedena je na hrvatski jezik on line edukacija Svjetske zdravstvene organizacije QualityRights o pravima osoba s problemima mentalnog zdravlja i oporavku za zdravstvene profesionalce i druge zainteresirane osobe.

PREPORUKA 138. Psihijatrijskim ustanovama, da izrade obrasce za podnošenje pritužbi i učine ih dostupnim pacijentima te instaliraju sandučice za njihovo podnošenje

Psihijatrijske ustanove omogućuju pritužbe pacijentima i imaju sandučice za njihovo podnošenje.

PREPORUKA 139. Psihijatrijskim ustanovama, da izrađuju individualni plan liječenja i s njime upoznaju svakog pacijenta te prate njihovu primjenu

Sustav kvalitete bolničkih zdravstvenih ustanova propisuje individualni plan liječenja te se navedeno periodično provjerava.

PREPORUKA 140. Ministarstvu zdravstva, da educira medicinsko osoblje o primjeni mjera prisile uzimajući u obzir njihovu nužnost i proporcionalnost dok traje neposredna opasnost za pacijenta ili osoblje

Ministarstvo zdravstva na godišnjoj razini kontinuirano prikuplja podatke od bolničkih zdravstvenih ustanova vezano uz edukaciju zdravstvenih radnika u svrhu ranog prepoznavanja eskalacije ponašanja pacijenata, odnosno izvršavanje čl. 19. Pravilnika o vrstama i načinu primjene mjera prisile prema osobi s težim duševnim smetnjama („Narodne novine“ broj

16/15). Isti propisuje da ustanova kontinuirano educira zdravstvene radnike u svrhu ranog prepoznavanja eskalacije ponašanja pacijenta i stjecanja vještina brzog postupanja u slučaju incidenta.

Dopisom Ministarstva zdravstva od 28. veljače 2023. godine (Klasa: 500-06/22-02/02, Urbroj: 534-04-1-1/3-23-34) preporučili smo zdravstvenim ustanovama koje imaju ugovorene postelje za djelatnost psihijatrije da najmanje jednom godišnje održe dvije vrste edukacije za navedeno 1) prevencija mjera prisile u psihijatriji – komunikacija i deeskalacijske tehnike i 2) primjena mjera prisile kod osobe s težim duševnim smetnjama - zakonska regulativa i tehnike primjene mjera prisile.

Sve zdravstvene ustanove održale su najmanje jednu edukaciju. Neuropsihijatrijska bolnica "Ivan Barbot" Popovača održala je 14. lipnja 2023. godine edukaciju za zdravstvene radnike: "Mjere prisile u psihijatrijskoj teoriji i praksi", a Klinika za psihijatriju Vrapče 28. lipnja 2023. godine edukaciju „Prevencija mjera prisile u psihijatrijskim institucijama“ na kojima je ukupno bilo oko 200 zdravstvenih radnika.

PREPORUKA 141. Psihijatrijskim ustanovama, da mjere sputavanja provode u posebnim prostorijama bez izlaganja pogledima drugih pacijenata uz kontinuirano praćenje zdravstvenog stanja

Zdravstveni djelatnici psihijatrijskih ustanova uvijek nastoje mjere sputavanja provoditi u posebnim prostorijama bez izlaganja pogledima drugih pacijenata. U situacijama kada iz objektivnih razloga to nije moguće realizirati, uvijek se prilikom postupanja pazi na dostojanstvo osobe koja se sputava.

PREPORUKA 142. Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, da provede istraživanje o prisutnosti diskriminacije u području pristupa dobrima i uslugama. (ponovljena)

Tijekom 2025. godine, planirana su istraživanja vezana uz učinkovitosti institucionalnog i zakonodavnog okvira namijenjenog suzbijanju diskriminacije, istraživačke aktivnosti usmjerene unapređenju praćenja i provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na regionalnoj i lokalnoj razini, Istraživačka studija o izazovima uključivanja žena pripadnica nacionalnih manjina u aktivnosti vijeća i predstavnika nacionalnih manjina kao i širi društveno-politički angažman, Korištenje zdravstvene zaštite ekonomski uvjetovanih migranata i azilanata te Korištenje zdravstvene zaštite osoba s invaliditetom, razvrstano po spolu te stoga istraživanje o prisutnosti diskriminacije u području pristupa dobrima i uslugama je planirano za naredni period provedbe Nacionalnog plana zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije za razdoblje do 2027.

PREPORUKA 143. Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, da kontinuirano informira javnost o zabrani diskriminacije i mehanizmima zaštite. (ponovljena)

Informiranje šire javnosti o zabrani diskriminacije i mehanizmima zaštite provest će se tijekom 2025. kroz otvoreni Poziv „Prevencija diskriminacije i pružanje potpore žrtvama“ kojim će se financijski podržati provedba relevantnih aktivnosti na regionalnoj i lokalnoj razini: edukativne aktivnosti za organizacije i pojedince koji pružaju pomoć žrtvama diskriminacije te edukativne i informativne aktivnosti o ostvarivanju pojedinih prava i pogodnosti te zaštiti od diskriminacije za skupine češće izložene diskriminaciji, uključujući na potresom pogođenim područjima, kao i pružanje izravne pomoći i podrške žrtvama diskriminacije, uključujući na potresom pogođenim područjima (npr. pružanje besplatne pravne pomoći, psihološke pomoći, savjetovanja o mogućnostima ostvarivanja prava).

PREPORUKA 144. Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, da nastavi s edukacijama stručne javnosti o pojavama diskriminacije u skladu sa specifičnim interesima i potrebama pojedinih ciljanih grupa. (ponovljena)

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske tijekom 2023. organizirao je online stručni tečaj o nediskriminaciji i zaštiti prava ranjivih skupina u sustavu socijalne skrbi. Stručno osposobljavanje organizirano je radi razvoja vještina za protudiskriminacijsko djelovanje u socijalnom radu, razumijevanja sustava zaštite ljudskih prava i tumačenja nacionalnih propisa u skladu s Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Tečaj se provodio u razdoblju od 12 mjeseci, od 4. siječnja 2023. do 4. siječnja 2024. Sudionici koji su uspješno položili online test znanja dobili su potvrđnice o sudjelovanju i 6 bodova od strane Hrvatske komore socijalnih radnika. Online stručni tečaj za socijalne radnike je jedna od aktivnosti u okviru Akcijskog plana suzbijanja diskriminacije za 2023. Tečaj je u razdoblju od 12 mjeseci pohađao/la ukupno 321 socijalni/a radnik/ica.

PREPORUKA 145. Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, da financira aktivnosti usmjerene promicanju jednakosti i suzbijanju diskriminacije na lokalnoj razini.

U okviru Prijedloga Akcijskog plana suzbijanja diskriminacije za razdoblje do 2025. godine Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je nositelj aktivnosti koja uključuje izradu i objavu otvorenog poziva kojim će se poduprijeti rad organizacija civilnog društva i obrazovnih institucija/ustanova na nediskriminaciji te borba protiv diskriminacije na lokalnoj razini, a financirano kroz Europski socijalni fond plus, Program učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. Aktivnost uključuje sudjelovanje u pripremi otvorenog Poziva „Prevencija diskriminacije i pružanje potpore žrtvama“ u vrijednosti od 8.000.000,00 EUR usmjerenog organizacijama civilnog društva, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, odgojno-obrazovnim ustanovama, ustanovama za obrazovanje odraslih te znanstvenim organizacijama i pravobraniteljskim institucijama kao potencijalnim prijaviteljima. Pozivom će se financijski podržati provedba edukativnih i informativnih aktivnosti, pružanje izravne pomoći i podrške žrtvama diskriminacije, zagovaračke aktivnosti, aktivnosti izrade lokalnih planova za suzbijanje diskriminacije i borbu protiv nejednakosti i druge. Objava poziva planirana je u II kvartalu 2025. godine.

Na području unapređenja položaja pripadnika nacionalnih manjina, osobito su važne brojne lokalne aktivnosti udruga nacionalnih manjina financiranih temeljem Operativnih programa nacionalnih manjina s aktivnosti proračuna Ureda za

Ijudska prava i prava nacionalnih manjina u 2023. godini. sveukupno je utrošeno 47.999.999,52 EUR za financiranje aktivnosti 9 krovnih udruga nacionalnih manjina (albanske, češke, mađarske, romske, slovačke, srpske i talijanske nacionalne manjine).

Uz to, važnu ulogu imaju i projekti koji se financiraju s aktivnosti proračuna Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina putem Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma 2021.-2027 (za detalje vidjeti odgovor uz preporuku 107.)

PREPORUKA 146. Vladi Republike Hrvatske, da ratificira Fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima (ponovljena)

Fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima je u fazi analize i procjena učinaka ratifikacije s obzirom na njegove odredbe.

PREPORUKA 147. Vladi Republike Hrvatske, da ratificira Europsku socijalnu povelju (Revidiranu) (ponovljena)

Republika Hrvatska čvrsto je opredijeljena za kontinuirano jačanje socijalnih standarda na nacionalnoj razini. S obzirom na to da primjena revidirane Europske socijalne povelje zahtijeva izmjenu odnosno dopunu zakonodavstva Republike Hrvatske, Republika Hrvatska će u daljnjem postupku pripreme za ratifikaciju u okviru međuresornih konzultacija i konzultacija sa socijalnim partnerima, a vodeći računa o stanju zakonodavstva i učincima njegove primjene u praksi, odlučiti o strukturi i opsegu pristupanja revidiranoj Europskoj socijalnoj povelji.